BOB GARCIA

TESTAMENTUL LUI SHERLOCK HOLMES

Roman

BEST SELLER

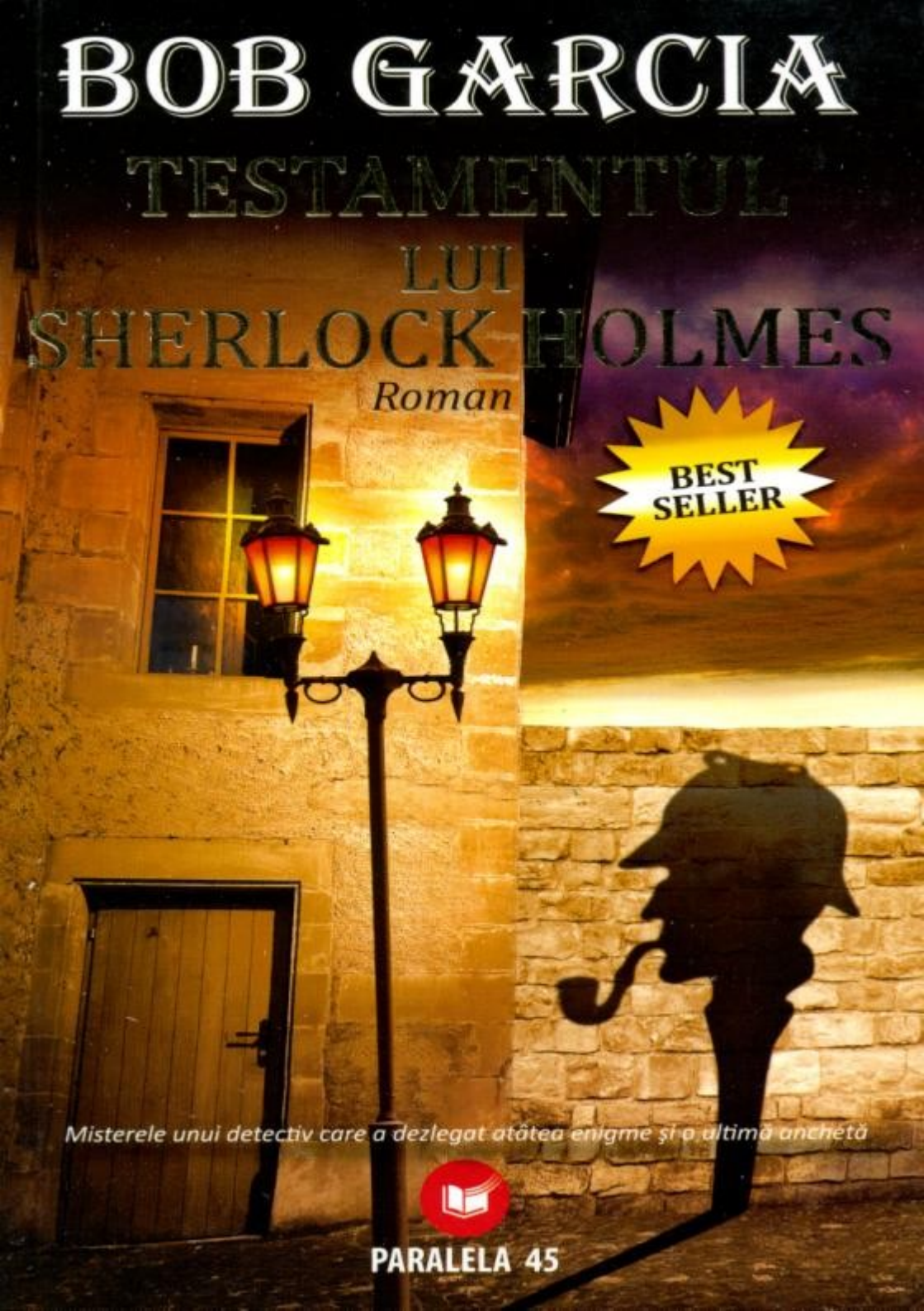

Misterele unui detectiv care a dezlegat atâtea enigme și o ultimă anchetă

PARALELA 45

BESTSELLER

Acțiunea se desfășoară în Londra secolului al XIX-lea, iar Sherlock Holmes tocmai a murit într-un mod misterios. Fidelul lui prieten, Watson, și fratele său, Mycrofts, au fost chemați la notar pentru citirea testamentului. În realitate, este vorba despre o anchetă inedită a lui Holmes, poate cea mai sumbră din cariera lui. Lectura trebuie să aibă loc cu ușile închise. Întreruptă doar de mese, ea va dura douăzeci și patru de ore.

Cartea readuce la viață Londra din acea epocă, cu ceața, trăsurile și cartierele sale rău famate, iar atmosfera amintește de crimele lui Jack Spintecătorul.

Marele detectiv surprinde mai mult ca niciodată prin deducțiile lui, dar lasă să i se întrezărească în același timp îndoielile și slăbiciunile (consumul de cocaină...). Confruntat cu un ucigaș poate supranatural, Holmes încearcă să dezlege misterul post-mortem... Pistele false se înlănțuie într-o sarabandă infernală.

Testamentul lui Sherlock Holmes *îmbină tonalitatea istorică cu thrillerul modern. Acțiunea se derulează cu rapiditate, autorul reușind să-l țină pe cititor cu sufletul la gură până la ultima pagină. Ansamblul a fost gândit în cele mai mici detalii, nimic nu e gratuit. Chiar și crimele, care se supun unei logici impecabile. Totul funcționează ca o bombă cu explozie întârziată!*

Bob Garcia a reușit performanța realizării unui mare thriller, cu un deznodământ uluitor, stupefiant, nerecomandabil celor sensibili.

PARALELA 45

ISBN 978-973-47-0621-1

Editor: Călin Vlasie

Redactor: Adriana Diaconescu
Tehnoredactor: Anca-Ioana Bârloiu
Coperta colecţiei: Irina Bogdan
Prepress: ART CREATIV

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GARCIA, BOB
Testamentul lui Sherlock Holmes / Bob Garcia;
trad. de Nicolae Baltă. – Piteşti: Paralela 45, 2009
ISBN 978-973-47-0621-1

I. Baltă, Nicolae (trad.)

821.111-312.4=135.1

Bob Garcia
Le testament de Sherlock Holmes
Copyright © Éditions du Rocher, 2005. Tous droits réservés.
Copyright © Editura Paralela 45, 2009, pentru prezenta traducere

Bob Garcia

Testamentul lui Sherlock Holmes

Traducere din limba franceză
de Nicolae Baltă

PARALELA 45

CUPRINS

1.....**5**
2.....**9**
3.....**16**
4.....**27**
5.....**32**
6.....**44**
7.....**47**
8.....**54**
9.....**59**
10.....**66**
11.....**70**
12.....**74**
13.....**82**
14.....**88**
15.....**92**
16.....**99**
17.....**109**
18.....**119**
19.....**128**
20.....**134**
21.....**138**
22.....**150**
23.....**153**
24.....**157**
25.....**162**
26.....**172**
27.....**178**
28.....**186**
29.....**191**
30.....**200**
31.....**204**
32.....**213**
33.....**218**
34.....**221**
35.....**226**
36.....**231**
37.....**239**
38.....**244**
39.....**250**
40.....**254**

41.....**260**
42.....**264**
43.....**276**
44.....**281**
45.....**285**
46.....**290**
47.....**296**
48.....**300**
49.....**308**
50.....**316**
51.....**338**
52.....**345**
53.....**361**
54.....**370**
55.....**376**
56.....**379**
57.....**384**
58.....**399**

1

Şedeam în faţa şemineului din micul apartament de pe Baker Street, pradă unei imense melancolii. Lângă mine, fotoliul lui Sherlock Holmes avea să rămână pentru totdeauna gol. Nori negri şi grei îndoliau Londra. Rumoarea surdă a străzii mi s-a părut macabră ca o procesiune funebră. Stăteam singur, cu un nod în gât, asaltat de amintiri.

Cumplita veste sosise în cursul nopţii. Nu era cotidian sau gazetă care să nu aducă omagii prietenului meu. Celebrităţile momentului, profitând de nefericitul eveniment, evocau cu conivenţă fosta lor relaţie cu genialul detectiv şi se alăturau durerii „apropiaţilor" săi. Chimiştii, criminologii, oamenii de ştiinţă de toate orientările îi recunoşteau talentele şi salutau contribuţiile majore ale autodidactului inspirat. Cât trăise, Sherlock Holmes nu primise niciodată atâtea elogii şi dovezi de prietenie.

Eu însă, doctorul John H. Watson, ştiam că puţini se puteau prevala de o adevărată intimitate cu el. Câtor prieteni fideli avea să le lipsească? Din partea familiei, nu te puteai aştepta la mare lucru. Nu îi cunoşteam decât un frate, Mycroft, tot atât de lipsit de căldură omenească şi de sentimente pe cât putea fi regretatul meu prieten.

Speculaţiile despre cauzele exacte ale morţii sale se înmulţeau

deja cu repeziciune. După unii, căzuse la datorie, ca un adevărat martir al ştiinţei. După alţii, cocaina îi distrusese sănătatea.

Presa şi-a însuşit evenimentul ca să eşafodeze scenarii neverosimile. Imaginaţia ziariştilor nu cunoştea limite. Am aflat astfel succesiv şi din sursă sigură că Sherlock Holmes pierise într-o cadă plină cu acid clorhidric, testând o combinaţie inventată de el, apoi, în versiuni mai bucolice, că sucombase în urma înţepăturilor de albine în exerciţiul pasiunii sale, că îşi rupsese gâtul căzând de pe o scară, în timp ce culegea cireşe, sau, deopotrivă, că se înecase înghiţind un sâmbure de piersică. O revistă pentru tinerele fete romantice a afirmat cu certitudine că, în ciuda vârstei sale înaintate, murise de pe urma unei decepţii sentimentale, în timp ce un ziar de senzaţie afirma că murise de pe urma unei crize cardiace descoperind că profesorul Moriarty era fratele lui vitreg. După părerea celor mai optimişti, în sfârşit, era încă în viaţă. Era adevărat că trupul neînsufleţit al lui Holmes nu fusese în mod categoric identificat. Se descoperise într-adevăr ceva gelatinos care plutea în baia de acid din fundul pivniţei sale, dar nu prea avea nimic în comun cu o fiinţă umană.

Ca şi cum toate acestea nu erau de ajuns, mi-au fost puse la îndoială scrierile! Un cotidian ce ducea lipsă de cititori a susţinut, „cu dovezi în sprijin”, că Sherlock Holmes nu existase niciodată şi că moartea lui era o invenţie în plus datorată imaginaţiei fertile a aşa-zisului său biograf. Un altul recunoştea că Sherlock Holmes nu era un mit, dar m-a acuzat că am trecut sub tăcere numeroasele sale eşecuri. În realitate, prietenul meu nu cunoscuse decât foarte puţine eşecuri şi mi se întâmplase să le relatez la fel de onest cum îi relatasem succesele.

Eram cu conştiinţa împăcată. Mă străduisem, de-a lungul întregii mele vieţi, să consemnez cu aceeaşi grijă pentru detaliu toate aventurile ilustrului meu prieten. Cu o excepţie, totuşi. Holmes nu îmi permisese să public o serie de cazuri macabre pe care le adunasem într-o culegere intitulată provizoriu: „Londra sub teroare”. Într-adevăr,

prietenul meu îmi ceruse voie să-i las o vreme scrierile mele pentru a adăuga câteva precizări. Îi îndeplinisem bineînţeles rugămintea, pe care o consideram cât se poate de legitimă, dar nu mi-am mai văzut niciodată manuscrisul. Cu excepţia acestui detaliu, revendicam titlul de hagiograf oficial şi exhaustiv al celebrului detectiv Sherlock Holmes.

Cât despre cauzele morţii sale, nu mi se părea cine ştie ce mister. Pentru mine, era clar: Sherlock Holmes murise de plictiseală. Dat fiind că încetase de ani de zile să-şi mai exercite ciudata-i profesie, prietenul meu trăia retras în locuinţa lui de la ţară şi nu prea ieşea din casă. E drept că starea sa de sănătate se agrava şi că, în ciuda avertismentelor mele repetate, continua să se dedea drogului său favorit. Nu îl vizitasem decât o dată de când se retrăsese din lume, la mulţi ani după despărţirea noastră, dar această ultimă întâlnire fusese atât de dureroasă, încât chiar şi astăzi încă îmi este greu să o pomenesc.

La aceste lucruri meditam, când ţârâitul îndepărtat al soneriei de la parter m-a readus la realitate. Doamna Hudson nu mai era desigur la fel de vioaie ca odinioară; câteva clipe mai târziu, şchiopătând şi gâfâind, mi-a adus un plic.

Am început să citesc:

Dragă doctore Watson,

Regretatul nostru prieten, domnul Sherlock Holmes, m-a însărcinat să vă invit la citirea testamentului său. Vă rog să veniţi la biroul meu mâine dimineaţă, la ora 10 fix. Data şi ora au fost stabilite de domnul Holmes însuşi.

William Holborne, notar, 23, Lincoln ’s Inn Street.

Această invitaţie de dincolo de mormânt mi-a încălzit inima.

Convocându-mă la citirea testamentului său, prietenul meu îmi demonstra că nu mă uitase, în ciuda condiţiilor dramatice în care ne despărţiserăm.

Nu am reuşit să adorm decât noaptea târziu, pradă unei extraordinare surescitări. Nu aveam de unde să ştiu că Sherlock Holmes avea să mă atragă în cea mai incredibilă aventură pe care mi-a fost dat să o trăiesc.

2

Trăsura a ajuns pe Chancery Lane şi m-a lăsat la intrarea scuarului întins căruia i se dăduse numele de Lincoln’s Inn Field. Locul nu se prea schimbase. Liniştea lui odihnitoare contrasta cu vacarmul străzilor învecinate. Spaţiul acesta, care dăinuise miraculos de-a lungul anilor, mă trimitea cu gândul la grădina unei mănăstiri. O clădire veche de o mare distincţie ocupa una dintre laturile sale; şi celelalte construcţii joase care îl mărgineau adăposteau birouri de avocatură şi cabinete de notari de străveche reputaţie în capitală. Într-o colţ al scuarului, o scară largă de marmură ducea la biroului vechiului nostru prieten, William Holborne.

Am urcat cele două etaje sprijinindu-mă în baston, fără să iau seamă la reumatismul meu, şi m-am prezentat la 9:50, fremătând de nerăbdare.

Un funcţionar m-a invitat într-un birou imens unde nu se schimbase nimic de la ultima mea vizită, cu vreo cincisprezece ani în urmă. O lumină verzuie se strecura prin ferestrele înalte din sticlă givrată, scăldând odaia într-o atmosferă de capelă. Interiorul părea să fi încremenit pe vecie. De tavanul auriu, împodobit cu stucaturi, atârna o lustră mare de cristal. Tot mobilierul, de la biroul notarului şi până la cel mai mic gheridon, era de o nuanţă întunecată care

îndemna la sobrietate, şi un miros de ceară de parchet plutea pretutindeni. Pe etajerele bibliotecii, zeci de cărţi păreau topite într-un înveliş de piele seculară, în timp ce pe pereţi, în rame cu ornamente aurite vechi, mai multe tablouri în culori crăpate pe ici-pe colo înfăţişau peisaje din Londra, care răspândeau o atmosferă lugubră, aproape nesănătoasă. Un orologiu neurastenic, dintr-un colţ al odăii, veghea asupra acestui decor sinistru. În spatele notarului Holborne, într-un imens şemineu elisabetan trosnea focul, şi, deasupra lui, chipurile austere ale înaintaşilor, înşirate cuminte, ca o adevărată dinastie notarială, părea să garanteze competenţa istorică a cabinetului Holborne.

Notarul m-a întâmpinat cu o demnitate de circumstanţă. Nici el nu se schimbase, cel mult avea câteva riduri suplimentare pe frunte şi în colţul ochilor. Continua să aibă aerul acela obosit şi blazat pe care i-l cunoscusem întotdeauna. Exercitându-şi funcţia din tradiţie şi din obişnuinţă, şi-o asuma fără bucurie şi fără pasiune.

Conversam de câteva minute, când un bărbat scund cu privire inchizitorială şi cu faţă de şobolan a fost invitat la rândul său înăuntru. Nu mică mi-a fost surpriza! Nu îl mai văzusem pe individ de ani de zile, dar, chiar dacă memoria mea nu mai era la fel de bună, l-am recunoscut imediat pe Lestrade. Chipul lui nu îmi inspira mai multă simpatie decât odinioară. Poliţistul afişa expresia dispreţuitoare a parveniţilor care au o părere înaltă despre ei înşişi. Avansarea în grad nu era cu siguranţă străină de acest sentiment de superioritate. De îndată ce m-a zărit, s-a îndreptat spre mine cu braţele întinse şi, spre marea mea uimire, m-a gratificat cu o îmbrăţişare violentă, ca şi cum am fi fost prieteni vechi care îşi manifestă bucuria nespusă de a se revedea. Fără îndoială că aşa şi eram în mintea lui. Totuşi, numeroasele mele povestiri nu îl menajaseră niciodată.

— Doctore Watson, crezusem că aţi murit! a exclamat el cu tactul său obişnuit.

— Mulţumesc, e un gând delicat.

— În sfârşit, vreau să spun... Ce mult mă bucur să vă ştiu încă în viaţă!

Notarul ne scrută pe fiecare pe deasupra ochelarilor fără rame.

— Nu are rost să fac prezentările. Văd că vă cunoaşteţi foarte bine.

Lestrade încuviinţă din cap.

— Alcătuiam o echipă grozavă pe vremuri, doctorul Watson şi cu mine, ca să-i prindem pe răufăcători şi să rezolvăm enigmele cele mai nepătrunse.

— Dumneavoastră şi cu mine? Am impresia că aţi uitat pe cineva.

Lestrade îşi prinse bărbia între degetul mare şi arătător, şi îşi înălţă ochii în tavan.

— A, da! Vă referiţi la acel biet detectiv amator care tocmai a murit şi cu ale cărui isprăvi ni se tot împuie urechile.

Chipul mi s-a crispat.

— Vă amintesc că vă aflaţi astăzi aici la convocarea răposatului meu prieten Sherlock Holmes.

Îşi lovi palma mâinii stângi cu pumnul drept.

— Sherlock Holmes! Îmi scăpa numele.

L-am fulgerat pe poliţist din priviri. Clipea din ochi şi încerca să o scalde.

— Aşa e, totuşi. Toate mărturiile astea postume, omagiile astea forţate... E aproape deplasat. Să lăsăm morţii să se odihnească şi să nu le pângărim amintirea.

Lestrade abia apucă să-şi încheie fraza că un nou individ îşi făcu apariţia. Dacă poliţistul nu se schimbase prea mult, mi-au trebuit în schimb câteva clipe ca să îl recunosc pe Mycroft Holmes. Obiceiurile sale cazaniere veniseră de hac aspectului fizic. Corpolenţa îi dădea un aer îmbufnat şi o alură de plantigrad. Chipul său respira însă o stranie bonomie şi privirea îi scânteia de inteligenţă pe sub sprâncenele stufoase. Cu barba îndesată şi părul bogat şi grizonant,

semăna cu un patriarh biblic. O aură de putere şi de superioritate părea să-l învăluie din cap până-n picioare. Ne salută cu un zâmbet scurt şi se lăsă să cadă greoi în fotoliul pe care i-l arătă Holborne.

Notarul luă loc în spatele biroului.

— Din moment ce ne-am adunat cu toţii, putem începe.

Lestrade îmi aruncă pe furiş o privire. În mintea lui trebuie că se ivise aceeaşi întrebare: „Cu toţii?" Sherlock Holmes nu mai avea alţi moştenitori? Şi ce moştenire putea să lase el la trei persoane atât de diferite precum Lestrade, fratele lui şi eu însumi?

Notarul ne ceru să examinăm plicul în care se afla testamentul. Am verificat sigiliile de ceară şi semnăturile. Apoi îl deschise cu un cuţitaş de birou.

— Iată plicul cu testamentul domnului Sherlock Holmes. O să vă citesc conţinutul pe care îl voi afla în acelaşi timp cu dumneavoastră.

Scoase din plic o hârtie scrisă de mână. Aşteptam, tustrei, cu ochii rotunjiţi de nerăbdare. Holborne şi-a potrivit lornionul cu o încetineală nesfârşită, îşi drese glasul şi luă o atitudine solemnă.

— „Eu, Sherlock Holmes, sănătos la trup şi la minte, declar prin prezenta că îmi las toate bunurile, respectiv vioara mea Stradivarius, prietenului meu pe vecie, doctorul Watson. Bunului Lestrade, poliţist plin de certitudini şi convingeri, îi las îndoielile şi remuşcările mele. Dragului meu frate, îi las deducţiile mele, pentru a le folosi cum se cuvine la momentul potrivit. Maestrului Holborne, cititor fidel al aventurilor şi al scrierile mele, îi las ultima dintre lucrările mele care îi va completa colecţia. Le cer tuturor să asculte cu atenţie relatarea care figurează în anexa acestei scrisori. Acest text va trebui citit integral şi într-o singură lectură de maestrul Holborne. Dat fiind că acest lucru riscă să ia mult timp, mi-am luat libertatea de a vă comanda ceva băutură şi mâncare pentru a vă întrema. Fie ca ultima mea dorinţă să fie îndeplinită." E semnat, datat şi atestat de doi martori de încredere. Totul e în regulă.

Lestrade se cufundă într-un abis de perplexitate. Mycroft privea

în tavan cu un aer gânditor. Notarul făcu nişte ochi cât cepele, ca o bufniţă surprinsă de lumina zilei. În ce mă priveşte, mă întrebam ce festă ne mai juca bătrânul Holmes imediat după moartea sa. Lestrade izbucni brusc:

— Ce înseamnă asta? Acest... detectiv amator îmi lasă moştenire îndoielile şi remuşcările lui. Nu are nicio noimă!

Mycroft Holmes îi aruncă o privire dezaprobatoare.

— Ei şi? Sunt propriul lui frate şi nu fac atâta tevatură pentru un testament ieşit puţin din comun.

— Ieşit puţin din comun, ce să zic! protestă gălăgios poliţistul.

— Ce îmi lasă el mie, în afară de „deducţiile" sale? Habar n-am ce vrea să spună.

Lestrade se ridică şi se îndreptă spre uşă cu un mers hotărât.

— Am trecut de vârsta ghicitorilor şi a prostelilor.

— Sherlock Holmes are probabil un mesaj să ne transmită, am obiectat eu. De altfel, testamentul lui nu e chiar atât de extravagant, din moment ce îmi lasă vioara. E o dovadă frumoasă de prietenie. A avut chiar un gând delicat şi pentru maestrul Holborne.

Notarul îşi scarpină vârful nasului, gânditor.

— Într-adevăr. Nu mă aşteptam la un asemenea cadou. E drept că am fost întotdeauna un cititor pasionat al lucrărilor lui. Sunt foarte impresionat de faptul că şi-a adus aminte de asta.

— Dar unde-i faimoasa relatare despre care vorbeşte Sherlock Holmes? am întrebat eu.

Notarul îşi strecură mâna în adâncul plicului testamentar, ca şi cum spera să mai găsească ceva.

— Aşa e. Nu e decât scrisoarea asta.

— Din moment ce anexa asta nu pare să existe decât în închipuirea lui, nu văd de ce aş mai rămâne, conchise Lestrade.

Poliţistul deschise uşa biroului şi se pomeni deodată nas în nas cu doi funcţionari cu braţele încărcate de pachete.

— Unde să le punem, maestre? întrebă primul dintre ei.

Notarul avu un gest de surprindere.

— Ce… ce-i cu astea?

— Mâncarea, livrată de la restaurant la cererea domnului Sherlock Holmes, declară unul dintre funcţionari. Mai e şi anexa testamentului, adusă prin curier.

— Şi un plic care vă este adresat personal, adăugă al doilea, gâfâind sub greutatea pachetelor.

Mycroft Holmes şi cu mine schimbarăm o privire intrigată. Cum notarul nu părea să înţeleagă, primul funcţionar adăugă:

— Curierul afirma că sunteţi la curent şi că aşteptaţi toate acestea, maestre.

— Da, desigur, într-un fel.

Arătă cu mâna spre o masă de lucru de acaju lăcuit situată în apropierea uşii.

— Puneţi mâncarea şi plicul acolo, şi daţi-mi anexa aceea faimoasă.

Funcţionarii aşezară pachetele voluminoase şi ieşiră. Lestrade se întoarse în fotoliul său bombănind. Holborne deschise atunci plicul.

Am descoperit cu toţii un document manuscris care trebuie că avea nu mai puţin de o mie de pagini. Am înţeles atunci de ce Sherlock Holmes scrisese în testamentul său: „Dat fiind că acest lucru riscă să ia mult timp, mi-am luat libertatea de a vă comanda ceva băutură şi mâncare pentru a vă întrema.”

Notarul cântări documentul cu un aer de regret şi nu îşi putu stăpâni un oftat adânc evaluând amploarea sarcinii care îl aştepta. Aruncă o privire pendulei.

— Bine, dacă asta e ultima lui dorinţă…

Mycroft Holmes arătă cu privirea pachetele de mâncare şi punga cu băuturi lăsate pe masă.

— Avem tot timpul. Şi nu riscăm să murim de foame.

Lestrade ridică din umeri, contrariat. Avea expresia lui de zile proaste.

Maestrul Holborne îşi potrivi din nou lornionul şi trase adânc aer în piept.

— „Londra sub teroare”, de doctor John H. Watson… Am tresărit.

— Manuscrisul meu!

— Cunoaşteţi acest document, domnule Watson?

— Bineînţeles. Eu l-am scris.

— Nu a fost publicat niciodată?

— Nu. Sherlock Holmes l-a împrumutat de la mine. Voia să facă nişte corecturi. Oricum, nu era publicabil ca atare. Ar fi trebuit modificat, epurat…

Holborne cântări impunătoarea lucrare cu o privire nouă.

— Asta schimbă totul. O aventură inedită a marelui detectiv. Promite să fie interesant.

Lestrade nu împărtăşea acest entuziasm.

— Nu e nimic inedit acolo. Cunosc povestirile la care faceţi aluzie. Doar n-o să trecem în revistă zeci de cazuri de crimă sub pretextul că este ultima dorinţă a lui Sherlock Holmes.

— Nu zeci, am precizat eu, cincisprezece. Cincisprezece cazuri, nici mai mult, nici mai puţin.

— Cincisprezece, dacă vreţi. Dar e mult prea mult pentru nişte cazuri care au fost elucidate. Vinovaţii au fost identificaţi şi…

— Sunteţi sigur?

— Evident, din moment ce eu am condus aceste anchete.

— Evident.

— Şi, în plus, nu văd cum ar putea culegerea asta morbidă să constituie testamentul lui Holmes.

— Într-adevăr, recunoscu notarul, e destul de neobişnuit.

Mycroft Holmes îşi îndreptă privirea spre Lestrade.

— E ultima dorinţă a fratelui meu. Suntem aşadar datori să o respectăm.

Apoi, cu un gest, îl invită pe notar să înceapă.

Lestrade îşi încrucişa braţele la piept şi îşi luă un aer exasperat.

— Citiţi-ne, ca să terminăm cât mai repede!

Holborne deschise manuscrisul la pagina întâi, îşi drese glasul şi începu să citească.

3

Ziua se cufunda într-o atmosferă crepusculară, ca şi cum zorile ar fi uitat să vină. Iarna nu se mai sfârşea. Afară, aerul era practic irespirabil. Londra se sufoca într-un frig glacial, cu ochii înroşiţi, plămânii iritaţi, respiraţia şuierătoare, clipind din pleoape şi strănutând de dimineaţa până seara. Oraşul duhnea a fontă încinsă. Ceaţa lua culoarea sulfului. Praful de cărbune provenit de la rafinăriile de zahăr şi de la uzinele din East End dădea edificiilor o înfăţişare macabră şi statuilor un aspect de coşar.

De la primele valuri de frig, capitala înregistrase un număr uriaş de decese. Londra era pe cale de a egala sinistrul record din iarna lui 1886, când unsprezece mii cinci sute de persoane pieriseră de bronşită, de emfizem şi de astm. Cei fără adăpost sucombau cu zecile la asalturile frigului. Tamisa începea să îngheţe pe alocuri, şi un vânt năprasnic pietrifica oraşul.

Eu însumi, care nu avusesem niciodată mari probleme de sănătate până atunci, nu izbuteam să scap de o febră recurentă.

Îmi petrecusem ziua întreagă zăcând în apartamentul nostru, în aşteptarea unei ameliorări a vremii ca să pot ieşi. Activitatea mea se mărginise, ca şi în ajun, la scrierea aventurilor prietenului meu şi la citirea romanelor la modă pe care mi le recomanda amicul şi agentul

meu literar London Cayle.

Deocamdată moţăiam, legănat de trosnetul focului din cămin şi de răpăiala ploii pe geamuri. Holmes stătea aplecat peste masa lui de lucru, analizându-şi neostenit fişierul şi arhivele criminalistice.

Am fost scos din letargie de soneria de la uşa de intrare, urmată aproape imediat de zgomotul unor paşi grăbiţi pe scară. O voce de bărbat răzbătu întretăiat până la noi, întreruptă de proteste:

— ... să-l văd pe domnul Holmes... foarte urgent...

— Ştergeţi-vă pe picioare... o să faceţi mizerie peste tot...

— ... în pace... n-am timp... problemă de stat... Deodată, un superb specimen de copoi şiroind de apă şi gâfâind se năpusti în salonul nostru, urmat de o doamnă Hudson furibundă.

— Acest domn..., începu ea.

Lestrade o dădu la o parte pe gazda noastră cu un gest nu prea curtenitor.

— Holmes, o evadare! Millbank! Dimineaţa asta!

Prietenul meu îşi ridică uşor capul spre acest nou-venit.

— Linişteşte-te, bătrâne. Vino să te usuci la foc şi povesteşte-ne ce s-a întâmplat.

Poliţistul se scutură ca un câine plouat şi se prăbuşi într-un fotoliu cu un pleoscăit de rufărie udă. Vru să-şi şteargă fruntea cu dosul mânecii, dar nu reuşi decât să-şi stropească şi mai mult faţa.

— Un deţinut, un oarecare Mark Dughan, a dispărut.

— Când aţi descoperit evadarea?

— Dimineaţa asta, puţin după ora 6. Gardianul de noapte tocmai plecase şi colegul lui de zi îşi începuse rondul de rutină. A găsit celula 24 goală. Uşa nu fusese deschisă. Suntem în prezenţa unui mister desăvârşit.

Lestrade făcu un gest evaziv cu mâna şi un jet de apă împroşcă parchetul.

— Deţinutul s-a volatilizat. Millbank este totuşi reputată pentru siguranţa ei. Nimeni nu a evadat niciodată de acolo. Trebuie să-l

prindem pe fugar. E urgent.

Holmes îşi umplu pipa cu tutun proaspăt şi o aprinse.

— De ce ai aşteptat nouăsprezece ore ca să mă anunţi?

Poliţistul se ridică. Nu aştepta decât semnalul lui Holmes ca să pornească.

— Chestia e că... am răscolit închisoarea de la un cap la altul în speranţa că voi găsi vreun indiciu. Aveam de gând să-l interogăm pe gardianul de noapte, dar nu şi-a mai reluat serviciul la ora 18.

Holmes trase din pipă şi contemplă o clipă vălătucii de fum care se înălţau în tavan.

— În acest caz, misterul tău nu există.

Siguranţa de sine a detectivului îl irită pe poliţist.

— Doar n-o să susţii că ştii unde se află deţinutul?

După obiceiul lui enervant, prietenul meu nu răspunse direct la întrebare.

— Elimină toate ipotezele nerealiste, bunul meu Lestrade. Soluţia e cea care rămâne, chiar dacă pare incredibilă.

Chipul „bunului Lestrade” exprima acum un amestec de stupoare şi contrariere. În ce mă priveşte, de mult nu mă mai miram de nimic. Pe deasupra, ştiam foarte bine că prietenul meu nu avea să ofere nicio explicaţie atâta vreme cât nu îşi va fi verificat ipotezele.

Holmes se ridică, se întinse, apoi îşi puse pardesiul, având grijă să-l încheie până sus, şi se îndreptă fără grabă spre uşă. Lestrade trepida de nerăbdare pe urmele lui.

Norocul ne-a surâs. O trăsură liberă trecu prin faţa clădirii cu numărul 221B chiar în momentul când ieşeam. În ciuda ploii torenţiale şi a caldarâmului alunecos, Lestrade îi porunci birjarului să îşi iuţească bidiviii. Pe tot parcursul călătoriei, omul nostru se străduia să-şi stoarcă hainele, blestemând anotimpul. Îl observam pe Holmes cu coada ochiului. Părea să moţăie. Ştiam că mintea lui funcţiona la turaţie maximă. Ce n-aş fi dat să împărtăşesc, fie şi numai o clipă, gândurile acestei fabuloase maşinării de deducţii!

Penitenciarul Millbank fusese amenajat pe locul unei fortăreţe datând din secolul al XII-lea. Cu turnurile sale crenelate, meterezele şi zidurile din lespezi mari uzate de vreme, părea să se ivească din negurile Evului Mediu. Nu mai lipseau decât podul mobil şi şanţurile pentru a desăvârşi înfăţişarea de castel medieval fortificat.

Am fost întâmpinaţi – dar este oare acesta termenul potrivit? – de un individ gras şi prost îmbrăcat. Nişte fălci stacojii atârnau de o parte şi de alta a feţei lui bovine. Capul chel semăna cu o tundră presărată de smocuri zburlite ce se clătinau violent la orice mişcare. Fiecare dintre gesturile sale provoca o undă flască ce se propaga prin grăsimea braţelor şi a burţii. Ne-a întins o mână moale şi şovăitoare.

— Baltimor Compostel, directorul penitenciarului. Vizita dumneavoastră nu era anunţată.

Ce se putea spune în cel mai bun caz era că prezenţa noastră nu prea părea să-l entuziasmeze. Privirea-i lunecoasă era ca a unui puşti care a făcut o boroboaţă şi se teme să nu fie mustrat. Ştergându-şi fără încetare fruntea cu ajutorul unei bucăţi de pânză care fusese la vremea ei o batistă, bâigui respirând din greu:

— Ne aflăm în faţa unui fapt de neînţeles, domnule Holmes, asta nu ar fi trebuit să se întâmple niciodată. Nimeni nu evadează de la Millbank şi…

Holmes îl opri cu un gest.

— Ştiu, Lestrade mi-a explicat deja.

— … consecinţele pot fi dramatice, continuă individul dintr-o răsuflare. Deţinuţii de la Millbank sunt cei mai primejdioşi din toată Anglia.

De ce nu de pe toată planeta, dacă tot o afirma? Găseam că exagerează întrucâtva situaţia. Nu era totuşi prima oară când un deţinut de drept comun scăpa dintr-o închisoare din Anglia.

În ciuda frigului, Compostel asuda ca un bivol. De altfel, cu cât îl observam mai mult, cu atât asemănarea cu acest animal se

confirma. Mirosul de mosc pe care îl răspândea nu era fără îndoială străin de acest mimetism. În jurul lui părea să plutească un halo de aburi greţoşi. S-ar fi zis că se întorcea de la plug. Se îndreptă spre un turn cu un pas târşâit.

— O să vă duc la celula din care a evadat.

În timp ce parcurgeam un labirint de coridoare întunecate şi umede, Holmes îl supuse pe individ tirului îndesat al întrebărilor sale.

— A putut să pătrundă cineva în închisoare în timpul nopţii?

— Imposibil. Dispozitivul nostru de securitate e de neînvins. Nu se poate intra şi nici ieşi din Millbank între orele 18 şi 6 dimineaţa.

— Ce vă spuneam! întări Lestrade între două strănuturi.

— Sunt gardieni la fiecare etaj, mai preciză Baltimor Compostel, şi grilajele sunt zăvorâte cu lacăte pe dinafară. Nici măcar un gardian nu ar putea ieşi. De altfel, toate ieşirile din închisoare sunt zăvorâte şi păzite zi şi noapte.

— Gardianul de noapte a observat ceva anormal în tura lui?

— Din câte ştiu, nu. În orice caz, nu a consemnat nimic în registru.

— Ce a făcut în seara evadării?

— Se pare că i-a făcut o vizită deţinutului din celula 24. Apoi, s-a întors la postul lui de pază. A discutat o clipă prin grilajul secţiei cu gardianul din blocul mijlociu, apoi a citit o carte la lumina unei lumânări până la sosirea colegului său de dimineaţă.

— Cine e deţinutul care a evadat?

— Un oarecare Mark Dughan, treizeci şi nouă de ani, avocat, doi ani de închisoare pentru datorii.

Holmes se încruntă, perplex.

— Doar pentru datorii? Spuneaţi că omul ăsta era primejdios...

Compostel se încurcă.

— Da, în fine, nu. Voiam să spun că deţinuţii noştri sunt în general aşa. Dar, pentru reputaţia noastră, trebuie să-l prindem pe ăsta. Înţelegeţi?

Înţelegeam înainte de toate că individul ăsta gras ne ascundea ceva.

— Aţi găsit vreun indiciu în celulă? continuă Holmes.

Compostel îşi scotoci buzunarul hainei şi îi întinse o foaie de hârtie umedă.

— Da. Asta era pe patul lui.

Prietenul meu citi cu glas tare:

— „Răzbunarea va fi pe măsura suferinţei mele. Călăii mei vor cunoaşte infernul. O să le ofer spectacolul sângelui până la îngreţoşare. Poate că atunci vor înţelege ce am îndurat eu.” Încântător! Cât mai avea Mark Dughan ăsta de stat?

— Două zile.

Holmes făcu ochii mari.

— Dar ce rost mai avea atunci să evadeze?

Compostel îşi şterse din nou fruntea.

— Nu ştiu.

— Şi gardianul, care sunt statele lui de serviciu?

Directorul întârzie cu răspunsul, ca şi cum se temea de urmările cuvintelor sale.

— Gardianul? Reginald Foster. Un exemplu de seriozitate şi de punctualitate.

Ajunseserăm în faţa celulei 24. Era de fapt o sinistră temniţă feudală cu o uşă din lemn masiv. Balamalele şi broasca trebuie că fuseseră lucrate de nişte uriaşi. O lucarnă minusculă cu gratii groase şi cilindrice constituia singura deschidere spre lumea exterioară. Temperatura celulei nu depăşea cu mult 5 grade. Lumina zilei răzbătea probabil foarte rar înăuntru, iar pereţii, de cel puţin un metru grosime, şiroiau de umezeală. Podeaua era acoperită de cărămizi hexagonale roşii prost rostuite. Un pat mizerabil constituia unica mobilă din odaie.

Holmes încetă să-l mai chestioneze pe Compostel. Lăsându-se brusc în patru labe, începu să inspecteze podeaua cu ajutorul lupei

mari de care nu se despărţea niciodată. Mergea întruna de la un capăt la celălalt al celulei scoţând mormăituri joase ca un porc în căutare de trufe. Târându-se sub pat, râcâi podeaua şi măsură ceva. Baltimor Compostel îi urmărea deplasările cu un aer speriat.

Uneori, investigaţiile prietenului meu puteau dura ceasuri în şir, dar de data aceasta se ridică după numai câteva minute.

— Deţinutul a ieşit pe uşa din faţă în văzul tuturor la ora 6 dimineaţa.

Directorul se înmuie tot. Lestrade, care nu se temea niciodată să se repete, emise o obiecţie de o rară pertinenţă:

— Imposibil, din moment ce vi s-a spus că nimeni nu a evadat *niciodată* de la Millbank!

Holmes ignoră remarca făcând un gest şi se întoarse spre director.

— Unde este acum gardianul de noapte?

Privirea lui Compostel se pierdu într-un colţ al celulei.

— Nu ştim. Trebuia să-şi reia serviciul astăzi la ora 18, dar îl mai aşteptăm şi acum.

Holmes aţinti un arătător acuzator spre pieptul asudat al bivolului.

— Nu o să-şi reia niciodată serviciul, o ştiţi bine!

Directorul îşi lăsă trupul greoi să cadă pe patul celulei, care gemu sub povara neobişnuită. Tocmai îşi înţelesese cumplita-i greşeală în acelaşi timp cu mine: deţinutul reuşise să fugă luând locul gardianului.

Baltimor Compostel întrebă cu un glas lipsit de expresie:

— Atunci, dacă Dughan a reuşit să fugă, unde-i Foster?

— Staţi chiar pe el, rosti Holmes, ca şi cum ar fi fost un lucru cât se poate de evident.

Compostel se ridică dintr-un salt, de parcă ar fi fost azvârlit de un arc. Chipul îi fu năpădit de o expresie de panică totală.

Cu un gest scurt, Holmes trase patul de la perete şi dezgoli un

loc unde pardoseala prezenta o uşoară denivelare. Scoase câteva lespezi fără niciun efort cu ajutorul tijei cu care îşi curăţa pipa, apoi ceru o lopată şi începu să sape.

Ceea ce am descoperit atunci depăşea ca oroare tot ce putusem să văd de când mă ştiam, inclusiv în timpul cumplitului război din Afganistan. Cadavrul nefericitului care zăcea acolo fusese groaznic de mutilat. Lestrade, livid şi cu gura căscată, se freca la ochi. Directorul îşi întoarse privirea şi ieşi din celulă ţinându-se de burtă. Holmes nu părea mirat de ceea ce tocmai descoperise. Spuse doar atât:

— Interesant.

Nu vedeam nimic interesant în acest mormânt înspăimântător. Prietenul meu îşi suflecă mânecile şi continuă căutările cu mâinile goale. Punându-l pe un gardian mai călit să-l ajute, exhumă câteva oseminte rupte de care mai erau agăţate zdrenţe de carne informă, apoi un trunchi pe jumătate eviscerat. Holmes scoase apoi din pământul umed nişte membre sfâşiate, încurcate într-o năclăială oribilă de veşminte şi noroi. Apăru în sfârşit şi capul, sau cel puţin ceea ce mai rămăsese din el. Holmes îl şterse cât de bine putu. Fruntea purta un semn ciudat, a cărui formă trimitea cu gândul la o cruce. După toate probabilităţile, ucigaşul îşi adormise victima înainte de a o jupui.

După destule eforturi, Holmes reuşi să reconstituie un cadavru întreg pornind de la aceste sărmane rămăşiţe trupeşti.

Deodată, Lestrade ieşi din celulă în goană, ca şi cum abia acum îşi dăduse seama de ceea ce se petrecea. Cât despre mine, am reuşit de bine-de rău să-mi stăpânesc dezgustul ca să asist la continuarea operaţiunilor.

Holmes scoase un cuţit lung din masa de carne informă şi repetă cu glas coborât:

— Interesant.

Continuă să râcâie groapa cu ajutorul acestei unelte

improvizate şi scoase din ea obiecte minuscule pe care le şterse şi le examina cu lupa. Se întoarse atunci spre bătrânul gardian care îi dădea o mână de ajutor şi arătă cu bărbia spre cadavru.

— Îl recunoaşteţi pe Foster?

Omul îşi desfăcu braţele, ca pentru a se scuza.

— N-aş putea să vă spun. Abia dacă l-am văzut pe Foster când a sosit. E aşa de întuneric aici…

— Şi Mark Dughan ăsta, mai comisese asasinate?

— Puţin probabil.

— De ce?

— Am văzut destui criminali în treizeci de ani de meserie. Ăsta era poate cel mai al naibii hoţ, dar vederea sângelui îl îngrozea. Îmi amintesc când a trebuit să i se scoată molarii cariaţi. Aici, şi aici.

Gardianul, care îşi şterse mâinile de poalele tunicii, deschise larg gura şi îşi arăta câţiva dintre molari, pentru eventualitatea în care nu am fi înţeles clar despre ce vorbea.

— Prefera să sufere în ultimul hal decât să se ducă la dentistul închisorii. Tremura cu o săptămână înainte. E drept că are o reputaţie cam proastă.

Fruntea lui Holmes se încreţi.

— Primea vizite de-ale rudelor sau prietenilor?

— Nu. Vizitele sunt foarte rare şi directorul face tot ce poate ca să le împiedice. Oricum, Dughan nu mai avea familie.

— Avea simpatii printre deţinuţi?

— Imposibil. Deţinuţii nu vorbesc între ei. Regulamentul închisorii le-o interzice.

— Chiar şi la plimbarea zilnică?

— Da. Deţinuţii poartă cagule care îi împiedică să comunice între ei. Şi gardienii nu au dreptul să le vorbească, în afară de cel nou.

Holmes înălţă din sprâncene.

— Cel nou?

Arătă spre cadavru.

— Păi da, nenorocitul de Reginald Foster, pe care tocmai l-aţi dezgropat. Nu ar fi rezistat mult, ăsta.

— Nu ar fi rezistat mult? De când era aici?

— Ieri a fost prima lui zi de lucru.

Holmes tresări şi îl strigă pe dată pe director, care ne aştepta pe coridor.

Baltimor Compostel se întoarse în celulă, mai alb la faţă decât un linţoliu de fantomă, ţinându-şi la gură zdreanţă care îi servea drept batistă. Am observat că ocolea privirea prietenului meu. Holmes deveni incisiv:

— Îl puteţi identifica pe acest om?

Compostel îşi stăpâni un acces de greaţă şi aruncă o privire rapidă spre cadavru.

— El e, da. E Foster.

Acum părea grăbit să termine odată.

— Mulţumesc pentru tot, domnule Holmes. Nu... nu vreau să mai abuzez de prezenţa dumneavoastră.

Holmes se ridică şi îl scrută, pe bivol, ca un vultur care se pregăteşte să se năpustească asupra prăzii. Venele gâtului i se umflară.

— Nu ar trebui să abuzaţi nici de credulitatea mea!

Compostel se lipi de un perete al celulei.

— Nu... nu pricep.

Holmes îşi înfipse privirile într-ale directorului.

— Nu mi-aţi spus totul despre Reginald Foster.

Îşi încrucişă braţele la piept.

— Aştept explicaţiile dumneavoastră.

Compostel se pierdea văzând cu ochii.

— Dacă ştiţi despre Foster, o să ghiciţi şi restul mai devreme sau mai târziu. Sunteţi în măsură să o faceţi, nu-i aşa.

— Vorbeşte! tună Holmes care, de nerăbdare, lovea cu piciorul drept în podea.

Directorul aruncă o privire înfricoşată spre uşă şi îşi apropie de noi căpăţâna jilavă. Duhnea a sudoare. Ne-am tras amândoi îndărăt.

— Gardianul ăsta fusese numit în acest post de fratele dumneavoastră.

Holmes tresări.

— De Mycroft?

— Da, era de fapt un ziarist care făcea o anchetă secretă.

— De ce Foster ăsta era interesat de Dughan?

— Habar n-am.

Grăsanul vru să-şi plece ochii, dar Holmes îl sfredeli în continuare cu privirea.

— De ce voiaţi să-mi ascundeţi toate astea?

Compostel sfârşi prin a-şi lăsa capul în jos şi fălcile aproape că îi atinseră pieptul gras.

— Mycroft Holmes îmi ceruse să n-o spun nimănui, mai ales dumneavoastră. Nici măcar lui Lestrade.

4

În birja care ne ducea acasă, priveliştea de groază a acelui trup tranşat şi mânjit de ţărână continua să mă bântuie. Simţeam în stomac un ghem de spaimă care nu mai dispărea. Încercam să-mi abat gândurile de la acest coşmar şi să mă cramponez de frânturile de viaţă din jurul meu: răpăiala ploii pe acoperişul birjei, zgomotul roţilor pe caldarâm, tropăitul cailor.

Holmes părea pierdut în gânduri. Aveam nevoie să-i aud mai mult glasul decât părerea despre atrocitatea aceasta.

— Holmes, de unde ai ştiut?

— Ca de obicei, dragul meu Watson, prin eliminare. În primul rând: ştim că e imposibil să evadezi de la Millbank, toţi ne-au repetat-o fără încetare. În al doilea rând: deţinutul nu mai era înăuntru, fiindcă altfel ar fi fost găsit cu prilejul cercetării sistematice a închisorii. În al treilea rând: singurele persoane abilitate să intre şi să iasă la ore fixe în şi din închisoare sunt gardienii. Nu exista aşadar decât o explicaţie: deţinutul, Mark Dughan, şi-a ucis vizitatorul, Reginald Foster. Apoi l-a tranşat cu ajutorul cuţitului de necropsie şi l-a îngropat sub pat. După care a îmbrăcat uniforma de gardian a victimei sale şi a ieşit pe uşa din faţă la puţin timp după ora 6 dimineaţa.

— Cum a putut face rost Dughan de cuţit?

— Deocamdată, n-am idee. Dar n-o să uit să-i pun întrebarea imediat ce îl voi întâlni.

Întrebarea mea era stupidă. Holmes mă făcuse să o înţeleg în felul lui.

Am mai mers în tăcere vreun sfert de oră. O nouă întrebare îmi stătea pe buze.

— De unde ai ştiut că trupul gardianului era îngropat sub pat, Holmes?

— Era locul cel mai ascuns din celulă, deci cel mai adecvat. Un examen rapid al podelei mi-a permis să constat că lespezile fuseseră desprinse şi apoi puse la loc pe o suprafaţă de un metru pătrat. Ştiam că trupul fusese tranşat ca să încapă în spaţiul acesta redus. Dar nu mi s-a părut util să menţionez acest amănunt.

Acest amănunt! Holmes folosea uneori nişte expresii... Putea reduce o crimă atroce la o vulgară problemă de matematică.

Birja se opri la numărul 221b. I-am plătit birjarului şi câteva clipe mai târziu am regăsit căldura reconfortantă a salonului nostru. Holmes îşi aprinse pipa şi se aşeză comod în fotoliu, la fel de liniştit de parcă nu ar fi părăsit niciodată odaia şi nu s-ar fi întâmplat nimic. Aveam încă destule probleme de elucidat.

— Mi se pare totuşi de necrezut că nimeni nu şi-a dat seama de această substituţie.

— Ai dreptate, Watson. Şi totuşi, aşa stau lucrurile.

Holmes îşi lăsă capul pe spate, închise ochii şi continuă explicaţia pe un ton de monolog, ca şi cum făcea o reconstituire în gând:

— Dughan şi-a pus hainele temnicerului său şi şi-a ocupat locul la postul de gardă. A discutat o clipă cu gardianul din secţia învecinată. Apoi a citit la lumina unei lumânări, aşteptând să vină schimbul de zi ca să o şteargă.

— Şi toate astea fără să trezească nicio bănuială?

— E foarte întuneric în închisoare la 6 dimineaţa. Nu se

luminează de ziuă decât la 8. Şi chiar şi la ora aceea lumina zilei e departe de-a fi puternică, ai văzut doar ce mici sunt lucarnele…

Nu reuşeam să mă conving că această înscenare îndrăzneaţă i-a putut păcăli pe toţi angajaţii închisorii celei mai sigure din toată Anglia.

Am rămas amândoi un moment îndelungat fără să spunem nimic, pierdut fiecare în meditaţiile lui.

Din nou, tot eu am spart tăcerea:

— Dar ce caută fratele tău în toată povestea asta? Şi cum a reuşit să-l introducă pe ziaristul ăsta în postul de gardian de închisoare?

— Genul ăsta de misiuni trebuie că intră efectiv în cadrul funcţiei sale.

— Funcţia sa? Fratele tău a fost întotdeauna un mister pentru mine.

— Ai făcut totuşi un portret exact al lui Mycroft în *Interpretul grec* şi *Planurile lui Bruce-Partington.*

— Desigur, dar n-am spus nimic despre meseria lui.

— Dimpotrivă, ai spus mai mult decât crezi.

Holmes se ridică deodată şi luă o riglă de lemn cu care îşi lovi palma, ca şi cum avea să înceapă un curs.

— Nu ai scris că Mycroft era foarte sedentar şi nu prea vorbăreţ? Că nu ieşea deloc de la *Diogene's Club,* unde îşi petrecea zile întregi într-o tăcere cvasimonahală?

— Bineînţeles, dar…

— Ai mai dezvăluit că Mycroft era apropiat de guvern, care dă mare importanţă părerilor sale luminate.

— Desigur.

— Şi ce ştii despre intelectul lui?

— Ai spus-o chiar tu, Holmes; cu riscul de a-ţi displace, îţi e superior în toate privinţele, propriilor tale capacităţi de raţionament şi de meditaţie, ceea ce îl plasează la un nivel pe care nici nu îndrăznesc

să mi-l imaginez.

Holmes nu părea ofensat.

— Într-adevăr, Watson, o confirm. Iată încheierea acestei ghicitori amuzante. Poţi aşadar să deduci funcţia exactă a lui Mycroft şi locul unde şi-o exercită.

Holmes aruncă rigla pe birou şi se aşeză la loc în fotoliu. Acolo, trase din pipă şi privi volutele de fum ce se înălţau în tavan. Trecură câteva minute. Constatând că prietenul meu nu mai adăuga nimic, am încercat să găsesc soluţia acestei „ghicitori amuzante”.

Baltimor Compostel spusese: „Foster făcea o anchetă secretă”…

Am reflectat câteva minute.

Concluzia se impuse de la sine: Mycroft Holmes conducea serviciile secrete ale Maiestăţii Sale regina Angliei. Şi *Diogene’s Club* nu era altceva decât sediul acestui misterios serviciu!

Înspăimântat de evidenţa bruscă a propriei deducţii, nu m-am putut stăpâni să nu exclam:

— Asta-i bună!

— Patru minute, declară Holmes, consultându-şi ceasul de buzunar.

— Ce anume?

— Nu ţi-au trebuit decât patru minute ca să ghiceşti, dragul meu Watson.

— Da, da, sigur, Holmes. E destul de limpede, într-adevăr. Îmi închipui că o să-i ceri explicaţii fratelui tău.

— Ăsta-i ultimul lucru pe care l-aş face. Aminteşte-ţi ce a spus directorul închisorii: „Mycroft Holmes mi-a cerut să n-o spun nimănui, mai ales dumneavoastră.” Îl cunosc bine pe Mycroft. Trebuie să aibă motive foarte întemeiate ca să nu mă asocieze la această anchetă. În cel mai bun caz, nu-mi va spune nimic. În cel mai rău, îmi va obstrucţiona cererile şi îmi va împiedica accesul la dosare.

Prietenul meu se încruntă atunci şi îşi împreună vârfurile

degetelor de la ambele mâini, aşa cum făcea de fiecare dată când se concentra asupra unei probleme dificile.

— Adevăratele întrebări sunt altele, Watson. Şi nu sunt sigur că Mycroft cunoaşte răspunsurile, altfel nu ar fi avut nevoie de un spion. În primul rând, trebuie lămurit mobilul crimei ăsteia.

— Dacă e să ne luăm după biletul lăsat de Dughan, e vorba de răzbunare.

Holmes închise ochii şi recită: „Răzbunarea mea va fi pe măsura suferinţei mele. Călăii mei vor cunoaşte infernul. O să le ofer spectacolul sângelui până la îngreţoşare. Poate că atunci vor înţelege ce am îndurat eu.”

— „Călăii mei”… Asta ar însemna că vor urma şi alte crime?

— Dacă aşa stau lucrurile, o s-o ştim în curând.

5

Chiar a doua zi după aceste evenimente înspăimântătoare, Holmes plecă foarte devreme, lăsându-mi un bilet pe masă:

Dragul meu Watson,

O să lipsesc o bună parte din zi. Trebuie să fac o anchetă aprofundată asupra acestui faimos Mark Dughan.

Mi-ai spus, ieri, că ai de gând să stai acasă ca să aduci modificări textului despre vechiul caz pe car l-ai împopoţonat cu titlul incitant de Un scandal în Boemia. *Vreau să-ţi cer un mic serviciu. Prietenul meu notar,* William Holborne, *trebuie să treacă în cursul după-amiezei ca să-şi recupereze nişte cărţi pe care i le promisesem de mult. Ai putea să îl primeşti în locul meu? Bănuiesc că arde de nerăbdare să te cunoască.*

M-ai îndatora dacă i-ai consacra puţin timp. Acest domn este o veche cunoştinţă şi a fost unul dintre primii mei clienţi.

Mulţumesc cu anticipaţie.

Sherlock Holmes.

Se înţelegea de la sine că nu îi puteam refuza acest serviciu prietenului meu, văzând totodată prilejul unui moment plăcut.

De fapt, terminasem de lucrat la *Un scandal în Boemia.* Editorul meu, Georges Newnes, îşi pusese în minte să publice mai multe povestiri vechi într-un volum la cererea cititorilor săi frustraţi care nu avuseseră norocul de a le descoperi în timp util în revista *Strand.* Newnes voia să profite de această schimbare de format şi de suport pentru a-mi permite să reinserez completări pe care mi le interzisese, din lipsă de spaţiu, în ediţia iniţială. Trebuia să fac acum un mic rezumat, de care avea de gând să se folosească pentru a-i face pe cititori să saliveze în aşteptarea publicării volumului.

Holborne se prezentă, după cum anunţase, la mijlocul după-amiezei. Mă aşteptam să văd un personaj burtos, de vreo cincizeci de ani, chel şi plin de importanţă, astfel încât am fost foarte surprins când a trecut pragul salonului. Zvelt şi elegant, fără a fi atletic, nu avea probabil mai mult de treizeci şi cinci de ani şi măsura vreun metru şaptezeci. Persoana lui emana o impresie de nedefinit. Faţa netedă şi desăvârşită, deşi foarte serioasă, trăda o expresie întrucâtva tristă şi visătoare. Ochii îi erau de un maro foarte închis, aproape negru, ca şi părul des. Dacă Holmes nu m-ar fi prevenit, nu aş fi putut ghici niciodată profesia acestui om. Aş fi crezut poate că e un actor romantic sau un seducător monden.

Maestrul Holborne îmi citi surprinderea în priviri.

— Nu corespund ideii dumneavoastră despre notarul englez mijlociu, nu-i aşa, doctore Watson?

— Păi, la drept vorbind…

— Nu vă faceţi probleme, e normal. Puţini îşi imaginează că exercit această profesie, şi chiar şi mie mi se întâmplă să mă îndoiesc.

Notarul se aşeză în fotoliul pe care i l-am oferit. Doamna Hudson ne servi ceaiul.

— Vedeţi dumneavoastră, continuă el ca pentru a-şi justifica remarca, mă trag dintr-o familie de notari din tată în fiu. Fiind fiul cel mai mare, am preluat biroul tatălui meu, pe care îl avea la rândul său de la tatăl lui. Asta face parte din avantajele, dar şi din constrângerile

faptului de a fi primul născut. Înţelegeţi, tatăl meu nu ar fi admis să îmbrăţişez altă carieră! Şi totuşi…

Făcu o pauză, ca şi cum şovăia să-şi deschidă sufletul.

— Şi totuşi?

— Mi-ar fi plăcut să fiu pictor sau scriitor. Am urmat chiar cursuri de desen şi de actorie… fără ştirea tatălui meu, se-nţelege. Profesorii se declarau foarte satisfăcuţi de mine. Am mai visat şi să fiu aventurier, ca să-mi povestesc apoi isprăvile lumii întregi. Pe scurt, orice altceva decât notar, înţelegeţi?

— Înţeleg.

De fapt, aveam oarece dificultăţi să înţeleg. Eu, care nu eram decât fiul unui slujbaş oarecare, aş fi preferat fără îndoială să-mi petrec fericit zilele în opulenţa dătătoare de siguranţă a unui birou de notar decât să-mi irosesc anii de tinereţe pe câmpurile de bătălie din Afganistan.

William Holborne bău o înghiţitură de ceai şi îşi puse ceaşca la loc cu un gest rafinat.

— Cât vă invidiez şi vă admir, doctore Watson!

— Pe mine?

— Da, pe dumneavoastră. Nu vă daţi seama ce noroc aveţi să duceţi o viaţă atât de trepidantă alături de un geniu ca Sherlock Holmes.

— Nu e întotdeauna palpitant. Ni se întâmplă să petrecem zile întregi într-o inactivitate totală. Plictiseala ne pândeşte frecvent.

— Fără îndoială, dar calitatea anchetelor dumneavoastră compensează aceste perioade de activitate redusă. De altfel, toate acestea sunt foarte bine redate în povestirile dumneavoastră, doctore Watson. Aveţi un simţ al naraţiunii remarcabil. Reuşiţi să-l captivaţi pe cititor şi să faceţi pasionante până şi cele mai mici fapte şi gesturi ale eroilor dumneavoastră. Am petrecut nopţi albe citindu-vă cărţile, incapabil să-mi întrerup lectura atâta vreme cât cuvântul „sfârşit” nu apărea în josul ultimei pagini. Aş putea cita fragmente întregi din

memorie. Anchetele lui Sherlock Holmes nu ar fi nimic fără talentul dumneavoastră de cronicar.

Am simţit că fruntea mi se înroşeşte. Nu mai primisem niciodată atâtea laude de când mă ştiam. Sfârşisem chiar prin a cultiva o reală umilinţă în urma contactului cu strălucitul meu prieten, convingându-mă de inferioritatea mea intelectuală.

— Cum reuşiţi să îl ţineţi pe cititor cu sufletul la gură, doctore Watson?

— Mărturisesc că nu mi-am pus niciodată întrebarea. Mă mulţumesc să relatez faptele în ordinea lor cronologică, punându-mi şi eu întrebări de-a lungul povestirii. Pe deasupra, Sherlock Holmes îşi dezvăluie rareori rezultatul deducţiilor înainte de a fi avut confirmarea lor exactă. Astfel, cititorul descoperă încetul cu încetul, în acelaşi timp cu mine, elementele soluţiei care nu îşi capătă înţelesul decât la asamblarea finală, în felul unui puzzle.

— Sunteţi surprinzător, doctore Watson. Trebuie să spun că întrevederea aceasta mă încântă.

Peste fruntea lui Holborne se aşternu un nor.

— În biroul meu, îmi petrec toate zilele într-o inacţiune totală. Bine că există cărţile dumneavoastră ca să evadez din când în când.

Mi-am amintit deodată de spusele lui Holmes.

— Apropo de cărţi, prietenul meu mi-a zis că aţi venit să luaţi nişte cărţi.

— Aşa e. De altfel, acesta era scopul vizitei mele. Domnul Holmes mi-a spus că a scris un tratat despre urmele de paşi, şi încă nu l-am citit. Vedeţi dumneavoastră, doctore Watson, îmi place să iau locul lui Holmes în povestirile dumneavoastră.

— Asta face parte din joc. Cititorul trebuie să desfăşoare ancheta în acelaşi timp cu detectivul şi să încerce să găsească soluţia înaintea lui.

— Desigur. Din acest motiv vreau să dispun de aceleaşi atuuri ca Sherlock Holmes. Studiindu-i tratatele, poate că voi fi în stare să-l

imit. Sunt pasionat de anchetele poliţieneşti. De altfel, am adus asta pentru domnul Holmes.

Holborne îmi înmâna un plic de grosimea unei reviste.

— Sunt sigur că acest caz îl va interesa. Trebuie neapărat să-l citească.

Oaspetele meu păru dintr-odată gânditor şi se foi în fotoliu.

— Nu ştiu dacă aş putea îndrăzni…, doctore Watson.

Se întrerupse, tuşi uşor, îşi frământă mâinile în toate felurile şi în cele din urmă rosti:

— Sherlock Holmes mi-a spus că voiaţi să aduceţi nişte… modificări textului original al povestirii *Un scandal în Boemia.*

— Da, am terminat. Nu-mi mai rămâne decât să-l rezum într-o pagină. Nu mă simt prea în largul meu în această privinţă, dar editorul meu mi-o impune pentru reclamă.

— Dacă aş putea îndrăzni…, repetă timid notarul.

— Da? l-am îndemnat eu, bănuind ce vrea.

— Aş putea arunca o privire? Numai una, măcar cât să citesc primele pagini?

Iată aşadar de ce venise tipul ăsta! Pe lângă faptul de a mă întâlni, ardea de dorinţa de a descoperi noua versiune a textului meu. Holmes mă rugase să fiu amabil cu el, aşa că nu-i puteam refuza acest mic serviciu.

— Mă tem să nu fiţi întrucâtva dezamăgit. Modificările acestea nu sunt capitale. Îmi îngădui uneori câteva adăugiri pe care ediţia originală mi le interzicea din pricina formatului redus al revistei *Strand.* Povestirea mea are acum şaptezeci de pagini în manuscris în loc de cele cincizeci şi cinci iniţiale.

L-am văzut luminându-se la faţă.

Am adăugat pe un ton dezinvolt:

— Vă propun să o recitiţi, dacă aveţi timp.

Maestrul Holborne îşi dădu frâu liber bucuriei, ca un puşti care îşi descoperă jucăria preferată sub bradul de Crăciun. Bineînţeles că

avea timp. Cred că m-ar fi sărutat dacă buna-cuviinţă nu i-ar fi interzis un asemenea gest. I-am dat textul în care s-a cufundat cu delectare. Cât despre mine, am rămas aşezat în faţa focului de lemne, care trosnea în şemineu, cu tăbliţa de scris pe genunchi, căutându-mi inspiraţia în dansul neîncetat al flăcărilor.

— Ce femeie!

— Ce? Cum? Unde?

Dacă nu îmi găsisem inspiraţia, mă găsise în schimb somnul. Oaspetele meu părea să nu îşi fi dat seama, într-atât era de absorbit de lectură.

— Această Irene Adler. Ce femeie excepţională! V-am devorat povestirea ca şi cum o citeam pentru prima dată, doctore Watson.

Maestrul Holborne părea foarte tulburat.

— Descrierea pe care i-o faceţi acestei domnişoare Adler, o tânără femeie superbă cu părul de aramă şi cu privirea de smarald, este mult mai tulburătoare decât în prima versiune. Astfel descrisă, mi-o aminteşte în toate privinţele pe iubita mea.

— Iubita dumneavoastră trebuie să fie foarte drăguţă, am răspuns eu pe jumătate adormit.

— Era.

— Sper că nu i s-a întâmplat nimic rău.

— A murit.

Pierdusem o excelentă ocazie de a tăcea. Părea că s-a scurs o veşnicie. Apoi notarul adăugă, vorbindu-şi parcă sieşi:

— N-aveaţi cum să ştiţi. A căzut de la o fereastră a casei ei.

Mi-am dres glasul, încercând să-mi recapăt cât de cât stăpânirea de sine.

— Un… accident?

— Nu mai e aici ca să ne-o spună. Au existat anumite bănuieli legate de cineva apropiat ei. A fost însă judecat şi găsit nevinovat.

— E… e cumplit…, am bâiguit eu, roşu la faţă de zăpăceală.

Ce neîndemânatic puteam fi! De data asta, mă trezisem de-a binelea.

Privirea mi-a căzut pe pupitru. Foaia mea de hârtie rămăsese exasperant de albă, ceea ce dovedea că adormisem probabil în scurt timp. Editorul va trebui să îşi aştepte rezumatul o zi în plus.

Pendula arăta ora 18. Se făcuse deja întuneric.

Holborne părea să-şi fi revenit regăsindu-şi treptat zâmbetul melancolic.

— Nu vreau să vă mai reţin, doctore Watson. Noua dumneavoastră versiune la *Un scandal în Boemia* m-a entuziasmat. Daţi-mi voie să-mi exprim încă o dată admiraţia.

— Mulţumesc. Dar nu am un merit prea mare, v-am spus, mă mulţumesc să relatez evenimentele aşa cum le trăiesc.

— Faceţi mult mai mult. Ştiţi să transmiteţi o cantitate de vrajă şi de mister unor existenţe mohorâte. Ştiu, fiindcă am încercat-o şi eu, că scrisul este o artă dificilă. Trebuie să dai dovadă de imaginaţie, să atingi coarda sensibilă a cititorului, să-l surprinzi mereu, creând în acelaşi timp personaje şi situaţii credibile. Puţini sunt scriitorii care izbutesc să asocieze atâtea haruri. În ce mă priveşte, mă simt bun doar cât să pun pe hârtie povestioare neînsemnate pe care nu le-ar voi niciun editor.

Avalanşa aceasta de complimente mi-a mers drept la inimă, fiindcă părea dictată de un elan adevărat de sinceritate.

— Sunt convins că fiecare dintre noi posedă un anumit talent. E suficient uneori puţin timp sau o ocazie propice ca să fie exprimat. Cred că eu am beneficiat de această dublă şansă.

Holborne schiţă un zâmbet. Îmi strânse mâna cu căldură şi plecă, fără a-şi uita faimosul *Tratat despre urmele de paşi.* M-am simţit la rândul meu cuprins de emoţie. Dobândisem un nou prieten.

Făceam în sfârşit ultimele corecturi la textul introductiv al povestirii *Un scandal în Boemia* când Holmes intră în salon. Se

descotorosi de pardesiul ud şi îşi frecă mâinile în faţa focului care trosnea în şemineu.

— L-am primit pe colegul tău, Holmes.

— Ce coleg?

— Maestrul Holborne. M-ai rugat…

Mintea îi era în altă parte.

— A, da, mulţumesc, Watson, mi-ai făcut un mare serviciu. Sper că nu te-a plictisit prea mult.

— Dimpotrivă, acest domn este o companie plăcută şi conversaţia lui e foarte interesantă. Apropo, mi-a lăsat asta pentru tine.

Holmes luă plicul, îl cântări şi îl aruncă peste grămada de hârtii de pe biroul lui. Am rămas interzis.

— Nu îl deschizi?

— N-are rost, Watson, ştiu deja ce conţine. Cazurile maestrului Holborne sunt toate la fel. Încă un adulter sau o căutare de moştenitori în cadrul unei succesiuni litigioase. O să mă ocup de asta mai târziu.

Mi-am amintit brusc că plecase ca să ancheteze despre Mark Dughan, evadatul de la Millbank.

— Ai aflat ceva?

— Da şi nu. Dughan ăsta e o enigmă. Părea hărăzit unui viitor strălucit. Îşi luase fără efort diploma de avocat la numai douăzeci şi doi de ani, şi începuse imediat să-şi exercite profesia. Un an mai târziu, s-a căsătorit cu fiica unuia dintre clienţii săi şi se mutase pe Chancery Lane. Viitorul lui părea aşadar stabilit, până când s-a produs un eveniment de neînţeles.

Holmes îşi aprinse pipa şi aruncă chibritul în cămin. Apoi, cufundându-se în fotoliul pe care îl apropiase de foc, îşi împreună vârful degetelor de la ambele mâini.

— Soţia lui a dispărut fără urmă, într-o dimineaţă de decembrie, acum vreo trei ani.

— Cum ai aflat toate astea?

— Te scutesc de detaliile investigaţiilor mele. Îţi spun doar că l-am găsit destul de uşor pe bătrânul servitor al lui Dughan.

Mi-am înmuiat peniţa în călimară şi am luat o foaie de hârtie ca să nu pierd nimic din cuvintele prietenului meu.

Holmes mi-a relatat cuvânt cu cuvânt conversaţia pe care o avusese cu bătrânul servitor.

„—De cât timp îl cunoşteaţi pe Mark Dughan?

— L-am văzut născându-se. Eram în slujba părinţilor lui. Îl consideram propriul meu fiu.

— Mark Dughan era înclinat spre violenţă?

— Nici pe departe. Tânărul meu stăpân era bun şi îndrăgostit de dreptate. Îmbrăţişase cariera de avocat din vocaţie. Nu ezita să pledeze cauza celor slabi şi oprimaţi. Condamna orice violenţă şi era de părere că un conflict se putea rezolva întotdeauna prin mijloace paşnice.

— Şi soţia lui?

— Era la fel ca el. Îşi consacra o mare parte din timp operelor de caritate. Erau tineri şi plini de speranţă. Amândoi visau la o lume mai bună.

— Era un cuplu unit?

— Da. Se înţelegeau perfect. Mark Dughan îşi adora soţia şi ea pe el.

— În ce împrejurări a dispărut?

— Un birjar a venit după ea acasă, într-o dimineaţă de decembrie. Trebuia să meargă în cartierul Limehouse ca să ducă haine călduroase unei familii de nevoiaşi.

— Nu o însoţeaţi niciodată în drumurile ei?

— O, nu! Doamna era foarte curajoasă şi nu ar fi acceptat să fie secondată în misiunile ei. De altfel, nu i se întâmplase niciodată nimic neplăcut. Săracii o cunoşteau şi o respectau. În seara aceea însă nu s-a mai întors.

— Îmi închipui că Mark Dughan a anunţat imediat poliţia?

— Nu. M-am oferit să mă duc personal la secţia de poliţie, dar s-a opus cu fermitate.

— De ce?

— Cred că voia să-şi desfăşoare ancheta singur şi în felul lui. Drept urmare, şi-a consacrat aproape tot timpul căutării soţiei sale, ascunzându-i dispariţia faţă de cei din jur…

— Familia ei nu a fost îngrijorată?

— Părinţii domnului şi ai doamnei muriseră.

— Ce a făcut Dughan?

— A scotocit cartierele rău-famate şi sărace zi şi noapte, mai ales Limehouse.

— Nu-şi mai exercita profesia de avocat?

— Nu. De altfel, atunci au început problemele lui. Şi-a pierdut încetul cu încetul clientela. Domnul nu mai izbutea să facă faţă facturilor. Portăreii au venit şi au luat toată mobila şi obiectele de valoare. Nu-mi mai plătea leafa. Am rămas totuşi alături de el până la sfârşit.

— Până la sfârşit?

— Vreau să spun până la expulzarea domnului şi întemniţarea lui la închisoarea Millbank.

— Mark Dughan nu avea aşadar avere personală?

— Ba da, dar a cheltuit-o în câteva luni. Apoi, a împrumutat bani de la mai multe bănci şi de la numeroşi prieteni, în mai puţin de un an, era ruinat şi plin de datorii.

— Dar unde se duceau toţi banii ăştia?

— Presupun că îi folosea ca să finanţeze căutarea soţiei sale, sau…

— Sau?

— Ca să plătească vreun şantajist.

— Aha! Stăpânul tău primise cereri de răscumpărare?

— Nu ştiu. Dar, de mai multe ori, a tresărit citindu-şi

corespondenţa. Odată, a primit un pacheţel. Când l-a deschis, s-a făcut alb la faţă şi pe faţă i s-a întipărit o expresie de teroare neînchipuită.

— Ştiţi ce conţinea pachetul?

— Nu. Prefer să nu-mi închipui.

— De unde venea?

— Un curier i-l înmânase direct domnului. După şocul acesta, a fost cuprins de o mare agitaţie. Părea panicat. A început să alerge în toate direcţiile, strigând: «Am nevoie de bani. Trebuie să plătesc, e singura soluţie!»

— Şi apoi?

— V-am spus. A fost închis la Millbank pentru neplata datoriilor.

— L-aţi mai văzut?

— Am încercat, dar directorul penitenciarului, Baltimor Compostel, mi-a respins cererea, care era totuşi legitimă. Compostel face să domnească o atmosferă de teroare în închisoare. Mai mulţi deţinuţi de-ai lui s-au sinucis ori au înnebunit din cauza izolării şi a maltratărilor. Se spune că le smulge dinţii din sadism.

— Nu aţi mai avut nicio veste despre Mark Dughan?

— Nu. Dar e un amănunt pe care era să-l uit. Îmi dăduse o misiune chiar înainte de a fi arestat de poliţie.

— Care anume?

— Mi-a cerut să-l găsesc pe birjarul care o luase pe doamna în ziua când a dispărut. Am petrecut luni în şir vizitând toate staţiile de birje din Londra, una câte una, fără niciun rezultat.

— Vă mai amintiţi cum era birjarul ăla?

— Nu l-am văzut bine la faţă. Îşi ridicase gulerul paltonului şi purta ochelari închişi la culoare.”

Cumplita istorie a lui Dughan prindea contur. Soţia lui fusese răpită de un misterios birjar într-o zi de decembrie. Tânărul avocat primise atunci din câte se pare scrisori de ameninţare care îl avertizau să nu anunţe poliţia. Apoi, se ruinase satisfăcând exigenţele

exorbitante ale răpitorului sau răpitorilor. În acelaşi timp, încerca să dea de urma soţiei sale în Limehouse. Fusese însă închis pentru datorii. Să fi descoperit el oare identitatea torţionarilor săi în timp ce se afla la închisoare? Şi îşi imaginase un plan de răzbunare? Dar cum se putea explica înverşunarea aceasta faţă de Foster?

În minte mi se învârteau şi alte întrebări. Cum aflase Mycroft Holmes de cazul acesta? Şi de ce folosise un ziarist ca spion? Foster făcuse oare o descoperire mult mai importantă?

6

Întunericul se lăsase foarte repede. Mă surprinsese în locul acela necunoscut, şi încercam zadarnic să-mi găsesc drumul. O ceaţă deasă şi înăbuşitoare se înălţa din Tamisa şi năpădea insidios străzile.

Mi s-a părut că o siluetă fantomatică mă urmărea de câtva timp. În timp ce în suflet începea să mi se strecoare un sentiment de teamă şi de nesiguranţă, am simţit deodată o adiere îngheţată la ceafă. M-am răsucit brusc. Nu era nimeni. Doar un zid de ceaţă neliniştitoare. M-a străbătut un fior. De ce mă aventurasem în cartierul ăsta la o asemenea oră? Mi-era imposibil să mai dau de Holmes în pâcla asta.

Se lăsase încetul cu încetul o linişte angoasantă, ca şi cum oraşul întreg îşi ţinea răsuflarea, anticipând monstruozităţile care se urzeau în beznă.

O umbră se ivi în spatele meu, mă atinse în treacăt şi dispăru aproape imediat. M-am răsucit şi am lovit în aer cu bastonul, fără să stârnesc altceva decât vârtejuri de ceaţă. Apoi, din nou, tăcerea, grea, apăsătoare.

Brusc, am fost cuprins de panică. Am luat-o la fugă, cu un ghem de spaimă în stomac, fără să ştiu dacă mergeam în direcţia primejdiei sau dacă mă îndepărtam de ea. Răsuflarea mi se iuţi şi sângele îmi

zvâcnea în tâmple. Nu mai reuşeam să mă orientez în lumina slabă şi difuză a felinarelor, şi vizibilitatea scăzuse într-atâta, încât m-am împiedicat de mai multe ori.

Deodată, un om apăru de nicăieri, ţinând ceva în mâna dreaptă ridicată. Mă prinse cu cealaltă mână. Era imposibil să îi desluşesc chipul. Am încercat să mă eliberez, când l-am auzit vorbindu-mi:

— Watson! Unde ai dispărut?

Glasul lui Holmes se voia liniştitor, dar căpătase o intonaţie stranie pe care nu i-o cunoşteam. M-am apropiat de el ca să-i pot vedea faţa şi am descoperit oroarea desăvârşită. Holmes avea faţa plină de sânge. Un râs demonic i-a ieşit deodată din gâtlej. Am observat că ţinea un cuţit lung de necropsie într-o mână şi un cap de om mutilat atroce în cealaltă, încremenit de groază, am rămas nemişcat, incapabil să înţeleg ce se întâmpla.

— E ceva în neregulă, Watson?

Ţinând capul jupuit de păr, îl lipea cu faţa de a mea. În ciuda groazei, mi s-a părut că percep un râs prin cavitatea descompusă şi putrezindă care îi servea drept gură. Am simţit suflul fetid al morţii. Maxilarele se întredeschiseră, ca la un leu care îşi cască botul pregătindu-se să ragă, şi azvârliră spre mine un jet abominabil de putreziciune organică. Miasma putridă mi se răspândi pe dată pe piele ca o boală infecţioasă.

Cu preţul unui efort disperat, am izbutit să mă eliberez şi să o iau la fugă prin întuneric. Sudoarea mi se prelingea, lipicioasă şi unsuroasă, pe faţă. Am vrut să mă şterg, şi am observat că nu era sudoare, ci sânge. Pielea îmi era mâncată ca a unui lepros. Faţa mi se desprindea în fâşii late şi livide în care colcăiau deja viermii.

Deodată, umbra ameninţătoare se ivi din nou din ceaţă şi se înălţă în faţa mea.

— Ce ros are să fugi, Watson? Doar suntem o echipă.

Holmes mă înşfacă de umeri şi mă scutură cu înverşunare.

Eram la cheremul lui.

— Watson! Watson!

Ce avea să se întâmple cu mine? Am început să urlu, în nădejdea că voi primi vreun ajutor. M-a scuturat iarăşi…

— Watson! *Watson!* Taci odată, bătrâne, că o să scoli în picioare tot cartierul cu urletele tale!

M-am trezit, cu inima străpunsă de un puseu violent de adrenalină.

— Holmes?

— Gata, gata, linişteşte-te… Ai febră, trebuie să te odihneşti.

7

M-am trezit în lumina palidă a zorilor. O migrenă atroce îmi sfredelea capul. M-am sculat şi mi-am pus halatul de casă, ferm hotărât să alung amintirea acestei nopţi oribile.

Am tras draperiile şi am aruncat o privire afară. Nori grei şi negri îşi aruncau umbra pe caldarâmul noroios al străzii. O mulţime înfofolită se grăbea prin frigul iernatic. Dându-mă puţin înapoi, mi-am zărit faţa oglindită în geam. Ce mai mutră! Ochi încercănaţi, părul vâlvoi şi năclăit de sudoare. S-ar fi zis că mă luptasem toată noaptea cu o armată de spectre.

Mi-am strâns cordonul halatului şi am intrat în salon, unde se afla deja Holmes, consultând rubrica „Fapte diverse” din *Daily News* şi mâzgălind ceva.

— Bună ziua, Holmes.

— A, Watson! Cum te simţi în dimineaţa asta?

— Destul de prost, mulţumesc. Probabil că am răcit ieri la închisoarea aia blestemată. Am avut coşmaruri toată noaptea.

— Ştiu. Apropo de coşmaruri, ce părere ai de asta?

Prietenul meu îmi întinse o fişă de carton minusculă pe care tocmai o completase.

— „Crps ftte, Mary Kinsley, 10, rep. Tamisa, 21 cheiul Westing,

lips mâini, striv. De vagonet. Rnă frnt. Concl S.Y.: m. accd. înc.”

— Mă tem că nu înţeleg nimic din păsărească asta, Holmes.

— Asta mă linişteşte. Sunt pe cale de a elabora un sistem de abrevieri şi de încifrări care să permită reducerea la minimum a mărimii fiecărui element al fişierului meu. Prescurtările astea îmi vor îngădui să găsesc mai rapid informaţiile pe care le caut, favorizând punerea în concordanţă a cazurilor fără o legătură aparentă.

— Dar ce înseamnă fişa asta în limbaj clar, Holmes?

— Cadavrul unei fetiţe pe nume Mary Kinsley, în vârstă de zece ani, a fost scos din Tamisa în dreptul clădirii cu numărul 21 de pe cheiul Westing. Îi lipsesc două mâini, secţionate de roata unui vagonet. Fetiţa avea o rană la frunte. Concluzia Scotland Yard-ului: moarte printr-un accident care a dus la înec.

— Crezi că ar putea fi vorba de o crimă?

Holmes puse fişa la loc în impunătorul său fişier.

— Da, aşa cred. Articolul afirma că fetiţa trecea zilnic pe acolo întorcându-se de la şcoală. O vecină o însoţea până la mai puţin de cincizeci de metri de casă. Nu îi mai rămânea aşadar decât distanţa asta scurtă de străbătut singură. Tatăl ei susţine că se întorsese acasă în jurul orei 20. Dat fiind că nu şi-a găsit fiica acolo, s-a neliniştit şi a anunţat poliţia. Ancheta a stabilit că micuţa Mary a declanşat accidental sistemul de rulaj al unui vagonet care i-ar fi zdrobit mâinile după ce a izbit-o în faţă, ceea ce explică echimoza facială şi mâinile secţionate. Fetiţa ar fi căzut apoi în apa îngheţată a fluviului şi s-ar fi înecat rapid, fiind pe jumătate leşinată şi incapabilă să înoate fără mâini. Poliţia a găsit urme de sânge lângă un vagonet.

— Pare plauzibil.

— Nu şi dacă faci o analiză mai aprofundată, Watson. Există mai multe incoerenţe în acest raport. Ai încercat vreodată să deblochezi sistemul de frânare al unui asemenea vagonet, utilizat de docheri la căratul cărbunelui?

— Mărturisesc că nu e distracţia mea preferată.

— E nevoie de nu mai puţin de doi vlăjgani zdraveni ca să pună în mişcare dispozitivul acesta impresionant, care în majoritatea timpului e blocat de rugină. Îmi închipui cu greu că o fetiţă de zece ani ar fi putut reuşi singură. Pe deasupra, articolul precizează că mergea pe acolo zilnic, aşa că ştia foarte bine de ce anume trebuie să se ferească. Pe lângă asta, fetiţa prezenta o rană la frunte. Ce i-a putut-o provoca, dacă vagonetul nu s-a mişcat din loc? Să nu uităm, în sfârşit, că poliţia nu a găsit mâinile. Drept pentru care trag concluzia că e vorba de o crimă cu premeditare.

Holmes îşi strânse ziarul şi îl puse peste unul dintre numeroasele teancuri care umpleau până şi cel mai mic colţ al odăii.

— Dar cine ar fi putut face o asemenea grozăvie?

— Nu avem decât o cale de a afla, şi anume să efectuăm propria anchetă la faţa locului.

Desigur că nu mă aşteptam la un asemenea caz, dar am profitat imediat de un asemenea prilej.

— Te însoţesc, Holmes.

— Dar eşti răcit!

— Mă descurc eu. N-am chef să zac aici.

După nicio jumătate de oră, păşeam încoace şi încolo pe cheiul Westing, în căutarea vreunui indiciu. Aveam impresia că mă cufund iarăşi în coşmarul de noaptea trecută. Apele Tamisei erau mai întunecate decât ale Styxului. O barcă misterioasă se ivi brusc din ceaţă şi acostă nu departe de noi. Să fi fost Charon, barcagiul sufletelor?

Câţiva docheri cu feţele înnegrite împingeau vagonete de cărbune, cu muşchii încordaţi de efort. Holmes se apropie de unul dintre ei, în timp ce acesta îşi oprea vagonetul ca să îl descarce.

— Bună ziua. Sunt Sherlock Holmes, şi acesta este prietenul meu, doctorul Watson. Anchetăm moartea micuţei Mary Kinsley.

Omul făcu ochii mari, neliniştit.

— Am spus deja tot ce ştiam la poliţie. Nu suntem vinovaţi cu nimic, şefule.

— Vreau doar să verific câteva detalii. Crezi că fetiţa ar fi putut slăbi singură frâna unui vagonet?

— Sigur că nu, şefule. Chiar şi în doi ne e greu.

— Se putea ca o roată să-i taie mâna?

— A, da, asta da. Şi chiar mai rău.

Docherul arătă cu bărbia către unul dintre colegii lui, al cărui braţ stâng se oprea în dreptul cotului.

— Întrebaţi-l pe Sammy. Într-o bună zi, a alunecat pe şine. Normal, cu toată mizeria asta. N-am putut opri neam vagonul, cum era pornit cu toată încărcătura. Sammy nu-i un răsfăţat, dar totuşi chestia asta l-a dat peste cap. Bine că măcar nu a fost braţul drept, că la ora actuală ar cerşi în stradă.

— Nu aţi observat nimic anormal, ieri către seară?

— Nu, aici nu mai e ţipenie după 5.

Omul păru să-şi aducă aminte de ceva.

— Că veni vorba de cerşetori, e uneori bătrânul Jack.

— Bătrânul Jack?

— E un biet vagabond veşnic beat care doarme acolo, sub pod.

Omul arătă înspre o văgăună întunecată. Holmes insistă:

— I-aţi semnalat prezenţa poliţiei?

Docherul se lovi cu palma peste frunte.

— Nu. Nu ne-a dat prin cap. Adevărul e că-i mai liniştit ca un mort. Nu-l vezi aproape niciodată.

Holmes îi mulţumi docherului şi se repezi spre adăpostul bătrânului Jack. Ne-am pomenit în câteva clipe într-o vizuină sordidă şi dezgustătoare.

Prietenul meu scapără un chibrit şi descoperi un om învelit în zdrenţe murdare, ghemuit pe o saltea putredă şi având de jur-împrejur o cantitate impresionantă de sticle goale. Duhoarea care domnea în cloaca aceea era atât de insuportabilă, încât ne-am ţinut

respiraţia. Holmes bătu cu piciorul în pământ.

— Hei! Trezeşte-te! Eşti Jack Cerşetorul?

Omul se ridică într-un cot cu o încetineală nespusă şi îşi făcu mâna streaşină, deranjat de lumina totuşi slabă a chibritului nostru. O barbă zburlită îi acoperea jumătate din faţă. Puţea a rufe ude şi răspândea destule alte mirosuri pe care nu s-ar cuveni să le pomenesc în rândurile de faţă.

— Ce vreţi de la mine?

— Ai văzut sau ai auzit ceva pe aici ieri-seară?

— Păi, asta depinde de cât de bună vă e inima, domnul meu.

Holmes îi întinse o jumătate de coroană cu vârful degetelor. Vagabondul o înşfacă iute şi o strânse în pumn ca pe un trofeu în toată regula.

— Nădăjduiesc că n-o să-mi faceţi necazuri?

— Nu şi dacă ne spui ce ştii, afirmă Holmes pe un ton ferm.

Jack Cerşetorul mai şovăi o clipă.

— Păi, uite, mă întorceam la locşorul meu când am asistat la o scenă nu prea obişnuită. Un tip cam chel şi gras ca un călugăr a trecut pe lângă mine, foarte aproape. Şchiopăta rău de piciorul drept. Era mai curând bine înţolit şi ţinea o fetiţă de mână.

— Omul nu te-a văzut?

— Păi, nu, că eram ascuns după un vagonet. Pe deasupra, cu ceaţa groasă asta s-o tai cu cuţitul, nu se vede mare lucru.

— Şi, după aceea, ce s-a întâmplat?

— Aşa, deodată, fără să anunţe, i-a tras un pumn în faţă puştoaicei. Biata fetiţă s-a prăbuşit la picioarele lui, leşinată. Mi-am zis că făcuse vreo poznă tare rea, ca să fie certată aşa. Dar, totuşi, nu aşa te porţi cu un copil.

Jack Cerşetorul bălăbăni din cap, ameninţând să se cufunde de la o clipă la alta într-un somn adânc. Puţea a alcool ieftin şi vorbirea îi devenea din ce în ce mai încleiată.

— Şi apoi? insistă prietenul meu.

— N-am văzut bine de unde eram. Ceaţa se făcuse opacă şi m-am ascuns după vagonetul meu. Mi-era frică să nu fiu văzut şi să păţesc la fel. S-ar fi zis că tipul tăia ceva. Puştoaica a scos un oftat slab, şi după aia nimic. Doar un pleoscăit, ca atunci când arunci o piatră mare în apă.

— Şi nu ai făcut nimic?

— Ba da. M-am dus să mă pitesc în fundul locşorului meu şi am golit o juma' de sticlă de gin ca să-mi vin în fire după sperietură.

— Nu ai anunţat poliţia?

— Nu. Tre' să recunosc că nu ne înţelegem prea bine în momentul ăsta. Aş zice chiar că avem tendinţa de a ne ocoli. Aşa că prefer să rămân în gaura mea şi să mă fac uitat. Fiecare cu problemele lui.

Cerşetorul se prăbuşi deodată pe o parte şi căzu într-un somn scuturat de sforăieli seismice.

Am fost cât se poate de bucuroşi să ieşim în aerul proaspăt al cheiului. Lumina zilei se estompase. Temperatura scăzuse cu mai multe grade şi o ploaie îngheţată ne cădea pe umeri. Holmes grăbi pasul. L-am urmat fără să pun întrebări. Era evident că voia să-l întâlnească pe John Kinsley, tatăl fetiţei asasinate.

Am bătut la uşa locuinţei cu numărul 21 de pe cheiul Westing. Era o căsuţă de oraş cu înfăţişare modestă, dar bine întreţinută. După câteva clipe, uşa s-a deschis. Holmes şi cu mine am rămas interzişi. Omul care stătea în faţa noastră corespundea întru totul cu descrierea oferită de Jack Cerşetorul.

Şchiopătând rău de piciorul drept, omul ne invită să intrăm fără să pună întrebări şi ne conduse înăuntru, după care se prăbuşi pe un scaun, cu privirea goală.

— Sunteţi John Kinsley? întrebă Holmes fără ocolişuri.

— Da.

— Aţi ucis-o pe fiica dumneavoastră, Mary?

Omul nu îşi înălţă capul.

— Era singura mea raţiune de a trăi. Fără ea, nu mai sunt nimic.

Din ochii înroşiţi de suferinţă curgeau lacrimi. Din glas îi răzbătea durerea, o durere insuportabilă venită din străfundurile fiinţei.

— În acest caz, de ce aţi ucis-o? insistă Holmes.

— N-am ucis-o. Aş da orice ca să mai fie aici.

John Kinsley izbucni în hohote. L-am luat pe Holmes deoparte.

— Pare sincer.

— Faptele sunt categorice, dragul meu Watson. Sensibilitatea şi dreptatea nu fac casă bună. Omul ăsta este un actor excelent, şi încearcă să stârnească în noi compasiunea. Poate chiar îşi regretă gestul, ceea ce îi explică lacrimile.

Holmes îl apucă de cot pe John Kinsley.

— Veniţi cu noi la secţia de poliţie!

Omul se ridică de pe scaun ca un automat, fără să opună nici cea mai mică rezistenţă. Deodată, aţinti asupra noastră o privire iluminată.

— Da. Am ucis-o pe Mary. Merit pedeapsa cu moartea. Aşa o să o pot regăsi şi nu ne vom mai despărţi niciodată.

Abia ce auzise această mărturisire, că Holmes păru deodată descumpănit. Cât despre mine, chiar că nu mai ştiam ce să cred despre toate acestea. John Kinsley era cu adevărat vinovat?

8

Holmes se întoarse pe Baker Street către seară. Se repezi la biroul său şi, fără un cuvânt, începu să-şi consulte cu frenezie faimosul lui fişier.

Câteva minute mai târziu, îşi înălţă capul.

— M-am dus la morgă la prima oră. Mary Kinsley avea într-adevăr o contuzie la frunte, după cum preciza articolul din *Daily News,* dar rana semăna până la identitate cu o cruce întoarsă. Îţi aminteşti de capul lui Foster, Watson?

Preţ de o clipă, am revăzut în minte capul tăiat, plin de ţărână şi de sânge coagulat. Holmes îl şterse, dezgolind un semn ciudat de pe frunte.

— Îmi amintesc prea bine. Crezi că e vreo legătură între cele două cazuri?

Holmes nu răspunse şi se adânci iarăşi în fişierul lui.

Prietenul meu avea o capacitate de concentrare ieşită din comun. Putea rămâne ceasuri în şir, cu spinarea încovoiată, cufundat în ceea ce făcea, fără ca atenţia să-i slăbească o singură clipă. Holmes susţinea că arhivele sale criminalistice erau de departe superioare celor ale Scotland Yard-ului, şi că, mai devreme sau mai târziu, poliţia avea să adopte metoda lui de clasificare.

După numai o jumătate de oră de răsfoire înverşunată, scoase patru fişe pe care le puse în faţa lui. Privirea i se plimbă atunci de la una la alta, ca şi cum voia să le compare. Apoi se ridică brusc şi se îndreptă spre locul unde îşi ţinea seringa şi soluţia de cocaină de 7%, chiar deasupra şemineului. Reacţiile sale erau uneori imprevizibile. Drogul era ultimul său recurs pentru a-şi ascuţi meditaţia. De fiecare dată când recurgea la el, eram cuprins de un sentiment puternic de culpabilitate. Am încercat să-i acaparez atenţia.

— Crezi că Mark Dughan ar fi putut-o ucide pe această fetiţă? Prin ce ar putea fi legate cele două cazuri?

Holmes se opri în loc.

— Nu ştiu, Watson. Poate că nu aş fi stabilit vreo legătură dacă presa nu ar fi relatat în dimineaţa asta două noi crime sângeroase.

— În dimineaţa asta?

— N-ai citit faptele diverse?

Cum aş fi putut? Holmes luase ziarele de dimineaţă înainte chiar ca eu să mă fi sculat.

— Nu, că le-ai…

— *Daily News* relatează că un bărbat şi-a tăiat soţia în bucăţi şi a „fript-o” în şemineul din propriul lui salon. Vecinii au anunţat pompierii din cauza fumului gros care năpădea clădirea. Toţi credeau că e un incendiu. Pompierii au reuşit să pătrundă în apartament şi l-au găsit pe individ la masă. După relatarea poliţiei, masa consta dintr-o friptură cu un asortiment de legume cu sos de mentă. A mai fost deopotrivă identificată o salată de degete confiate… desertul, îmi închipui.

— Un canibal în inima Londrei! Probabil un detracat scăpat din vreun azil de alienaţi.

— Nici vorbă, Watson. Omul se numeşte Henry Cardwell şi este un bancher respectabil, care locuieşte într-un apartament luxos din centrul City-ului.

— Dar cum şi-a explicat monstrul ăsta gestul?

— Le-a aruncat o privire mirată pompierilor şi i-a întrebat: „Dar ce se întâmplă aici?”, ca şi cum tocmai s-ar fi trezit la realitate.

— Dar ce l-a putut îndemna să comită un act atât de barbar? Poate că e vorba de o crimă pasională.

— Mă îndoiesc. După spusele vecinilor, soţii se înţelegeau bine. Niciodată nu a existat vreo ceartă cât de mică. Pe deasupra, nu li se cunoştea niciun necaz serios. Trăiau fericiţi, bucurându-se de afecţiunea celor apropiaţi şi la adăpost de orice problemă financiară.

Prietenul meu se întoarse către şemineu.

— Pomeneai de două crime, Holmes. Care e a doua? Privirea detectivului şovăi, împărţită încă întrucâtva între cutia seringii şi mine.

— E la fel de oribilă ca şi prima. Un bătrân s-a prezentat la uşa unor vecini, soţ şi soţie, în vârstă de vreo şaizeci de ani, Emma şi James Barnes, cu care urma să joace bridge în ziua aceea. A bătut mult la uşa lor, fără să i se răspundă. Îngrijorat, a anunţat în cele din urmă poliţia, care l-a găsit pe bătrânul James Barnes ghemuit şi într-o stare de prostraţie într-un colţ al camerei. Avea gura larg deschisă, ca şi cum ar fi tras aer în piept ca să urle, dar din gâtlej nu-i ieşea niciun sunet. Era plin de sânge uscat, din cap până-n picioare. În pat zăcea soţia lui, sau mai degrabă ce mai rămăsese din ea. Pereţii odăii erau atât de mânjiţi de sânge, încât nu se mai putea ghici culoarea lor iniţială. Trupul nefericitei fusese sfâşiat într-un chip inuman. Arma crimei, un cuţit lung de bucătărie, zăcea încă într-o baltă de sânge pe jumătate coagulat, lângă pat. Într-un colţ al apartamentului s-a găsit o mână încleştată pe o carte, ceea ce ar tinde să dovedească faptul că nenorocita a fost lovită prin surprindere în timp ce citea.

— Şi crezi că şi crimele acestea pot fi opera evadatului de la Millbank?

— N-am nici cea mai mică idee, Watson. Am eu de gând să-mi desfăşor mica mea anchetă, dar deocamdată am o problemă mult mai urgentă de rezolvat.

Holmes luă cutia seringii şi o deschise. Mă pregăteam să

protestez, când îmi întinse o foaie de hârtie împăturită pe care o scosese din faimoasa cutie. Am înţeles atunci că nu avusese intenţia de a se droga. Am desfăcut hârtia şi am citit:

Domnule Holmes,

Din câte mi s-a spus, numai dumneavoastră puteţi rezolva acest mister. Iar a dispărut un orfan, şi acum sunt cu totul cinci. E lucrarea diavolului sau a unei vrăjitoare. Până şi amărâtul ăla de Mulligan s-a spânzurat ieri, deşi era cât se poate de bine. Veniţi în seara aceasta la ora 20 la biserica St. George. Vă voi explica ce se întâmplă, atât cât ştiu. Îmbrăcaţi-vă cum trebuie ca să vă pot identifica uşor. Vederea mi-a slăbit mult în ultima vreme. O să vă rog să aşteptaţi puţin, până să pot veni să vă întâmpin, din pricina genunchilor mei. În cazul în care nu voi reuşi să vă găsesc, o să stau într-un colţ foarte întunecos, cât mai departe cu putinţă de intrarea în sacristie. Dumnezeu să ne ajute.

O enoriaşă.

— De unde e plicul ăsta, Holmes?

— Mi-a fost adus azi-dimineaţă, în zori, cu puţin timp înainte să plec. L-am pus în cutia asta ca să nu îl rătăcesc. Masa mea de lucru e vraişte...

În această privinţă, eram de acord cu el. Restul mi se părea mai obscur. Nu am avut răgaz să-l întreb ceva. Îmi smulse hârtia din mână şi o băgă în buzunar.

— Haidem! E deja 19:30. Nu trebuie să ratăm întâlnirea asta..

Birja noastră abia se târa. O ceaţă deasă şi opacă ne bloca drumul. Am încercat să obţin vreo explicaţie:

— Să înţeleg că mergem la biserica St. George, Holmes?

— Exact, Watson. Ne vom întâlni acolo cu o bigotă de vreo şaptezeci de ani, îmbrăcată în negru, cu faţa pe jumătate ascunsă de un voal negru, îngenuncheată pe un scăunel, cu mâinile împreunate şi

mormăind nişte rugăciuni abia auzite. Mâinile îi vor tremura şi va fi vădit terorizată, fiindcă se teme de abate. Trebuie că a stat pe lângă el destul de multă vreme. Fără îndoială că a fost în slujba lui. Nu ne va acorda decât o întrevedere foarte scurtă, pentru ca apoi să o şteargă şchiopătând.

— Holmes! E nemaipomenit! Cum ai putut deduce toate acestea dintr-o misivă atât de laconică?

— Ai putea face la fel, Watson, dacă ţi-ai da osteneala să citeşti atent. Scrisul este al unei persoane în vârstă, observă „t”-urile şi „s”-urile şovăitoare. Deducţia aceasta este confirmată de ceea ce scrie: „vederea mi-a slăbit mult în ultima vreme”. Pe deasupra, e evident că autorul acestei scrisori este o femeie, din moment ce a semnat: „o enoriaşă”.

— De unde ştii că e terorizată?

— De ce şi-ar lua atâtea precauţii dacă nu ar fi? Pe deasupra, pomeneşte de diavol sau de o vrăjitoare, ceea ce trebuie să reprezinte pentru ea culmea terorii.

— Desigur… Dar de ce s-ar teme de abate?

— A precizat că va sta cât mai departe de sacristie. Pare să se teamă ca abatele să nu o surprindă cu noi. Aşadar, se teme de el.

— Dar cine poate fi „nenorocitul ăla de Mulligan”?

— De unde să ştiu, Watson! Cineva angajat pentru munca de jos. Poate că e vorba de vreun sărac cu duhul, de unde şi calificativul de „amărât”.

— Şi de ce să se fi spânzurat?

— Cu siguranţă că nu din disperare, din moment ce scrisoarea ne spune că era cât se poate de bine. Prin urmare, motivul sinuciderii sale nu poate fi decât frica.

— Dar de unde ştii că bătrâna asta era în slujba abatelui?

— E o simplă ipoteză care decurge din context. Trebuie să se fi aflat cu regularitate prin apropierea lui ca să poată să-l cunoască şi să se teamă de el. Or, din exprimarea ei se vede că face parte dintr-o

clasă socială inferioară. Nu putea fi deci decât în slujba abatelui.

— Şi cine sunt orfanii aceia la care face scrisoarea aluzie?

— Am găsit răspunsul în fişierul meu, Watson. Este vorba de cinci băieţi care au dispărut din instituţia condusă de abatele Paul Meredith. Dispariţiile succesive au fost semnalate poliţiei şi relatate în rubrica „Fapte diverse” din *Daily News.* Ultima datează de ieri.

9

Birja se opri în sfârşit în faţa bisericii St. George. Fleşele edificiului se pierdeau în ceaţă. Sus, câţiva gargui ameninţători se aplecau să ne observe. Trebuia să ai realmente o credinţă neclintită ca să intri într-un asemenea loc. I-am plătit birjarului. Curiozitatea învingând credinţa, am împins uşa grea care scoase un scârţâit sinistru. Izuri de lumânări şi de tămâie pluteau în aerul îngheţat al naosului. Era şi mai frig decât afară. Aerul părea să înţepenească în jurul gurilor noastre. Am înaintat cu paşi furişaţi pe culoarul central. Holmes a localizat dintr-o privire intrarea în sacristie şi s-a îndreptat în direcţia opusă.

Atunci am zărit o bătrânică a cărei descriere se potrivea întru totul cu previziunile prietenului meu. Deşi era foarte întuneric, ne-a zărit şi ea şi se răsuci cu faţa la noi. Chipul îi era ascuns sub un voal negru, ca şi cum ar fi fost în doliu.

— Domnul fie lăudat, aţi venit! şopti ea cu un glas slab şi tremurător.

Am îngenuncheat pe nişte scăunele de rugăciune, într-o atitudine de reculegere, alături de bătrână.

— Cine dintre voi este domnul Sherlock Holmes? întrebă ea dintr-o răsuflare.

Ne-am prezentat. Păru să se liniştească şi începu să vorbească în şoaptă, cu nasul în cărticica de rugăciuni.

— Au fost cinci dispariţii la orfelinat. Şi de când Mulligan s-a spânzurat...

— Cine este Mulligan? o întrerupse Holmes.

— Groparul. Un om sărac cu duhul pe care parohia îl plăteşte să sape mormintele. Era întrucâtva şi omul bun la toate al domnului abate. Îl adora pe domnul abate. Ar fi făcut orice pentru el.

— De ce vă temeţi de abatele Paul Meredith?

Bătrâna tresări.

— Taci, nefericitule, să nu ne audă! Dar... de unde ştii?

— Simplă deducţie. Îl bănuiţi pe abate de ceva, nu-i aşa?

Enoriaşa îşi făcu de mai multe ori semnul crucii.

— Domnul abate este uneori puţin cam prea sever.

— Ce legătură e între copiii dispăruţi şi el?

— Îi... îi iubea mult.

Glasul i se stinse, ca şi cum ar fi vrut să facă uitate cuvintele rostite.

— Ce vrei să spui cu asta? insistă prietenul meu.

Bătrâna se ridică şi se închină de mai multe ori cu gesturi rapide.

— Nu ştiu nimic mai mult, domnule Holmes. Dumnezeu să vă ajute să luptaţi cu Satana.

Apoi se îndepărtă şchiopătând, exact aşa cum prevăzuse Holmes. Sunetul precipitat al paşilor ei se stinse în scurt timp, precedat de scârţâitul jalnic al uşii grele de la intrare.

— Ne-am lămurit buştean, i-am spus eu lui Holmes. A intrat în panică. Sunt sigur că mai avea ceva să ne spună.

— Găsesc, dimpotrivă, că am aflat destule, Watson. Uită-te cu ce iuţeală s-a făcut nevăzută când am întrebat-o despre abate. Atitudinea ei este mai grăitoare decât un discurs întreg. Se impune o vizită la acest Paul Meredith.

Se făcuse întuneric de-a binelea. O ceaţă deasă şi îngheţată luase în stăpânire oraşul. Am întâlnit în drum un trecător care ne-a arătat pe unde să o luăm ca să ajungem la locuinţa preotului: drept înainte până la intersecţie, prima la dreapta şi apoi a doua la stânga, nu aveam cum să nu o găsim. Erau doar cinci minute de mers pe jos.

După ce am rătăcit trei sferturi de oră prin ceaţă, am sfârşit prin a găsi casa abatelui la colţul unei străduţe. Holmes lovi de mai multe ori cu ciocănelul.

Orologiul bisericii tocmai bătuse ora 9 când abatele ne deschise în sfârşit uşa. Era un om înalt şi uscăţiv, uşor adus de spate. Ochii, asemănători cu două perle, scânteiau pe un chip încordat. Buzele subţiri şi albe îi accentuau fizionomia aspră. Omul părea la pândă.

— Cine sunteţi? Ce vreţi?

— Mă numesc Sherlock Holmes şi acesta este asociatul meu, doctorul Watson. Anchetăm, la ordinul Maiestăţii Sale, dispariţia celor cinci orfani.

Când se dovedea necesar, Holmes minţea cu un aplomb extraordinar. Uşa se deschise larg. Expresia abatelui se metamorfoză într-o clipă. Tonul îi deveni primitor.

— Scuzaţi-mi suspiciunea, domnilor, dar cu tot ce se întâmplă în momentul de faţă... Fiţi bineveniţi. Bine ar fi să ne puteţi ajuta să rezolvăm aceste mistere cât mai repede cu putinţă şi să domolim temerile enoriaşilor noştri.

Paul Meredith ne invită într-un mic salon cu mobilă vetustă şi rudimentară. O strană pe care se afla o Biblie trona vizibil în mijlocul camerei. Niciun obiect decorativ, nici cel mai mic lucru ostentativ. Pe un perete alb, un Hrist pe cruce.

— Ştiţi ce l-a împins pe nefericitul de Mulligan să se sinucidă? am întrebat eu fără ocolişuri.

— Nu ştiu, părea terorizat. Nici măcar nu mai puteam să mă apropii de el. A fost un şoc cumplit pentru mine. Dar cum de aţi auzit

de el?

Holmes făcu un gest enigmatic.

— Anchetă specială. Ce relaţii aveaţi cu băiatul acela?

— Îl luasem sub protecţia mea. L-am ajutat cât de bine am putut. Îmi era recunoscător. Ataşamentul său era sincer şi dezinteresat.

— Când l-aţi văzut ultima oară pe băieţelul care a dispărut ieri?

— A slujit la mesa oficiată pentru decesul unuia dintre enoriaşii noştri. Era copil de cor. A dispărut la sfârşitul ceremoniei. Nu mi-am dat seama imediat.

Paul Meredith arătă spre două scaune.

— Luaţi loc, domnilor, vom discuta mai comod.

Holmes rămase în picioare.

— Nu e nevoie, am doar câteva întrebări să vă pun. Ce se întâmplă de obicei după ceremonia religioasă?

Abatele păru descumpănit.

— Sicriul este închis şi apoi coborât în pământ.

— Cine se ocupă de asta?

— Mulligan.

— Unde a fost închis sicriul?

— În sacristie, bineînţeles.

— Băieţelul a putut ieşi din biserică fără să fie văzut?

— Nu. Nu sunt decât două ieşiri: prin sacristie şi pe uşa principală. Or, clopotarul stă la intrare şi l-ar fi văzut, mai ales cu roba lui de copil de cor.

— Aşadar, copilul nu ar fi putut ieşi decât prin sacristie. L-aţi întrebat pe Mulligan?

— N-am putut. A fugit imediat după ce a închis sicriul. L-am găsit spânzurat în odaia lui la puţin timp după ceremonie.

Holmes se îndreptă spre uşă.

— Îmbrăcaţi-vă, ieşim!

— Aveţi vreo bănuială?

— Nu, o certitudine.

Se întoarse spre abate:

— Puteţi să ne duceţi la cimitir?

Ne-am înarmat cu felinare şi am ajuns la faţa locului în câteva minute. Atmosfera era terifiantă. Aveam nervii încordaţi la maximum. Un urlet sfâşie brusc întunericul, îngheţându-mi sângele. Cu un gest reflex, l-am apucat de braţ pe prietenul meu. Holmes îmi aruncă o privire mirată.

— Vino-ţi în fire, bătrâne! Doar nu te temi de o amărâtă de cucuvea? Ce o să vezi e mult mai greu de suportat.

Ceaţa dădea cimitirului un aspect fantomatic şi înspăimântător. Câteva cruci se înălţau ici şi colo din pâclă. Domnea o încremenire terifiantă, o tăcere a cărei profunzime însăşi vestea oroarea şi inimaginabilul. Trupul mi-a fost deodată străbătut de tremurături violente pe care nu reuşeam să le stăpânesc. Frigul nu era singura lor cauză. Simţeam în stomac un ghem de spaimă. Fiinţa mea întreagă refuza să înfrunte priveliştea pe care mă aşteptam să o văd ivindu-se în faţa mea de a o clipă la alta.

Holmes se întoarse către abate.

— Ştiţi unde îşi ţinea Mulligan uneltele?

Paul Meredith întinse un deget descărnat în faţă. Prietenul meu se făcu nevăzut în ceaţă. Câteva clipe mai târziu, se întoarse cu două târnăcoape şi mi-l întinse pe unul.

— Ţine, Watson! Puţină mişcare o să te mai încălzească. Dârdâi din cap până-n picioare.

Apoi se întoarse din nou către abate, al cărui chip păru la lumina felinarului mai alb decât o lumânare de biserică.

— Unde e ultimul mormânt săpat de Mulligan?

— Ce... ce vreţi să faceţi, domnule Holmes?

— Să-i fac să vorbească pe morţi.

Abatele se închină şi ne conduse în faţa unei moviliţe de

pământ proaspăt, deasupra căreia se înălţa o cruce întunecată care încă nu era năpădită de licheni. Holmes îşi încordă puterile şi reuşi să smulgă crucea.

Paul Meredith se descompuse la faţă.

— Nu aveţi dreptul. E contrar tuturor cutumelor religioase.

— Se poate, dar e în conformitate cu necesităţile anchetei mele.

Abatele îşi înălţă deodată crucifixul în direcţia lui Holmes.

— *Vade retro, Satana!* Sacrilegiu! E o profanare! Dumneavoastră... Dumneavoastră...

Glasul i se gâtui când Holmes dădu prima lovitură de târnăcop în pământul afânat.

După o jumătate de oră de muncă grea, am reuşit să scoatem sicriul din lăcaşul său noroios. Abatele, livid şi tremurând, îngenunchease direct pe pământ şi murmura rugăciuni de neînţeles, făcându-şi cruce cu gesturi mărunte şi isterice. Mâinile îi tremurau frenetic şi faţa îi era răvăşită de rictusuri de spaimă.

Holmes şterse cu mâna capacul sicriului, scoţând la iveală o cruce inversată. Mi s-au înmuiat picioarele. Prietenul meu izbuti să ridice capacul folosindu-şi târnăcopul ca pe o pârghie. Mi-am întors privirea, temându-mă să nu mă confrunt cu un spectacol insuportabil. Holmes îşi apropie felinarul de sicriu.

— Watson! Vino să te uiţi! E monstruos. E mai rău chiar decât mi-am închipuit.

Mi-am adunat curajul ca să-mi aplec privirea asupra conţinutului macabru. Brusc, m-au lăsat picioarele. M-am cufundat în inconştienţă.

Usturimea palmei pe obraz m-a readus la realitate. Eram întins pe jos, şi Holmes stătea aplecat peste mine. Îşi opri *in extremis* mâna când văzu că mi-am recăpătat cunoştinţa.

— Scuză-mă pentru cele câteva palme, Watson, dar nu aveam

încotro, că dăduseşi ochii peste cap. Ai văzut ce-i aici, nu? adăugă el, arătând sicriul deschis.

Aflat încă în stare de şoc, nu am reuşit să răspund. O, da, văzusem! Un puşti într-o robă de copil de cor, cu căluş în gură, cu mâinile şi picioarele legate, era priponit de un bătrân cu pielea verzuie şi descompusă. Nu aveam să uit prea curând priveliştea aceasta abominabilă.

Am izbutit în sfârşit să mă ridic. Abatele stătea aplecat peste sicriu aidoma unei păsări de rău augur, bolborosind litanii de neînţeles, ca şi cum şi-ar fi pierdut minţile.

Holmes dezlegase copilul şi părea să-l examineze.

— Corpul nu are nicio urmă de rană. Nu a fost nici otrăvit, fiindcă asta s-ar vedea după contracţiile feţei. Avea un căluş în gură ca să nu ţipe. Legăturile de la încheieturile mâinilor îi interziceau orice mişcare. În privire i se citeşte încă groaza.

Holmes făcu o pauză.

— Acest sărman copil a fost îngropat de viu.

10

În noaptea de după această oribilă descoperire am fost trezit de un zgomot de paşi furişaţi care venea din camera de zi. Apartamentul era cufundat în întuneric. M-am ridicat, atent să nu fac să trosnească parchetul, apoi mi-am luat bastonul şi am crăpat uşa salonului.

Un intrus inspecta biroul lui Sherlock Holmes, la lumina lunii. I-am observat o clipă mişcările ciudate. Părea să caute ceva anume.

Am deschis brusc uşa. Omul se răsuci pe călcâie şi încremeni într-o atitudine de panică absolută.

— Fir-ar să fie, Watson, am tras o spaimă!

— Tu eşti, Holmes?

— Dar cine credeai că e?

— Ce faci pe întuneric?

— Nu voiam să te trezesc, mă pregăteam să plec.

— La ora asta?

Trebuie că era 2 sau 3 dimineaţa.

— E ora ideală pentru ceea ce am de gând să fac.

— Şi ce cauţi?

— Curăţătorul meu de pipă. A, uite-l aici. Vrei să vii cu mine? Îţi promit o plimbare dintre cele mai instructive.

— Nu, mulţumesc. Prefer să mă odihnesc. După toate prin câte

am trecut...

Holmes plecă. M-am întors în pat şi am adormit la loc de îndată.

Prietenul meu se întoarse pe Baker Street pe la mijlocul dimineţii. Părea epuizat, dar surescitat. Se aşeză o clipă în fotoliul lui, dar se ridică imediat şi măsură camera cu paşi mari, ca şi cum simţea nevoia de mişcare.

— M-am dus la Cardwell, rosti el.

— Cardwell?

— Bancherul canibal, ştii.

— A, da, tipul care şi-a fript soţia în şemineu.

— Cel puţin, asta crede poliţia. Am reuşit să pătrund în apartamentul lui Cardwell la adăpostul nopţii. Nu a fost uşor. A trebuit să aştept ca paznicul să adoarmă. Dar curăţătorul meu de pipă face minuni dacă ştii cum să te foloseşti de el. Apoi, am rupt sigiliile de la uşă. Apartamentul nu fusese curăţat încă. Am văzut o cruce inversată făcută cu sânge deasupra şemineului.

— Ar fi deci semnătura ucigaşului. Cazul ăsta are legătură cu celelalte.

Holmes îşi continuă povestirea fără să dea atenţie observaţiei mele:

— După aceea, m-am întors la morgă. Locul nu e prea vesel nici ziua, darămite noaptea...

Respiră adânc şi făcu ochii mari, ca şi cum nu şi-ar fi revenit încă de pe urma vizitei nocturne.

— Ţi-ai folosit... curăţătorul de pipă?

— Abia dacă a fost nevoie. Nu mi-a fost deloc greu să intru. Încep să fiu un obişnuit de-al casei. Am găsit imediat cadavrul sărmanei Emma Barnes.

— Bătrâna masacrată în patul ei?

— Exact. Îţi aminteşti de articolul din *Daily News,* care semnala că biata femeie avea o contuzie frontală. Poliţia a dedus că fusese lovită înainte de a suferi acele maltratări oribile. Am vrut să văd

semnul acela mai îndeaproape.

— Tot o cruce inversată?

— Da. Fusese făcută pe fruntea nefericitei cu un cuţit ascuţit sau cu o ustensilă de acelaşi gen.

— Şi poliţia nu a remarcat lucrul ăsta?

Holmes se opri brusc şi se aşeză în faţa mea.

— Ba bine că nu. Ajungeam şi la asta. Bazându-mă pe aceste indicii, i-am făcut o vizită amicului nostru Lestrade. I-am expus descoperirile mele, ferindu-mă bineînţeles să-i explic cum le obţinusem.

— Şi ce a zis?

— Sindromul Boulbaba.

— Pardon?

— N-ai auzit niciodată de cazul Boulbaba?

— Ăăă…

— Attila Boulbaba era un răufăcător care opera la începutul secolului în cartierele nevoiaşe ale Londrei. Un fost fierar căzut în patima alcoolului, devenit bandit. Îşi pândea victimele la colţul străzilor şi le masacra cu lovituri de ciocan, pentru ca apoi să le jefuiască.

— Nu e prea delicat.

— Deformaţie profesională.

— Şi ce legătură are asta cu cazurile noastre?

— Lasă-mă să termin. La vremea aceea, cazul a făcut vâlvă. Nu se mai termina cu bieţii oameni găsiţi în zori cu capul spart şi cu creierul scurgându-li-se în rigolă. Erau de toate felurile, de la soţia bănuită de adulter până la vecinul prea gălăgios, trecând prin chiriaşul rău-platnic. Aproape că ajunsese o modă. La fiecare crimă, era acuzat Boulbaba. Era ţapul ispăşitor desăvârşit. Într-o bună zi însă, tipul a fost arestat şi judecat. Or, el nu a recunoscut decât cinci crime din cele câteva zeci care îi erau atribuite. Poliţia a trebuit atunci să se plece în faţa evidenţei: Boulbaba făcuse emuli. Oamenii îşi încheiau

socotelile cu lovituri de ciocan şi i le puneau în spinare lui Boulbaba. Ca din întâmplare, de îndată ce Boulbaba a fost spânzurat, masacrele cu ciocanul au încetat.

— Tot nu înţeleg…

— Lestrade susţine că ultimele crime se înscriu într-o logică similară. Evadatul de la Millbank, faimosul Dughan, a avut buna idee de a-şi marca victima cu o cruce răsturnată. Presa nu a pierdut prilejul să relateze acest fapt. De atunci, asasinii de toate felurile îşi semnează crimele în acelaşi mod. Pentru Lestrade, aceste cazuri nu au niciun punct comun, în afară de intenţia asasinilor de a îndrepta bănuielile spre Dughan.

— Şi crezi asta?

— Nu. Sunt prea multe aspecte comune în cruzimea acestor crime. Sunt convins că sunt faptele unui singur şi acelaşi individ. Eventual stăpânit de delir…

Chipul lui Holmes deveni grav.

— Dar cine ar putea avea ceva deopotrivă cu o puştoaică, cu nişte orfani, cu o bătrână neajutorată şi cu soţia unui bancher fără probleme?

11

— Doamnă Hudson! răcni prietenul meu, de parcă s-ar fi opărit.

Femeia tresări şi scăpă teancul de hârtii pe care îl ţinea în braţe. Holmes era îngrozitor de prost-dispus.

— Ce faceţi? continuă el pe un ton de inchizitor adresându-se unui eretic.

Gazda noastră cumsecade rămase interzisă, în mijlocul unei grămezi de hârtii, ziare şi reviste rupte.

— Fac... fac curăţenie, domnule Holmes. Voiam să pun pe foc hârtiile astea ca să...

— Pe foc? Dumnezeule, nici să nu vă gândiţi! O să distrugeţi săptămâni de muncă anevoioasă.

Doamna Hudson aruncă o privire înspăimântată în jurul ei.

— Dar sunt grămezi de hârtii peste tot.

— Nu vă daţi seama că sunt nişte clasificări tematice?

— A, da?

Nu, nu îşi dădea seama. Cu o mână tremurătoare, îi întinse prietenului meu un plic mare cu menţiunea „Pentru Sherlock Holmes, urgent”, ca pentru a se scuza.

— Nu le-aş fi ars pe toate. Voiam să pun asta pe biroul dumneavoastră.

— Unde l-aţi găsit?

— Sub… sub un teanc tematic.

Am recunoscut pe dată plicul.

— E scrisoarea pe care ţi-a lăsat-o Holborne. Îţi aduci aminte, a insistat mult s-o citeşti.

Holmes îmi întinse plicul.

— În cazul ăsta, ţi-l fac cu plăcere cadou, Watson. Dar te-am prevenit deja, să nu-ţi închipui că vei găsi cazul secolului.

Holmes o concedie pe doamna Hudson, bombăni o clipă şi se apucă să trieze hârtiile răspândite pe jos.

Am deschis plicul. În el se aflau o scrisoare introductivă de la Holborne şi un exemplar din revista *Fantastica…* Nu era de bine. O dată în plus, Holmes părea să aibă dreptate.

Revista *Fantastica* încerca de ani de zile să concureze cu *Strand Magazine,* fără cel mai mic succes. În timp ce *Strand* avea un succes crescând publicând aventurile lui Sherlock Holmes, *Fantastica* le oferea puţinilor săi cititori anchete fictive cu o intrigă morbidă şi de o moralitate îndoielnică. Mă întrebasem mereu cine putea citi asemenea inepţii.

Curiozitatea a fost mai puternică şi am parcurs textul desemnat de Holborne.

Interesul mi-a fost stârnit de la primele rânduri. Povestirea aceasta, deşi foarte romanţată, era strâns legată de evadarea de la Millbank. Să fi fost vorba de o simplă coincidenţă?

— Holmes, ascultă aici!

— Doamna Hudson asta o să mă scoată din minţi. Cum să mă mai descurc acum?

— Un ziarist a publicat sub formă de foileton o povestire în care afirmă că a descoperit o nouă reţea criminală.

— Era să pună pe foc un tezaur de arhive nepreţuite…

— Şi ziaristul ăsta e Reginald Foster!

Prietenul meu încetă brusc să mai umble prin hârtii.

— Foster? Unde ai citit asta?

— În revista asta.

Se ridică dintr-un salt şi îmi smulse revista din mână.

— *Fantastica?* Încă o păcăleală.

— Cum îţi explici că păcăleala asta a fost publicată cu *o lună înainte* de producerea faptelor?

Răsfoi revista de la cap la coadă cu o strâmbătură de dezgust. Începea să fie cuprins de îndoieli.

— Vrei, te rog, să-mi rezumi această… povestire, Watson. Se aşeză în faţa mea şi îşi abandonă „arhivele nepreţuite” în mijlocul camerei. Am început:

— Foster a făcut o anchetă de aproape un an în cartierele rău-famate ale Londrei, afirmând că a lucrat în strânsă legătură cu serviciile secrete.

Holmes se scarpină la tâmplă cu vârful arătătorului.

— Mmm. Asta ar explica ceva. Continuă, Watson!

— Foster pomeneşte de o serie de crime înspăimântătoare care nu au fost niciodată elucidate până acum. După părerea ziaristului, majoritatea acestor crime din urmă ar fi fost ordonate de o putere superioară. El susţine că a pătruns taina unei misterioase organizaţii în sânul căreia o femeie ar juca un rol preponderent.

Holmes îşi lipi vârfurile degetelor de la ambele mâini.

— O femeie? Foster dă informaţii precise, nume, locuri?

— Nu. O descrie doar pe această femeie, de înălţime mijlocie, îmbrăcată în negru ca o văduvă, cu o privire de Pythie. În schimb, îi avertizează pe cititori că a schimbat numele şi locurile povestirii pentru a nu-şi compromite ancheta. Părea pe punctul de a face dezvăluiri importante. Mai e ceva. Cadrul următorului episod trebuia să fie…

Holmes se încruntă.

— Închisoarea Millbank?

— Da.

Se ridică, îşi duse mâinile la spate şi începu să se plimbe prin salon, cu capul în piept, răscolind cu picioarele tezaurul său de arhive. Apoi se întoarse în fotoliul său, strângând în dinţi pipa stinsă.

— Ce părere ai despre toate acestea, Holmes?

Detectivul închise ochii fără să răspundă. Am hotărât să nu-i tulbur meditaţia şi mi-am continuat-o pe a mea în tăcere.

Povestirea aceasta ar fi putut explica multe. Foster era pe urmele lui Mark Dughan şi reuşise să-l repereze în închisoarea Millbank. Dar de ce ziaristul preferase să îşi publice cercetările înainte de a-şi încheia ancheta? În felul acesta înfrunta riscul de a fi demascat, chiar şi schimbând numele locurilor şi ale persoanelor. Şi de ce alesese o revistă atât de mediocră precum *Fantastica*? Cât despre Mycroft Holmes, era oare la curent cu această publicaţie? Ce rol jucase el în toată această poveste?

— Habar n-am, Watson.

Am tresărit.

— Holmes! Cum ai făcut asta? Iar mi-ai citit gândurile.

— Nici pe departe, Watson, îţi răspund doar la întrebare. M-ai întrebat ce părere am despre toate acestea, şi eu îţi răspund că habar n-am.

Prietenul meu se lăsă în genunchi, strânse hârtiile împrăştiate pe jos într-un teanc gros şi le expedie în foc fără niciun preambul. După care îşi scutură mâinile cu un aer satisfăcut şi îşi puse paltonul.

— Dar am câteva întrebări de pus directorului revistei *Fantastica.*

12

Părăsiserăm bulevardele largi ale cartierelor rezidenţiale şi ne înfundaserăm în străzile insalubre ale cartierelor estice. Treceam fără tranziţie de la opulenţa strălucitoare la mizeria cea mai infamă. Contrastul acesta mă şocase întotdeauna. În Londra coexistau două lumi, două lumi care se ignorau şi nu se întâlneau niciodată. În faţa acestei sărăcii scandaloase, mi-era ruşine că sunt englez.

Birja noastră a fost în scurt timp prinsă în aglomerările inextricabile de circulaţie şi înaintam la pas, ceea ce ne-a dat răgazul să contemplăm spectacolul străzii. Un vacarm de strigăte, pocnituri de bici şi huruit de atelaje ne-a agresat timpanele. O ceată de copii în zdrenţe ne-a însoţit o clipă, cerând de pomană. Birjarul a plesnit din bici pe deasupra capetelor lor, şi puştii s-au împrăştiat ca un stol de potârnichi.

Sub acest cer de antracit şi în lumina slabă a felinarelor cu gaz, aveam impresia că pătrund în infern. Uliţele păreau să se închidă peste noi. Mormane de gunoi se înălţau lângă clădirile prăpădite cu faţade leproase şi, de jur-împrejurul lor, câini famelici îşi căutau hrana mizerabilă. Ciorchini de rufe cenuşii şi mucegăite atârnau ici şi colo la ferestre. Începea să cadă o ploaie măruntă şi îngheţată.

Contrastul dintre Londra bogaţilor şi Londra săracilor nu era

doar vizibil şi auditiv, ci şi atroce de olfactiv. Aici, în ciuda frigului, atmosfera era irespirabilă. Nu m-am putut stăpâni să nu îi atrag atenţia lui Holmes:

— Ce duhoare! Probabil că gunoierii nu trec prea des pe aici.

— Nu numai ei, Watson, dar nici măcar poliţia nu mai îndrăzneşte să se aventureze pe anumite străzi de aici. Viciul şi crima proliferează fără oprelişti.

— Ca şi tifosul şi holera.

Duhoarea devenise insuportabilă. Mi-am pus batista la gură.

— Mă întreb dacă a fost o idee bună să venim aici.

— N-avem de ales. Dacă vrem să continuăm ancheta, trebuie să-l interogăm pe directorul revistei *Fantastica* şi să încercăm să aflăm mai multe despre Reginald Foster şi faimoasa lui anchetă. Dar n-ai de ce să te temi, n-o să ni se întâmple nimic în cartierul ăsta în plină zi. Şi suntem în stare să ne apărăm.

— Nu mă tem atât de riscurile legate de locul ăsta, cât de felul cum vom fi primiţi. Nu se poate să nu ştii că directorul revistei ăsteia e invidios pe succesul lui *Strand Magazine* şi nu ne prea apreciază. De asta mă tem că nu suntem întru totul bineveniţi.

— Cine nu încearcă nu câştigă, Watson. De altfel, o să ne lămurim curând, uite că am ajuns.

Birja noastră se opri în faţa unei prăvălii părăginite. Cuvintele *Fantastica Magazine* abia se desluşeau sub zugrăveala crăpată a faţadei murdare.

Am plătit birja şi am pătruns într-o încăpere ticsită de obiecte puse claie peste grămadă. Ce contrast cu sediul spaţios al lui *Strand Magazine*! Stive de lăzi şi de mobilier erau îngrămădite într-o dezordine apocaliptică. Un bărbat fără vârstă, pricăjit şi încovoiat, trebăluia în mijlocul acestui haos. Era îmbrăcat într-o redingotă veche peticită şi purta mănuşi fără degete, vechi de când lumea.

Holmes îşi drese glasul de mai multe ori. Omul, care nu ne văzuse intrând, tresări şi se întoarse spre noi.

— Acesta este doctorul Watson, începu prietenul meu, şi eu sunt Sherlock Holmes. Am dori să vorbim cu directorul revistei *Fantastica.*

Chipul bărbatului pricăjit exprima un amestec de stupoare şi de suspiciune. Omul avea vreo şaizeci de ani. Părul cărunt, prea lung şi neîngrijit, îi cădea în şuviţe pe umeri. Până şi pielea îi era cenuşie, ca şi cum praful sfârşise prin a se încrusta în ea de-a lungul anilor. Obrajii emaciaţi îi erau acoperiţi de un început de barbă neagră. Pe bărbia subţire şi alungită avea o cicatrice lată. În irisul ochilor scânteiau paiete galbene. Semăna cu un lup anemic.

— Sunteţi chiar… Ce căutaţi aici?

— V-am spus, prietene, am insistat eu. Vrem să discutăm cu directorul.

Omul îşi miji ochii şi ne scrută din cap până-n picioare.

— Eu sunt. Sunt Samuel Bocton, directorul revistei *Fantastica.*

Arătă două lăzi de lemn.

— Luaţi loc.

Apoi, dându-şi seama de necuviinţa gestului, adăugă:

— Suntem în toiul mutării. Părăsim în sfârşit locul ăsta blestemat şi ne stabilim la St. John’s Wood, unde o să avem un sediu mai demn de rangul nostru.

Samuel Bocton dădu jos de pe o ladă o grămadă de obiecte diverse şi se aşeză în faţa noastră.

— Zău dacă mă aşteptam la o asemenea vizită! Nu credeam că o să ajung aşa de repede la notorietate.

— De fapt, continuă Holmes, facem o anchetă criminalistică.

Omul se schimbă la faţă. Se lăsă tăcerea. Bocton ne privea suspicios. Am resimţit acut ostilitatea aproape animalică ce emana din acest personaj.

— Ce vreţi mai exact? Nu-mi plac prea mult anchetele.

— Ca să fiu la fel de sincer, nici mie nu-mi plac prea mult criminalii.

Bocton deschise gura ca să protesteze, dar privirea întunecată a lui Holmes îl făcu să se răzgândească.

— Am dori să vă punem câteva întrebări despre o povestire pe care aţi publicat-o în revista dumneavoastră cu titlul: „Pe urmele crimei”. Ce ştiţi exact despre acest caz?

„Lupul” păru să se ghemuiască, de parcă s-ar fi temut de adversarul lui.

— Nimic mai mult decât ce am publicat.

— Dar cine este autorul acestui articol?

— Reginald Foster.

Holmes îmi strecură o privire cu înţeles.

— Ce ştiţi despre acest Foster?

— Nu mare lucru, de fapt. Nu-i ştiu nici măcar adresa şi numele adevărat.

— Nu îl cheamă Foster?

— Nu. Foster e pseudonimul lui. Preferă să acţioneze sub acest pseudonim atâta vreme cât nu şi-a terminat ancheta.

Bocton vorbea de Foster la prezent. Era clar că nu cunoştea cumplita soartă a ziaristului.

— Puteţi să ne mai spuneţi ceva despre Foster? insistă Holmes.

Ochii omului cenuşiu nu mai erau decât fante înguste.

— De ce îmi puneţi toate întrebările astea?

Holmes îşi luă un aer grav şi se abţinu să răspundă.

Bocton simţi nevoia să se justifice:

— V-am spus, îl cunosc în realitate destul de puţin. Are vreo treizeci de ani. Părul şaten, ochi căprui. Aspectul general este destul de dinamic. Are vreun metru şaptezeci. E întotdeauna îngrijit îmbrăcat. Are o faţă sinceră şi energică, nu pare suferind, deşi…

Făcu o pauză.

— Deşi ce?

— Parcă e ceva rupt în el. Nu sunt expert în psihologie, dar simt clar lucrurile de felul ăsta, fiindcă le-am văzut foarte des în jurul meu.

— Ce vă face să spuneţi asta?

— Tot felul de lucruri mărunte, de nimicuri. O privire care îţi scapă în timpul unei conversaţii, momente de absenţă, un rid care apare brusc pe frunte, ca şi cum l-ar hărţui în permanenţă ceva ce nu poate uita. E însufleţit de o mare energie, dar pare uneori torturat de un rău interior. Mă întreb ce căuta de fapt.

— Cum aţi intrat în legătură cu el?

— El m-a căutat la un moment dat ca să-mi ofere manuscrisul lui. L-am devorat într-o zi. Povestea asta m-a pasionat şi mi-am zis că o să le placă cu siguranţă cititorilor mei.

— Dar de ce vi s-a adresat Foster tocmai dumneavoastră?

Bocton îşi trecu mâna prin părul prăfuit, ca pentru a alunga un gând sâcâitor.

— Mi-a explicat cu multă umilinţă că niciun editor nu îi voia povestirile şi că avea nevoie urgentă de bani ca să-şi finanţeze ancheta. Atunci i-am propus să i le public plătindu-i un procent din încasări. Foster părea atât de satisfăcut, încât a semnat imediat contractul fără să mai discute condiţiile.

— L-aţi exploatat pe nefericitul ăsta! m-am revoltat eu în cunoştinţă de cauză. Tariful pentru acest gen de povestiri este de cel puţin o guinee[1] pentru o mie de cuvinte. Şi încă, *Strand Magazine* îmi plăteşte mai mult.

— *Fantastica* nu are posibilităţile revistei *Strand,* domnule Watson, şi pot să vă afirm că Foster nu a avut niciun motiv să se plângă de înţelegerea noastră. Şi nici eu, de altfel.

Holmes îşi împlântă ochii de prădător în ai lui Bocton.

— Ancheta asta este reală sau e vorba doar de o ficţiune menită să vă sporească vânzările?

Directorul revistei ridică din umeri. Când deschidea gura ca să vorbească, buzele îi erau deformate de un rictus care îi dezgolea dinţii ascuţiţi.

[1] Fostă monedă britanică echivalentă cu douăzeci şi unu de şilingi (n.t.).

— Ce contează? Oamenii vor sânge, crime atroce, grozăvii. Asta le permite să-şi exorcizeze spaimele şi să-şi potolească fantasmele cele mai ascunse. Le e dor de Jack Spintecătorul.

— Susţineţi că cititorii dumneavoastră sunt nostalgici după acest monstru?

— Nu numai cititorii mei. Oamenilor cumsecade le place să tremure la gura sobei, ghemuiţi în fotoliul lor preferat, în timp ce alţii sunt spintecaţi în noroiul caldarâmului londonez. Uitaţi-vă ce succes au avut *Frankenstein, Straniul caz al doctorului Jekyll şi al domnului Hyde* şi *Dracula*! Ce să mai vorbim de *Câinele din Baskerville,* nu-i aşa, doctore Watson? Nu este o operă diabolică?

— Nu-i acelaşi lucru. Jack Spintecătorul era un monstru sângeros care omora oameni nevinovaţi.

„Lupul" îşi arătă colţii.

— Să nu exagerăm. A scurtat suferinţa câtorva fete pierdute hărăzite unei decăderi certe. Cât despre nevinovaţi, mor anual câteva mii în Whitechapel, şi asta nu ofensează pe nimeni.

— Ce vreţi să spuneţi?

Bocton arboră o expresie de durere.

— Mă refer la miile de nefericiţi care mor în rafinăriile de zahăr din Whitechapel. Aproape 60% din copii mor înainte de a împlini cinci ani, în East End, şi Londrei puţin îi pasă. Şi ştiţi de ce, doctore Watson?

Mi-am plecat privirile fără să găsesc vreun răspuns. Bocton se înflăcăra:

— Fiindcă opinia publică s-a obişnuit să vadă oameni murind asfixiaţi în aerul viciat din East End. Lumea bună din Londra găseşte că e normal ca săracii să se înghesuie câte paisprezece şi chiar mai mulţi într-o odaie, într-o lipsă totală de igienă şi de intimitate. Asta face parte din cotidian şi nu mai are nimic extraordinar. În timp ce Jack Spintecătorul ţine de supranatural sau cel puţin de excepţional. Diavolul a stârnit întotdeauna fascinaţia.

Holmes aşteptă ca Bocton să-şi încheie diatriba delirantă, lăsă să se aştearnă un moment de tăcere, apoi continuă pe un ton calm:

— Foster v-a predat următorul foileton?

Directorul revistei *Fantastica* avu un gest evaziv.

— Nu, nu mi-a dat încă nimic, mai aştept. Avea de gând să-şi continue cercetările la penitenciarul Millbank. Voia să interogheze acolo un individ important pentru ancheta lui.

— Ştiţi cumva dacă avea colaboratori în cadrul poliţiei? se interesă Holmes.

— Cred că lucra cu un anumit Hazelwood.

— Profesorul Cornelius Hazelwood?

Bocton afişă o expresie de mirare desăvârşită.

— Da, de ce?

— De când nu mai aveţi nicio veste de la Foster?

— Nu ştiu. De vreo săptămână.

— Şi asta nu v-a îngrijorat? insistă din nou Holmes.

— Nu, o să public continuarea foiletonului când o să mi-o trimită Foster.

— S-ar putea să aşteptaţi cam mult.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Foster e mort, i-o trânti Holmes, pândind reacţia celuilalt.

Bocton nu îşi putu ascunde surprinderea.

— Cum puteţi afirma aşa ceva?

— Nu citiţi ziarele?

— Nu. Mutatul îmi ocupă toată ziua şi…

— Cadavrul i-a fost găsit într-o celulă a închisorii Millbank.

— E neplăcut, continuă omul cenuşiu scărpinându-se în cap, dar ce era mai greu a trecut.

— Ce era mai greu?

— Da. Vânzările noastre şi-au luat avânt. Datorită acestei anchete neobişnuite, numărul cititorilor noştri sporeşte de la o săptămână la alta. Tineri scriitori plini de talent îmi trimit

manuscrisele lor. Mi-am atins scopul. O să scap în sfârşit de greutăţi. Asta contează pentru mine. Am aşteptat atâta clipa asta…

Omul se ridică şi arătă câţiva saci plini de scrisori şi de reviste care urmau cu siguranţă să fie duse la groapa de gunoi.

— Îngrop trecutul. Las loc viitorului.

Apoi îşi îndreptă privirea către uşă.

— Acum, o să vă rog să mă scuzaţi, dar trebuie să vă spun la revedere, fiindcă au sosit hamalii. Trebuie să fim gata pentru inaugurarea noului nostru sediu, lunea asta.

Am plecat de acolo fără păreri de rău. Personajul acesta execrabil nu avea să se numere niciodată printre prietenii mei.

Începuse să se lase întunericul. Când birja noastră a ieşit din East End, am fost iarăşi încercat de remuşcările de a lăsa toată această mizerie în urma mea şi deopotrivă de uşurarea egoistă de a regăsi confortul micului nostru apartament.

În noaptea aceea nu am reuşit să adorm. Prea multe întrebări mi se învolburau în minte. Aveam sentimentul obscur că Bocton ştia mai multe decât recunoştea. Am încercat iarăşi să recapitulez diferitele elemente ale anchetei aflate în posesia noastră. Pe de o parte, era acea tragică evadare de la Millbank. Ştiam că evadatul, un fost avocat pe nume Mark Dughan, fusese jucăria unor şantajişti. După evadare fuseseră comise crime atroce marcate de o cruce inversată. Dar, în ciuda cercetărilor poliţiei, Dughan continua să fie de negăsit.

Şi, astăzi, aflasem că Foster lucrase cu celebrul profesor Cornelius Hazelwood, noul guru al poliţiei criminalistice moderne. Ce descoperiseră împreună? Şi Mycroft Holmes? De ce încerca atâta să îşi îndepărteze fratele de aceste cazuri?

Eram departe de a putea să asamblez elementele acestui puzzle neliniştitor.

13

Notorietatea lui Sherlock Holmes în rândurile marelui public era la apogeul ei. În acelaşi timp, suspiciunea pe care o inspira cercurilor ştiinţifice se transformase într-o ură epidermică. Era acuzat că opune un empirism instinctiv ştiinţei oficiale şi că emite legi generale pornind de la studiul câtorva cazuri izolate. I se purta pică în primul rând pentru că obţinea rezultate atât de probante utilizând metode ale căror baze ştiinţifice nu erau stabilite.

Holmes căpătase în scurt timp câţiva detractori înverşunaţi. O anumită presă îl tăvălea în noroi în repetate rânduri, îi erau atribuite calificativele de şarlatan, de marginal, de diletant şi de necinstit. Dar ceea ce părea cel mai intolerabil în ochii reprezentanţilor comunităţii ştiinţifice era indiferenţa glacială a lui Holmes la adresa lor. Îi ignora, în toate înţelesurile termenului. Indiferenţa este mai rea decât dispreţul.

În urma unei confuzii supărătoare, profesorul Cornelius Hazelwood, întemeietorul autoproclamat al criminalisticii moderne, devenise, prin intermediul presei, cel mai virulent duşman al lui Sherlock Holmes. Hazelwood se prezenta drept noul profet al lumii poliţiste. Unui ziarist care îl întrebase de ce contesta mereu ştiinţa oficială, Holmes îi răspunsese într-o bună zi: „Nu înseamnă că dacă

generaţii de imbecili au greşit trebuie să o facem şi noi!”, vrând să denunţe astfel imobilismul gândirii în acest domeniu. I se puteau reproşa numeroase defecte, dar nu şi cel de a voi să zdruncine puterea instaurată, şi nici măcar de a căuta polemica. Şi totuşi, asta reuşise să facă, deoarece remarca lui nefericită îi atrăsese duşmănia unei mari părţi a comunităţii ştiinţifice şi religioase.

Hazelwood, depozitarul lipsit de modestie al gândirii ştiinţifice în materie de criminologie, luase această frază anodină drept un front personal şi nu îşi mai ascundea ura faţă de Holmes, ceea ce nu îl oprea să-l fure şi să-l plagieze fără ruşine, însuşindu-şi descoperirile detectivului şi conferindu-le o justificare ştiinţifică prin intermediul unor legi matematice şi statistice considerate incontestabile. Hazelwood oficializa întrucâtva descoperirile lui Holmes punându-şi pecetea pe ele.

Îmi amintesc de una dintre rarele conversaţii pe care am avut-o cu prietenul meu despre acest subiect:

— Ai văzut ce scrie, Holmes! Hazelwood ăsta are un tupeu rar întâlnit! Pretinde că poate face portretul cuiva analizându-i scrisul şi afirmă că e în stare să stabilească obiceiurile şi comportamentul general al individului după studierea numai a câtorva rânduri scrise de mână. Nu a făcut decât să reia ideea pe care o exprimai atât de bine în micul tău tratat de fiziografologie.

— Atunci, cu atât mai bine, Watson, înseamnă că l-am făcut să recunoască măcar acest lucru.

Holmes, imperturbabil, punea o plăcuţă de sticlă pe postamentul microscopului.

— Dar, Holmes, nu vezi că acest profesor Hazelwood se foloseşte în interesul lui de propriile tale descoperiri? Te spoliază ruşinos, denigrându-ţi în acelaşi timp munca.

— Mmm.

Holmes, cu ochiul drept lipit de microscop, observa o lume invizibilă şi se extazia. Am constatat o dată în plus că nu acorda nici

cea mai mică importanţă părerilor, spuselor sau faptelor profesorului Hazelwood. Sherlock Holmes nu avea nevoie de recunoaşterea celorlalţi ca să existe, din moment ce era singurul reprezentant al categoriei sale. Îşi trăgea superioritatea din propriile cunoştinţe şi conştiinţa lui era singurul judecător pe care îl recunoştea.

Nu reuşeam să-mi explic ce anume îi putuse îndemna pe nişte oameni atât de diferiţi să colaboreze: Cornelius Hazelwood, omul de ştiinţă genial dar despotic, Mycroft Holmes, strălucitul dar foarte misteriosul şef al serviciilor secrete, şi Reginald Foster, ziaristul întreprinzător.

Ancheta pe care o efectuase Holmes despre Mark Dughan nu făcuse decât să mărească neclaritatea percepţiei pe care o aveam despre acest caz. Crimele se succedau: mai întâi Foster, apoi micuţa Mary Kinsley, orfanii de la fundaţia Meredith, soţia bancherului canibal, bătrâna Emma Barnes...

Holmes se mulţumea să le repertorieze în fişierul său. Nu aveam nici cel mai mic început de pistă.

Ajunsesem aici cu meditaţiile mele când glasul prietenului meu mă readuse la realitate.

— Progresăm cu paşi de uriaş, Watson.

— Ai aflat ceva nou, pe care nu mi l-ai adus la cunoştinţă?

— Nu. Nu ştiu cu nimic mai mult decât tine, Watson, dar e deja mult. Să rezumăm faptele. Foster a lucrat în strânsă colaborare cu profesorul Cornelius Hazelwood. Împreună, ei au strâns destule elemente pentru a izbuti să demaşte o organizaţie criminală. Hazelwood a văzut în Foster mijlocul providenţial de a da o lovitură răsunătoare. Nu încape îndoială că s-a folosit de toată influenţa sa pentru a-l convinge pe Mycroft să-l numească pe Foster în postul de gardian.

— Toate astea le ştim deja. Foster a eşuat. Ceva sau cineva trebuie să-l fi alertat pe deţinut, care a reuşit să evadeze pe sub nasul poliţiei.

— Exact, Watson. Închipuie-ţi cum s-au simţit Mycroft şi Hazelwood. Din cauza lor, Foster e mort şi un ucigaş înnebunit după răzbunare e în libertate.

— Dar de ce a încercat fratele tău să te îndepărteze de această anchetă?

— Sunt sigur că ştii că profesorul Hazelwood mă consideră cel mai mare duşman al lui.

— Înţeleg. Hazelwood s-a temut pentru reputaţia sa. Dacă ajungeai să descoperi adevărul şi să-i faci cunoscută greşeala monumentală, cariera lui ar fi fost distrusă.

— Foarte adevărat, Watson! Hazelwood este foarte influent, aşa că l-a convins sau l-a constrâns pe Mycroft să-l numească pe Lestrade ca să-l hăituiască pe ucigaş. Ceea ce Mycroft şi Hazelwood nu ştiau, probabil, e că amicul nostru Lestrade dă fuga la mine de îndată ce este confruntat cu o problemă de nerezolvat.

— Într-adevăr, toate astea par verosimile. Dar recunoaşte că nu dispunem la ora actuală de niciun indiciu serios care să ne permită să ne orientăm cercetările.

— Îmi pare rău că te contrazic, dragul meu Watson, dar avem mesajul lăsat de Dughan în celula lui, şi „povestirea" lui Foster apărută în *Fantastica.* Alăturarea acestor două documente sugerează o pistă nouă. Foster afirmă că numeroase crime niciodată elucidate ar fi fost „ordonate de o putere superioară" şi vorbeşte de o misterioasă organizaţie în sânul căreia o femeie ar juca un rol preponderent.

— Toate acestea rămân foarte neclare.

— Nu e chiar aşa. Mesajul lui Dughan vorbea de răzbunare: „Călăii mei vor cunoaşte infernul."

Holmes îşi ridică arătătorul şi repetă ca o sentinţă:

— Vor cunoaşte *infernul*! Îţi aminteşti de semnul lăsat de Dughan pe fruntea nefericitului de Foster?

— O cruce răsturnată? Simbolul adepţilor lui Satan. Dughan face oare parte dintr-o sectă satanică?

— Sau utilizează o sectă ca să se răzbune. Aceste elemente ne fac să căutăm o sectă de adoratori ai lui Satana în fruntea căreia o femeie joacă un rol important.

O dată în plus, Holmes reuşea să găsească o pistă coerentă acolo unde, eu unul, nu vedeam decât o junglă de date ostile şi contradictorii.

— Cum o să efectuezi ancheta asta, Holmes?

— Deocamdată nu am nici cea mai mică idee, Watson. Nu am fost confruntat niciodată cu acest tip de problemă. Treaba riscă să fie dificilă, fiindcă acestor secte nu prea le place publicitatea. Va fi un proces de lungă durată.

Între noi se aşternu din nou o tăcere grea.

Pipa lui Holmes îşi făcu auzite şuierăturile astmatice. Era singurul sunet care tulbura liniştea şi monotonia din apartament, cu excepţia tic-tacului hipnotic al pendulei.

Eram acum în toiul iernii. Ziua se stingea sub un cer de catran. Bezna năpădea inexorabil oraşul. În curând, Londra, asfixiată sub o pătură de ceaţă opacă, nu avea să mai fie decât un spectru de piatră şi noroi. Câte fărădelegi abominabile se pregăteau încă în aceste interioare atât de calme? Aveam impresia că oraşul întreg se putea prăbuşi în orice clipă în oroare şi barbarie. Câţi spintecători potenţiali aveau să se trezească în toiul nopţii ca să masacreze orbeşte nevinovaţii care împărţeau cu ei locuinţa? Ce putea să se petreacă în mintea lor în această clipă? Ar fi ei măcar în stare să îşi explice gestul în zori? Faptele recente mă învăţaseră că nebunia putea somnola în adâncul celor mai liniştite suflete pentru a se dezlănţui fără motiv aparent. Onorabilul bancher devenea atunci canibal. Văduvul cumsecade îşi masacra brusc fetiţa, ca şi cum mâna i s-ar fi supus unui ordin suprem care scăpa propriei decizii. Bunul pastor îşi pedepsea oile într-un mod diabolic.

Exista oare o legătură între aceste crime? Erau comise de Mark Dughan, avocatul decăzut, sau acesta doar trăgea sforile din umbră?

Se putea oare ca acesta să fie, la rândul lui, jucăria unei puteri demonice, capabilă să-l transforme pe justiţiar în călău sângeros? Niciodată oraşul acesta nu mi se mai păruse atât de monstruos şi neliniştitor.

Sătul de aceste gânduri, am încercat să mă întorc la romanul meu. În curând însă, literele au început să-mi danseze în faţa ochilor obosiţi. Nu mai izbuteam să mă concentrez. Gândurile îmi erau în altă parte. Pendula bătu miezul nopţii. Am pus cartea jos şi m-am dus la culcare. Am aşteptat somnul cu teamă, aşa cum condamnatul îşi aşteaptă ultimul ceas, întorcând pe toate părţile în minte evenimentele abominabile pe care le trăisem recent.

14

Holborne se pregătea să înceapă capitolul următor când pendula bătu de amiază. Lestrade se ridică şi ceru pe un ton ironic autorizaţia de a-şi satisface o nevoie personală urgentă, dacă testamentul nu avea nimic împotrivă. L-am imitat rând pe rând.

Când, scăpaţi de aceste vicisitudini de neocolit legate de funcţionarea corpului omenesc, ne-am întors în biroul prietenului nostru notarul, Mycroft Holmes aborda o chestiune care frământa toate minţile şi mai ales stomacurile:

— Nu vă e foame?

Un sfert de oră mai târziu, însoţitorii mei atacau cu un frumos entuziasm felurile de mâncare pe care răposatul meu prieten Sherlock Holmes ni le pusese la dispoziţie. În ce mă priveşte, amintirea dureroasă a acestor evenimente mi-a tăiat întrucâtva pofta de mâncare.

Un sentiment de jenă apăru în treacăt pe chipul lui Holborne, făcându-l să se întoarcă spre mine şi să spună, ca pentru a se justifica:

— Lectura aceasta testamentară iese puţin din comun. Dar meseria mea este atât de monotonă şi de puţin imprevizibilă, încât puţină fantezie nu are cum să-mi displacă.

Văzându-mi expresia de dezaprobare, adăugă:

— La urma-urmei, masa aceasta face oarecum parte din testamentul lui Sherlock Holmes, aşa că nu e nimic rău în a-i face cinste.

— Şi, oricum, asta-i soarta noastră comună, interveni Lestrade. Mai devreme sau mai târziu, trebuie să încetăm să mai existăm. Faptul de a flămânzi nu o să-ţi aducă înapoi prietenul, doctore Watson.

M-am lăsat în cele din urmă convins şi am luat o masă frugală însoţită de un pahar de apă rece.

Lestrade începu o bucată de friptură şi, în acelaşi timp, şi conversaţia.

— Ai un talent netăgăduit de narator, dragul meu Watson, dar găsesc că relatarea dumitale este mult prea romanţată şi personală.

— Romanţată, la rigoare, fiindcă e regula genului, dar personală, nu sunt de acord cu dumneata. Mă mulţumesc să relatez faptele într-un mod pe cât se poate de neutru în funcţie de cronologia lor.

— În acest caz, de ce ai dezvoltat acel fragment lung despre afronturile suferite de Sherlock Holmes? Dacă e să-ţi dăm crezare, prietenul dumitale era persecutat de cercurile ştiinţifice şi religioase. Pretinzi că presa l-a tăvălit în noroi. Aproape că faci din el un martir naţional.

— Am dovezi pentru ceea ce susţin.

— Nu asta-i problema. Îţi reproşez în primul rând că te foloseşti de povestea asta ca să-ţi închei socotelile.

— Nu am nicio socoteală de încheiat, Lestrade.

— Nici măcar cu nefericitul acela de profesor Hazelwood? Odihnească-se în pace! Îl acuzi că îţi plagiază prietenul, când de fapt Hazelwood a depus toată viaţa eforturi lăudabile ca să facă accesibile şi utilizabile descoperirile intuitive ale lui Sherlock Holmes. A dat o rigoare ştiinţifică unor metode de amator. Este inventatorul

criminalisticii moderne, nu uita asta!

— Cel mult a inventat un neologism îngrozitor. Toată ştiinţa lui era deja conţinută în monografiile prietenului meu.

Lestrade îşi turnă un pahar de vin, fără să se lase:

— Ai putea măcar să ne scuteşti de stările dumitale sufleteşti.

M-am îndreptat brusc.

— Stările mele sufleteşti?

— Coşmarurile dumitale inepte nu au nicio legătură cu povestea asta.

— Scopul meu era să arăt în ce context psihologic s-au desfăşurat aceste misterioase crime.

Lestrade înlătură observaţia cu un gest brusc, ceea ce avu drept rezultat împodobirea feţei de masă cu o pată roşie întinsă.

— Misterioase? Poate pentru dumneata, nu şi pentru mine. Pe deasupra, nu a fost niciodată vorba de vreo sectă în toate aceste cazuri.

— Aş vrea să-ţi pot da dreptate.

— Dar e ceva şi mai grav, doctore Watson.

Chipul poliţistului se înăspri.

— Subestimezi poliţia Preagraţioasei Sale Maiestăţi.

Mi-am implântat privirile într-ale sale.

— Observaţiile mele nu îi vizau decât pe anumiţi membri ai acesteia.

Lestrade înghiţi strâmb şi făcu eforturi demne de laudă ca să nu sufere soarta comună de care pomenise.

Holborne profită de această pauză ca să ne cheme înapoi la datorie.

— Haideţi, domnilor! Să nu irosim timpul cu certuri deşarte. Abia am început lectura acestui testament. Mai avem mult de citit. Sunt nerăbdător să aflu continuarea.

Mycroft Holmes îşi şterse colţurile gurii cu şervetul şi se ridică.

— Şi eu!

Lestrade bău o gură de vin şi reuşi până la urmă să înghită. Apoi se întoarse la locul lui, mormăind:

— Pfui! Sherlock Holmes îşi va fi bătut joc de noi până în ultima clipă. Povestirea asta nu are nimic comun cu un testament.

Holborne aşteptă să fim instalaţi cu toţii confortabil, îşi potrivi lornionul şi întoarse pagina.

15

Temperatura scăzuse iarăşi, coborând cu mult sub zero grade. Capitala era paralizată de un climat polar. Un soare de gheaţă dădea norilor reflexe ireale, aproape metalice. Picioarele îmi cântăreau o tonă. În dimineaţa aceasta aveam o mie de ani. Gândurile şi gesturile îmi erau la fel de încete ca ale unui dinozaur.

— Am reflectat, anunţă Holmes pe un ton triumfător. Noaptea e un sfetnic bun.

Mi-ar fi plăcut să pot spune la fel. Deocamdată, mă străduiam să-mi ung cu unt o felie de pâine prăjită recalcitrantă. Încercarea aceasta îmi absorbea toate puterile.

— Ştiu de unde să-mi procur documente despre secte şi despre ce este legat de diavol, continuă prietenul meu.

— Da?

— Avem norocul de a avea la Londra, la British Museum, o bibliotecă de peste un milion şi jumătate de volume, care depăşeşte ca reputaţie toate bibliotecile cunoscute, inclusiv pe cea a Vaticanului. De ce să nu utilizăm instrumentul acesta fantastic pe care îl avem la îndemână?

Am încuviinţat din cap, dar, în sinea mea, eram întrucâtva dezamăgit. Holmes mă obişnuise cu luări de decizii ceva mai

spectaculoase.

— După aceea, o să trec prin sită fişierele poliţiei şi propriile mele arhive. Trebuie să caut toate crimele atribuite unor secte. Trecutul explică deseori prezentul!

— Şi cum ai de gând să ajungi la fişierele poliţiei? am obiectat eu de formă.

Holmes eludă întrebarea cu un gest evaziv.

— Va trebui fără îndoială să aduc argumente foarte convingătoare, şi recunosc că asta riscă să fie destul de costisitor.

Prietenul meu pusese la punct o metodă infailibilă de a obţine serviciile celor mai obtuzi funcţionari. Avea un barem foarte precis care viza toate nivelurile ierarhice, de la cel mai şiret şef până la cel mai umil slujbaş. Când se prezenta un caz nou, îi era de ajuns o analiză vestimentară rapidă pentru a stabili valoarea argumentului în şilingi.

M-am hotărât să-l însoţesc la bibliotecă. Oricum era mai bine decât să rămân singur cu nişte felii de pâine prăjită isterice.

Holmes făcu semn unei birje. Birjarul, un uriaş cu faţa violacee, care părea pietrificat de frig şi avea buzele înspăimântător de crăpate, trebui să-şi dea toată osteneala ca să oprească, deoarece carosabilul era foarte alunecos.

— La British Museum, prietene! rosti Holmes. Omul îşi suflă în palme, încercând să le încălzească.

— Va trebui să o luăm pe podul Londrei, dom’le.

— Ei şi?

— Circulaţia e dificilă din cauza poleiului. Se poate să dureze cam mult.

— Nu contează, trebuie să ajungem acolo, indiferent cât durează.

În ciuda frigului pătrunzător, tot oraşul părea să-şi fi dat întâlnire afară. Domnea o animaţie stranie. Unde puteau să se ducă

toţi oamenii ăştia?

Am ajuns în sfârşit pe podul Londrei. Birjarul nu exagerase. Patru şiruri de vehicule de toate felurile, omnibuze, trăsuri, cupeuri, căleşti, camioane, maşini de gunoi, căruţe se aglomerau într-un uriaş ambuteiaj. Trotuarele erau pline de o mulţime înfofolită care înainta anevoios pe gheţuş.

Persoanele vârstnice se ţineau de balustradă ca să nu alunece. Grupuri de copii se aplecau peste parapetul de piatră, fără să le pese că ar putea cădea, părând foarte interesaţi de ceea ce se petrecea sub pod şi făcând semne largi din mână nu ştiu cui.

Cum aproape că stăteam pe loc, am profitat de ocazie ca să scot capul şi să arunc o privire în jos. Frigul m-a silit o clipă să închid ochii, după care am putut vedea o privelişte neobişnuită.

Fluviul era acoperit de un strat gros de gheaţă. Împrăştiată pe suprafaţa ei, o mulţime de vânzători ambulanţi, de şalande şi de negustori de nimicuri vindea produsele cele mai diverse pe tarabe improvizate. Zeci de barăci precare năpădiseră deopotrivă până şi cea mai mică parcelă îngheţată. Acolo jos domnea aceeaşi efervescenţă ca şi sus. Mi s-a părut că desluşesc chiar costumele roşii ale mai multor culegători de balegă, ceea ce însemna că fluviul era traversat pe această punte efemeră de cai şi căruţe.

În mijlocul podului, statuia lui Shakespeare, sfântul protector al celor îngheţaţi, îşi înălţa mâna dreaptă spre cer şi părea să binecuvânteze toată mulţimea măruntă care se agita pe fluviul încremenit.

Birja se puse în sfârşit din nou în mişcare. Ne-a mai trebuit o jumătate de oră ca să ajungem în faţa treptelor de la British Museum.

Sala de lectură era o rotondă imensă deasupra căreia se boltea o cupolă cu douăzeci de ferestre mari înălţându-se peste o cornişă aurită. Domnea o tăcere religioasă, abia tulburată de câte o tuse înăbuşită şi de foşnetul hârtiei ce se înălţau dinspre şirurile lungi de

pupitre. Biroul şefului de sală era plasat pe un fel de estradă supraînălţată.

În spatele lui trona un funcţionar, nemişcat ca un cameleon care îşi pândeşte prada. În ciuda aspectului senil, cameleonul nu putea să aibă mai mult de patruzeci de ani. Holmes îmi făcu cu ochiul şi începu să vorbească în şoaptă:

— Ai remarcat, Watson, că administraţiile îşi pun întotdeauna la birourile de recepţie funcţionarii cei mai puţin primitori?

— Vorbeşti serios?

— Bineînţeles! Iar explicaţia e simplă. Oamenii ăştia se dovedesc adesea incapabili să ocupe alte posturi. Deci, în disperare de cauză, vechimea fiind în favoarea lor, ei sunt puşi la recepţie.

— Incapabili să ocupe alte posturi? Ce vrei să spui?

— Funcţionarul de la recepţie dezvoltă un soi de alergie la muncă. Unii dintre ei ajung chiar să se îmbolnăvească cu adevărat şi poartă stigmatele maladiei lor imaginare. Am descoperit şi studiat cazuri surprinzătoare de lumbago cronic, de senilitate precoce, de paralizie a mâinii care scrie, de cretinism intermitent, de bâlbâială intempestivă, de dislexie incontrolabilă şi de miopie ocazională.

— De unde le-ai scos, Holmes?

— Am studiat problema, ţi-am spus doar. Am început chiar să scriu o monografie despre personalul de recepţie din administraţia engleză. Cine stăpâneşte psihologia personalului de recepţie posedă cheile administraţiei!

Cât despre mine, trebuie să spun că nu stăpâneam psihologia lui Sherlock Holmes. Prietenul meu practica o formă de umor care nu îi aparţinea decât lui, astfel încât nu ştiam niciodată dacă trebuia să râd sau să-i iau observaţiile în serios.

Se apropie de funcţionarul de la recepţie şi îşi semnală prezenţa dregându-şi insistent glasul.

— Hm-hm! Bună ziua, prietene! Am dori să consultăm nişte lucrări despre secte.

Omul îşi duse palma făcută pâlnie la ureche şi se încruntă.

— Insecte?

Holmes se întoarse către mine.

— Surzenie intermitentă. Subiectul îşi pierde facultăţile auditive de îndată ce interlocutorul lui abordează o chestiune care ar putea prilejui un surplus de muncă sau o tulburare a somnolenţei sale. Un caz clasic.

Apoi se aplecă peste pupitru.

— Nu. Scrieri despre practicile sectare şi despre diavol.

— Aveţi nişte cote exacte?

— Nu. Doar temele pe care vi le-am menţionat.

— Căutarea va fi complicată. Pe deasupra, avem foarte puţine cărţi despre acest subiect.

— Putem să le consultăm?

— Aveţi ghinion, au fost împrumutate acum câteva zile.

— Sunteţi sigur?

Omul ridică o privire indignată.

— Îmi puneţi cuvântul la îndoială?

Holmes luă un aer mirat.

— Mărturisesc că asta nu-mi trecuse prin cap.

Aşadar, cineva se interesa de acelaşi subiect ca şi noi. Să fi fost o simplă coincidenţă?

— Aţi putea să ne descrieţi persoanele care au împrumutat aceste lucrări? insistă Holmes.

— Asta, da. În ciuda tuturor eforturilor de a trece neobservaţi, nu puteai decât să-i remarci.

— Credeţi că încercau să se ascundă?

— E foarte probabil.

— Cum arătau?

— Erau trei. Un bărbat şi două femei. Bărbatul purta ochelari fumurii, ca şi cum voia să-şi ascundă faţa. Una dintre femei mi s-a părut ciudată.

— Care era aspectul ei general?

— A, nu, nu arăta ca un general! Semăna mai degrabă cu un somnambul în doliu. Avea privirea sticloasă. Când se uita la mine, simţeam fiori pe spinare. Era îmbrăcată în negru şi avea cearcăne mari şi roşii sub ochi.

Holmes se apropie de funcţionar.

— Le-aţi notat datele?

— Da, sunt trecute în registrul de împrumuturi.

— Pot să arunc o privire?

Omul se îmbătoşă.

— Nici să nu vă gândiţi! E interzis. Îmi risc slujba.

Holmes scoase din buzunar un argument zornăitor şi sclipitor. Funcţionarul aruncă o privire în jur şi înhaţă catalizatorul de confidenţă, apoi răsfoi câteva pagini din impunătorul ceaslov, îl întoarse spre noi şi spuse fără să-şi descleşteze fălcile:

— Nu v-am spus nimic. Nu vă cunosc. Nu vreau să ştiu nimic.

— Se-nţelege de la sine, răspunse prietenul meu pe acelaşi ton.

Holmes se aplecă peste birou şi citi cu glas scăzut:

— „Erich Weiss şi Anna Eva Fay, 89, Indes Avenue.” Apoi îşi înălţă privirile spre specimenul cu surzenie intermitentă.

— Sunt nemţi?

Omul îşi recăpătase uzul deplin al auzului.

— Nu, americani.

— Ce vă face să afirmaţi asta?

— Accentul lor englezesc era dezastruos şi ţinuta vestimentară pe măsură.

Holmes îşi luă un aer de conspirator.

— V-au explicat de ce voiau cărţile astea?

Directorul sălii se apropie şi se opri în spatele informatorului nostru, care se cufundă imediat înapoi în surzenia sa.

Holmes nu insistă.

Am ieşit din bibliotecă. O dată aflat afară, prietenul meu îşi

frecă mâinile cu un aer satisfăcut.

— Am avut răgazul să văd o parte din titlurile împrumutate de aceşti vizitatori ciudaţi: *Câteva suspine din infern,* de Molton, *Credinţe şi superstiţii din Evul Mediu,* de William Paddelton, *In memoriam* de Tennyson, *Spectre şi apariţii,* de Peter Ellery, *Dialoguri cu lumea cealaltă,* de Arthur Gamblin, *Operele complete* ale lui Thomas De Quincey, *Istoria diavolului,* de Daniel Defoe. De data asta, se pare că avem o pistă serioasă, Watson!

16

Holmes opri birja la numărul 70 de pe Indes Avenue şi îi ceru birjarului să ne aştepte acolo. Noaptea era neagră ca tuşul. Frigul era muşcător şi vântul te tăia ca o mie de lame. Am străbătut vreo sută de metri pe jos, ţinându-ne capetele în piept, ca să ne ferim de vânt, şi am ajuns lângă o casă mare şi austeră împrejmuită de un gard cu zăbrele cu vârfurile ascuţite. Copaci înalţi îşi agitau crengile golaşe înspre noi, ca pentru a ne avertiza de o primejdie iminentă.

O lumină furişă trecu peste capetele noastre, părând să vină de nicăieri. Ridicând ochii, am observat că în jurul proprietăţii se afla un sistem ciudat de oglinzi şi lumini. Ne-am retras în umbră.

— Uite, Holmes! Una dintre oglinzi s-a răsucit. Nu cred că e din cauza vântului. La ce poate servi dispozitivul ăsta?

Prietenul meu se uită în sus.

— E prima dată că văd aşa ceva. Am impresia că e vorba de un sistem optic care permite supravegherea împrejurimilor casei. O să aflăm imediat.

Holmes luă o piatră şi aruncă în gard. Pe loc, mai multe oglinzi se răsuciră spre locul impactului şi un fascicul violent de lumină străpunse bezna. Abia am apucat să sărim îndărătul unui pâlc de arbuşti ca să scăpăm de ochiul diabolic.

O clipă mai târziu, o poartă imensă se deschise fără niciun zgomot şi doi oameni apărură, scrutând întunericul cu fasciculele lor luminoase. Ne-am ţinut răsuflarea. Frigul devenise atroce şi începuse să cadă o ploaie îngheţată. După câteva minute, unul dintre indivizi se răsuci pe călcâie.

— Hai înapoi, nu e nimeni.

— Ai dreptate, încuviinţă celălalt. Probabil că e vântul, o creangă s-o fi lovit de zid.

Poarta se închise în tăcere.

— Asta nu-i o casă, ci o fortăreaţă, murmură Holmes. Cam greu să intri prin surprindere.

— De ce să nu încercăm direct? Am putea suna şi cere să-l întâlnim pe stăpânul casei cu un pretext oarecare.

— Nimic n-ar stârni mai mult bănuielile. Propun mai degrabă să aşteptăm să iasă. Am putea atunci încerca să-l urmărim şi…

Holmes nu apucă să-şi încheie fraza. Poarta se deschise din nou în tăcere şi o caleaşca ţâşni prin faţa noastră.

— Poate că asta-i şansa noastră, Watson.

Am gonit înapoi la birjă.

— Dă-i bice! îi porunci Holmes birjarului.

— Încotro, domnule?

— Drept înainte!

În ciuda ploii care se făcea tot mai deasă, birja noastră înainta cu viteză vreun sfert de oră. Vizibilitatea era practic nulă, şi nu aş fi putut să spun dacă mai eram sau nu pe urmele caleştii. Deodată, Holmes strigă:

— Stop!

Birjarul smuci de hăţuri. Calul se cabra şi birja se opri după o alunecare de câţiva metri. Prietenul meu mă apucă de mânecă şi mă trase după el.

— Ce-i… ce e, Holmes?

— Uite acolo! Caleaşca de care ne-am ţinut s-a oprit. Priveşte!

Uite-l pe omul nostru!

La o oarecare distanţă de noi, un individ îmbrăcat într-o pelerină mare şi neagră şi având pe cap un joben cobora din trăsură. Ne-am retras în umbra unei intrări.

Omul urcă sprinten câteva trepte, împinse o uşă discretă şi pătrunse într-o clădire cu o înfăţişare cât se poate de obişnuită.

— Să-l urmărim! şopti Holmes.

Meşteri o clipă broasca cu ajutorul instrumentului de curăţat pipa. Uşa se deschise cu un declic. Am pătruns imediat în clădire. Holmes îşi duse degetul la buze şi îmi arătă un panou de deasupra uşii, dar nu am avut timp să citesc ce scria pe el.

Am înaintat pe bâjbâite într-o odaie întunecoasă şi plină de obiecte. Am zărit o lumină îndepărtată şi difuză. Un zvon înăbuşit de glasuri ajunse până la noi. Aveam senzaţia ciudată de a fi examinat de zeci de priviri. M-am răsucit brusc. Un om cu un aer speriat stătea în faţa mea, în penumbră. Mi-a trebuit o fracţiune de secundă ca să-mi recunosc propria imagine într-o oglindă întunecată. Ochii începeau să mi se obişnuiască treptat cu întunericul. Eram înconjuraţi de o armată de personaje nemişcate. Erau manechine, automate sau oameni? M-am dat înapoi cu un pas, speriat de această tovărăşie stranie, şi piciorul mi s-a lovit de un obiect. Un mecanism a piuit undeva şi un stol de păsări şi-a luat zborul spre tavanul clădirii cu un foşnet de aripi. M-am întors din nou şi am dat peste unul dintre personajele acelea terifiante. Mă pregăteam să o iau la goană, când acesta din urmă mă apucă de braţ.

— Hei! Ce căutaţi aici?

Am încremenit de groază.

— Cred că am greşit uşa, declară Holmes pe un ton dezinvolt.

— Aţi venit la spectacol?

Prietenul meu arboră o atitudine arogantă.

— Evident.

— Veniţi cu mine, continuă celălalt, vă conduc eu. Mă întreb

cum aţi ajuns aici.

— Căutam vestiarul, afirmă Holmes pe un ton agasat.

Omul aproape că se scuză.

— E drept că nu-i uşor să te descurci în labirintul ăsta.

Am pătruns într-o sală de spectacol arhiplină. Preţ de o clipă am fost orbiţi de lumină. Holmes îi strecură omului o jumătate de coroană.

— Mulţumesc, prietene. Ne-ai scos din încurcătură. Acum o să ne putem găsi locurile.

La preţul ăsta, omul nu îşi mai punea întrebări.

— Cu plăcere, domnilor.

Holmes îmi arătă două fotolii libere în rândul al treilea. Ne-am repezit la ele. Odată instalaţi, m-am aplecat spre prietenul meu.

— Ai putea avea bunătatea să-mi explici ce căutăm aici, Holmes?

— Nu te prosti, Watson! Vezi bine că suntem într-un teatru. N-ai văzut inscripţia „Intrarea artiştilor” deasupra uşii?

— A, asta era. Şi acum, ce-o să se întâmple?

Sala se cufundă brusc în întuneric. Doar cortina groasă de culoare roşie a scenei rămase luminată de un şir de reflectoare de pe podea.

— O să aflăm în curând, Watson.

Cortina se întredeschise. Un bărbat păşi în lumina reflectoarelor şi ceru cu un gest autoritar să se facă linişte.

— Doamnelor, domnişoarelor, domnilor. Spectacolul pe care îl veţi vedea este unic pe lume. Omul care se va produce în faţa dumneavoastră îşi riscă viaţa la fiecare reprezentaţie. Performanţa lui vă va marca până la sfârşitul zilelor. Le cer persoanelor sensibile şi emotive să părăsească sala. Dar, dacă vă hotărâţi să rămâneţi, să ştiţi că nervii vă vor fi puşi la grea încercare.

M-am aplecat spre prietenul meu.

— Ce mai pălăvrăgeală!

În spatele nostru, o doamnă grasă în rochie cu crinolină râse zgomotos. Pe scenă, prezentatorul îşi rotea braţele.

— Am onoarea să vi-l prezint pe cel mai mare magician al tuturor timpurilor: Harry Houdini!

Cortina se dădu în lături, scoţând la iveală un decor insolit în faţa căruia stătea un bărbat mic de statură cu o înfăţişare atletică. O muzică tunătoare izbucni de undeva. O explozie de aplauze îl întâmpină pe cel nou-venit. Nu mi-am putut stăpâni o exclamaţie de surprindere:

— Holmes, este...!

— Sst!

Misteriosul necunoscut pe care îl urmăriserăm de la casa cu oglinzi şi până aici nu era altul decât Harry Houdini.

Muzica se stinse treptat. Iluzionistul salută publicul cu o reverenţă adâncă. Aplauzele continuară încă multă vreme. Două ajutoare veniră să-i ia în mod teatral jobenul şi pelerina. Spectatorii se liniştiră încetul cu încetul. Alte reflectoare se aprinseră de peste tot. Un decor de un gust îndoielnic apăru, întâmpinat de un val de exclamaţii încântate.

Un acvariu uriaş de sticlă ocupa partea centrală a scenei, şi deasupra lui se afla o macara asemănătoare celor utilizate pentru încărcarea mărfurilor la bordul cargourilor. Acvariul era împrejmuit de coloane şi de sculpturi viu colorate care puteau evoca vestigiile unor temple greceşti şi ale unor statui faraonice.

Prezentatorul veni în faţa scenei.

— Marele Houdini va fi acum legat într-o cămaşă de forţă şi pe cap i se va pune o cagulă.

Doi tehnicieni îl legară pe magician.

— Apoi va fi atârnat de picioare de această macara.

Houdini, legat din cap până-n picioare, era de acum incapabil să mişte un deget. Tehnicienii prinseră cârligul macaralei de legăturile de la glezne. Corpul magicianului se înălţă în aer, cu capul în jos.

Prezentatorul continuă:

— Acum, doamnelor şi domnilor, vă rog să păstraţi tăcerea cea mai desăvârşită pentru a nu tulbura concentrarea maestrului. În câteva secunde, macaraua îl va coborî în acest bazin plin cu apă. El va fi atunci complet scufundat şi nu va dispune decât de două minute ca să se elibereze. Îi veţi putea urmări evadarea spectaculoasă prin pereţii transparenţi ai bazinului.

Mecanismul macaralei se puse în funcţiune într-o tăcere mortală. Toţi îşi ţinură respiraţia, inclusiv eu. Corpul înfăşurat al iluzionistului pătrunse încet în apă şi fu în scurt timp complet scufundat.

Un orologiu imens fu luminat brusc în dreapta scenei şi îşi începu numărătoarea chinuitoare.

Houdini se zbătu în cămaşa lui de forţă, dar nicio legătură nu părea să cedeze. Pendula depăna secunde care durau cât orele.

Mişcările lui Houdini deveniră dezordonate şi precipitate. Am avut preţ de o clipă senzaţia că omul intrase în panică şi că nu va izbuti să iasă la suprafaţă.

Un minut interminabil se scurse. Aş fi vrut să nu fiu aici şi să nu asist la acest spectacol. Nervii îmi ieşeau prin piele. Simţeam sudoarea brobonindu-mi fruntea şi mi-am încleştat mâinile umede de braţele fotoliului. Lângă mine, Holmes fixa scena cu privirea, încremenit într-o atitudine de cucuvea împăiată.

În spatele nostru, doamna cea grasă leşină. Vecinul ei îi dădu să respire săruri. Femeia îşi reveni, dar izbucni în lacrimi, doborâtă de încordare.

Încă un minut se scurse, lent, teribil, insuportabil.

În acvariu, gesturile lui Houdini păreau din ce în ce mai disperate. Corpul mai fu agitat de câteva zvâcnituri, apoi mişcările încetară. Prezentatorul îşi scoase ceasul de buzunar şi îşi şterse fruntea de sudoare.

Un al treilea minut se încheie după o veşnicie.

O tăcere de moarte plutea acum peste imensa sală de teatru. Prezentatorul traversă scena în goană şi li se adresă maşiniştilor gesticulând. Discuţia fu scurtă şi însufleţită. Unul dintre maşinişti arătă bazinul cu degetul. Colegul lui încuviinţă din cap şi întinse degetul spre orologiu. Patru minute. Se mai auziră câteva interjecţii înăbuşite. Mai mulţi maşinişti veniră în fugă din culise şi apărură în fundul scenei, agitaţi şi nehotărâţi. Pe scenă părea să domnească cea mai mare confuzie.

Un murmur de panică creştea în sală.

Deodată, un bărbat din rândul întâi se ridică şi arătă spre acvariu.

— Nu vedeţi că se îneacă? Trebuie scos de acolo.

Prezentatorul mai făcu o încercare de a calma publicul.

— E... e un accident. Nu s-a mai întâmplat niciodată. Rămâneţi la locurile dumneavoastră! Avem situaţia sub control.

Unul dintre maşinişti se repezi în sfârşit la manivela troliului şi încercă să ridice corpul. O exclamaţie de groază se înălţă atunci din public: în graba lui, maşinistul rupsese manivela. Cămaşa de forţă zăcea acum, inertă, pe fundul acvariului uriaş.

Deodată, tehnicienii şi prezentatorul se retraseră în umbra din fundul scenei, părăsindu-l pe nefericit în voia sorţii.

Bărbatul din rândul întâi urcă atunci pe scenă, păşi în lumina reflectoarelor şi se opri în faţa publicului, cu braţele încrucişate pe piept. Nu am reuşit să înţeleg ce spune.

Strigăte de spaimă continuară să se mai înalţe din sală. Mai multe persoane se pregăteau deja să urce pe scenă ca să-l scoată pe înecat.

Bărbatul din rândul întâi îşi scoase jobenul, lăsă să-i alunece pelerina mare şi neagră la picioare şi făcu o plecăciune adâncă.

— Houdini! răcni deodată vecina noastră în crinolină, şi îşi pierdu din nou cunoştinţa.

Publicul, împărţit între panică şi fascinaţie, şovăi o clipă, apoi

sala se ridică în picioare într-o mişcare incredibilă de ansamblu, scandă numele magicianului, cuprinsă aproape de isterie, şi aplaudă să-şi rupă palmele. Am făcut şi eu la fel…

— Incredibil, Holmes. Omul ăsta e un geniu. Cum a făcut?

Holmes era în picioare lângă mine, aplaudând frenetic. Se întoarse spre mine.

— Ai văzut, Watson? Tipul ăsta-i cel mai mare mistificator al tuturor timpurilor. Cum o fi făcut?

Calmul reveni încetul cu încetul. Houdini se întoarse atunci spre public şi ceru linişte cu un simplu gest din mână.

— Acum vom călători la hotarele supranaturalului. Experienţa care va urma i-ar putea traumatiza pe cei mai sensibili dintre dumneavoastră. Le recomand aşadar persoanelor emotive şi cardiacilor să părăsească sala.

Mai mulţi inşi se ridicară şi ieşiră. Houdini aşteptă să se facă din nou linişte.

— O să-l invoc pe diavolul în persoană.

Un murmur de spaimă străbătu sala.

— Diavolul va vrăji un spectator ales la întâmplare şi îi va porunci ce să facă.

Sala îşi ţinu din nou respiraţia.

— Nu cred o iotă din aiureala asta! am exclamat eu. Probabil că vorbisem cam tare. Un reflector m-a orbit pe dată. Acum, toate privirile erau aţintite spre mine. De la înălţimea scenei, Houdini îşi îndreptă degetul spre mine.

— Domnul ar vrea să se supună experienţei?

— Eu? Ăă, păi, eu…

Aproape în aceeaşi clipă, o tânără fermecătoare îmbrăcată într-o rochie cu paiete care îi venea foarte bine mă luă de mână şi mă duse spre scenă. Am aruncat o privire disperată peste umăr, către Holmes, care făcu un gest de îndemn cu mâna.

— Du-te! Nu ai de ce să te temi. Nu-s decât pălăvrăgeli, nu-i

aşa?

O clipă mai târziu, m-am pomenit alături de Houdini, orbit de şirul de reflectoare. Din sala transformată brusc într-un imens hău negru se auziră încurajări.

O muzică disonantă scârţâi undeva sub picioarele mele. Houdini îşi întinse mâinile spre mine, ca şi cum voia să mă facă să-i admir unghiile, m-a pus să execut câteva exerciţii de gimnastică, în vederea desigur a unui efort fizic.

Am simţit deodată un gust de zahăr în gură. Nu era neplăcut.

O rumoare depărtată şi difuză, combinată cu aplauze şi râsete, mi-a ajuns la urechi. Apoi, o putere obscură m-a năpădit încetul cu încetul. Mii de bule mi s-au spart în creier şi mi s-au propagat în corp cu o gâdilătură neplăcută.

Gustul de zahăr mi-a revenit în gură.

Muzica se estompase.

Ceva cald ieşea din corpul meu şi se pierdea în penumbra din fundul scenei.

În dreapta mea, Houdini făcu o plecăciune adâncă. Publicul aplaudă. Scena era plină de pene şi de bucăţi de pânză. Doi tehnicieni făceau curăţenie. M-am îndreptat spre locul meu, scuturându-mi hainele. Gura mi-era plină de puf. Oamenii se dădeau la o parte din calea mea, aruncându-mi priviri piezişe.

Holmes mă întâmpină cu aceste cuvinte enigmatice:

— Bravo, Watson! Ce talent!

Mai multe numere, unul mai spectaculos decât celălalt, se succedară într-un ritm infernal. Houdini făcu să apară câteva fantome bine-cunoscute publicului londonez. Fenomene stranii şi inexplicabile se produseră în faţa ochilor noştri stupefiaţi.

Apoi spectacolul luă o turnură îngrijorătoare. Un decor sinistru şi morbid reprezentând interiorul unei celule de închisoare, părând să se iveaască din neant, ocupă în scurt timp partea centrală a scenei. Prezentatorul ne anunţă cu superlative sforăitoare că vom asista în

direct la adevărata evadare a deţinutului de la Millbank.

Houdini fu pus în lanţuri în faţa noastră. Uşa grea a celulei se închise peste el. Câteva clipe mai târziu, un vânzător de ziare se ivi în fundul sălii, în partea opusă scenei, şi începu să strige:

— Evadare spectaculoasă la Millbank! Luaţi *Houdini Express News*!

Vânzătorul trecu pe lângă noi. Mi s-a părut că îi recunosc în treacăt faţa. Unde îl mai văzusem pe băiatul ăsta? Imediat, patru agenţi de poliţie se repeziră pe scenă şi descuiară celula. Am descoperit un schelet în lanţuri, purtând hainele lui Houdini.

Publicul, derutat, nu mai reuşea să-şi dea seama ce e real şi ce nu. Vânzătorul de ziare, pe jumătate afon, urcă pe scenă, apoi îşi scoase zdrenţele şi făcu o plecăciune adâncă. Houdini, iarăşi înviat, zâmbea aplauzelor tunătoare ale mulţimii.

Magicianul ceru din nou linişte, întinzând palmele spre public.

— E timpul să ne despărţim. Să vă fie noaptea blândă!

Un fulger metalic lovi brusc scena şi magicianul se dezagregă în mii de fragmente scânteind în lumina reflectoarelor. Deodată, o rumoare se înălţă din sală. Tavanul teatrului dispăruse, lăsând locul unui cer negru şi adânc, spuzit de stele, planete şi galaxii. O cometă străbătu bolta cerească şi dispăru în infinit.

În spatele nostru, un glas de femeie se înălţă extenuat şi exclamă:

— Houdiniiiii!

17

Mă sculasem odată cu zorile.

Păstram o amintire neclară a serii trecute. Un vag sentiment de culpabilitate persista într-un ungher al subconştientului meu. Nu aş fi putut spune de ce.

Holmes apăru dintre două teancuri de ziare din care decupase articole.

— Buna dimineaţa, Watson. Cum te simţi?

— Spectacolul ăla de magie mi-a lăsat un gust ciudat în gură.

Holmes râse.

— Contrariul m-ar fi surprins.

— De ce?

— Nu-ţi aminteşti ce ţi s-a întâmplat ieri-seară?

— Mai mult sau mai puţin. Am făcut câteva exerciţii de gimnastică, din câte cred. Apoi, nu mai ştiu prea bine. M-am întors la locul meu, cu gura plină de puf şi de zahăr. De fapt, nu-mi amintesc nimic precis. Am… nu cumva am rănit pe cineva?

— Din fericire, nu. Houdini te-a fermecat doar.

— M-a fermecat?

— Abia ajuns pe scenă, te-a transformat într-un câine savant. Ai făcut nişte piruete foarte drăguţe. Ai alergat în patru labe şi i-ai

ascultat fiecare poruncă. Apoi te-a răsplătit cu o bomboană pe care ai hăpăit-o într-o clipită. În momentul acela, publicul se prăpădea de râs. Urmarea e mai puţin nostimă.

— Ce s-a întâmplat?

— Houdini l-a invocat pe diavol.

— Pe diavol?

— Da. Diavolul a apărut pe scenă.

Holmes începu să danseze ca un elf demonic ca să mimeze scena. Mă întrebam dacă pantomima aceasta era de râs.

— Să nu-mi spui că ai crezut ceea ce vedeai. Cu ce semăna... diavolul ăsta?

— Greu de spus. Era un fel de ectoplasmă într-o permanentă deformare. Totuşi, aveam cu toţii convingerea profundă că era vorba de diavol.

— Era vreun efect vizual. Şi după aceea?

— Diavolul, să spunem efectul vizual, a intrat în corpul tău.

Holmes îşi ridică mâinile deasupra capului şi le aduse încet spre mijloc, ca şi cum şi-ar fi pus o cămaşă de noapte invizibilă.

— Comportamentul tău s-a schimbat pe dată. Dintr-un căţeluş savant, te-ai transformat într-un dulău turbat. Lătrăturile tale erau terifiante. Houdini ţi-a arătat atunci o paiaţă îmbrăcată ca un maşinist. Tu te-ai repezit la ea şi ai sfâşiat-o cu o ferocitate nemaipomenită.

— Paiaţa era umplută cu puf?

— Da. Era un spectacol deopotrivă comic şi terifiant să te vedem aşa zbătându-te în vălmăşagul acela de pene. În câteva secunde, ai făcut manechinul bucăţi. Nu îndrăznesc să-mi închipui ce s-ar fi putut întâmpla dacă ai fi atacat o fiinţă omenească.

Prietenul meu apucă o pernă cu dinţii şi o scutură.

— Îmi pare rău. N-am ştiut.

Holmes dădu drumul prăzii sale.

— Nu mai erai stăpân pe gesturile tale, Watson.

— Şi cum s-a terminat totul?

— Houdini ţi-a mai dat un zăhărel şi ai redevenit Watson. Atunci te-ai întors la locul tău ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— E înspăimântător. Imaginează-ţi ce putere poate exercita un asemenea om!

— Îmi imaginez foarte bine, Watson, şi tocmai de asta am de gând să-i fac o vizită.

— Spuneai că e cea mai bună modalitate de a-i trezi bănuielile.

— Fiindcă nu ştiam cu cine aveam de-a face. Acum ştiu. O să-l obligăm să dea explicaţii şi, la nevoie, îl vom ameninţa. Am multe întrebări să-i pun. De ce şi-au luat numele de Erich Weiss? Şi ce căuta la biblioteca din Londra? Cine este această Anna Eva Fay, misterioasa femeie în negru care îl însoţeşte? Ce rol a jucat ea în evadarea de la Millbank şi în crimele recente?

Holmes îşi strecură pistolul în buzunarul paltonului său gros. Am făcut la fel şi l-am urmat.

O jumătate de oră mai târziu, sunam la impunătorul portal al casei-fortăreaţă a lui Harry Houdini. Mai multe oglinzi pivotară imediat în direcţia noastră. Unul dintre cei doi indivizi din ajun îşi făcu apariţia şi ne aruncă o privire suspicioasă.

— Cine sunteţi? Ce doriţi?

— Sunt Sherlock Holmes, începu prietenul meu, şi acesta este colaboratorul meu, doctorul Watson.

— Nu avem nevoie de medic.

— Se vede bine că nu sunteţi de pe aici, am continuat eu. Sherlock Holmes este cel mai mare detectiv din Anglia.

— Nu avem nevoie nici de vreun detectiv.

— Trebuie să-l vedem pe Harry Houdini, insistă Holmes.

Individul făcu ochii cât cepele.

— Harry Houdini? N-am auzit niciodată de numele ăsta.

Minţea foarte prost.

— La ordinul Maiestăţii Sale regina Angliei! adăugă Holmes.

— Daţi-le drumul! porunci o voce metalică ivită de nicăieri.

Poarta se deschise cu un şuierat. Cei doi indivizi se dădură la o parte în silă.

În întâmpinarea noastră veni un bărbat. Mi se părea mai scund decât pe scenă. Fără machiajul şi costumele sale, i-am putut descoperi în sfârşit adevărata personalitate. Nu avea mai mult de un metru şaizeci, dar sub mantia groasă am ghicit o musculatură impresionantă. Tenul îi era uşor bronzat. O bărbie proeminentă îi marca faţa. Părul negru şi des semăna cu un coif cu care ochii întunecaţi se armonizau perfect. Gura îi era mare şi pometii bine conturaţi. Trăsăturile sale, mai curând grosolane, trădau o origine modestă. Părea destul de tânăr, dar personalitatea i se afirma deja în cele mai mici atitudini.

— Vă rog să-mi scuzaţi paznicii. Au ordine stricte. Fiţi binevenit, domnule Holmes, şi dumneavoastră la fel, doctore Watson. Ce pot face pentru domniile voastre?

— Am dori să discutăm cu dumneavoastră câteva clipe.

— E o cinste pentru mine. Sunt măgulit de vizita domniilor voastre. Dar cum mi-aţi aflat adevărata identitate?

— Asta mi-e meseria, răspunse Holmes pe un ton laconic.

Magicianul se întoarse către mine şi mă privi atent.

— O, dar vă recunosc! Aţi participat la spectacolul meu de ieri-seară, nu-i aşa? Îmi închipui că nu e o coincidenţă.

— Într-adevăr, am confirmat eu.

— Intraţi, o să stăm mai bine înăuntru ca să conversăm.

Houdini ne introduse într-un salon luxos, care te trimitea cu gândul la un muzeu, atât era de ticsit de lanterne magice, de cutii muzicale, de automate de tot soiul şi de obiecte baroce cărora nu le-aş fi putut stabili funcţia exactă.

O statuie de fachir aşezat cu picioarele încrucişate trona pe soclul ei într-un colţ al încăperii. Am avut o clipă senzaţia ciudată că mă urmărea cu privirea. În ciuda ambianţei sale de teatru în

miniatură, camera era neliniştitoare. Mi-am strecurat o mână în buzunar şi am simţit prezenţa reconfortantă a armei. În ce viespar ne băgaserăm?

În mijlocul camerei, două femei studiau o imensă hartă a cerului pusă pe o masă mare din lemn masiv. Amândouă îşi întoarseră capul spre noi. Cea mai în vârstă corespundea întru totul descrierii pe care ne-o dăduse funcţionarul de la bibliotecă. Cea mai tânără se ridică şi ne veni în întâmpinare.

— Vi-o prezint pe Bess, soţia mea, spuse Houdini.

Apoi arătă spre femeia în negru.

— Şi iat-o pe consiliera mea, Anna Eva Fay.

— Consiliera? întrebă Holmes.

— Da, Anna este medium. Îmi dă indicaţii preţioase despre desfăşurarea şedinţelor de spiritism. Să nu o deranjăm, fiindcă stabileşte în momentul de faţă o temă astrală.

— Aşadar, sunteţi versat în ştiinţele oculte?

— Nici pe departe. Domeniul meu este iluzia, marea iluzie. Dar mă inspir din experienţele Annei ca să dau mai multă credibilitate numerelor mele de spiritism.

Anna Eva Fay nu catadicsi să ne salute, într-atât era de absorbită de misterioasa ei ocupaţie.

Houdini ne invită să luăm loc în jurul unei mese joase, lângă un şemineu mare. Am fost serviţi cu ceai. Am rostit câteva banalităţi uzuale despre Londra şi vremea execrabilă. Holmes şi cu mine rămâneam în defensivă.

— Ce aţi căutat la biblioteca din Londra? rosti deodată Holmes, în toiul conversaţiei, aşa cum arunci o piatră în mare.

— La…? De unde ştiţi? A, da, uitasem, sunteţi detectiv.

— Da.

— Căutam lucrări despre Jack Spintecătorul, despre spiritism, despre practicile sectare, despre diavol, poveşti vechi cu fantome engleze, despre tot ce face bogăţia şi misterul ţării dumneavoastră!

— Ciudate lecturi pentru un iluzionist, am remarcat eu.

Houdini păru mirat.

— Dimpotrivă! Anglia şi mai ales capitala ei îmi furnizează o sursă de inspiraţie nesecată.

— Londra, o sursă de inspiraţie?

— Da. Pentru un vizitator străin, oraşul acesta este un univers de paradoxuri şi de contraste. Misterul e la colţul fiecărei străzi. Londra poate fi sublimă sau înspăimântătoare. E încărcată de istorie, la singular ca şi la plural. Niciun oraş din Lumea Nouă nu oferă atâta diversitate.

— Dar de ce anume vă stârnesc interesul cazurile criminalistice?

— Din acelaşi motiv. Mă bazez pe actualitate ca să-mi impresionez publicul. Exploatez şi regizez fricile şi fantasmele colective. Vreau ca publicul să se simtă implicat în spectacolul meu. Or, problema numărul unu la Londra este actualmente evadarea deţinutului de la Millbank. Şi, deopotrivă mereu teama seculară de diavol. Am făcut aşadar numere de iluzionism pe aceste teme. Recunoaşteţi că spectatorii au muşcat din momeală!

— Cu mine în rolul de momeală, am amintit eu.

— Nu trebuie să vedeţi niciun rău în asta, doctore Watson. Face parte din spectacol.

— Apropo, am mai întrebat eu, cum aţi reuşit să faceţi din mine un câine feroce?

— Practic şi hipnoza, ca majoritatea confraţilor mei. Pe deasupra, dispun, cred, de o capacitate destul de mare de convingere.

— Şi apariţia diavolului, forma aceea ectoplasmică ce s-a strecurat în corpul prietenului meu? întrebă Holmes. Despre ce era vorba mai exact?

— Un simplu efect optic. Dar nu vreau să vă spun mai mult. E secret profesional. Oglinzile şi luminile sunt una dintre pasiunile mele.

— Am observat. Casa dumneavoastră este supravegheată de un sistem incredibil de oglinzi manevrate din interior, nu-i aşa?

— Într-adevăr. Este vorba de o mică aplicaţie practică a descoperirilor mele.

— Descoperirile dumneavoastră?

— Da. Tehnica mă fascinează. Optica nu este decât una dintre numeroasele mele pasiuni. Mă interesez deopotrivă de toate tehnicile noi, indiferent că e vorba de chimie, mecanică sau electricitate, fiindcă deschid orizonturi noi disciplinei noastre. Vechile trucuri sunt prăfuite şi prea cunoscute de public. Trebuie să inovezi întruna şi să-i surprinzi pe spectatori. Marile mele iluzii sunt complexe. Ele necesită ore întregi de pregătire şi maşinării sofisticate.

— Prin urmare, nişte artificii tehnice v-au permis să convingeţi publicul de realitatea acelei apariţii diabolice?

— Nu numai. Iluzia rezultă din combinaţia mai multor factori. Personalitatea şi talentul de actor al iluzionistului joacă un rol important. Îmi repet numerele în faţa mai multor oglinzi. Cel mai mic gest îşi are importanţa sa. Pregătirea psihologică a publicului contribuie din plin la reuşita unui număr. E de ajuns uneori un zgomot suspect, o variaţie de lumină şi de culoare, o schimbare subită de temperatură sau o atitudine ambivalenţă a actorilor pentru ca totul să pară că basculează în mister.

Holmes nu pierdea niciun cuvânt din afirmaţiile magicianului. La urma-urmei, nu ajunsese şi el maestru în arta mistificării, cu nenumăratele sale deghizări?

Mi-am reamintit numărul cu acvariul. Houdini şi tehnicienii lui, care se dovedeau nişte actori foarte buni, creaseră şi menţinuseră iscusit tensiunea acelui fals înec. Numărul nu durase decât câteva minute, dar tensiunea publicului era atât de mare, încât toate numerele următoare nu s-ar mai fi putut desfăşura într-o atmosferă de seninătate. Voiam să ştiu mai multe.

— Şi acvariul? Cum aţi ieşit viu din el? am întrebat.

— Nu am ieşit viu, răspunse Houdini pe un ton enigmatic.

— Dar v-am văzut mişcând şi zbătându-vă în apă, cu capul în jos, legat în cămaşa de forţă, am insistat eu.

— Vreţi să spuneţi că aţi văzut cămaşa de forţă mişcând, doctore Watson. Nu e acelaşi lucru. În domeniul iluziei, e preferabil să nu ai prea multă încredere în ce vezi. Dar am spus deja prea multe...

Bess Houdini ridică ceainicul.

— Mai doriţi ceai, domnilor?

Holmes îi întinse ceaşca. Am simţit că ajunsesem la o cotitură a conversaţiei şi că nu era oportun să insist mai mult pe terenul secretului profesional.

— Dar de ce vă ascundeţi sub numele acesta de împrumut cu rezonanţă germană? întrebă brusc Holmes.

— Nu e germană, ci ungurească! replică magicianul, ofensat. Erich Weiss este numele meu adevărat. M-am născut la Budapesta.

— Nu sunteţi american?

— Nu. Am sosit în Statele Unite la patru ani. Dar am afirmat întotdeauna în interviuri că mă născusem la Appleton, în Wisconsin.

— Dar de ce atâta mister?

— Ca să-mi înlesnesc cariera în Statele Unite.

— Şi numele dumneavoastră, Harry Houdini?

— E un nume de scenă. Mi l-am luat de la marele magician francez Jean Eugene Robert-Houdin.

Houdini-Weiss se ridică, făcu câţiva paşi şi îşi îndreptă degetul către prietenul meu.

— Acum, dumneavoastră!

— Noi? replică Holmes.

— Ştiţi totul despre mine. V-am răspuns la întrebări cu sinceritate. Vizita dumneavoastră seamănă perfect cu un interogatoriu în toată regula. Mi se pare normal să-mi spuneţi ce căutaţi.

— Anchetez crimele recente care au avut loc la Londra,

răspunse prietenul meu, observându-şi interlocutorul cu coada ochiului. Anumite indicii mă îndeamnă să cred că sunt opera unei secte. Cercetările mele m-au condus la biblioteca din Londra, şi aşa am ajuns până la dumneavoastră.

Houdini izbucni în râs.

— Nu cumva mă bănuiţi?

Holmes nu răspunse imediat. Tăcerea se eterniza, lăsând să planeze suspiciunea. Apoi rosti printre dinţi:

— Mă mulţumesc să analizez faptele şi să încerc să le găsesc o explicaţie. Evadarea de la Millbank a avut loc chiar a doua zi după sosirea dumneavoastră la Londra.

Holmes făcu o pauză, pândind şi cea mai mică reacţie a magicianului.

— Pură întâmplare, domnule Holmes.

— Mai e şi numărul cu evadarea de la Millbank. Îl cunoaşteţi pe Mark Dughan?

Houdini nu mai râdea.

— Îi cunoşteam povestea din presă, ca toată lumea. Doar n-o să vă închipuiţi acum…

— Şi mai sunt cărţile împrumutate de la bibliotecă.

— V-am explicat deja motivele. Cât despre sejurul meu la Londra, va dura doar câteva luni, cât să mă impregnez de atmosfera locală şi să pun la punct numere noi. Apoi, o să-mi continui turneul la Paris şi Roma. Sper să am timp să-mi vizitez ţara natală înainte de a mă întoarce în Statele Unite. Nu sunt decât un iluzionist în căutarea straniului şi a senzaţionalului, nimic mai mult. Ceea ce arăt în spectacolele mele nu este decât o oglindire a realităţii.

Holmes deveni incisiv.

— Crimele din ultimele zile sunt cât se poate de reale însă. Am văzut oroarea cu ochii mei.

Cuvintele sale nu părură să-l impresioneze pe omul nostru.

— Important nu e ceea ce vezi, domnule Holmes, ci ceea ce

crezi că vezi. Viaţa nu este decât o imensă iluzie.

Houdini pocni din degete. Deodată, statuia fachirului hindus coborî de pe soclu, se îndreptă spre uşa salonului cu un pas ţeapăn şi ne invită să ieşim cu un gest sacadat. Gazda noastră îmi citi pe chip stupefacţia şi începu să râdă.

— Ce mai e şi scamatoria asta? l-am întrebat.

— Scamatorie? Care scamatorie, doctore Watson?

M-am întors către uşă. Automatul dispăruse.

Houdini ne conduse până la poartă şi îşi luă rămas-bun.

În momentul când ne pregăteam să ieşim, ne strigă din urmă:

— Domnilor!

Ne-am răsucit şi am văzut că ţinea două pistoale îndreptate spre noi. Era prea târziu ca să mai fugim.

Deodată, magicianul ne întinse pistoalele ţinându-le de ţeava.

— V-aţi uitat armele.

Ne-ar fi putut ucide oricând, dar nu o făcuse. Era oare un avertisment, sau o simplă demonstraţie a artei sale?

Omul era oare atât de inocent pe cât pretindea?

Activitatea sa oficială nu masca oare o alta, mult mai greu de mărturisit?

M-am înfiorat la gândul că un asemenea personaj şi-ar putea pune talentul în slujba răului.

18

Londra lâncezea sub un cer crepuscular, şi nici eu nu mă simţeam prea bine.

Ancheta bătea pasul pe loc. Fiecare element nou nu făcea decât să sporească misterul care învăluia acest caz. Vizita la Houdini nu ne adusese nimic nou. Holmes puse să fie supravegheat de oameni aflaţi în solda lui, sperând ca individul să-şi dezvăluie în cele din urmă secretul, în caz că exista totuşi vreunul.

Aplecat peste masa de lucru, Holmes parcurgea de mai multe ore faptele diverse din cotidiene. Îşi înălţă capul şi îşi bătu uşor pipa de marginea scrumierei ca să o golească de scrum. Am profitat de pauză ca să-l întreb:

— Ceva nou, Holmes?

— Tot nimic. Scotland Yard a difuzat în presă un portret al lui Dughan, oferind o recompensă frumuşică celui care va face posibilă capturarea lui. În rest, nimic.

Brusc, îşi aduse aminte de ceva.

— A, ba da, poliţia a găsit cadavrele orfanilor dispăruţi. I-a fost de ajuns să-mi urmeze indicaţiile.

— Adică?

— Cunoşteau datele dispariţiilor copiilor, şi au căutat morţii

care au fost îngropaţi în zilele respective. Copiii erau în morminte, legaţi la gură şi prinşi de cadavrele în putrefacţie.

Aşa cum prezisesem, o cruce inversată era trasă cu vopsea pe dosul capacului de la fiecare sicriu.

— Poliţia ţi-a admis aşadar teoria.

— Nici pe departe. Scotland Yard pretinde că acele cruci au fost făcute de Mulligan, omul sărac cu duhul a cărui treabă era să bage sicriele în groapă. Ar fi nişte simple cruci prost desenate, şi nu ar avea nicio semnificaţie satanistă. Poliţia a găsit o cutie de vopsea în cocioaba lui Mulligan, ceea ce, după părerea ei, îi confirmă teoria.

Holmes îşi întrerupse explicaţia, cât să-şi aprindă pipa. Trase un fum adânc şi continuă:

— Cât despre Lestrade, el vede în asta o dovadă suplimentară a culpabilităţii abatelui. După părerea lui, omul întreţinea relaţii ambigue cu nefericiţii aceia de băieţi şi şi-ar fi vândut sufletul diavolului.

— Lestrade a primit cazul ăsta?

— Nu ţi-am spus? A declarat presei că poliţia avea nevoie de un copoi de o foarte mare perspicacitate. De fapt, are grijă să iasă mereu basma curată. Şi n-o să piardă prilejul să vină iarăşi la mine de cum va fi din nou în impas.

Holmes nici nu terminase de vorbit, că doamna Hudson bătu la uşă.

— Domnule Holmes, jos e domnul acela nepoliticos de deunăzi, care a inundat podeaua.

— Vorbeşti de lup…, rosti Holmes cu jumătate de zâmbet.

„Inundătorul de parchet” o îmbrânci pe gazda noastră şi dădu buzna în salon. Şiroia mai puţin de apă ca data trecută, dar era la fel de surescitat.

— Holmes! Avem o problemă, izbucni el, uitând până şi de formulele uzuale de politeţe.

— Noi avem? replică prietenul meu, făcându-mi cu ochiul. Vrei

să spui că *tu* ai o problemă, şi că ai venit la mine fiindcă nu eşti în stare să o rezolvi.

— Ăăă... oarecum... da, aşa e, recunoscu „inundătorul”, frângându-şi mâinile.

— Ia loc, să vorbim în linişte.

Poliţistul se pregătea să se afunde într-unul dintre fotoliile din salon, când Holmes îl opri cu un gest:

— Stop! Nu mişca!

Lestrade încremeni, întrerupt în elanul său, în echilibru instabil pe unul dintre braţele fotoliului. Holmes se repezi spre jilţ, îşi luă vioara aflată acolo şi o puse la loc în cutia ei.

— Acum poţi să te aşezi.

Poliţistul scoase un oftat de uşurare.

— Scuză-mă, Holmes, nu o văzusem.

— Ei, haide! Un copoi de o asemenea perspicacitate...

Jignit la culme, poliţistul gesticula o clipă, fără să mai ştie ce atitudine să adopte. Holmes avea arta şi maniera de a-şi face interlocutorii vulnerabili şi abuza uneori de această abilitate cu cei pe care voia să-i destabilizeze. Lestrade îşi drese glasul.

— Fiica lordului Burnington, Jane, a dispărut acum două zile. Chiar lady Burnington ne-a anunţat. Ne-a cerut să efectuăm o anchetă pe cât se poate de discretă ca să evităm orice scandal. Se trage dintr-o familie a celei mai înalte nobilimi şi ţine foarte mult la onoarea ei. Probabil că e lucrul cel mai important din viaţa ei, împreună cu soţul şi cu fiica ei, bineînţeles. Fireşte, poliţia mi-a încredinţat mie cazul.

Holmes se întoarse spre mine şi rosti discret:

— Mai e şi modest.

Apoi, revenind la Lestrade:

— Dacă am înţeles bine, sunt două zile de când o căutaţi fără succes pe fată.

— Da. Singura noastră informaţie e scrisoarea aceasta. Holmes citi cu glas tare misiva pe care i-o dăduse Lestrade.

— „Dacă vreţi să vă recăpătaţi fiica în viaţă, trebuie să ne predaţi suma de douăzeci de mii de coroane în termen de patruzeci şi opt de ore. Vă vom contacta mâine ca să vă precizăm unde şi când trebuie să ne fie predaţi banii. Dacă vorbiţi cuiva despre acest lucru, vă vom sacrifica fiica potrivit ritualului.”

Holmes se încruntă. Privirea lui Lestrade se pierdu în colţul din sus, dreapta al tavanului. Prietenul meu întinse mâna spre poliţist, cu palma desfăcută.

— Continuarea!

— Voiam să-ţi explic, nu e vina mea…

— Dă-mi a doua scrisoare!

Poliţistul scoase din buzunar o hârtie pe care Holmes o citi imediat:

— „Ai încercat să ne păcăleşti. Combinaţia ta a fost dată de gol. Bătrâna a anunţat poliţia. Îţi cerusem să păstrezi tăcerea. Ai căzut în propria capcană! Fiica ta va plăti pentru greşelile tale. Se va alătura familiei conform ritualului, în anticamera infernului. Mulţumesc totuşi pentru premiul de consolare. Puştoaica e mai degrabă dezgheţată pentru vârsta ei. Adevărul e că are cu cine să semene!”

Holmes îşi luă arma şi coborî în goană scările. L-am urmat.

— Situaţia e gravă, Lestrade. Du-ne la lordul Burnington!

Câteva minute mai târziu, birja noastră, urmând indicaţiile poliţistului, gonea sub o ploaie torenţială spre castelul lordului Burnington.

Înăuntru domnea o tăcere încordată. Lestrade sparse gheaţa:

— De unde ai ştiut că mai era o scrisoare, Holmes?

— Era inevitabil. Răpitorii supravegheau probabil împrejurimile castelului şi au aflat astfel că fusese anunţată poliţia.

— Totuşi, ştii cât de discret sunt eu.

— Bineînţeles.

— Ai… ai vreun indiciu?

— Mă tem că da. Sper să mă înşel.

Birja noastră tocmai intrase pe porţile castelului. Un servitor veni în fugă spre noi.

Câteva clipe mai târziu, am fost introduşi în salonul cel mare unde ne aştepta lady Burnington. Tânăra doamnă avea o ţinută de regină şi o demnitate de madonă, dar chipul livid şi ochii umezi trădau o angoasă extremă. Holmes intră direct în subiect.

— Unde este cavoul familiei dumneavoastră?

— La cimitirul St. Patrick, la câţiva kilometri spre est de domeniul nostru.

— Unde este lordul Burnington?

— Tocmai a plecat. Părea foarte tulburat. A refuzat să-mi spună unde se duce şi nu a vrut să merg cu el.

— Veniţi cu mine! porunci Holmes.

Trăsura frână atât de violent, încât am fost aruncaţi cu toţii înainte. Prietenul meu o apucă fără menajamente de încheietură pe lady Burnington, apoi se năpusti spre gardul cimitirului, cu arma în mână. Ceaţa şi ploaia torenţială împiedicau orice vizibilitate.

— Duceţi-mă la cavou, repede!

Am străbătut cimitirul într-o goană dezlănţuită. Holmes îi opri pe toţi la capătul unei alei pustii şi impuse tăcerea cu un gest autoritar.

Un ciocănit înăbuşit şi metalic răsuna de undeva din întunericul îngheţat, ca şi cum un fierar diabolic se înverşuna la porţile iadului. Cu cât ne apropiam de cavou, cu atât zgomotul se amplifica. Deodată, am zărit prin ceaţă spinarea încovoiată a unui bărbat care lovea în încuietoarea cavoului cu ajutorul unui ciomag gros. Absorbit de truda lui zgomotoasă, individul nu ne auzi apropiindu-ne.

— Mâinile sus! Niciun gest! ordonă Holmes.

Individul se întoarse şi i-am descoperit chipul încordat de efort.

— Domnule Burnington! exclamă Lestrade. Ce faceţi aici?

— Ajutaţi-mă, fie-vă milă! rosti lordul. Fiica mea e închisă în

cavou.

— De unde ştiţi? întrebă uluit poliţistul.

— A venit un birjar la castel să întrebe de mine şi mi-a spus să vin cu el, eu singur. Mi-a spus că ştie unde e fiica mea. M-a adus aici şi a dispărut imediat în ceaţă.

Lady Burnington se schimbă la faţă, cuprinsă de un sentiment neînţeles de teroare.

— Daţi-vă la o parte! izbucni Holmes, aţintindu-şi arma asupra lordului Burnington.

Lordul Burnington se aruncă într-o parte şi Holmes îşi descarcă arma în zăvorul uşii grele de metal. Uşa cedă cu un zgomot înspăimântător şi am pătruns fără întârziere în cavoul întunecat şi umed.

Spectacolul care ni se oferi privirilor în lumina crepusculară a mormântului ne făcu să împietrim de groază. O fetiţă de vreo doisprezece ani părea suspendată în gol, ca şi cum corpul ei plutea lipsit de greutate. Picioarele i se aflau la vreo zece centimetri deasupra podelei. Purta o rochie lungă şi neagră. O expresie de suferinţă a ultimelor clipe de agonie i se citea pe chipul răvăşit. Lordul şi lady Burnington se repeziră la ea. Am apucat-o de încheietură, căutându-i pulsul.

— Trăieşte. Dar are temperatura foarte scăzută şi inima îi bate încetinit.

Deodată, fetiţa deschise ochii şi îşi pironi mama cu o privire plină de teroare şi de disperare. Buzele ei mute rostiră cuvântul „mămico”. Lady Burnington se apropie de ea şi vru să o ia în braţe. Un rictus cumplit de durere deforma chipul fetiţei.

— N-o atingeţi! urlă Holmes.

Prietenul meu ridică poala rochiei şi abia în clipa aceea am înţeles grozăvia situaţiei. Nefericita era trasă în ţeapă într-o tijă metalică fixată în podea. Sângele curgea din măruntaiele sale şi forma o baltă neagră şi lipicioasă la baza ţăruşului.

Lady Burnington se prăbuşi. Lordul Burnington căzu în genunchi, cu capul în mâini, încremenit în faţa monstruozităţii de neînchipuit.

M-am stăpânit să nu urlu de ură şi dezgust. Ochii mi-au fost năpădiţi de lacrimi de furie.

Lestrade îşi plimba privirea înspăimântată de jur-împrejur, ca şi cum nu izbutea să înţeleagă ce se petrecea.

Numai Holmes mai găsi puterea de a vorbi:

— E pierdută. Dacă o scoatem, o să moară pe loc. Dacă o lăsăm aici, o să agonizeze ceasuri în şir înainte de a muri.

Scoase prompt o seringă şi un flacon din buzunar şi îi injecta substanţa micuţei muribunde. Un geamăt de uşurare ieşi din gura nefericitei.

— Cine ţi-a făcut asta? o mai întrebă Holmes pe fetiţă. Un ultim suflu de viaţă ieşi din gâtlejul acesteia:

— Diavolul…

Şi închise ochii. I-am luat din nou pulsul. Murise. Holmes se aplecă şi observă tija metalică ce reţinea corpul.

— E un crucifix răsturnat. Iată deci abominabilul ritual la care făcea aluzie scrisoarea.

M-am aplecat peste lady Burnington încercând să o readuc în simţiri, când m-a prins de braţ şi s-a ridicat cu o vigoare neaşteptată.

— Vreau să-mi explicaţi ce s-a întâmplat!

— Ar fi prematur…, începu Holmes.

Stătea în faţa noastră, dreaptă ca o stelă, cu pumnii strânşi. Chipul frumos îi era marcat de o suferinţă de nevindecat, îl fixă pe Holmes cu privirea şi urlă:

— Spuneţi-mi ce ştiţi!

— Trebuie… trebuie să-mi verific ipotezele, insistă prietenul meu.

Deodată, lady Burnington îmi smulse arma din mână şi o îndreptă spre Holmes.

— Vorbiţi!

O străfulgerare de nebunie şi hotărâre îi străbătu privirea. Holmes se dădu înapoi, interzis.

— Fie. Dar vă rog să luaţi tot ce o să vă spun drept nişte simple ipoteze care trebuie verificate. Ceea ce veţi auzi riscă să fie foarte greu de suportat şi…

— Nu înseamnă nimic faţă de ceea ce tocmai am îndurat.

O venă albastră se zbătea la tâmpla prietenului meu, care trase adânc aer în piept.

— Prima scrisoare vă cerea să plătiţi o răscumpărare. Răpitorii v-au cerut să păstraţi tăcerea, dar dumneavoastră aţi contactat poliţia, şi trebuie că şi-au dat seama într-un fel sau altul. A doua scrisoare îşi schimbă radical tonul. I se adresează exclusiv lordului Burnington şi îl desemnează implicit ca fiind instigatorul acestei „combinaţii”.

Holmes făcu o pauză, şovăind în continuare să-şi dezvăluie deducţiile. Mâna soţiei lordului Burnington se încleştă pe armă. Holmes continuă:

— Expeditorul a scris: „Ai căzut în propria ta capcană.” „Bătrâna a anunţat poliţia…” Cuvântul acesta oribil pare să vă indice pe dumneavoastră, doamnă, spuse el coborându-şi glasul.

Lady Burnington reuşi să-şi păstreze demnitatea. Holmes continuă:

— Răpitorii ameninţau să vă sacrifice fiica potrivit „ritualului”, fără a-l menţiona explicit. Acest lucru lăsă să se înţeleagă faptul că destinatarul scrisorii ştia despre ce ritual e vorba. Anticamera infernului desemna vădit un loc sepulcral unde se aflau deja toţi defuncţii familiei dumneavoastră, deci cavoul de familie. „Puştoaica are cu cine să semene” îl desemna încă o dată pe tată şi lăsa să se înţeleagă, în acest context, că acesta din urmă putuse să ducă o viaţă dublă foarte desfrânată. Dacă ne luăm după această scrisoare, s-ar părea că lordul Burnington a organizat această falsă răpire cu ajutorul

unor complici ignobili în scopul de a vă extorca bani. Dar manevra s-a întors împotriva lui în mod tragic.

De data aceasta, lady Burnington se clătină. Se sprijini o clipă de peretele jilav al cavoului şi fu cât pe ce să scape arma.

Buzele îi tremurară, ca şi cum încerca să vorbească şi nu izbutea, îşi reveni însă şi aţinti arma către fruntea lordului Burnington.

— Ai trădat tot ce ne era mai scump, onoarea familiei noastre, pe copilul nostru…

Lordul Burnington îşi întinse mâinile împreunate spre soţia lui, aşa cum implori o divinitate, şi făcu un semn de negaţie din cap.

Holmes încercă să o liniştească pe nefericita femeie, orbită de durere.

— Vă implor, lady Burnington, ascultaţi-mă. Trebuie făcută o anchetă. Prea multe întrebări au rămas fără răspuns. Lordul Burnington avea datorii? Frecventa vreo societate secretă? Avea vreun motiv serios de a pune astfel în pericol viaţa propriei sale…

Fraza îi fu întreruptă de zgomotul deflagraţiei. Lordul Burnington îi mai aruncă soţiei sale o ultimă privire năucită şi se prăbuşi, cu faţa la pământ, fulgerat de împuşcătura mortală.

19

A doua zi după această crimă înspăimântătoare, *Times* aducea o nouă veste îngrozitoare. Holmes citi articolul cu glas tare:

— „Escaladarea ororii. Acest nou carnaj depăşeşte ca atrocitate tot ceea ce am putut trăi de la abominabilele crime din Whitechapel încoace.

Poliţia l-a găsit noaptea trecută pe Richard Abbenson, ghemuit într-un colţ al apartamentului său, cu chipul străbătut de un rictus înspăimântător. Soţia şi cei patru copii zăceau, împrăştiaţi în jurul lui, într-o baltă de sânge. Fiul mai mic nu mai avea decât un braţ. Autopsia a dezvăluit că ucigaşul îi dăduse lovitura de graţie spărgându-i cutia toracică cu lovituri date cu piciorul scaunului. A trebuit ca mobila să fie mutată din loc ca să fie găsit capul mamei, care se rostogolise sub un bufet. De lustra din salon atârnau viscere, ca nişte podoabe macabre. Probabil că aparţinuseră fetei mai mari, care zăcea ici şi colo, cu burta spintecată şi pe jumătate jupuită. Mezina, masacrată cu satârul de bucătărie, a fost reconstituită prin deducţie, adunând toate bucăţile care nu le aparţineau celorlalţi membri ai familiei. Pe peretele salonului, ucigaşul trasase cu sângele victimelor sale o cruce imensă inversată.

Richard Abbenson, contramaistru la o fabrică de vase de lut,

era considerat un cap de familie liniştit şi respectabil. Nimeni din anturajul său nu a reuşit să-i explice gestul.

Autopsia cadavrelor copiilor a arătat că absorbiseră o doză puternică de cocaină înaintea morţii. Monstrului nu i-a fost aşadar deloc greu să-i extermine şi să-şi dea frâu liber imaginaţiei morbide. Crimele pare-se că au fost comise în jurul orei 23:30, fapt confirmat de vecini. Într-adevăr, mai mulţi dintre ei au declarat că au auzit glasuri şi zgomote de ceartă la acea oră. Cel mai apropiat vecin, aflat pe acelaşi palier, i-a auzit pe soţie şi pe copii ţipând şi plângând la acea oră. El e cel care a anunţat poliţia, temându-se de vreo tragedie. Ucigaşul a fost arestat şi este actualmente interogat. Poliţia l-a numit pe unul dintre cei mai buni copoi ai ei, domnul Lestrade, pentru a încerca să pună capăt valului de nebunie ucigaşă care loveşte Londra. Ilustrul poliţist a declarat presei că le va face viaţa grea emulilor lui Jack Spintecătorul.”

Holmes se ridică dintr-un salt şi aruncă ziarul.

— Lestrade se pregăteşte să comită o eroare judiciară. Vino cu mine, Watson! Încă îl mai putem opri pe ucigaş!

Câteva minute mai târziu, birja noastră gonea prin ceaţă spre locuinţa lui Richard Abbenson.

O dată în plus, urmam deplasările, dar nu şi deducţiile strălucitului meu prieten.

Am ajuns în faţa micii clădiri în care se produsese drama. Portăreasa ne indică etajul şi numărul apartamentului. Ne-am prezentat în faţa uşii. Lestrade nu îşi ascunse ostilitatea de îndată ce ne zări.

— Holmes, Watson, ce căutaţi aici? Nu v-am solicitat serviciile de data asta. E o anchetă de-a poliţiei. Controlez perfect situaţia.

Fără să răspundă, Holmes îşi scoase arma, se răsuci pe călcâie şi bătu la uşa vecinului de palier.

— Ajută-mă, Watson, trebuie să spargem uşa asta!

Lestrade încercă să se interpună.

— Ce faci, Holmes? Opreşte-te! Ai greşit uşa. Apartamentul ăsta nu are nicio legătură cu cazul nostru.

Holmes îl dădu la o parte pe poliţist, trase un glonţ în broască şi deschise uşa cu o lovitură de picior. Am pătruns într-un apartament aproape gol.

Lestrade se uita la noi cu o privire consternată.

— Nu... nu aveţi dreptul. E o efracţie. Vă asumaţi deplina răspundere pentru actele voastre.

Holmes uită de prezenţa poliţistului.

— Observă, Watson, ramele, portretele, fotografiile de pe pereţi!

— Dar nu văd nimic, Holmes.

— Tocmai, şi asta nu te intrigă?

— Ăăă...

— Ai mai văzut vreun apartament atât de neutru? Suntem în prezenţa unei fantome. Un om fără chip, fără familie, fără amintiri.

— Aveţi de gând să-mi explicaţi odată?! întrebă nerăbdător Lestrade.

— Voiam să evit o eroare judiciară, dar mă tem că e prea târziu... Trebuie să adunăm cât mai multe indicii şi informaţii despre omul care locuia aici.

— N-am aşteptat să vii dumneata ca s-o facem, Holmes, declară Lestrade, vexat. Locatarul acestui apartament lucrează în domeniul comerţului internaţional. Numele lui e Pedro Calmino. E un adevărat gentleman, de o discreţie desăvârşită şi de o mare curtoazie. Nu vine în acest apartament decât atunci când trece prin Londra pentru afaceri. În restul timpului, călătoreşte în toată lumea.

— L-ai interogat personal?

— Nu, dar vecinii şi portăreasa ne-au vorbit de el. Nu încetau cu laudele la adresa lui.

— De când locuia aici acest Pedro Calmino?

— De vreo trei ani. Dar de ce pui toate întrebările astea?

— Pedro Calmino este asasinul acestor nefericiţi. N-o să mai auzi niciodată de el.

De data aceasta, Lestrade îşi ieşi din pepeni.

— E complet absurd! Vinovăţia lui Richard Abbenson e mai presus de orice îndoială. A fost arestat şi va fi pedepsit. Pe deasupra, nu am niciun ordin şi nici măcar vreun sfat de primit de la dumneata, domnule Holmes. Vă somez să plecaţi de aici fără întârziere.

— Asta mă şi pregăteam să fac, dragul meu Lestrade.

— Scuteşte-mă, te rog, de familiarităţile tale. Îţi amintesc că vorbeşti cu un agent în misiune oficială.

— Biet agent, ce cretin sinistru…, mormăi Holmes îndepărtându-se.

— Poftim?

— Vorbeam de bieţii oameni. Ce destin sinistru!

— A, da, desigur, în privinţa asta suntem de acord.

Holmes şi cu mine am părăsit locul crimei. Afară, ninsoarea tocmai începuse, încetinindu-ne paşii. Datina vrea ca zăpada să fie un simbol al virginităţii şi al purităţii. Dar cea care cădea peste Londra în acea zi era încărcată de particule cenuşii provenite de la uzinele de cărbune din East End şi părea să poarte în ea germenii veninoşi ai celor mai rele blesteme.

Am reuşit în cele din urmă să găsim o birjă liberă şi Holmes îi porunci birjarului:

— La morgă!

Morga nu era de fapt decât un coridor lung cu tavanul şi pereţii spoiţi cu var. De o parte şi de alta a coridorului, de-a lungul peretelui, se întindea o platformă pe care se înălţau la intervale regulate mese din lemn negeluit, pe care erau înşirate cadavrele. Uneori, erau acoperite cu un linţoliu; alteori, zăceau, goale, direct pe masă.

În anticamera aceasta a infernului domnea un frig polar.

Holmes ceru să vadă cadavrul tinerei mame asasinate şi pe

cele ale copiilor ei. Un slujbaş îngheţat ne-a indicat mesele unde se aflau trupurile, vag reconstituite. Holmes se apropie atât de mult de feţele lor, încât am avut impresia că aşternea un sărut pe buzele vinete.

În birja care ne ducea în sfârşit înapoi acasă, eram împărţit între dorinţa de a-i pune întrebări prietenului meu şi necesitatea de a-i respecta concentrarea. Spre marea mea uimire, el a rupt primul tăcerea.

— Sunt destul de în măsură să cunosc efectele cocainei, nu-i aşa, doctore Watson?

— Şi cunoşti deopotrivă punctul meu de vedere în această privinţă.

Holmes continuă ca într-un monolog:

— Autopsia cadavrelor copiilor a dezvăluit existenţa unor doze mari de cocaină, ceea ce tocmai am verificat eu însumi. Articolul preciza că monstrului nu i-a fost deloc greu să-i extermine. Copiii fuseseră drogaţi înaintea masacrului. Or, vecinul de palier a declarat că a auzit strigăte de copii şi zgomote de luptă în jurul orei 23:30.

— Dar şi ceilalţi vecini au declarat că au auzit zgomot de luptă şi strigăte la aceeaşi oră.

— L-au auzit pe călăul care se înverşuna asupra victimelor sale. Dar nu au spus niciodată că au auzit glasuri de femeie şi de copii.

— Într-adevăr. De ce?

— Fiindcă era imposibil. Mama şi cei patru copii dormeau sau delirau sub efectul cocainei în momentul masacrului!

— Şi tatăl?

— Evident, era şi el drogat. Poate că a asistat chiar la carnaj fără să poată mişca un deget, doborât de drog.

— Ceea ce ar dovedi că tatăl nu a comis acest masacru. Dar de ce ucigaşul ar fi exterminat familia şi l-ar fi cruţat pe capul ei?

Era prima oară de la începutul îndelungatei noastre colaborări când vedeam pe figura lui Holmes o asemenea expresie de

descumpănire.

Un nou caz. O nouă dramă. Şi un nou val de întrebări fără răspuns. Acest Pedro Calmino fusese cel ce masacrase familia? Să fi fost oare un nume de împrumut utilizat de Dughan? Era imposibil: portăreasa declarase că respectivul Calmino locuia acolo de trei ani, or Dughan ispăşise aproape doi ani de închisoare. Atunci însemna că Dughan avea complici? De ce apăruse acea cruce inversată desenată cu sângele victimelor? Cazurile acestea nu aveau oare nicio legătură unele cu altele, aşa cum pretindea Lestrade? Sau, dimpotrivă, asistam, neputincioşi, la îndeplinirea vreunui ritual diabolic?

Prefer să nu relatez aici coşmarurile care m-au frământat în noaptea aceea...

20

Holmes se ridică de la masa de lucru şi se aşeză în fotoliul lui, în faţa mea. Chipul îi era încordat, aproape crispat. Am simţit că avea nevoie să-mi vorbească. Proceda deseori aşa când se găsea într-un impas, pretinzând că întrebările mele îi stimulau meditaţia.

— A trecut o lună de când îl supraveghez neîncetat pe Samuel Bocton, începu el. Frecventează saloanele literare la modă şi îşi savurează succesul recent. Tipul ăsta este un arivist fără scrupule, dar în afară de asta nu am detectat nimic suspect în felul în care îşi petrece timpul. Cât despre trioul Houdini (aşa îi numea el pe Harry Houdini, pe soţia lui, Bess, şi pe mediumul Anna Eva Fay) ... Ăştia trei sunt neobosiţi. Au vizitat toată Londra, de la locurile cele mai prestigioase până la cele mai sordide. Houdini a fost pasionat de Turnul sângeros. În primul rând însă s-au dus la penitenciarul Millbank.

— Millbank? Ai reuşit să afli ce căutau acolo?

— Da, l-am interogat pe bătrânul gardian care m-a ajutat să dezgrop cadavrul lui Foster. Mi-a spus că Houdini ceruse să viziteze celula lui Mark Dughan. Se pare că a făcut mai multe crochiuri ale celulei şi părea foarte satisfăcut. Anna Eva Fay s-ar fi dedat unei experienţe ciudate. După afirmaţiile gardianului, ar fi chestionat

pereţii.

— Pereţii au reputaţia de a avea urechi, dar nu ştiam că au şi o gură ca să-şi dezvăluie secretele.

Holmes nu luă în seamă gluma mea nereuşită.

— Anna Eva Fay ar fi declarat că percepea unde negative.

— Oricine ar fi simţit asta, ţinând cont de ceea ce s-a petrecut acolo.

— Desigur, dar continuarea e mai ciudată. A căzut în transă şi a avut o viziune. Când s-a trezit, a afirmat că deţinutul nu evadase niciodată din celula lui şi că rătăcea şi acum, undeva în incinta închisorii.

— Aiureli! Închisoarea a fost răscolită de sus şi până jos. Dughan a evadat sigur, punându-şi hainele lui Foster.

Holmes făcu un gest ca pentru a alunga o muscă.

— Nu contează. Dar acest Houdini mi-a dat o idee.

Îşi duse arătătorul la tâmplă.

— Deocamdată, nu e decât o simplă ipoteză, dar ea ar permite să corelăm nişte date la prima vedere contradictorii. Să revenim o clipă la personalitatea lui Dughan. Ştim că se temea de sânge. Este puţin probabil că a comis el însuşi aceste crime. Totuşi, ele au amprenta lui şi par să se înscrie în oribilul său plan de răzbunare. De unde şi ideea mea: Dughan ar putea juca un rol de catalizator, sau de declanşator.

— Vrei să spui că ar reuşi să-i îndemne pe alţii la crimă?

Ipoteza aceasta teribilă mi-a amintit de numărul lui Houdini la care participasem în mod nefericit. Experienţa arăta că un om putea acţiona împotriva voinţei sale, prin simpla putere a sugestiei. Şi omul acela fusesem eu. Oricine dintre noi putea fi un asasin potenţial?

— Să luăm cazul uciderii fetiţei al cărei cadavru a fost scos din Tamisa, micuţa Mary Kinsley, continuă Holmes. Tatăl poate că este cu adevărat ucigaşul, dar mintea lui a putut fi manipulată şi condiţionată de Dughan pentru a îndeplini acest sacrificiu îngrozitor.

— Desigur, dar în cazul asasinării familiei Abbenson, ai stabilit tu însuţi că ucigaşul era un vecin, acel Pedro Calmino.

— Nu e nicio contradicţie. Omul nostru s-a folosit de un vecin în loc de capul familiei ca să-şi comită delictul.

— Dar de ce?

— Nu am încă nicio explicaţie.

Se lăsă o tăcere îndelungată. Fiecare continua să chibzuiască în sinea lui.

— Mai multe mărturii concordă în cazurile astea, am rostit eu.

— Care, Watson?

— Cea a lui Mulligan, în primul rând. Era convins că l-a văzut pe diavol. Apoi, fetiţa aceea nefericită trasă în ţeapă nu a spus că diavolul o făcuse să sufere supliciul?

— Ai devenit cumva superstiţios, Watson?

Acum, eu începeam să mă îndoiesc.

— Păi, nu… nu cu adevărat, dar trebuie să recunoşti că toate acestea sunt tulburătoare. Aminteşte-ţi şi de ce scria bătrâna cu care ne-am întâlnit la biserică: „E lucrarea diavolului sau a vreunei vrăjitoare…” Şi chiar a adăugat la sfârşitul scurtei noastre întrevederi: „Dumnezeu să vă ajute ca să luptaţi cu Satana!” Cazurile astea nu seamănă deloc cu altele. O forţă malefică pare să bântuie în jurul protagoniştilor acestor drame.

Holmes se cufundă din nou în gândurile lui. Se mai scurse un moment îndelungat fără să schimbăm o vorbă. O concluzie mi s-a impus:

— Dacă am reuşi să stabilim o legătură logică între toate aceste victime, poate că am putea să stabilim motivaţiile reale ale asasinului şi să reuşim să-l capturăm.

— Aici e toată problema, Watson. Pentru moment, nicio legătură logică nu pare să reunească victimele.

Holmes îmi întinse carnetul lui personal. Am citit:

„Cazul nr. 1: Uciderea ziaristului Reginald Foster. Fugar şi

asasin, Mark Dughan e în continuare liber. Cadavrul lui Foster avea o cruce inversată trasată pe frunte.

Cazul nr. 2: Uciderea micuţei Mary Kinsley. Inculparea tatălui ei: Henry Kinsley, comerciant din Londra. Cruce inversată trasată pe fruntea micuţei Mary.

Cazul nr. 3: Uciderea canibală a doamnei Agatha Cardwell. Inculparea soţului ei, Henry Cardwell, bancher londonez. Cruce inversată desenată cu sânge omenesc deasupra şemineului.

Cazul nr. 4: Uciderea bătrânei Emma Barnes, pensionară. Inculparea soţului ei, James Barnes, comerciant la pensie. O nouă prezenţă a crucii inversate.

Cazul nr. 5: Uciderea unui orfan. Moartea suspectă a lui Mulligan. Inculparea abatelui Paul Meredith. Descoperirea altor patru cadavre. Cruci inversate desenate cu vopsea pe sicrie.

Cazul nr. 6: Uciderea micuţei Jane Burnington, trasă în ţeapă pe un crucifix inversat. Executarea lordului Burnington de către propria soţie. Inculparea lui lady Burnington.

Cazul nr. 7: Uciderea doamnei Thelma Abbenson şi a celor patru copii ai ei. Inculparea tatălui, Richard Abbenson. Prezenţa unei cruci inversate la locul crimei. Sunt convins că ucigaşul este vecinul lor de palier, un oarecare Pedro Calmino.”

Holmes adăugă:

— Dughan ne scrisese: „Călăii mei vor cunoaşte infernul. O să le ofer spectacolul sângelui până la îngreţoşare.” S-a ţinut de cuvânt. Şi nimic nu lasă de presupus că s-ar opri odată ce a pornit atât de bine...

21

Nu îl mai vedeam pe Holmes. Continua să supravegheze cele mai neînsemnate deplasări ale lui Houdini. Răscolise trecutul tumultuos al magicianului, pe al soţiei sale Bess şi pe al prietenei lor, mediumul Anna Eva Fay, dar nu părea să existe nicio legătură între acest misterios trio, evadarea de la Millbank şi crimele care zguduiau Londra. Pe deasupra, ultimele asasinate avuseseră loc în timp ce magicianul se producea pe scenă, ceea ce îi furniza un alibi excepţional, doar dacă nu cumva îşi putea exercita arta de convingere de la distanţă, sau nu dispunea de complici...

Când nu pândea plecările şi venirile „trioului Houdini", Holmes asedia ministerele, bibliotecile şi birourile poliţiei. A încercat în mai multe rânduri să-i vadă pe suspecţii întemniţaţi, dar autorizaţia i-a fost refuzată.

Drept pentru care şi-a continuat cercetările în altă direcţie. Prin multă perseverenţă şi încăpăţânare, reuşise să întocmească o listă aproape completă a sectelor londoneze în activitate. Dar, cum această listă se mărea pe zi ce trecea, părea dificil, dacă nu imposibil să poată verifica toate informaţiile adunate.

În seara aceea, Holmes se întoarse foarte târziu. Mă culcasem devreme, sperând să-mi găsesc repede somnul, dar nu reuşeam să

adorm. L-am auzit pe prietenul meu plimbându-se prin salon mult după miezul nopţii. Uneori, paşii se opreau, lăsând locul unei tăceri apăsătoare. Apoi plimbarea reîncepea. Era limpede că Holmes se afla în impas. Pista Houdini părea din ce în ce mai puţin credibilă, şi acum era convins că aceste crime fuseseră comise sau comandate de o sectă. Dar despre ce sectă putea fi vorba?

Holmes încă nu ştia că această informaţie capitală avea să-i fie furnizată de principalul său duşman, profesorul Cornelius Hazelwood!

În zori, am găsit biroul prietenului meu într-o dezordine apocaliptică. Am înţeles că îşi petrecuse noaptea încercând să facă fişe pe baza informaţiilor obţinute în timpul zilei.

Am aruncat o privire afară. O mulţime înfofolită grăbea pasul în frigul iernatic. Un soare palid străpungea timid vălul opac de nori. Ceaţa părea mai puţin densă ca de obicei. Ameliorarea aceasta relativă a vremii m-a îndemnat să ies să iau aer.

M-am îmbrăcat gros şi câteva clipe după aceea eram în stradă. O rafală de vânt îngheţat mi-a biciuit faţa şi a sfârşit prin a mă dezmetici. Un vânzător de ziare cu buzele învineţite de frig striga titlurile zilei gesticulând tare, pe de o parte pentru a atrage atenţia trecătorilor, pe de altă parte, pentru a se încălzi.

— Luaţi *Times!* Celebrul profesor Hazelwood face dezvăluiri incredibile! Evadatul de la Millbank, membru al unei secte secrete!

Am cumpărat pe dată ziarul şi am hotărât să-mi scurtez plimbarea ca să-i anunţ lui Holmes descoperirea mea. Am urcat scările sărind câte patru trepte o dată şi am dat buzna în salon.

Holmes îşi lua micul-dejun, cu nasul într-o cană de ceai aburind. Pungile mari de sub ochi şi tenul pergamentos trădau surmenajul şi lipsa de somn. Judecând după starea hainelor, am dedus că adormise probabil îmbrăcat, doborât de oboseală.

— Bună ziua, Holmes. Uite *Times.*

— Bună ziua, Watson.

I-am vârât ziarul sub nas.

— E un articol de-al lui Hazelwood despre secte.

Prietenul meu înălţă o sprânceană. Am citit:

— „Celebrul profesor Hazelwood a terminat recent un extraordinar studiu despre sectele secrete din Londra…”

Holmes înălţă ambele sprâncene.

— Stranie coincidenţă! Continuă, te rog, Watson!

— „Cornelius Hazelwood îşi dezvăluie primele concluzii în exclusivitate cititorilor ziarului nostru. Celebrul profesor a studiat zeci de secte satanice în activitate şi a ajuns la o concluzie incredibilă. Recentele crime comise la Londra au elemente comune cu un amestec de ritualuri împrumutate din vechiul Egipt şi de la celţi. Bănuielile converg spre o sectă satanică de moravuri decadente. Adepţii ei se dedau unor blasfemii abominabile. Ei dezgroapă morţii ca să-i chinuiască supunându-i unor ritualuri infernale. Pângăresc ostiile, citesc liturghiile de-a-ndoaselea şi răstoarnă crucile. Ritualurile se încheie cu înfigerea unui crucifix întors în inima unui copil. Această sectă se numeşte «Steaua de Argint». Profesorul Hazelwood promite să facă lumină deplină într-o lucrare care va apărea foarte curând. Bazându-se pe aceste prime dezvăluiri, poliţia anchetează.”

De data aceasta, Holmes era complet treaz. Sări de pe scaun, scotoci prin vălmăşagul de pe birou şi scoase o listă scrisă în grabă.

— Adoratorii îngerului Negru, Templul lui Odin, Biserica lui Satana, Cultul lui Enoh, Zorii Aurii, Aleşii Dragonului, Steaua de Argint. Uite-o!

— Steaua de Argint?

— După informaţiile pe care le-am putut culege, e vorba de o sectă creată de un anume Aleister Crowley, un tip cu o reputaţie sinistră, care a fost odinioară marele-maestru al sectei Zorii Aurii.

Prietenul meu încercui adresa.

— 134, Oxford Street, Londra.

Apoi îşi puse pardesiul gros, se asigură că arma îi era încărcată

şi o băgă în buzunar.

Nu avea rost să îl întreb unde avea de gând să meargă. Mi-am luat şi eu arma şi l-am urmat.

Un majordom de o veselie crepusculară ne-a introdus într-un salon lugubru şi slab luminat. Ceea ce m-a impresionat mai mult intrând în această încăpere a fost mărimea monumentală a bibliotecii, care ocupa nu mai puţin de trei pereţi întregi. Etajere imense şi supraîncărcate de cărţi se înălţau până în tavan. Judecând după mirosul de piele şi de hârtie prăfuită care domnea aici, majoritatea acestor ceasloave păreau să fie foarte vechi. Eram departe de ambianţa ludică şi misterioasă a salonului-muzeu al lui Houdini. Nu aş fi putut explica de ce, dar m-am simţit imediat crispat în acest loc unde domneau izuri de satanism şi de morbiditate.

Gazda noastră stătea într-un fotoliu negru, în faţa unui şemineu imens, împingând un buştean cu ajutorul vătraiului. Umbra sa mărită se întindea pe peretele alb din spatele său. Aşa cum stătea aplecat peste cămin, ai fi zis că e diavolul în persoană, jucându-se cu flăcările infernului.

De îndată ce ne-a văzut, s-a ridicat. Un halat de casă lung şi negru, de satin, îi înfăşură trupul zvelt. Ne-a examinat curios şi l-am observat cu aceeaşi atenţie. Era înalt şi subţire. Faţa delicată şi îngrijită avea ceva feminin. Părul negru, lucios şi bine periat era pieptănat pe spate. Sprâncenele lungi şi regulate se împreunau deasupra nasului oblic. Avea o fizionomie care nu era lipsită de seducţie, dar fixitatea pupilelor şi cenuşiul metalic al ochilor inspirau, la un examen atent, o stare de neplăcere nedefinită. Paloarea îi era distinsă, deşi mi s-a părut că dezvăluie mai degrabă o lipsă de căldură sufletească decât o adevărată aristocraţie. Din înfăţişarea generală emana un aer de superioritate semeaţă, ba chiar de dispreţ, care nu prea îl făcea simpatic. Când ne-a indicat două scaune, am fost frapat de fineţea şi subţirimea mâinilor sale, cu degete lungi şi fusiforme şi

cu unghiile îngrijite.

Holmes părea tulburat. Nu se aştepta probabil să întâlnească o asemenea persoană. Omul avea o alură şi o siluetă care mi s-au părut familiare, deşi eram sigur că nu îl mai văzusem niciodată până atunci. Din persoana lui se desprindea un magnetism de necrezut, care îl făcea deopotrivă îngrijorător şi fascinant. Privirea-i de un cenuşiu-deschis era pătrunzătoare, ca şi cum ar fi avut facultatea de a sonda sufletul interlocutorilor. Prin răceala şi ţinuta lui, m-a făcut să mă gândesc la un şarpe. Deodată, mi-am dat seama de ce mi se părea atât de familiar. Totul în atitudinea lui îmi amintea de... Sherlock Holmes însuşi!

Am întâlnit privirea prietenului meu şi am înţeles că îmi ghicise gândul, fiindcă a dat din umeri ca pentru a spune: „Ei şi?”

De îndată ce gazda noastră a început să vorbească, am ştiut că analogia mergea cu mult dincolo de o simplă asemănare fizică. Aveam impresia că îl văd mişcându-se şi că îl aud vorbind pe prietenul meu.

— Sunt încântat să-i primesc pe marele Sherlock Holmes şi pe ilustrul său biograf, începu Aleister Crowley, onctuos.

— S-ar putea să nu mai fiţi chiar atât de încântat când veţi afla motivele vizitei noastre, l-am corectat eu. Asupra dumneavoastră planează bănuieli foarte grave!

— Drace! Dacă pot spune aşa. Ce vă mai repeziţi! N-am nimic să-mi reproşez. De altfel, poliţia m-a interogat deja şi nu a reţinut nicio acuzaţie la adresa mea.

— În acest caz, desigur că nu veţi avea nicio obiecţie să răspundeţi la câteva întrebări, continuă Holmes.

— Dacă aveţi timp de pierdut...

Holmes îşi fixă interlocutorul cu o privire hipnotică, dacă nu cumva lucrurile stăteau invers. În acest schimb de priviri mut se prevestea o luptă intensă între cei doi oameni.

— E adevărat că secta dumneavoastră se numeşte Steaua de Argint? începu prietenul meu.

— Da. E un lucru criminal?

— Depinde de ce anume se petrece în cadrul ei.

— Nimic îngrijorător. Îi învăţăm pe adepţii noştri o etică bazată pe libertatea individului.

— Există vreo femeie care să joace un rol oarecare în sânul Stelei de Argint?

— Da, Rose. Rolul ei nu e subaltern. E marea noastră preoteasă.

— Cine e această Rose?

— Soţia mea.

De data aceasta, părea că ne atingem ţelul. Holmes deveni mai incisiv.

— Putem să o vedem?

Pentru „prima” oară, privirea „şarpelui” îşi pierdu ceva din intensitate.

— Rose este… suferindă. Nu e în stare să vă primească.

— Când putem să o vedem?

— Presupun că peste câteva zile.

— De ce anume suferă?

— Îşi revine după o călătorie grea.

— Prin urmare, a fost plecată?

— Da, în sfârşit, nu…

Tipul ăsta începea să mă enerveze. Am hotărât să atac.

— Explicaţi-ne, domnule Crowley! De ce nu o putem vedea pe soţia dumneavoastră?

— Este încă sub efectul drogului şi abia acum iese din letargie.

— Soţia dumneavoastră se droghează?

Crowley aţinti o privire rece asupra lui Holmes.

— Asta li se întâmplă chiar şi unor persoane foarte respectabile, nu-i aşa?

Prietenul meu îşi păstră demnitatea. Mi-am continuat interogatoriul:

— Cunoaşteţi un deţinut pe nume Mark Dughan, care era închis la penitenciarul Millbank?

— De ce l-aş cunoaşte?

Crowley prefera frecvent să răspundă la o întrebare stânjenitoare printr-o altă întrebare nu mai puţin stânjenitoare. Stratagema aceasta nu a fost însă suficientă pentru a mă intimida.

— Îmi închipui că nefericiţii ăştia constituie nişte recruţi de soi pentru activităţile dumneavoastră!

— Vă înşelaţi, doctore Watson. Membrii noştri figurează în rândurile elitei intelectuale a ţării. Nu avem ce face cu nişte condamnaţi. Steaua de Argint are un mare număr de artişti, de scriitori şi poeţi.

Am ridicat tonul, manifestându-mi hotărârea.

— Nu mi-aţi răspuns la întrebare.

— Nu, nu-l cunosc pe acest Mark Dughan.

— Soţia dumneavoastră îl cunoştea?

— Nu ştiu, va trebui să o întreb. Dar pot să ştiu de ce anume mă acuzaţi mai exact?

— Aţi auzit de evadarea de la închisoarea Millbank?

— Am aflat de ea din presă, ca toată lumea.

— Mark Dughan face parte din secta dumneavoastră?

— Se poate.

— Aşadar, recunoaşteţi.

— Spun doar că se poate. Unii dintre membri s-au înscris sub false identităţi pentru a-şi păstra anonimatul.

— De ce acceptaţi acest lucru?

— Nicio lege nu îl interzice, domnule Watson.

Nu mai aveam argumente. Urmară câteva secunde de tăcere. Holmes îmi veni pe dată în ajutor.

— Ce ştiţi de micuţa Mary Kinsley?

— Vreţi să spuneţi de biata fetiţă care a fost sălbatic asasinată de tatăl ei?

Prietenul meu încuviinţă din cap.

— Am urmărit cazul în presă, dar…

Crowley înţepeni şi fruntea i se împurpura.

— Doar nu credeţi că sunt implicat în treaba asta sordidă?

— Hazelwood acuză satanismul…, am început eu.

— Cornelius Hazelwood nu-i decât un cretin pretenţios. Nu ştie nimic despre satanism. Religia noastră nu este decât o reacţie la creştinismul represiv, nimic mai mult.

— Nu ştiam că religia creştină ar fi represivă.

— Şi totuşi, este religia păcatului şi a iertării. Timp de secole, ea l-a învăţat pe om să-şi dispreţuiască propria personalitate, să-şi renege şi să-şi reprime adevărata natură sub pretextul unei morale iluzorii şi castratoare. Dumnezeu s-a retras din lume.

— Dumneavoastră o spuneţi.

Crowley încerca vădit să ne aducă pe terenul care îi era favorabil. Holmes îl observa şi îl lăsa să vorbească.

— E de ajuns să vă uitaţi în jur ca să vă convingeţi, continuă gazda noastră. Nimic din mizeria pământească nu lasă să se întrezărească domnia lui Hristos. În faţa unui Dumnezeu mincinos care vorbeşte de dragoste într-o lume crudă, Satana ţine discursul autentic şi sincer al libertăţii. Satanismul propune o doctrină alternativă.

— O doctrină care constă în masacrarea aproapelui?

Crowley simulă furia, sau poate că era realmente iritat.

— Parascovenii! Religia noastră este întemeiată pe satisfacerea instinctelor naturale ale omului. Contrar creştinismului, cu promisiunile sale amăgitoare şi etica lui ipocrită, noi ne invităm adepţii să-şi dea frâu liber aspiraţiilor legitime şi dorinţelor fireşti prea multă vreme refulate în străfundurile fiinţei. Deviza noastră este „Fă ce-ţi place”. E o crimă să îndrăzneşti să trăieşti?

— Nu, desigur, am sfârşit eu prin a recunoaşte, atâta vreme cât asta nu dăunează celorlalţi. Ăsta-i singurul aspect care ne interesează. Dar Hazelwood afirmă că vă dedaţi unor practici care

sunt o blasfemie a religiei creştine, mai ales a catolicismului, cum ar fi pângărirea ostiilor, liturghiile rostite de-a-ndoaselea şi cruci răsturnate pe altar.

— Ce poate fi mai firesc, din moment ce susţinem inversul creştinismului? Ritualurile noastre inversează simbolurile religioase împotriva cărora ne revoltăm. De ce ritualurile noastre ar fi mai condamnabile decât cele pe care le denunţăm?

— Recunoaşteţi că vă complăceţi în morbiditate! Practicile acestea pot avea consecinţe grave şi pot da idei primejdioase adepţilor dumneavoastră.

Crowley avu un râs tăios.

— Şi atunci ce să mai spunem despre o religie care îi sileşte pe credincioşi, adulţi ca şi copii, să se prosterneze în faţa unui zeu agonizând? V-aţi uitat vreodată atent la faţa lui Hristos pe cruce? La gura lui strâmbată? La sângele care se scurge din coroana de spini? La trupul famelic, chinuit de foame şi de privaţiuni, la pântecele supt şi la coastele proeminente… Toate acestea nu vi se par morbide?

„Şarpele” făcu o pauză scurtă şi îşi aţinti privirea într-a mea.

— Nu credeţi că această imagine poate lăsa şi ea urme şi traumatisme adânci?

Omul acesta avea darul de a găsi punctul sensibil al interlocutorilor săi. Nu încăpea îndoială că, având o asemenea putere de convingere, nu trebuie să fi întâmpinat mari dificultăţi în recrutarea a numeroşi credincioşi.

Am refuzat să intru în jocul lui şi am continuat interogatoriul:

— Hazelwood a scris: „Ritualul satanic se încheie cu înfigerea unui crucifix răsturnat în inima unui copil.”

Crowley dădu din umeri.

— E neserios. Poveştile astea răsuflate datează din Evul Mediu. Dintotdeauna, când s-a vrut discreditarea unei secte, s-au colportat pe seama ei minciunile cele mai cumplite conform cărora copiii i-ar cădea victime. Procedeul acesta este ruşinos.

— Vi se mai reproşează moravurile corupte şi modul de viaţă decadent. Negaţi?

— Hazelwood este un bigot şi are memoria scurtă. I-aş aminti istoria propriei sale religii… asta dacă pot utiliza cuvântul „proprie”. Vă amintesc că papa Ioan al XII-lea a fost ucis de un soţ în patul nevestei sale, că Pius al IV-lea a murit în braţele unei curtezane şi că Leon al X-lea a murit de o boală ruşinoasă. Aşa că… s-a găsit cine să vorbească despre moravuri corupte!

— Toate astea aparţin trecutului.

— Atunci să vorbim de prezent, dacă preferaţi. Un raport guvernamental recent afirmă că există optzeci de mii de fete pierdute, deseori foarte tinere, care străbat străzile Londrei la căderea nopţii, ceea ce indică numărul adepţilor acestui gen de plăceri corupte, şi dezvăluie totodată ipocrizia celor din jur care, pe de o parte, condamnă prostituţia, iar pe de alta, recurg din plin la ea, incluzând toate categoriile sociale. Aşa că vă întorc întrebarea mea, doctore Watson, detractorii mei sunt ei în măsură să mă judece?

Acest diavol de om avea răspuns la toate. O dată în plus, scăpa printr-o piruetă inteligentă. Holmes asista la confruntare fără să intervină, observând-o neîncetat pe gazda noastră şi analizându-i atitudinea. Cât despre mine, mai aveam câteva argumente de exprimat.

— Negaţi cumva şi profanarea mormintelor şi a sicrielor care sunt găsite golite de conţinut? Cine în afară de adoratorii lui Satana se poate deda unor asemenea acte?

— Doar n-o să mă comparaţi cu nişte tâlhari precum Burke şi Hare! E de notorietate publică faptul că aceste fărădelegi se datorează recuperatorilor de cadavre, care le dezgroapă din cimitire ca să le vândă studenţilor la medicină. Oamenii ăştia n-au nicio legătură cu noi. Actele lor nu sunt călăuzite de nicio ideologie. Ceea ce îi împinge la asemenea grozăvii este stadiul ultim al foametei şi instinctul de conservare.

Dacă spera că mă poate dezarma atât de uşor, se înşela. Am hotărât să-i dau lovitura de graţie.

— Hazelwood afirmă că secta dumneavoastră e la originea cazurilor de crimă care zguduie Londra. Cu siguranţă că nu a scris asta fără să se fi gândit bine.

Crowley eludă observaţia cu un gest dispreţuitor.

— O să fiu acuzat de fiecare dată când cineva decedează de moarte naturală la Londra?

— Poate că nu avem aceeaşi definiţie a morţii naturale, îngroparea de vii a unor copii constituie un caz de deces normal în ochii dumneavoastră?

— Sigur că nu! Ştiu la ce vă referiţi. Am citit despre cazul acesta oribil şi despre toate celelalte în ziare. Nu am nicio legătură cu ele.

Apoi se aplecă spre prietenul meu, cu o atitudine ce se voia cordială.

— Vreau să vă ajut în ancheta dumneavoastră.

Holmes îl privi cu spaimă.

— De ce aţi face asta?

— E prea multă suspiciune la adresa mea. Vreau să elimin ideile false care se colportează pe socoteala mea şi dăunează renumelui Stelei de Argint.

Propunerea era pe cât de abruptă, pe atât de neaşteptată. Crowley chiar că era ultima persoană de la care ne-am fi închipuit că puteam primi ajutor. Dar ce încredere puteam acorda unui vorbitor atât de iscusit? În promisiunea lui vedeam în primul rând o manevră menită să îndepărteze bănuielile care planau asupra lui şi a anturajului lui.

Am intervenit din nou:

— Ce ne dovedeşte că nu dumneavoastră sunteţi ucigaşul?

— V-aş mai oferi ajutorul meu dacă aş fi vinovat?

Ca de obicei, Crowley răspundea la o întrebare cu alta. Holmes

îl observa cu un amestec de curiozitate şi scepticism, în acelaşi timp, părea întrucâtva căzut pradă farmecului acestui personaj ambiguu. Cei doi bărbaţi se cântăriră reciproc.

Crowley ne aruncă o privire înflăcărată.

— Colaborarea noastră trebuie să fie sinceră şi reciprocă. Trebuie să-mi spuneţi ce ştiţi despre evadarea de la Millbank, despre asasinarea micuţei Mary Kinsley şi despre toate celelalte cazuri.

O tăcere îndelungată urmă acestei declaraţii. Apoi, spre marea mea uimire, Holmes îi întinse mâna.

— Primesc propunerea dumneavoastră. Tare mi-e teamă însă să nu vă dezamăgesc. Deducţiile mele sunt fragmentare şi uneori contradictorii. Pentru moment, ele mai mult ridică întrebări decât aduc răspunsuri. Totuşi, dacă ţineţi neapărat, o să vi le dezvălui.

Crowley dădu din cap, satisfăcut de promisiune.

— Cea mai mică deducţie de-a dumneavoastră, domnule Holmes, face întotdeauna mai mult decât jalnicele rapoarte de anchetă ale Scotland Yard-ului.

Crowley aruncase fraza aceasta pe un ton anodin, ca şi cum ar fi fost vorba despre un fapt evident. Îl cunoşteam îndeajuns de bine pe prietenul meu ca să ştiu că această manifestare de recunoaştere a valorii sale nu îl lasă indiferent, în acelaşi timp, mă temeam ca gazda noastră să nu utilizeze linguşeala ca să-i câştige încrederea.

Holmes povesti amănunţit circumstanţele exacte ale evadării de la Millbank, asasinarea lui Foster, fuga deţinutului deghizat în gardian pe sub nasul poliţiei, apoi făcu o descriere a celorlalte asasinate, omiţând totuşi să semnaleze un anumit număr de detalii importante.

În timp ce vorbea, Holmes pândea şi analiza cea mai mică reacţie a interlocutorului său, calculându-şi efectele, făcând pauze judicioase şi lăsând să planeze subînţelesuri grave.

Pe toată durata expunerii, Crowley rămase atent şi concentrat.

Apoi, când Holmes termină de vorbit, declară:

— Veniţi din nou peste trei zile. Sper să vă pot aduce nişte elemente de răspuns. Veţi face atunci cunoştinţă cu Rose şi cu puterile ei excepţionale.

Dacă semăna cu el, lucrurile promiteau să fie foarte vesele.

22

Gazda noastră cumsecade observase că nu mai reuşeam să mă alimentez cum trebuie din pricina stării mele febrile şi îmi pregătise prin urmare singurele feluri de mâncare cărora nu le puteam rezista: prepeliţe umplute, urmate de delicioasele prăjituri de Savoia.

Cina odată terminată, ne-am aşezat în faţa focului. Holmes îşi fuma pipa preferată, care scotea un şuierat familiar, iar eu savuram un pahar de digestiv, cu burta plină dar cu mintea asaltată de nenumărate întrebări.

— Nu ţi-ai luat prea multe riscuri dezvăluindu-i lui Crowley ce ştiam? l-am întrebat pe Holmes.

— Am calculat riscul şi am avut grijă să-mi dozez dezvăluirile, Watson. Pe deasupra, era singura modalitate de a câştiga încrederea lui Crowley şi de a-i testa reacţiile. Nu am încetat să-l observ pe toată durata conversaţiei noastre. Ţi-am mai spus că faţa trădează gândurile omului.

— Şi ce ţi-a spus faţa lui?

— Nu am detectat decât surprindere şi indignare, dar nici cel mai mic semn de culpabilitate, nici măcar de stânjeneală.

Răspunsul m-a lăsat plin de îndoieli. Crowley ar fi putut să-şi mascheze oare sentimentele şi să-l păcălească pe prietenul meu?

— Crezi că acest Crowley poate fi inocent?

Holmes închise ochii şi răspunse cu glas scăzut, ca şi cum şi-ar fi vorbit sieşi:

— De ce nu? Dar ar mai putea fi multe alte explicaţii…

— Da? Care?

— …

— Holmes?

— …

— Holmes?

Absorbit de gândurile sale, Holmes nu mă mai asculta. Capul i se odihnea, lăsat pe spate, pe rezemătoarea fotoliului. Colaci de fum ieşeau când şi când din pipa lui şi dispăreau în tavan.

Am rămas singur cu întrebările mele şi cu coniacul vechi. O toropeală dulce m-a cuprins încetul cu încetul. M-am abandonat cu deliciu contemplării formelor dansante ale focului, unul dintre remediile suverane care favorizează meditaţia. Am închis ochii, aşa cum făcea Holmes, şi am încercat să mă concentrez în felul lui.

Ce fel de păcăleală încerca Alister Crowley? Pretinzând că ne ajută, nu încerca oare doar să se disculpe şi să îndrepte bănuielile în altă direcţie? Eram convins că trebuia să ne temem de omul ăsta ca de ciumă…

Ce înţelegea Holmes prin: „Ar mai putea fi multe alte explicaţii…”? Cine avea interesul să o ucidă pe sărmana fetiţă? Şi ce rol juca Hazelwood în toate astea? Ar fi putut comanda el crima în scopul de a fundamenta aceste teze? Se ştia că tipul ăsta era gata de orice ca să-şi justifice renumele… dar de aici până la a comite nişte crime! Cine putea oare să tragă sforile acestui şir de masacre? Misterioasa Rose Crowley?

— O s-o ştim peste trei zile, Watson.

Glasul prietenului meu mă smulse din meditaţie.

— Holmes! Vrei să încetezi să-mi mai citeşti gândurile? Nu mai am nicio intimitate.

— Nu ţi-am citit gândurile, dragul meu Watson. M-am mulţumit să-ţi urmăresc monologul interesant. Nu e vina mea că visezi cu glas tare. Păreai să ai o digestie agitată. E drept că prepeliţele umplute şi prăjiturile de Savoia nu constituie cea mai potrivită masă de seară.

23

— E prea de tot! explodă Lestrade. Suntem în plin delir.

Holborne îşi întrerupse lectura şi îl scrută pe poliţist pe deasupra ochelarilor.

— Ce s-a întâmplat, Lestrade?

— Povestirea asta este cu totul dezlânată. Nu mai pridideşti numărând digresiunile şi pasajele rupte de subiect.

— Rupte de subiect? De unde ai scos-o? m-am indignat eu.

Lestrade se ridică şi mă privi cu dispreţ de la înălţimea lui de un metru şaizeci.

— Am spus clar rupte „de subiect”. Îi consacri nu mai puţin de trei capitole lui Harry Houdini şi ne gratifici cu spectacolul lui de bâlci. Şi toate astea ca să conchizi că individul este un mare iluzionist. Asta o ştiam deja.

Mycroft Holmes şi William Holborne se întoarseră către mine, pândindu-mi răspunsul.

— Bietul meu prieten, am replicat eu, dumneata eşti rupt de subiect. Nu ai urmărit firul naraţiunii, fiindcă atunci ai fi înţeles că Anna Eva Fay corespundea în toate privinţele descrierii făcute de Foster doamnei sale în negru.

— Nu a venit niciodată vorba de vreo doamnă în negru.

— Ba da! Cum să nu? Ai dormit în timp ce maestrul Holborne citea? În articolul apărut în *Fantastica,* Foster dezvăluia că pătrunsese taina unei misterioase organizaţii în sânul căreia o femeie juca rolul preponderent. Îi făcea chiar o descriere destul de precisă: înălţime mijlocie, îmbrăcată în negru în felul unei văduve, cu o privire de Pythie. Parţial din cauza acestei asemănări ne-am interesat de respectivul Houdini.

— Fie, recunoscu Lestrade, uitasem. Dar nu e totuşi decât un slab argument, doctore Watson.

— Nu e singurul. Houdini practică magia şi hipnoza. Recunoaşte că centrele sale de interes sunt mai mult decât dubioase. Omul ăsta ar putea deveni foarte primejdios dacă şi-ar pune puterile de temut în slujba răului. De altfel, o să mai auzi de el în continuarea povestirii. Eşti cel mai în măsură să o ştii.

Lestrade avu un gest de enervare.

— De acord, de acord, să admitem. Dar ai scris acelaşi lucru despre celălalt magician, cum îl chema? ... Aleister Crowley!

— Nu are nicio legătură! am protestat eu. Crowley nu e magician. E mai rău, tipul ăsta este un adept al lui Satana. Ideile pe care le propagă sunt înspăimântătoare. Sunt sigur că individul ăsta este un flagel pentru societate. Nu numai că are o credinţă neabătută în tot ce spune, dar pe deasupra mai şi reuşeşte să strângă în jurul lui zeci de adepţi fanatici.

— Asta nu face din el un criminal.

Ochii notarului şi ai lui Mycroft Holmes se plimbau alternativ de la Lestrade la mine, ca şi cum ar fi urmărit un meci de tenis.

— Şi pe asta ai uitat-o, Lestrade? Îţi amintesc că Hazelwood însuşi e cel care l-a învinuit pe Aleister Crowley şi secta Steaua de Argint. Rose Crowley juca de altfel un rol foarte îngrijorător în sânul acestei organizaţii...

— Ar trebui să te hotărăşti, doctore Watson. Cu o clipă în urmă, o acuzai pe Anna Eva Fay, mediumul acela, iar acum e rândul lui Rose

Crowley. N-o să reuşeşti să mă încurci cu prostiile astea. Nu sunt genul de imbecil pe care îl crezi.

— A, da, atunci ce gen de imbecil eşti?

— Sunt dintre cei care nu îşi schimbă părerile precum cămăşile.

Discuţia se învenina. Holborne consideră că e momentul oportun să intervină:

— Poate că ar fi bine să facem o pauză şi să continuăm lectura mai încolo. De altfel, e ora ceaiului.

Nici nu termină bine de vorbit notarul, că se auziră bătăi în uşă.

— Intră! rosti el.

Un majordom, serios ca un şambelan regal, păşi în birou, urmat ca de o umbră de o subretă, încărcată de tăvi.

— Doriţi să luaţi ceaiul acum, domnilor?

— Da! Nu puteaţi nimeri mai bine.

O dată în plus, Sherlock Holmes prevăzuse totul. Gustarea era demnă de cel mai bun salon de ceai londonez, inclusiv stilul impecabil al personalului.

Lestrade înghiţi câteva fursecuri, fără să renunţe însă la ideea lui.

— Sunt chiar singurul care crede că povestirea asta e lipsită de coerenţă?

Îl întrebă pe Mycroft Holmes din priviri. Acesta din urmă, aşezat comod în fotoliu, cu mâinile pe rezemătorile sale, păstra o siguranţă de sine imperturbabilă. Părea să observe situaţia de departe, ca şi cum nimic din toate acestea nu îl privea.

— Văd că nu vă exprimaţi părerea, domnule Holmes. De ce acest mutism?

Chipul lui Mycroft Holmes rămase indescifrabil.

— Fiindcă îmi iau răgazul de a-mi degusta ceaiul. Bea, bătrâne, că se răceşte.

Văzând că nu avea de aşteptat niciun sprijin de la el, poliţistul se întoarse iarăşi spre mine.

— Recunoaşte, doctore Watson, că toate astea nu sunt serioase, mai ales când cunoşti epilogul cazurilor respective.

— Şi dacă epilogul dumitale nu e decât o greşeală monstruoasă?

Lestrade izbucni într-un râs forţat, împroşcând un nor de firimituri de fursecuri de jur-împrejurul său.

— Asta chiar că-i bună, doctore Watson! Ai de gând să rescrii Istoria?

Cum nimeni altcineva nu râdea, poliţistul sfârşi prin a-şi da seama că era ridicol şi îşi vârî nasul în ceaşca de ceai, bodogănind.

Gustarea luă sfârşit. Afară, ultimele luciri de lumină pierdeau lupta cotidiană cu armata tenebrelor. Fâşiile roşii ale amurgului se întindeau pe un cer de sfârşit de lume. O lumină stranie scălda faţadele clădirilor, conferindu-le o înfăţişare fantasmagorică.

Majordomul aţâţă cu vătraiul focul care mocnea în şemineu, apoi trase draperiile, ceea ce cufundă odaia într-o atmosferă lugubră. Umbre neliniştitoare umpleau acum şi cele mai mici unghere ale biroului. Întorcându-mă la locul meu, privirea mi-a căzut pe tablourile de pe pereţi. Când sosisem aici, gravurile mi se păruseră terne şi fără viaţă. Acum însă păreau să fie însufleţite de reflexe brun-aurii şi iradiau o frumuseţe nesănătoasă, aproape înspăimântătoare. Un fior mi-a străbătut spinarea. La urma-urmei, nu reprezentau ele oraşul care fusese teatrul acestor oribile crime?

Subreta luă tăvile cu vestigiile gustării noastre, apoi dispăru ca o umbră tăcută.

Holborne se întoarse la biroul lui.

Lestrade se înfundă în fotoliu, cu o mină contrariată.

Notarul îşi potrivi din nou lornionul, îşi drese glasul şi atacă începutul capitolului următor.

24

Memoria seamănă uneori cu un vis pe jumătate uitat.

Confratele şi prietenul meu, London Cayle, mă prevenise că acest remediu puternic avea să mă vindece în câteva zile, dar efectele sale secundare puteau fi foarte violente. Aşa şi erau.

Tremuram de febră din cap până-n picioare. Cu toate acestea, nu am vrut să rămân singur acasă. Aveam nevoie să ştiu şi să înţeleg. M-am hotărât aşadar să-l însoţesc pe prietenul meu, în ciuda oboselii de care sufeream.

Totul începuse cu scrisoarea aceea anonimă, adresată lui Sherlock Holmes, care indica locul unei crime, o casă pretins bântuită, pierdută la marginea East End-ului londonez, la hotarul dintre oraş şi regiunea rurală.

Apoi, totul s-a înlănţuit foarte rapid. Am sărit în prima birjă apărută. M-am cufundat în scurt timp într-un somn semicomatos, aruncat încoace şi încolo de zgâlţâiturile trăsurii. Birja s-a oprit o clipă. Am deschis ochii. Holmes dispăruse. Capul mi-a căzut la loc în piept. Plesnitura biciului m-a făcut să zvâcnesc din somn. Holmes îşi reluase locul în faţa mea. Am pornit din nou, mai zgâlţâiţi ca oricând. Sub roţile trăsurii, caldarâmul lăsase locul unui drum haotic. Cât a durat călătoria, mă trezeam şi adormeam la loc, cu mintea oscilându-mi

între vis şi realitate.

Când birja s-a oprit în cele din urmă, am observat că ne urma o altă trăsură, din care au coborât Lestrade şi Hazelwood, alăturându-ni-se în grabă.

Noaptea era răscolită de rafale uriaşe de vânt, care păreau să prevestească o primejdie iminentă. Frigul era muşcător şi vântul era tăios ca mii de lame de ras. Nori negri se adunau într-un cer de sfârşit de lume. Trei picături mari de ploaie mi-au căzut pe frunte, ca un avertisment ceresc.

Un fulger orbitor a sfâşiat deodată întunericul cu o lumină intensă şi tremurătoare. Un peisaj lugubru şi dezolant s-a ivit o clipă din beznă. Părând să vină din epocile dintâi ale lumii, locul păstrase amprenta spaimei celei mai vechi, a acelei terori pe care oamenii, în ciuda eforturilor, nu au reuşit niciodată să o exorcizeze. Un tunet de o violenţă nemaipomenită a urmat pe dată, de-ai fi zis că e glasul răguşit şi cavernos al diavolului scuipându-şi ura peste acest sărman colţ de lume. Furtuna urla printre copacii imenşi care se zbăteau ca într-o frenezie a durerii. Abia am avut răgazul să îl văd pe prietenul meu îndreptându-şi degetul în direcţia unei căsuţe sinistre şi părăginite de pe un deal golaş.

— Acolo! strigă el. Repede!

Bubuitul tunetului îi sublinie îndemnul. Am ajuns la căsuţa care tremura sub rafalele fenomenale de vânt.

Un fulger a iluminat foarte violent, aproape ireal, odaia în care tocmai intraserăm. Un spectacol insolit mi s-a întipărit preţ de o clipă pe retină, dar nu am reuşit să-l interpretez. Viziunea s-a mistuit imediat în beznă. Undeva la etaj, o fereastră se făcu cioburi cu un zgomot de sticlă spartă şi de lemnărie sfărâmată. Acum, fiecare locşor al adăpostului nostru vibra sub asalturile neîncetate ale stihiilor dezlănţuite. Trombe de apă loveau casa ca pentru a-i administra o pedeapsă. Aveam impresia că mă aflu pe o corabie veche pe cale de a se scufunda.

Un al doilea fulger, mai lung, imortaliza scena cu lumina sa orbitoare. Un bărbat era atârnat de încheieturile mâinilor, cu braţele întinse vertical deasupra capului. Moartea întipărise pe chipul său o expresie de agonie. Ochii ieşiţi din orbite dezvăluiau intensitatea suferinţei pe care o îndurase. Greutăţi mari de plumb îi spânzurau de picioare, astfel încât corpul îi părea anormal de lung. Ceva era fixat de pântecele său.

Un al treilea fulger lumină din nou scena preţ de o clipă. Toţi îşi schimbaseră locul. Hazelwood îşi ridica braţele spre cer. Holmes stătea chiar lângă cadavru şi îl examina cu lupa lui mare. Eu însumi mă apropiasem de spânzurat fără să-mi dau seama. Pereţii camerei erau acoperiţi de inscripţii ciudate care te duceau cu gândul nişte semne cuneiforme.

După câteva minute, bubuitul de tunet se stinse în depărtare şi fulgerele încetară. Norii se destrămară. Lumina lividă a lunii cădea acum peste spectacolul infernal, şi puteam vedea scena în toată grozăvia ei: o cuşcă, asemănătoare celor utilizate pentru rozătorii domestici mici, era fixată de burta nefericitului cu ajutorul unor curele de piele. Partea cuştii care era în contact cu corpul prezenta o gaură circulară de mărimea pumnului.

Holmes se învârtea în jurul spânzuratului, observând orificiul cu ajutorul lupei.

— Asasinatul acesta e opera unui detracat.

Lestrade aruncă o privire panicată în jur.

— Ce-i… ce-i dispozitivul ăsta?

Holmes îşi îndreptă arătătorul spre partea de sus a cadavrului.

— Omul a fost spânzurat de încheieturi, ceea ce dovedeşte că asasinul nu a vrut să-l ucidă imediat. Uitaţi-vă la greutăţile astea. Spânzuratul nostru nu a putut să se mişte deloc şi nici să se elibereze.

Holmes desprinse cuşca şi făcu să se rotească victima pe jumătate. Am descoperit o gaură oribilă în spinarea spânzuratului, chiar deasupra şalelor, care străbătea corpul dintr-o parte în cealaltă.

Holmes îşi apropie şi mai mult lupa şi trase cu vârful degetelor un fir negru şi unsuros. Câteva clipe mai târziu, ţinea de coadă un şobolan vâscos şi plin de sânge.

— În cuşcă erau şobolani înfometaţi. Animalele nu aveau decât o singură scăpare, aşa că au devorat burta nefericitului ăstuia şi au făcut o gaură în corpul lui ca să iasă. Unii nu au reuşit să traverseze corpul şi au pierit în măruntaiele omului încercând să-şi sape o galerie în felul unui miner.

Mi-am dus mâna dreaptă la gură şi am încercat zadarnic să-mi stăpânesc greaţa care îmi urca din stomac. Sângele îmi zvâcnea în tâmple. Dârdâiam, fără să mai ştiu prea bine dacă eram victima frigului, a fricii sau a febrei. Am vrut să ies, dar nu am izbutit să ajung la uşă. Lumina era insuficientă. În clipa aceea am înţeles sensul semnelor de pe pereţi. Era vorba de cruci inversate făcute cu roşu. Semnul lui Satana era pretutindeni, oriunde te opreai cu privirea. Spaima se abătu peste mine, implacabilă, inumană. Am rămas încremenit de frică în faţa acestui spectacol, ca întemniţat într-un sarcofag.

Continuarea mi s-a învălmăşit în minte într-un scenariu straniu. Cred că eram întins pe bancheta birjei, învelit într-un pardesiu gros. Cea de-a doua birjă s-a îndepărtat, ducându-i probabil pe Lestrade şi pe Hazelwood.

L-am auzit pe Holmes rostind cuvintele acestea ciudate, pe tonul unei incantaţii:

— Allakabal, Silkini şi Mordora!

Cuvintele acestea mi-au răsunat vreme îndelungată în cap, neliniştitoare, teribile, misterioase. Corpul întreg îmi tremura cuprins de un vârtej de frisoane pe care nimic nu le putea stăvili. Am sfârşit prin a mă cufunda într-o lume de tenebre îngheţate, populată de creaturi hidoase, cu privirile încărcate de remuşcări şi angoasă. M-a năpădit o tristeţe fără margini. M-am simţit singur şi descumpănit în faţa forţelor răului.

Când m-am trezit în patul meu, se lăsa întunericul. Am înţeles atunci că îmi petrecusem întreaga zi delirând, febra scăzându-mi abia la lăsarea serii. M-am ridicat clătinându-mă şi m-am dus în salon. Capul mi se învârtea încă de parcă eram beat.

„Allakabal, Silkini şi Mordora.” Holmes rostise aceste cuvinte neverosimile în inima infernului, ca pe o incantaţie diabolică. Ce puteau să însemne? Parcă ar fi fost o formulă magică, aidoma celei pe care ar putea-o îngâna un vrăjitor pentru a invoca un spirit sau a face farmece, sau pentru a face legământ... un legământ infernal?

Aveam oare să risc să-i pun întrebarea? Am hotărât să mă folosesc de o stratagemă. Urma să-l iau prin surprindere aruncându-i în faţă acele cuvinte şi observându-i reacţia. O să vedem noi ce se va întâmpla.

— Allakabal, Silkini şi Mordora!

Holmes nu se clinti.

— Holmes! Am spus: Allakabal, Silkini şi Mordora!

Prietenul meu sfârşi prin a deschide un ochi şi îmi aruncă o privire piezişă. L-am fixat şi eu cu o privire piezişă şi am repetat încă o dată, separând clar fiecare silabă:

— Al-la-ka-bal, Sil-ki-ni şi Mor-do-ra! Ei, ce zici de asta, Holmes?

Prietenul meu se ridică în sfârşit şi se îndreptă spre camera lui cu un mers leneş.

— Cred că ai face bine să te duci înapoi la culcare.

Am rămas o clipă singur în faţa focului cu misterioasele „Allakabal, Silkini şi Mordora” în minte. Inventasem oare totul? Chiar fusesem în stare să înţeleg ce spusese Holmes ieri-seară? La urma-urmei, ar fi putut să spună la fel de bine: „Înapoi pe Baker Street. Nu mai avem nimic de făcut aici...” sau, deopotrivă, „Haidem la plajă, trăiască picnicurile pe malul apei...”. Deşi această frază din urmă mi s-a părut improbabilă, ţinând cont de anotimp şi de context.

Holmes avea dreptate, aveam nevoie în primul rând de odihnă.

M-am întors în pat şi m-am cufundat de îndată într-un somn agitat, populat de magi, vrăjitori şi şobolani ostili.

25

Febra îmi scăzuse în sfârşit şi mă simţeam ceva mai bine. Cazul spânzuratului îşi urma cursul. Nimeni nu cunoştea identitatea acelui nefericit. Puţinele persoane care acceptaseră să răspundă poliţiei au afirmat că acea casă era bântuită. Lestrade clocea gelos ancheta, cu riscul de a o înăbuşi complet.

Trecuseră trei zile de la ultima noastră vizită la Crowley. Venise momentul să mergem din nou la el, pentru a face cunoştinţă cu soţia lui şi cu „puterile extraordinare” ale acesteia.

Crowley ne-a primit ca pe nişte vechi prieteni. Ne-a tratat cu ceai, respectând regulile bunei-cuviinţe. Mi s-a părut mai puţin distant. Tonul conversaţiei era mult mai lejer decât la vizita noastră precedentă. Gaza noastră a înşirat o serie de banalităţi despre asprimea iernii, persistenţa ceții care devenea obsedantă şi despre primăvara care întârzia să se manifeste. Deoarece conversaţia s-a împotmolit încetul cu încetul în aceste consideraţii meteorologice, am avut în curând sentimentul foarte clar că încerca să câştige timp. Oare şarpele era pe cale de a-şi adormi prada?

De data aceasta, nu eram dispus să mă las dus cu vorba de acest meşteşugar al cuvintelor şi, profitând de o pauză dintr-un lung monolog despre efectele dezastruoase ale prafului de cărbune asupra

bronhiilor orăşenilor, am hotărât să intru direct în subiect.

— Nu trebuia să o întâlnim pe Rose Crowley?

Crowley deveni brusc rigid.

— O s-o vedeţi într-o clipă, când îşi va fi recăpătat cunoştinţa.

— Cunoştinţa?

Gazda noastră ignoră întrebarea.

— Voiam să vă vorbesc mai întâi despre un subiect delicat.

Cu ce poveste avea să ne mai ameţească de data asta? Speram cel puţin că nu va începe iarăşi să dizerteze despre neajunsurile climatului londonez.

— Ceea ce o să vedeţi şi o să auziţi iese din comun. Mulţi oameni îi acceptă cu greu existenţa. Cei mai obtuzi se indignează şi dau dovadă de o intransigenţă de necrezut. Dar, dacă o să aveţi răbdare, sunt convins că Rose va putea aduce elemente de răspuns anchetei noastre.

Această intrare în materie semăna cu o condiţionare mentală menită să ne facă să-i înghiţim discursurile înşelătoare. Şarpe sau nu, tipul ăsta mă agasa şi aveam din ce în ce mai puţin chef să dau dovadă de răbdare.

— Treceţi la subiect. Despre ce este vorba?

— Despre dedublarea psihică.

— Pardon?

— Dedublarea psihică! Asta constă în a lăsa spiritul să părăsească trupul şi să se îndepărteze pentru o durată variabilă. La întoarcerea în învelişul său corporal, subiectul care s-a dedublat poate aduce mărturie şi poate dovedi ceea ce a văzut, a auzit şi a făcut.

Mă aşteptam la orice, numai la asta nu.

— N-am venit aici ca să ascultăm asemenea prostii! m-am revoltat eu.

Holmes şi Crowley schimbară o privire furişă în care mi s-a părut că desluşesc o anumită complicitate. Spre marea mea uimire, prietenul meu făcu un gest, invitându-l pe interlocutorul nostru să-şi

continue explicaţia.

— Dedublarea este un fenomen cât se poate de real. Nu aţi auzit niciodată de autoscopie, doctore Watson? recidivă Crowley.

— Auto ce?

— Autoscopie. E un fenomen care constă în a-ţi vedea dublul, sau a te vedea pe tine însuţi, dacă preferaţi.

— Îmi închipui că practic autoscopia de fiecare dată când mă uit în oglindă.

— Nu este vorba de o oglindire, ci de o entitate independentă, autonomă şi foarte reală. Autoscopia se produce în felul următor: un om adormit are deodată senzaţia că se înalţă în aer şi că îşi observă propriul corp. Este una dintre manifestările dedublării.

Holmes părea foarte interesat de explicaţiile lui Crowley.

— Într-adevăr, am avut şi eu deja impresia aceasta, afirmă el. Dar, deşi efectul a fost foarte impresionant, am crezut că era vorba de un simplu vis, la fel ca senzaţia de a cădea sau de a zbura.

— Ceea ce aţi simţit nu era un vis, ci o acţiune psihică ce s-a produs realmente. Dedublarea face parte din aptitudinile pe care omul le-a pierdut de-a lungul veacurilor.

Crowley se îndreptă spre biblioteca impunătoare şi scoase mai multe cărţi pe care le alese fără nicio ezitare, apoi se întoarse la masa din salon şi ni le puse una câte una în faţă.

— Iată *Daemonomania* lui Jean Boudin, apărută în 1576! Iată *Magia naturalis libri.* Toate relatează aceleaşi fapte. Anumite stări cataleptice sau comatoase, ce se pot datora bolii sau somnului, îngăduie dublurii să părăsească trupul şi să rătăcească în voie, din proprie iniţiativă sau pentru a răspunde unei cereri. Oricine poate, dacă are suficiente cunoştinţe, să acţioneze asupra făpturilor vii pe calea acestei dubluri. Perenitatea şi constanţa credinţei în dublură sunt impresionante. Am adunat mai multe sute de mărturii din literatura veche şi modernă. Vi le supun atenţiei pentru ca să puteţi să luaţi cunoştinţă singuri de ele şi să judecaţi dumneavoastră înşivă.

Toate aceste mărturii concordă indiferent de credinţele şi de convingerile autorilor lor. Numai interpretarea variază. Ceea ce ţine de voinţa divină la vizionarii creştini este rodul unei ştiinţe la magicieni şi la alchimişti. În toate cazurile, condiţia *sine qua non* a călătoriei este coma trupului. Tradiţiile păgâne şi creştine au aceeaşi sursă, şi fiecare explică în felul ei istoria dublului.

— Dacă ceea ce spuneţi e adevărat, rezumă Holmes, oricine dintre noi ar trebui să se poată… dedubla.

— Într-adevăr. Dar omul s-a închis de-a lungul secolelor în caverna pragmatismului şi a ştiinţei şi a uitat de lumea adevărată, din care nu mai percepe decât frânturi. El a pierdut puterile strămoşilor. În zilele noastre, puţini mai ştiu că posedă un al doilea eu. Numai câţiva rari iniţiaţi stăpânesc tehnica permiţând eliberarea sa după propria voinţă. Anumite persoane sunt predispuse firesc la acest gen de fenomen. Alţii, în schimb, pot reuşi doar cu ajutorul unor expediente precum alcoolul sau drogul.

Mă miram că prietenul meu poate fi interesat de asemenea inepţii. În ce mă priveşte, Crowley nu mă convinsese.

— Toate astea ţin de fantezia pură şi de iraţional.

— Ceea ce astăzi este iraţional mâine se poate dovedi raţional, doctore Watson.

Mi-am dat ochii peste cap.

Chipul lui Crowley se crispă, adoptând o expresie de rigiditate serioasă.

— Astăzi se reuşeşte explicarea unor fenomene care odinioară erau de neînţeles. Exemplele sunt puzderie. În Antichitate, grecii atribuiau un suflet anumitor minerale deoarece le puteau atrage pe altele. Astăzi, principiul fizic al magnetismului nu mai miră pe nimeni. În Evul Mediu, o simplă criză de epilepsie era considerată o manifestare diabolică. Nu numai că savanţii nu înţelegeau aceste fenomene, ci le şi combăteau cu ura şi violenţa pe care le zămisleşte frica. Şi nu mai pomenesc de acuzaţiile de erezie care i-au fost aduse

lui Galilei…

— Observaţiile dumneavoastră sunt juste, recunoscu Holmes. În ce mă priveşte, însă, prefer să mă limitez la analiza strictă a faptelor.

— Şi eu la fel, afirmă Crowley. Sunt însă fapte care, chiar şi astăzi, sunt explicate cu greu de ştiinţa oficială. Suntem cu toţii prizonierii secolului nostru, ai cartezianismului, ai ideilor primite de-a gata şi ai prejudecăţilor. Şi savanţii, mai mult ca alţii, se arată întotdeauna fricoşi când se pune problema de a recunoaşte noi descoperiri care ar risca să aducă în discuţie temeiul şi legitimitatea ştiinţei lor.

Holmes încuviinţă din cap. Era evident că spusele lui Crowley confirmau propria sa experienţă. Nu era el însuşi considerat un eretic şi un iconoclast de către cercurile ştiinţifice şi religioase?

Dar dacă Holmes părea să fi căzut pradă farmecului acestui ciudat personaj, nu la fel stăteau lucrurile şi pentru mine.

— Dacă înţeleg bine, am continuat eu pe un ton ironic, fiecare individ ar poseda facultatea de a se dedubla, cu condiţia să intre într-o stare cataleptică cu ajutorul drogului sau sub efectul unei febre puternice?

— Exact.

— Acest dublu s-ar putea deplasa atunci după voia lui, ar putea intra într-un individ şi i-ar putea porunci să acţioneze cum vrea el?

— Absolut.

— Atunci, după părerea dumneavoastră, un asasin nu ar mai trebui decât să adoarmă şi să pună să i se execute crimele de către o terţă persoană manipulată de dublul lui. Sau ceva de genul ăsta…

— Da. Dar constat după tonul dumneavoastră ironic că nu mă credeţi, doctore Watson. E mai comod să refulezi aceste consideraţii în ţinutul viselor şi al imaginaţiei fantastice decât să accepţi să-ţi bulversezi credinţele, nu-i aşa?

— Nu cer decât să vă cred, domnule Crowley. Aduceţi-ne o dovadă palpabilă şi verificabilă a acestor afirmaţii şi voi fi primul

dumneavoastră adept.

— De asta v-am şi chemat astăzi. Vă rog să veniţi cu mine, domnilor! Rose trebuie să se fi trezit de-acum.

Crowley ne conduse într-un subsol al casei. Am coborât o scară în spirală îngustă şi întunecată, apoi am traversat două odăi la fel de întunecate şi am ajuns într-o sală spaţioasă luminată de două făclii prinse de pereţi, al căror sfârâit neplăcut îţi dădea fiori pe spinare.

Vreo douăzeci de persoane stăteau în picioare în cercul din centrul camerei, într-o tăcere plină de reculegere, îmbrăcate în nişte patrafire negre, cu capetele ascunse de capişoane imense, şi ţinând în mână câte o lumânare neagră. De unde mă aflam, nu puteam vedea în jurul a ce anume stăteau ele.

Crowley îşi duse degetul la buze, dându-ne a înţelege că trebuia să păstrăm tăcerea cea mai desăvârşită. O tensiune ciudată domnea în locul acela, ca şi cum ar fi urmat să se producă un eveniment extraordinar. M-a cuprins încetul cu încetul un sentiment de indispoziţie.

Ne-am alăturat grupului. Abia atunci am văzut-o pe femeia întinsă pe o lespede de marmură, cu ochi închişi. Un fior prelung şi îngheţat mi-a străbătut şira spinării, şi şocul a fost atât de mare, încât nu mi-am putut stăpâni o exclamaţie de stupefacţie. Un „Ssst!” colectiv se auzi pe dată ca răspuns la interjecţia mea. Femeia care se găsea pe lespede corespundea întru totul descrierii pe care i-o făcuse Reginald Foster faimoasei femei în negru. Paloarea cadaverică a feţei sale contrasta cu negrul veşmintelor. Ochii îi erau marcaţi de două cearcăne adânci care trădau o oboseală extremă. Buzele subţiri şi strânse nu mai aveau culoare. Un straniu aspect de lichefiere emana din toată făptura ei, trimiţând cu gândul la o lumânare mistuită de flacără.

Crowley se apropie de noi.

— Iat-o pe Rose, soţia mea. Se află în stare cataleptică de mai multe ore. Acum face o experienţă de dedublare sub supravegherea

câtorva dintre adepţii noştri.

Chipul lui Crowley se descompuse. Părea deodată anxios.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Holmes.

— Nu... nu pricep. Ar fi trebuit să-şi termine călătoria de peste o oră.

Holmes se duse foarte aproape de trupul femeii în negru şi se încruntă. În ciuda răcorii din odaie, pe fruntea lui Crowley apăruseră broboane mari de sudoare. Pradă unei agitaţii extreme, adăugă, ca pentru a se linişti:

— Trezirea ar trebui să fie iminentă. Durează doar ceva mai mult ca de obicei. Ar trebui să se întoarcă. S-a întors întotdeauna. Atunci va putea depune mărturie despre ce a văzut şi a făcut.

— Nu va depune niciodată vreo mărturie, afirmă Holmes. Nefericita aceasta e moartă.

Un bărbat tresări şi se întoarse spre mine:

— Ce? Ce-aţi spus? Rose e moartă?

Am tresărit la rândul meu zărind la lumina lumânării sale chipul celui ce vorbise. Paiete galbene străluceau în irisul ochilor. Pielea nu îi era omenească. Am avut preţ de o clipă impresia că întâlnesc privirea unui lup. Bărbatul îndepărtă lumânarea şi faţa îi dispăru sub întunericul capişonului. Mi-am simţit stomacul strâns de o mână nevăzută. Evenimentele se precipitară. Ceea ce nu era la început decât un murmur vag crescu pentru a deveni un vacarm angoasant.

Holmes apucă braţul lui Crowley cu un gest persuasiv.

— Vă implor, lăsaţi-l pe Watson să o consulte pe nefericita asta!

Crowley deveni livid şi aţinti o privire înspăimântată asupra soţiei sale, ca şi cum tocmai percepuse grozăvia situaţiei. După secunde îndelungate de ezitare, sfârşi prin a ne da acordul cu un gest imperceptibil din cap.

Un bărbat cu cagulă mai încercă să-mi aţină calea.

— Nu face asta, nefericitule! Un singur contact fizic ar putea fi de ajuns ca s-o ucidă. Spiritul ei nu s-ar mai putea întoarce în trup şi

ar fi condamnat să rătăcească pentru eternitate.

— Prostii! Lăsaţi-mă să trec! am urlat eu.

După o scurtă îmbrânceală, am reuşit să ating trupul şi m-am înfiorat la contactul cu pielea întinsă şi glacială.

— Ţinând cont de rigiditatea cadaverică, am afirmat eu, aş spune că femeia aceasta este moartă de circa trei ore!

Un val indescriptibil de panică urmă acestei afirmaţii. Adepţii îşi lăsară lumânările şi podoabele să cadă pe jos ca să ajungă cât mai repede la ieşire. Adunarea se spulberă ca un stol de păsări. Crowley se retrase într-un colţ al încăperii vaste şi se ghemui într-o atitudine fetală, cu spinarea încovoiată şi capul pus pe genunchii strânşi în braţe.

M-am întors şi am văzut că eram singur în cavoul acela lugubru cu Aleister Crowley şi cadavrul soţiei sale. Până şi Holmes fugise!

Am reuşit nu fără greutate să-l pun pe picioare pe Crowley, care rămase imperturbabil la vorbele mele de îmbărbătare. Omul nu mai era decât umbra lui. L-am dus până în dormitor şi l-am întins pe pat. Continua să aibă o expresie halucinată şi părea incapabil să reia contactul cu realitatea.

A trebuit apoi să mă ocup de defunctă. După mai multe ore de demersuri, am izbutit să anunţ morga, care trimise în sfârşit un slujbaş. Omul înfăşură cadavrul bietei Rose Crowley într-un linţoliu alb şi îl luă în spinare.

M-am întors în apartamentul nostru în toiul nopţii, sleit de ziua istovitoare. L-am găsit pe Holmes fumându-şi pipa, instalat confortabil în faţa focului.

— A, Watson, iată-te în sfârşit! Pe unde ai umblat?

— Holmes! Eu cred că ar trebui să…

— Ce concluzii ai tras despre Rose Crowley?

— Ce…? Păi, după părerea mea, a sucombat în urma unei crize cardiace. Starea ei fizică era deplorabilă. Trebuie că se droga excesiv

ca să atingă nivelul de comă necesar experienţelor sale primejdioase. Practica asta repetată i-a venit de hac sănătăţii sale fragile.

M-am aşezat comod în fotoliul meu şi mi-am încălzit mâinile la focul care trosnea în cămin.

— Dar tu unde ai dispărut, Holmes? M-ai părăsit acolo fără nicio explicaţie.

— Nu era timp de explicaţii, Watson. Am fugit după Samuel Bocton, directorul revistei *Fantastica.* Nu i-ai remarcat prezenţa?

— Am avut o bănuială, o fracţiune de secundă. Dar totul s-a petrecut atât de repede. Ai reuşit să-l interoghezi?

— Da. Mi-a spus că este membru al Stelei de Argint încă de la înfiinţarea acestei secte. Frecventa aici artişti şi scriitori celebri precum Bram Stocker.

— Autorul lui *Dracula.*

— Chiar el. Bocton pretinde că e într-o desăvârşită comuniune de spirit cu oamenii ăştia şi consideră că apartenenţa lui la Steaua de Argint este un semn de recunoaştere socială.

— Nu ne-a spus nimic din toate astea când l-am vizitat.

— De ce să ne fi spus? În schimb, aminteşte-ţi de cuvintele lui. Ţinea acelaşi discurs blazat ca şi Crowley. Ăştia doi slăvesc cultul persoanei. Aminteşte-ţi de crezul lui Crowley: „Fă ce-ţi place.”

Îmi aminteam perfect de vizita la Bocton. Nu vedeam prin ce anume Crowley şi adepţii lui se deosebeau de cei pe care îi criticau. Nu înălţaseră oare egoismul şi cinismul la rangul de doctrină?

Holmes făcu o pauză şi îşi aprinse din nou pipa.

Mi-am întins picioarele înspre foc. În vremea din urmă, genunchiul drept mă cam durea.

Încălzit de flăcările benefice, mi-am continuat meditaţia.

Aşadar, legăturile dintre diferiţii protagonişti ieşeau încetul cu încetul la iveală. Samuel Bocton şi Reginald Foster colaborau în cadrul revistei *Fantastica.* Foster şi Hazelwood lucrau împreună la identificarea unei misterioase reţele criminale. Crowley şi Bocton erau

prieteni vechi. Cât despre trioul Houdini, el se interesa îndeaproape de aceste cazuri. Mai rămânea un element foarte intrigant...

— Încă o dată, ce caută fratele tău Mycroft în toată afacerea asta?

O expresie desăvârşită de surprindere se întipări pe faţa prietenului meu.

— Mycroft? Lucrează cu Hazelwood! Asta însă o ştim dintotdeauna. E evident că fratele meu nu are nimic de-a face cu povestea asta.

Să fi fost oare chiar atât de evident?

26

Medicii legişti confirmară diagnosticul meu: criză de inimă consecutivă unei absorbţii masive de drog. Flirtând prea mult cu moartea, Rose Crowley sfârşise prin a cădea în ghearele ei.

L-am vizitat de mai multe ori pe Crowley. Starea sa psihică era critică. Nu mai rămăsese nimic din individul mândru şi arogant pe care îl cunoscusem. Omul nu reuşea să accepte moartea soţiei sale. Se droga cât era ziua de lungă, convins că poate intra în comunicaţie cu defuncta.

Uneori, Crowley făcea afirmaţii incoerente. Poate însă că pentru el nu erau întru totul aşa. Tot nu ştiam ce spera să ne dezvăluie la sfârşitul acelei faimoase şedinţe de dedublare care o costase viaţa pe soţia sa.

În ziua aceea, Holmes hotărî să-i mai facă o vizită. Continua să spere că va scoate de la el vreo informaţie valabilă. Prietenul meu mă rugă să-l însoţesc, pentru a-mi da părerea medicală despre starea de sănătate a lui Crowley.

L-am găsit pe omul nostru întins în pat, foarte slăbit, cu privirile în gol. Nu mai dormea, dar mintea lui părea să rătăcească pe altă lume. Faţa îi era de o paloare cadaverică. Cel mai mic gest părea să-i ceară un efort nespus. Holmes i se adresă cu o solicitudine pe care nu

i-o cunoşteam:

— Cum vă simţiţi astăzi?

— Mai bine, mulţumesc. Am lucrat mult. Întrezăresc cumplitul adevăr.

Crowley era cu siguranţă foarte slăbit, dar nu era vădit sub influenţa drogului. Holmes observă acest lucru şi se folosi de ocazie pentru a-l interoga.

— Îmi pare rău că revin asupra acestor evenimente penibile, dar trebuie să o fac pentru necesităţile anchetei.

— V-am promis ajutorul meu şi o să mă ţin de cuvânt.

Prietenul meu adoptă o voce măsurată şi calmă care îndemna la confidenţă.

— Ce trebuia să ne comunice Rose Crowley?

— Problema e că nici eu nu ştiu. Îi încredinţasem misiunea delicată de a efectua o anchetă prin dedublare.

— Ce anchetă i-aţi încredinţat?

— Cea de a-l găsi pe asasin, bineînţeles.

Holmes îmi aruncă o privire cu subînţeles.

— Da, evident.

Crowley continuă, convins că găsise o ureche atentă:

— Asta ne-ar disculpa definitiv. Dar diferitele mele tentative de a intra în contact cu Rose au eşuat.

Am făcut ochii mari.

— Să intraţi în contact? Dar a murit!

Holmes îmi aruncă o privire neagră. Crowley continuă fără să-mi dea atenţie:

— Pentru noi ceilalţi, iniţiaţii, ăsta nu-i decât un amănunt. Practic spiritismul dintotdeauna. În principiu, nu întâmpin nicio greutate să comunic cu spiritul morţilor. E aproape o formalitate.

Mă pregăteam să formulez o nouă observaţie, când Holmes mă calcă pe picior.

— Înţeleg, am afirmat eu cu un rictus de durere.

Singurul lucru pe care îl înţelegeam era că ne pierdeam vremea ascultând delirul morbid al unui drogat notoriu.

— Dar de data aceasta nu aţi reuşit să stabiliţi contactul? se interesă Holmes, ca şi cum i s-ar fi părut ceva firesc.

— Da, şi de asta sunt convins că Rose a căzut într-o capcană.

Holmes se apropie de Crowley.

— O capcană?

— Vreau să spun, dublul ei, bineînţeles.

— Bineînţeles, am repetat eu ca un ecou.

— Dublura ei nu s-a putut reintegra în învelişul corporal al soţiei mele. Asta înseamnă că e prizonier undeva, sau condamnat să rătăcească pe vecie între lumea celor vii şi lumea celor morţi.

Acest Crowley avea o concepţie foarte ciudată despre moarte, iar Holmes părea realmente interesat de teoria lui. Iată ce mă surprindea şi mai mult.

— Am căpătat o certitudine, adăugă Crowley. Rose descoperise ceva important. Cineva a împiedicat-o să-mi vorbească şi o reţine în continuare într-o lume inaccesibilă celor vii. Trebuie să o eliberez.

Crowley se ridică din pat, cu privirea halucinată, şi se clătină o clipă. Holmes îl prinse de cot.

— Şi cum aveţi de gând să procedaţi?

— O să-i întind o capcană duşmanului nostru.

Crowley se îndreptă clătinându-se spre imensa lui bibliotecă şi scoase un tom impunător, mult mai recent decât celelalte, din care ieşeau mai multe semne de carte. Puse volumul pe masă, în faţa noastră. Am descoperit titlul în acelaşi timp cu prietenul meu: *Istoria sectelor secrete,* de profesorul Cornelius Hazelwood.

— Cum aţi intrat în posesia acestei cărţi?

— Un prieten de-al meu, Samuel Bocton, care este editor, a reuşit să şi-o procure în avanpremieră. Apariţia în librării ar trebui să aibă loc peste câteva zile.

Holmes îmi aruncă o privire complice. Această mărturisire

spontană confirma că Aleister Crowley şi Samuel Bocton se cunoşteau foarte bine.

— Vă interesează ce spune Hazelwood? am întrebat eu la întâmplare.

— Sunt obligat. Dacă vreau să mă apăr, e mai bine să ştiu de ce anume mă acuză.

Chipul lui Crowley se înăspri, exprimând deodată ranchiuna şi dispreţul.

— Cartea asta e o mistificare în toată regula. Conţine toate poncifele şi cele mai rele minciuni din domeniu. Ca să nu mai punem la socoteală anacronismele, nedemne nici măcar de un şcolar…

Am încercat să înţeleg limpede.

— Aşadar, nu luaţi în serios cartea asta?

— E puţin spus. Nu numai că nu e serioasă, dar mai e şi în mare parte plagiată după *Maiul vrăjitoarelor.*

— *Maiul… vrăjitoarelor*

— Este vorba despre o carte de sinistră amintire. A servit timp de două secole drept manual de lucrări practice pentru inchizitori. A fost scrisă în 1486 de Henri Institor şi Jacques Sprenger, doi profesori de teologie din Ordinul Fraţilor Predicatori. Cartea demonstra existenţa vrăjitoriei şi a satanismului, şi expunea modalităţile concrete de interogare a suspecţilor. Sute de mii de pretinşi eretici au fost astfel torturaţi şi masacraţi. Cel mai adesea, singura lor greşeală reală era să se opună doctrinei oficiale a Bisericii catolice.

— Susţineţi că lucrarea lui Hazelwood e scoasă din acest… *Maiul vrăjitoarelor*

— Într-o mare măsură, da! În rest, celebrul nostru savant s-a mulţumit să copieze totul şi orice. Am dovada categorică. Veniţi cu mine!

Crowley se îndreptă spre bibliotecă şi scoase un ceaslov ajuns ferfeniţă.

— Ascultaţi aici: „Sugrumate şi apoi tăiate în bucăţi,

majoritatea victimelor ritualurilor satanice sfârşesc în cazanul în care vrăjitoarele prepară faimosul unguent al diavolului care trebuie obligatoriu să conţină puţină grăsime omenească. Iată reţeta exactă: se fierbe un copil într-un cazan de aramă, luând grăsimea care pluteşte deasupra, şi se îngroaşă ultima fiertură în felul supei de carne. Amestecată cu aconit, cu frunze de plop şi cenuşă, acest preparat diabolic serveşte la compromiterea recoltelor, îmbolnăvirea vitelor, trimiterea duşmanilor pe lumea cealaltă...". Hazelwood a copiat prostiile astea cuvânt cu cuvânt şi atribuie acest ritual barbar Stelei de Argint. Nici mai mult, nici mai puţin.

Crowley se înroşi uşor sub efectul furiei. Îşi regăsea încetul cu încetul arţagul şi combativitatea. Glasul i se înălţă cu un ton:

— Dar toate acestea nu au nici cea mai mică importanţă în comparaţie cu ceea ce o să vă arăt. Cartea asta conţine un mesaj mult mai neliniştitor, care îl acuză definitiv pe autorul ei şi îmi permite să afirm că sunt victima unui complot înspăimântător. A venit timpul să îl desemnăm pe adevăratul vinovat! Pregătiţi-vă pentru un şoc teribil!

Ce dezvăluire nebuloasă ne pritocise? Pentru un manipulator precum Crowley, cel mai bun mijloc de a se dezvinovăţi nu era cel de a apărea în ochii tuturor drept o victimă?

Crowley deschise lucrarea lui Hazelwood la o altă pagină marcată cu un semn de carte şi arătă cu degetul o gravură mică.

— Citiţi textul ăsta, domnule Holmes, şi observaţi cu atenţie gravura care îl însoţeşte!

Prietenul meu se aplecă asupra cărţii.

— „În Egipt, în timpul dinastiei Amenhotep, datina voia să se ofere Nilului o fetiţă virgină pentru a-i obţine clemenţa şi pentru a avea siguranţa că va fertiliza valea... Mâinile victimei erau tăiate, îmbălsămate şi oferite separat lui Seth, diavolul egiptean. Această datină oribilă este atribuită actualmente sectei de obedienţă pseudoegipteană Steaua de Argint, condusă de execrabilul Aleister

Crowley.”

Apoi îşi scoase lupa lui mare şi o plimbă o clipă deasupra desenului. Deodată, chipul i se descompuse. Ridică o privire năucită spre Crowley, scăpă lupa şi căzu înapoi pe scaun, ca lovit în cap.

Am luat lupa şi m-am repezit la desen. Ceea ce am descoperit atunci întrecea orice închipuire. Ritualul descris de acest crochiu nu se desfăşura în Egipt, ci la Londra, în locul exact unde micuţa Mary îşi găsise moartea. Am recunoscut cheiul, şinele pe care lunecau vagonetele cu cărbuni, şi până şi podul acela faimos sub care îl întâlnisem pe Jack Cerşetorul.

— E imposibil! am exclamat.

Am apropiat iarăşi lupa de desen. Ucigaşul era înfăţişat sub trăsăturile lui Seth, echivalentul egiptean al lui Satana al nostru.

La rândul meu, l-am interogat pe Crowley din priviri. Acesta întoarse încet un mănunchi de pagini, până la semnul de carte următor.

— Şi cu celelalte e la fel.

— Cu celelalte? ... am repetat eu.

Deschise cartea la o pagină care descria un ritual grecesc datând din Antichitate: îngroparea de vii a cinci băieţi mici. Am privit pe rând. Am recunoscut cimitirul şi cocioaba nefericitului Mulligan, la intrare. Până şi cel mai mic detaliu era redat în acest crochiu.

Crowley mai întoarse nişte pagini.

Am recunoscut cavoul unde Jane Burnington fusese găsită trasă în ţeapă pe crucifixul răsturnat. Mi-am lipit ochiul de lupă. Într-un colţ al desenului se desluşea rânjetul obscen al diavolului, care părea să se bucure de această scenă.

Am descoperit una câte una şi toate celelalte crime.

Apoi Crowley închise cartea şi se îndreptă înapoi spre patul lui, unde se prăbuşi, la capătul puterilor.

Timpul se coagulă.

Eram zdrobiţi de povara acestei revelaţii. Cu ochii ficşi, Holmes

privea în gol.

27

Nu mai puteam amâna înfruntarea cu Hazelwood. Prietenul meu îşi ascundea prost încordarea, dar hotărârea lui era mai puternică decât teama.

La mai puţin de o oră după ce ne despărţiserăm de Crowley, ne-am prezentat la Hazelwood.

Holmes bătu tare în uşă. Un majordom distant şi semeţ ne deschise aproape imediat.

— Domnule Holmes, domnule Watson. Binevoiţi să mă urmaţi, vă rog, domnii vă aşteaptă.

— Domnii… ne aşteaptă? am repetat eu, uluit. Servitorul nu apucă să răspundă. Un bărbat de o statură impunătoare veni în întâmpinarea noastră. Stupoarea mea a atins paroxismul când l-am recunoscut pe Mycroft Holmes. Ce eveniment excepţional îl putuse face să iasă din vizuină?

— Sherlock, abia acum ai apărut? îşi întrebă el fratele.

— Mintea mea e mai înceată decât a ta, Mycroft, o ştii bine, replică prietenul meu pe un ton de falsă detaşare.

Mycroft Holmes ne conduse într-un salon. Doi bărbaţi stăteau aplecaţi asupra a tot felul de cărţi şi reviste care umpleau o masă de lucru. Conversaţia lor părea foarte însufleţită. Am prins câteva

frânturi.

— Unde sunt acum?

— La librari. Aranjarea în rafturi este prevăzută pentru mâine dimineaţă.

— Catastrofă! Şi presa?

— Campania a fost lansată. Ziarele sunt sub tipar.

— Nu se mai poate anula?

— Nu, e prea târziu.

Cei doi se întoarseră către noi când ne-am apropiat. Mergeam dintr-o surpriză într-alta. L-am recunoscut pe Samuel Bocton, directorul revistei *Fantastica.* Celălalt trebuie că era Hazelwood.

Acesta din urmă se ridică brusc şi se îndreptă grăbit spre noi. Nu ştiu de ce, dar îmi închipuisem întotdeauna că numele Cornelius Hazelwood era foarte potrivit pentru un bătrân profesor arţăgos şi autoritar. Bărbatul care venea spre noi nu avea mai mult de cincizeci de ani. Era îmbrăcat cu o sobrietate elegantă. Era ceva mai scund decât mine, dar, recunosc, şi ceva mai subţire. Fără îndoială că practica vreun sport ca să-şi întreţină silueta tânără şi dinamică. Privirea-i pătrunzătoare din spatele ochelarilor mici cu rame de metal îl făcea să pară întrucâtva auster şi ne amintea că era în primul rând un intelectual înainte de a fi un om de acţiune. Calviţia îi năpădea tâmplele şi îi accentua fruntea care părea prea mare şi săpa adânc în părul frizat. Un detaliu oarecum anacronic mi-a atras atenţia: purta un barbişon ascuţit în stilul muşchetarilor, pe care şi-l netezea întruna.

— Domnule Holmes. Vă mulţumesc că aţi venit atât de repede.

Prietenul meu nu izbuti să-şi ascundă mirarea.

— Atât de repede? Nu…

— N-are rost să pierdem vremea cu vorbe inutile, îl întrerupse gazda noastră, întinzându-i mâna. Să facem pace! Îmi recunosc greşelile din trecut.

Sherlock Holmes nu îşi găsi cuvintele, descumpănit de această intrare în subiect cel puţin neaşteptată. Cornelius Hazelwood părea

foarte nervos.

— Timpul ne presează. Trebuie să evităm cu orice preţ hecatomba. Afacerea asta a provocat deja destule pagube. Psihoza se instaurează. E în joc credibilitatea guvernului şi, ca să spun drept, şi a mea.

— Dacă aţi binevoi să mă luminaţi un pic, reuşi să rostească prietenul meu.

Mycroft Holmes veni în ajutorul fratelui său.

— Se pare că Sherlock nu are toate datele. Să ne luăm răgazul de a-i explica situaţia, dacă vreţi.

Am luat loc în jurul mesei de lucru. Mycroft Holmes continuă:

— Iată despre ce este vorba: în urmă cu câtva timp, un ziarist independent pe nume Reginald Foster l-a căutat pe Samuel Bocton la *Fantastica* pentru a-i…

Sherlock Holmes îl întrerupse pe fratele său cu un gest.

— Pentru a-i propune să-i publice ancheta sub formă de foileton. Foster era pe urmele unei organizaţii criminale în sânul căreia o misterioasă femeie în negru juca un rol important. Avea de gând să-l întâlnească pe Mark Dughan în cadrul anchetei sale.

— Erai la curent cu asta?

Prietenul meu dădu din umeri.

— Oi fi având eu mintea înceată, dar îmi merge totuşi cât de cât.

— Ce altceva mai ştii?

— L-ai numit pe Foster în postul de gardian la Millbank. Dar nu oricine poate fi spion. Foster şi-a plătit curiozitatea cu viaţa. Cum ai putut încredinţa o asemenea misiune unui amator, Mycroft?

— N-am avut de ales. Nici măcar nu m-am putut întâlni cu acest Foster, că i-aş fi dat nişte sfaturi preţioase. Profesorul mi l-a, să zicem…

Profesorul, care nu era vădit în largul său, tuşi în pumn şi îşi netezi de mai multe ori barbişonul.

— Să nu ne temem de cuvinte, Mycroft, ţi l-am impus uzând de influenţa mea. Foster părea omul potrivit. Şi voiam să împărtăşesc onoarea descoperirilor sale.

Un zâmbet flutură o clipă pe buzele lui Sherlock Holmes.

Hazelwood continuă:

— Din păcate, Foster a eşuat şi asasinul lui a fugit în condiţiile pe care le ştiţi. O serie de crime de neconceput a urmat acestei evadări.

— Toate astea le ştiu deja, îl întrerupse prietenul meu. În primul rând însă, de unde ştiaţi că o să vin aici?

— Părea inevitabil, afirmă Mycroft Holmes. Ca şi noi, ai descoperit gravurile din cartea profesorului. Era evident că îi vei cere imediat explicaţii.

Sherlock Holmes aţinti o privire acuzatoare asupra împricinatului.

— Într-adevăr.

Hazelwood îşi luă un aer îndurerat.

— Pot să explic totul. Am acţionat în grabă. Nu îmi caut scuze, dar am circumstanţe atenuante: sunt presat de administraţie şi de opinia publică să public fără încetare noi descoperiri şi să obţin noi rezultate. E preţul notorietăţii. Probabil că dumneavoastră ştiţi asta, domnule Holmes?

Prietenul meu nu răspunse. Hazelwood schiţă un zâmbet stânjenit.

— Recunosc că am greşit impunându-l pe Foster şi înlăturându-vă din ancheta aceasta. Dar certurile nu-şi mai au locul acum. Trebuie să ne unim forţele ca să combatem un duşman invizibil şi perfid.

Holmes îşi pierdu răbdarea.

— Să trecem la subiect. Spuneţi-mi unde aţi găsit faimoasele gravuri care apar în cartea dumneavoastră.

— Le-am cumpărat de la Foster. Afirma că deţine numeroase informaţii inedite despre ritualurile sectelor. Am alcătuit împreună un

dosar impresionant despre acest subiect. Părea foarte bine documentat şi sigur de el. Nu am mai avut grijă să verific fiecare informaţie pe care mi-a dat-o. Nu aveam timp, presiunea era prea mare...

— Asta nu face decât să deplaseze problema. De unde şi-a procurat Foster gravurile şi comentariile la ele?

Samuel Bocton, care nu intervenise încă în discuţie, ne arătă teancul de reviste de pe masă.

— Din arhivele revistei *Fantastica.*

Holmes îşi împreună vârfurile degetelor de la ambele mâini şi se încruntă.

— Foster nu v-a dezvăluit niciodată sursele lui, profesore?

— Nu. Dar parţial e din vina mea.

— Cum asta?

— L-am presat prea mult. Ştiam că are nevoie de bani pentru a-şi finanţa ancheta. Încheiasem cu el un contract. Îi cerusem să-mi furnizeze informaţii senzaţionale în schimbul unui avans bănesc substanţial. Şi, pentru a-şi onora angajamentul, mi-a furnizat documente luate din arhivele revistei *Fantastica.*

Sherlock Holmes se întoarse către Samuel Bocton.

— Revenim mereu la aceeaşi întrebare. Cine este la originea acestor gravuri şi a textelor care le însoţesc?

Un muşchi al obrazului îngustă privirea de lup, ca şi cum o străfulgerare de lumină l-ar fi lovit peste faţă.

— Mai mulţi autori. Majoritatea lor erau scriitori necunoscuţi sau ocazionali. Nu îi întâlneam niciodată personal. Corespondam prin poştă. Îmi trimiteau mici povestiri ilustrate despre enigme sângeroase care aduceau în scenă forţe oculte.

— De unde îşi găseau temele povestirilor?

Bocton îşi întoarse puţin capul, prezentându-ne un profil îngrijorător.

— Habar nu am. Este misterul creaţiei literare. Îmi închipui că

apelau la imaginaţia lor, sau că se refereau la nişte poveşti care fac mai mult sau mai puţin parte din memoria colectivă.

— Aţi păstrat numele şi datele acestor autori?

— Nu. Am aruncat multe hârtii cu prilejul mutării. Pe deasupra, cei mai mulţi dintre aceşti autori semnau cu un pseudonim sforăitor, astfel încât nu le cunoşteam numele adevărat.

— Mai colaboraţi cu vreunul dintre ei?

— Nu.

Bocton şovăi.

— Sau, cel puţin, dacă totuşi e cazul, nu utilizează aceleaşi pseudonime. *Fantastica* publică acum lucrări ample pe episoade, întrucâtva în felul lui *Strand Magazine.*

Nu era un secret pentru nimeni că Bocton visa dintotdeauna să întreacă *Strand,* pe care îl considera modelul genului.

— Când a fost publicată prima dintre aceste faimoase povestiri?

— Acum vreo trei ani, afirmă Samuel Bocton, întinzându-i o revistă lui Sherlock Holmes. Asta-i prima.

Prietenul meu îşi scoase lupa şi examina gravura. Chipul i se descompuse.

— Imaginea asta pare să descrie...

— Asasinarea lui Foster. Asta ne ziceam şi noi.

— Aţi anunţat această descoperire la poliţie?

— Bineînţeles. Cei mai buni copoi pe care îi avem studiază actualmente problema. Dar, încă de pe acum, unii nu o consideră decât o serie de coincidenţe fără legătură directă cu crimele.

Am examinat la rândul meu gravura. Înfăţişa efectiv o fortăreaţă cu aspect medieval. Nu aveam nicio îndoială că era vorba de Millbank.

Holmes insistă:

— Cum aţi ştiut că unele dintre textele dumneavoastră au fost reproduse în cartea profesorului Hazelwood?

— Printr-un simplu concurs de împrejurări. Prietenul meu

Aleister Crowley m-a rugat să-i procur cartea profesorului înainte de apariţie. Mi-a fost foarte uşor s-o fac, ţinând cont de relaţiile mele din lumea editorială. Am răsfoit cartea şi mi-am dat seama că anumite gravuri nu-mi erau necunoscute. I-am dat-o apoi lui Aleister. Abia mai târziu, răscolind prin arhivele mele, am descoperit incredibilul adevăr.

Sherlock Holmes îl privi neîncrezător pe Bocton.

— Dar de ce aţi venit aici? În cartea lui, Hazelwood îl acuză pe faţă pe prietenul dumneavoastră Crowley.

— Tocmai ca să-l apăr pe Aleister Crowley şi ca să evit o eroare judiciară înspăimântătoare l-am căutat pe profesor. Aleister este foarte afectat de moartea soţiei sale şi nu e în stare să-şi asigure singur apărarea. Îl cunosc bine pe omul ăsta. Ideile sale pot şoca, dar nu e un asasin.

O tăcere îndelungată urmă acestei declaraţii. În sinea mea, mi-am zis: un lup şi un şarpe, ce pereche frumoasă!

Samuel Bocton îşi îngustă ochii şi gura i se strâmbă, ca şi cum ezita să ne facă o dezvăluire crucială.

— *Fantastica* este o revistă săptămânală, începu el. Am publicat povestirile astea timp de aproape trei ani…

Hazelwood îşi luă un aer grav şi continuă ideea lui Bocton:

— Ceea ce reprezintă circa o sută cincizeci de povestiri ilustrate descriind nişte crime una mai atroce decât alta. Ne aşteaptă o muncă enormă. Trebuie să răsfoim fiecare povestire şi să încercăm să localizăm teatrul următoarelor crime. Dacă ucigaşul merge în continuare pe aceeaşi logică, în povestirile astea trebuie să existe locuri unde vor avea loc în curând nişte crime oribile. Dacă le descifrăm, poate că vom reuşi să i-o luăm înainte şi să-i întindem o capcană. În ce mă priveşte, o să analizez totalitatea gravurilor reprezentate în cartea mea…

Profesorul îşi întrerupse fraza şi ezită.

— Tot ce s-a întâmplat e din vina mea. N-ar fi trebuit să-i încredinţez niciodată o asemenea misiune lui Foster.

— Sunt la fel de răspunzător ca şi dumneata, replică Mycroft Holmes. Ar fi trebuit să-ţi ţin piept şi să mă împotrivesc acestui proiect. S-a dovedit a fi mult prea riscant.

Samuel Bocton îşi plecă privirile.

— Am şi eu partea mea de răspundere. Pe viitor, voi fi mai vigilent în privinţa povestirilor pe care le public şi…

Holmes îşi ridică palma.

— Stop! La ce bun să căutăm un ţap ispăşitor? Răul a fost făcut. Şi fiecare are partea sa de răspundere. Trebuie să examinăm cu o privire nouă cazurile astea.

Profesorul se întoarse către prietenul meu.

— De asta m-am gândit la dumneavoastră, domnule Holmes.

— La mine?

— Da. Trebuie să existe detalii care ne-au scăpat. În acest gen de cazuri, cel mai mic indiciu se poate dovedi important.

Ancheta lua încă o dată o cotitură dintre cele mai neaşteptate. Sherlock Holmes venise să-i ceară explicaţii lui Hazelwood, şi acum profesorul era cel care îi cerea umil ajutorul. Sherlock Holmes era acum solicitat de chiar aceia care îl ţinuseră deoparte. Nu mai înţelegeai nimic.

Tăcerea deveni apăsătoare. Bocton îi aruncă pe furiş o privire neliniştitoare lui Hazelwood. Profesorul îşi întoarse privirile şi îşi netezi nervos barbişonul.

O atmosferă neplăcută cuprinse odaia.

Am avut deodată senzaţia obscură că unul dintre noi ştia mult mai mult decât spunea. Asasinul se găsea oare în jurul acestei mese?

28

În uşa salonului se auziră trei bătăi. Holmes puse ziarul deoparte.

— Intraţi, doamnă Hudson!

Se făcuse de mult întuneric. Am aruncat o privire la pendulă – 23:30.

Gazda noastră îşi vârî capul pe uşă.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez la ora asta, dar m-am gândit că poate e ceva important...

— Ce s-a întâmplat?

— Terminasem de trebăluit la parter când am auzit un zgomot suspect la intrare. M-am grăbit să văd ce e şi am observat că cineva strecura hârtia asta pe sub uşă.

Îi întinse lui Holmes o foaie de hârtie împăturită.

— Până să deschid uşa, poştaşul nostru misterios se făcuse nevăzut în ceaţă.

Holmes luă misiva, îi mulţumi doamnei Hudson şi citi cu glas tare:

— „În atenţia domnului Sherlock Holmes. Se petrec lucruri îngrozitoare pe Downing Street nr. 78. Nişte vizitatori intră la căderea nopţii. Şi, mai târziu, pe sub fereastra mea trec oameni cu saci mari

de iută în spinare. Nu îndrăznesc să-mi închipui ce conţin sacii aceia. L-am văzut pe tânărul James Pickox intrând în clădirea asta misterioasă. Dar nu a mai ieşit niciodată, cel puţin nu pe picioarele lui. Nu am încredere în poliţie, şi de asta mă adresez dumneavoastră, domnule Holmes. Faceţi lumină în problema asta şi descotorosiţi în sfârşit oraşul de Monstru. Fiţi prudent, locul e foarte primejdios.” Evident, nu e semnată.

— Asta-i de înţeles. Londra e în stare de şoc. Autorul scrisorii ăsteia a preferat anonimatul din teamă de represalii. Toată lumea se teme.

— Nu şi eu, Watson.

Holmes îşi îmbrăcă pardesiul gros şi îşi puse pe cap o caschetă cu clape ca să se ferească de noaptea glacială. M-am hotărât să merg cu el. Şi-a strecurat pistolul în buzunar şi l-am imitat pe dată.

Felinarele cu gaz lampant ce se legănau de o parte şi de alta a birjei noastre luminau un perete gros de ceaţă, punctat, la fiecare câteva cvartale de case, de haloul albăstrui şi tulbure al unui lampadar. La porunca prietenului meu, birja se opri lângă numărul 60 de pe Downing Street şi am străbătut restul distanţei pe jos, strecurându-ne pe lângă ziduri.

Vântul ne lipea hainele de corp şi sporea şi mai mult senzaţia de frig. Răsuflarea noastră părea să înţepenească în jurul gurii.

Am ajuns în scurt timp în faţa imobilul cu numărul 78. Era o clădire dreptunghiulară de două etaje care trimitea cu gândul la un mic antrepozit. Uşa de la intrare era protejată de un grilaj metalic închis cu lacăt. Am ocolit clădirea, în căutarea altei intrări. Holmes îşi duse degetul la buze, apoi îmi arătă o fereastră fără gratii destul de accesibilă, dându-mi de înţeles din câteva gesturi că voia să ajungă la ea. Sperând că nimeni nu avea să ne surprindă, m-am rezemat cu spatele de zid, servind drept scară pentru prietenul meu. Holmes s-a urcat pe umerii mei. L-am auzit o clipă sforţându-se să deschidă

fereastra recalcitrantă. Un clinchet scurt de sticlă spartă răsună deodată în beznă, urmat aproape imediat de un lătrat depărtat.

Am rămas împietriţi în poziţia noastră inconfortabilă. Câinele tăcu în cele din urmă, după un scheunat îndelung. Eram cufundaţi într-o tăcere apăsătoare. Degetele mi-erau amorţite de frig şi mă dureau. În curând nu am mai simţit decât un singur picior pe umărul stâng, şi apoi nimic. Am înţeles că Holmes reuşise să se strecoare în clădire. Am ridicat capul: prietenul meu îmi întindea mâna de la înălţimea ferestrei. Am reuşit fără mare greutate să ajung şi eu înăuntru.

Holmes îşi scoase arma şi mi-o puse sub ochi, dându-mi a înţelege că aş face bine să mi-o scot şi eu pe a mea. Mi-am apucat pistolul cu o mână tremurândă.

Luna se juca de-a v-aţi ascunselea cu norii şi scălda odaia într-o lumină crepusculară. Am încercat să-mi dau seama ce se afla în locul acela. În aer plutea un miros înţepător şi nesănătos. Luciri stranii albăstrui se iveau ici şi colo în întuneric. M-am îndreptat spre ele. Mâna mi-a întâlnit în cale etajere imense care păreau să acopere o întreagă porţiune de perete. Am înaintat pe bâjbâite de-a lungul lor, încercând să le identific conţinutul. Am înţeles rapid că erau pline de borcane etichetate de diferite mărimi, asemănătoare celor utilizate pentru dulceţuri. Lumina spectrală provenea de la unele dintre aceste misterioase recipiente, ca şi cum ar fi conţinut vreo substanţă fotoluminiscentă.

În curând, luna dispăru cu totul şi ne lăsă într-un întuneric desăvârşit. Eram dezorientat. La câţiva paşi de mine, Holmes scapără un chibrit. Lumina izbucni, apoi pâlpâi domol. Am descoperit atunci o cameră fără mobilă, cu o masă lată în mijloc. Pe masă zăcea o formă alburie.

Holmes apropie chibritul de etajere.

Zeci de borcane erau înşirate pe mai multe niveluri. Am descoperit cu groază conţinutul lor macabru. O picătură de sudoare

îngheţată îmi alunecă de-a lungul şirei spinării. Cele de sus conţineau creiere de toate mărimile, întregi sau mutilate. Holmes plimbă lumina plăpândă de-a lungul etajerelor. Mai încolo, nişte ochi omeneşti pluteau într-un recipient mare cu margini înalte. Pe altă etajeră, am recunoscut rămăşiţe de ficat, rinichi şi plămâni. Şi, apoi, inimi tronând pe o etajeră laolaltă cu alte organe informe pe care nu am reuşit să le identific.

Chibritul se stinse şi ne lăsă din nou într-o beznă de nepătruns.

Cu siguranţă că ne aflam în vizuina monstrului.

Holmes mai aprinse un chibrit şi se îndreptă spre masa care ocupa mijlocul camerei. Un cearşaf mare acoperea o formă omenească.

Deodată, o lumină puternică umplu încăperea şi ne orbi. Un uriaş în cămaşă de noapte stătea în cadrul uşii, îndreptând o armă spre noi. Fizionomia lui avea densitatea şi puterea unui monolit de granit, dar privirea îi era deschisă şi limpede. În ciuda aspectului de ţapinar, omul nu părea deloc o brută.

— Mâinile sus! Nicio mişcare!

Am rămas încremeniţi aşa cum eram.

— Cine sunteţi?

— Sunt Sherlock Holmes şi acesta este prietenul meu, doctorul Watson, anunţă celebrul detectiv, arătându-mă cu bărbia.

Bărbatul avu o expresie de scepticism şi înainta spre noi fără să-şi slăbească vigilenţa.

— Într-adevăr, vă recunosc. Dar ce naiba căutaţi la mine acasă la ora asta?

Prietenul meu făcu ochii mari.

— La dumneavoastră acasă? Dar cine sunteţi?

— Sunt profesorul John Pickox, doctor în chirurgie.

— Pickox? am exclamat eu. Şi atunci ce-i cu toate astea?

Am arătat şirurile de recipiente.

— Nu sunt decât nişte organe omeneşti într-un amestec de

formol şi fosfor.

— Credeam... în sfârşit... anumite zvonuri susţin că... Chiar sunteţi chirurg? am bâiguit eu.

Pickox îşi lăsă arma în jos şi deschise un dulap plin de ferăstraie, microscoape şi schelete cu articulaţii îngălbenite, atârnate de fire de mătase.

— Păreţi tulburat, doctore Watson. Presupun că totuşi nu e prima oară când vedeţi o sală de studiu anatomic.

Ne-am lăsat la rândul nostru braţele în jos, ruşinaţi de greşeala pe care o făcusem.

— Am o cămăruţă sus, continuă John Pickox. Am auzit geamul spărgându-se şi câinele lătrând. Aţi intrat în casa mea prin efracţie, aşa că aştept explicaţiile dumneavoastră.

— Nu trebuie să ne atribuiţi cine ştie ce intenţii tenebroase, spuse Holmes. Am primit o scrisoare care lăsa să se presupună că tânărul James Pickox a căzut într-o capcană mortală chiar aici.

— E ridicol! se revoltă chirurgul. Pot să vă asigur că fiul meu e perfect sănătos.

— Unde este acum? insistă prietenul meu.

— A plecat la ţară, la părinţii mei, alaltăieri. Voia să se odihnească şi să înveţe în linişte pentru examene. Vrea să devină chirurg, ca şi mine.

Holmes părea descumpănit. Am arătat către corpul întins pe masa de anatomie a chirurgului.

— Bine, şi atunci... sub cearşaful ăsta...

— E o bătrână decedată ieri. Şi-a donat cadavrul şcolii de medicină. Slujbaşul de la morgă l-a adus la căderea serii. Am de gând să-l utilizez mâine dimineaţă la cursul meu de anatomie. Predau materia aceasta la douăzeci de studenţi, aici chiar.

— Putem să-l vedem? insistă Holmes.

— Dacă asta vă poate linişti...

Doctorul Pickox se apropie de masa de anatomie şi dădu la o

parte cearşaful cu un gest scurt. Trăsăturile i se descompuseră. Se clătină şi fu nevoit să se sprijine de perete ca să nu cadă.

Pe masă zăcea corpul violaceu al unui tânăr de vreo douăzeci de ani. Chipul îi era brăzdat de vinişoare albastre, şi cearcăne întunecate îi înconjurau ochii, care erau anormal de înfundaţi în orbite. Pe frunte îi era trasată o cruce inversată, de-a lungul căreia se formase o crustă maronie oribilă.

29

Holmes se dezbrăcă de pardesiu şi se prăbuşi în fotoliul lui. Eram nerăbdător să aflu rezumatul ultimelor sale investigaţii. Nu a fost nevoie să îl întreb, fiindcă a început imediat să vorbească:

— Tânărul asasinat este într-adevăr fiul doctorului Pickox. Ucigaşul i-a injectat virusul holerei, ceea ce explică tenul caracteristic al cadavrului.

— Holeră... Într-adevăr, avea tenul albăstrui şi ochii anormal de înfundaţi în orbite. Dar unde o fi putut găsi un virus activ?

— Tatăl lui lucrează la asta. Nu i-a trebuit mai mult lui Lestrade ca să-l aresteze pe doctor.

— Chirurgul a mărturisit?

— Nu. E în stare de şoc şi afirmă că nu înţelege nimic. După părerea lui, cineva a înlocuit cadavrul bătrânei cu al fiului său.

— Cine ar fi putut comite un gest atât de abominabil?

— Ultima persoană care a intrat în clădire este angajatul de la morgă, care a venit să lase cadavrul bătrânei către seară. I-a deschis un servitor, el a pus cadavrul pe masa de anatomie şi a plecat. Livrările astea-s banale, ţinând cont de activitatea doctorului Pickox.

— Şi nimeni nu a examinat cadavrul când a fost livrat?

— Nu. Era înfăşurat într-un linţoliu din cap până-n picioare ca să

nu contamineze locul. Pe deasupra, servitorul se teme cumplit de cadavrele astea şi îi lasă doctorului sarcina de a le scoate linţoliul. Aşa că a scăpat cât mai repede de slujbaşul de la morgă şi nu şi-a trezit stăpânul ca să-l anunţe de livrare.

— Şi omul de la morgă?

— Am anchetat personal în privinţa lui. Cel care a adus cadavrul nu face parte dintre angajaţii morgii. Cadavrul bătrânei nu trebuia livrat decât a doua zi, cu puţin înainte de începutul cursului de anatomie al doctorului Pickox.

— Aşadar, nu crezi în vinovăţia doctorului Pickox?

— Nu. Prea multe dovezi îl acuză. Dacă cineva ar vrea să facă din el o victimă perfectă, nu ar putea proceda mai bine.

Am reflectat cu glas tare:

— Într-adevăr. Asasinul l-a putut răpi pe tânărul Pickox în momentul când se urca în trăsura ce trebuia să-l ducă la ţară. Apoi l-a ucis şi a adus cadavrul acasă la tatăl lui. Servitorul l-a putut descrie pe aşa-zisul angajat de la morgă?

— Din păcate, nu. Omul purta o mască medicală, aşa cum poartă chirurgii. A explicat că nu vrea să rişte o contaminare.

— Ai putut găsi vreun indiciu?

— Da, câteva zeci, Watson.

— A, da?

— Dar toate îi aparţin doctorului Pickox şi par să se unească împotriva lui ca să-l acuze. Asasinul este un geniu al crimei. Sarcina mea va fi aşadar dublă. Va trebui să demonstrez nevinovăţia lui Pickox, şi, ceea ce e şi mai greu…

— Ce anume, Holmes?

— Să încerc încă o dată să-l conving pe Lestrade că se înşală.

În aceeaşi clipă, la parter, doamna Hudson se răsuci ca un titirez, rotindu-şi mătura deasupra capului, dar nu putu să facă nimic împotriva hoardei jegoase şi haotice care se năpusti pe scară.

Un puşti cu privirea îndrăzneaţă şi şapca pe o sprânceană trecu pragul salonului.

— Dom’le Holmes! Dom’le Holmes!

Am sărit din fotoliu, gata să-l alung pe intrus cu ajutorul bastonului meu solid, dar Holmes mă prinse de braţ.

— Lasă, Watson! Vezi bine că sunt „neoficialii” de pe Baker Street.

— A, da?

— Trebuie să-mi aducă veşti. Le-am cerut să supravegheze vechiul pod sub care Jack Cerşetorul îşi stabilise culcuşul.

Apoi prietenul meu îşi luă masca autoritară a unui comandant adresându-se soldaţilor şi arătă cu bărbia către un puşti ceva mai mare decât ceilalţi, care trebuie să fi fost şeful bandei.

— La raport, Higgins!

— L-am văzut, dom’le, aşa cum vă văd pe dumneavoastră.

— Pe Jack Cerşetorul?

Numitul Higgins făcu deodată nişte ochi mari, terorizaţi.

— Nu, dom’le, pe diavol.

— Pe… Unde asta?

— În inima Londrei, dom’le. Într-un soi de pivniţă care arată ca o peşteră a lui Ali Baba. Sunt sigur că se petrec lucruri urâte acolo.

Puştiul vorbea din experienţă.

— Du-ne repede acolo, tinere prieten!

Holmes îi dădu o jumătate de coroană şefului bandei, care se pierdu în mulţumiri. Hoarda coborî în goană scara şi se împrăştie urmărită de invectivele zadarnice ale doamnei Hudson. Numai faimosul Higgins rămase cu noi.

Am făcut semn unei birje. Puştiul luă loc lângă birjar şi îl conduse printr-un labirint de uliţe prost luminate pe care părea să le ştie ca pe propriile lui buzunare.

Birja a fost nevoită în curând să se oprească, deoarece nu mai putea să încapă pe străduţa din ce în ce mai îngustă. Am coborât şi

am mers o clipă printre două clădiri atât de înclinate că vârfurile lor păreau să se atingă. Uliţa se termina cu o fundătură întunecoasă şi sordidă. Era locul perfect în care să fii jefuit şi ucis. Mi-am încleştat mâna pe patul vechiului meu pistol, gata să-l folosesc la cel mai mic semn suspect.

Higgins arătă deschizătura neagră a unei răsuflători de la temelia unei mici clădiri părăginite.

— Acolo-i, dom'le!

Puştiul se sperie de-a binelea şi se dădu câţiva paşi înapoi.

— Iertaţi-mă, domnule Holmes, da' eu nu pot merge mai departe. Mi-i prea frică.

Şi se făcu nevăzut, înghiţit de ceaţă. Holmes mai strigă după el:

— Continuă-ţi supravegherea, Higgins, aştept în continuare veşti despre Jack Cerşetorul!

Am coborât câteva trepte. Locul duhnea a mucegai şi a materii vegetale şi animale putrezite. Nici nu intrasem bine în bezna criptei că o teroare brutală s-a abătut peste mine. Holmes scapără un chibrit. Am descoperit o pivniţă spaţioasă şi boltită, plină de tot soiul de obiecte pe jumătate stricate, demnă de vizuina unui tâlhar oriental. Holmes mă apucă deodată de braţ, făcându-mă să tresar.

— Ascultă, Watson!

Ciulind urechea, am reuşit într-adevăr să percep un zumzet înăbuşit, fără a putea spune dacă venea de la distanţă sau de aproape. Mi s-a părut că o făptură imaterială tremura în întuneric şi făcea să vibreze aerul în jurul ei. Un fior îngheţat mi-a străbătut şira spinării.

Pe măsură ce înaintam, tremuratul picioarelor se amplifica şi misterioasa vibraţie părea să se apropie. Ceva oribil şi de neînchipuit gemea şi se zvârcolea în beznă, undeva foarte aproape de noi. În minte nu mi se alcătuia nicio imagine care să încerce să interpreteze sunetul care îmi teroriza acum auzul. Niciun cuvânt nu ar izbuti să descrie cum trebuie fenomenul spre care înaintam cu groază. Chibritul

se stinse, cufundându-ne iarăşi într-un întuneric desăvârşit. Nu mi-e ruşine să recunosc că mi-era teamă, cumplit de teamă. Toată fiinţa îmi era încordată şi paralizată de o spaimă incontrolabilă şi crescândă: teama de iraţional şi de necunoscut.

— Nu mai am chibrituri, Watson. Tu mai ai?

— Da, cred… Cred că da.

Am scotocit prin buzunarele hainei şi am simţit cu uşurare cutiuţa de chibrituri. Am scăpărat unul. Ţâşni o scânteie şi, aproape în aceeaşi clipă, un roi vibrant mi-a dănţuit în jurul feţei şi a părut să mi se înfunde în păr. M-am dat înapoi cu un salt şi am despicat aerul cu gesturi largi şi dezordonate, încercând să alung duşmanul eterat şi difuz. Chibritul se stinse şi am scăpat cutia pe jos. O tăcere grea se lăsă din nou în beznă. Oroarea era la doi paşi, poate la câţiva centimetri. Sub ce formă monstruoasă avea să se ivească?

— Unde eşti, Watson? De ce ai stins chibritul?

— Cu… cutia. Mi-a scăpat din mână.

— Păi, caut-o, bătrâne!

Am dibuit prin bezna îngheţată şi am dat deodată peste o formă vâscoasă şi colcăitoare. Lucrul acela nu era de pe lumea asta, sau, în orice caz, nu mai era. Mi-am retras brusc mâna şi mi-am şters-o de mai multe ori de poala hainei. L-am auzit pe prietenul meu împiedicându-se ceva mai încolo, în stânga mea. Nu reuşea să se orienteze prin întuneric.

— Ce faci cu chibriturile alea, Watson?

M-am lăsat pe vine, încercând să găsesc cutia aia blestemată, când am simţit deodată un trosnet uşor sub piciorul meu drept.

— Le-am găsit, Holmes.

De data aceasta, eram ferm hotărât să nu mă las surprins. Am scăpărat un nou chibrit.

Aflat tot pe vine, am fost cuprins de o paralizie groaznică în faţa grozăviei care îmi apăruse în faţa ochilor.

Sângele din vene mi-a devenit greu şi îngheţat ca mercurul.

M-am sufocat, incapabil să mă ridic, să fug sau să vorbesc.

Călăuzit de lumina slabă a chibritului, Holmes veni imediat lângă mine.

— Dumnezeule, Watson, ce-i asta?

La doar câţiva centimetri de faţa mea, se afla „asta”: rămăşiţele descompuse şi purulente ale unui cap de om, colcăind de insecte şi de gândaci dezgustători. Fâşii de piele lividă mai atârnau încă de schelet, dar, pe alocuri, chipul era ros până la os. O hoardă de lighioane viermuitoare şi abjecte devorase ochii şi se strecurase în craniu prin toate orificiile. Numai părul lung şi negru, fără îndoială mai puţin comestibil decât restul, rămăsese intact.

Holmes mă ajută să mă ridic. Mi-am întors capul o clipă ca să-mi vin în fire, dar m-am clătinat din nou: aceeaşi scenă înspăimântătoare apăruse în spatele meu.

O durere ascuţită între degetul mare şi arătător mi-a smuls deodată un ţipăt şi m-a readus la realitate. Am suflat peste degetele arse şi am scăpărat încă un chibrit. Am înţeles atunci că nu exista decât o singură victimă a cărei imagine se reflecta într-o oglindă mare. Era o femeie. Mâinile şi gâtul îi erau prinse într-o menghină de lemn, ca acelea folosite pentru nefericiţii ce erau pedepsiţi odinioară, fiind expuşi în piaţa publică şi lăsaţi pradă furiei mulţimii.

Holmes îşi plimba acum lupa enormă la câţiva milimetri de capul ros. Detaliile mărite trebuie să fi părut şi mai monstruoase şi inumane.

Trăiam un coşmar cu ochii deschişi. Când avea să ia sfârşit acest şir cumplit de crime? Când se va opri escalada aceasta a ororii? Trebuia să fii un duşman înverşunat al rasei umane ca să simţi atâta plăcere în torturarea trupului şi a sufletului şi într-o asemenea degradare a omului.

Pe chipul prietenului meu se citeau consternarea şi dezgustul.

— Am atins fundul prăpastiei, sărmanul meu Watson. N-am mai văzut aşa ceva de când sunt. Cea mai groaznică boală e o nimica

toată în comparaţie cu ceea ce a fost silită să îndure nenorocita asta înainte de a muri.

Nu găseam puterea de a vorbi. Un val usturător şi fierbinte de fiere mi-a urcat în gât. Holmes îşi continuă explicaţia ca într-un monolog gânditor:

— Avem de-a face cu un nebun, Watson, un bolnav primejdios, posedat de forţele răului.

Îmi arătă un borcan de vreo zece centimetri înălţime căruia nu îi dădusem atenţie până atunci. Recipientul avea un ecuson ciudat: un leu de gâtul căruia era încolăcit un şarpe.

— Recipientul ăsta conţinea miere, explică Holmes, şi faţa acestei biete fete a fost unsă cu ea de mai multe ori. Lichidul cleios şi dulce a atras toate insectele din pivniţa asta. Muştele, libărcile şi gândacii de bucătărie au ros acest sărman chip zile îndelungate şi şi-au făcut cuibul în el.

Holmes îmi mai arătă resturile de mâncare colcăind de viermi. Farfuria şi tacâmurile aveau acelaşi ecuson. Inima mi-a sărit în piept.

— Ca şi cum această suferinţă ultimă nu era de ajuns, continuă el, călăul şi-a hrănit victima şi i-a dat de băut pe toată durata agoniei sale lente. A împins sadismul până la a-i pune o oglindă în faţă, pentru ca nefericita să asiste la cumplita ei decădere. Şi deasupra oglinzii e o cruce inversată…

Aerul se rarefia. Trebuia să ies de aici cât mai repede. M-am năpustit spre ieşire, când am fost orbit brusc de o lumină puternică.

— Nicio mişcare! Sunteţi prinşi în capcană!

Din instinct, mi-am dus mâinile la ochi. Doi oameni m-au înşfăcat zdravăn şi m-au imobilizat. Un al treilea aţintea un fascicul luminos către mine.

— Doctore Watson!

Am recunoscut glasul lui Lestrade.

— Eşti ultima persoană pe care aş fi suspectat-o.

Din fericire, Holmes se apropie şi încercă pe cât posibil să

risipească neînţelegerea. Poliţistul ne ascultă povestea cu un scepticism îmbufnat. Trăsăturile sale căpătară un aspect grav când descoperi realitatea atroce.

Lestrade şi oamenii lui începură să inspecteze terenul. Deodată, cu un gest categoric, poliţistul îşi îndreptă spre noi arătătorul.

— Cadavrul era mort când l-aţi descoperit?

— Nu ştiam că există şi cadavre vii, dragul meu Lestrade.

Poliţistul se zbârli ca un cocoş arţăgos. Apoi chipul său viclean exprimă un soi de satisfacţie perfidă.

— Vreau să vă văd pe amândoi în biroul meu, mâine dimineaţă.

— În ce calitate? replică jignit Holmes.

— Sunteţi martorii principali.

De îndată ce ajunse înapoi pe Baker Street, Holmes se repezi la cartea lui Hazelwood, o răsfoi febril şi lovi cu palma peste pagina pe care o căuta.

— Iată! Ştiam eu că am mai văzut scena asta. Uită-te, Watson.

Gravura pe care mi-a arăta înfăţişa cu precizie locul fantasmagoric de unde tocmai ne întorseserăm. Holmes citi comentariul:

— „La perşi, marea-preoteasă a morţii nu îngăduia ca vreo altă femeie să fie mai frumoasă decât ea. Toate femeile şi fetele din regat se urâţeau ca să nu aibă de suferit de pe urma furiei ei. Se întâmpla uneori ca vreo fată, nepăsătoare sau abia conştientă de frumuseţea sa juvenilă, să uite de această regulă. Nefericita era atunci prinsă între două scânduri din care nu îi mai ieşea decât capul, şi i se ungea faţa cu miere pentru ca insectele să i-o poată devora. Marea-preoteasă o silea pe deasupra să bea şi să mănânce pentru ca moartea să-i fie înceată şi, culme a rafinamentului, îi punea în faţă o oglindă pentru ca victima să poată asista la lenta şi dureroasa degradare a frumosului ei chip. Se spune că această datină cumplită, deformată şi înfrumuseţată de-a lungul veacurilor, ar fi la originea

legendei despre Albă-ca-Zăpada. Unele secte satanice pare-se că mai recurg la acest tip de ritual pentru a le pedepsi pe cele care contestă supremaţia marii lor preotese.”

Holmes închise cartea, o puse la loc în bibliotecă şi luă tratatul mare de heraldică în care se găseau toate blazoanele Angliei.

— Un leu, un şarpe… E blazonul familiei Wheeler.

Se lăsă comod în fotoliu, îşi lipi vârfurile degetelor de la cele două mâini şi strânse din fălci într-un efort de concentrare intens.

O oră îndelungată se scurse fără un cuvânt. Citeam pentru a nu ştiu câta oară prefaţa unui nou roman, fără să înţeleg despre ce era vorba. Priveliştea acelui chip descompus şi purulent mă bântuia şi mă împiedica să mă concentrez asupra a orice altceva.

Pendula bătuse unu şi jumătate noaptea. Întunericul se lăsase de mult. Simţea cum îmi creşte febra. Amânam cât puteam de mult momentul de a înfrunta somnul, fiindcă ştiam că aveam să fiu iarăşi chinuit până în zori de coşmaruri oribile.

Prietenul meu îşi luă carnetul de însemnări şi scrise: „Cazul nr. 10: Uciderea lui lady Wheeler. Inculparea soţului ei.”

După care se ridică şi se îndreptă spre dormitorul lui vorbind de unul singur.

— Totul se potriveşte. E aproape prea simplu.

30

A doua zi dimineaţă, Holmes se duse la convocarea lui Lestrade. Nu l-am putut însoţi, fiind din nou doborât de o febră puternică. Tratamentul de şoc al prietenului meu London Cayle dăduse greş.

Mi-am petrecut ziua rătăcind prin casă, târându-mă de la pat la fotoliu, de la fotoliu la fereastră şi de la fereastră la pat. Fruntea îmi ardea. Frisoane violente îmi străbăteau când şi când tot corpul. Eram incapabil să-mi concentrez atenţia asupra vreunei activităţi cât de mici. Întrebările mi se învălmăşeau în cap şi un şir de imagini macabre mă bântuia de îndată ce închideam ochii.

Nu era decât 5 după-amiaza, dar se făcuse întuneric de mult. Pentru a nu ştiu câta oară în ziua aceea, am aruncat o privire distrată afară. Mii de şemineuri duduiau în acelaşi timp, scuipându-şi vălătucii negri peste capitală. Clădirile luau înfăţişări neliniştitoare, înecate în vata murdară a ceţii ca într-un cocon de spaimă. Strada era aproape pustie. Câteva umbre fără chip lunecau de-a lungul trotuarelor, cu capul vârât între umeri.

Am auzit deodată uşa de la intrare, urmată de trosnetul familiar al treptelor. Holmes intră pe uşa salonului, îşi atârnă pardesiul leoarcă

în cuier şi îşi întinse mâinile către foc.

— L-am văzut pe Lestrade.

— A zis ceva că n-am venit?

— Cred că nici n-a observat.

— Te-a interogat?

Un zâmbet enigmatic flutură pe buzele prietenului meu.

— A încercat el. Dar nu e prea talentat la asta. Până la urmă, l-am tras eu de limbă.

Holmes se întoarse, se aplecă în faţă, îşi ridică poalele redingotei şi îşi prezentă partea posterioară a anatomiei focului, care nu se ofuscă.

— Poliţia o căuta pe lady Wheeler în urma unui anunţ de dispariţie.

— Cum a reuşit Lestrade să o găsească? Doar nu l-au putut informa Higgins şi „neoficialii" lui.

— Nu. Prietenul nostru primise o scrisoare anonimă care denunţa comportamentul blamabil al lordului Wheeler şi se ferise să se destăinuie cuiva. Fără îndoială că spera să-şi atribuie meritul descoperirii lui lady Wheeler. Misiva dezvăluia că lordul Wheeler întreţinea o legătură pasionată cu o tânără dansatoare, o oarecare Lulu Gură-Mare. Lady Wheeler ar fi aflat şi ar fi plătit nişte răufăcători ca să o desfigureze pe tânăra femeie cu vitriol. Faimoasa Lulu a reuşit să scape de agresorii ei şi a supravieţuit rănilor. S-a refugiat pe dată la lordul Wheeler şi i-a povestit păţania. Nebun de furie, acesta ar fi hotărât să-şi pedepsească personal soţia, făcând-o să sufere un supliciu şi mai monstruos. Scrisoarea indica pe deasupra locul exact al crimei.

— Cine poate fi autorul ei?

Holmes se îndreptă şi se îndepărtă la iuţeală de foc. Un miros puternic de lenjerie arsă emana dinspre el.

— De unde să ştiu, Watson? Scrisorile anonime sunt rareori... semnate. În schimb, caligrafia mi s-a părut haotică, bizară,

complexă…

— Vrei să spui că ar fi opera unui nebun?

— Nu. Doar că nu am reuşit să analizez caracteristicile fundamentale ale scrisului. Forma literelor se schimba întruna, ca şi cum mai multe persoane de sex şi vârstă diferite s-ar fi asociat ca să scrie acest text.

— În orice caz, cineva o fi aflat de comportarea blamabilă a lordului Wheeler şi l-a denunţat. Ar trebui stabilit cine! Ai de gând să anchetezi acasă la lordul Wheeler?

Holmes îşi agită mâinile la spate, ţinându-se la o distanţă rezonabilă de şemineu.

— Asta aveam de gând, dar Lestrade s-a arătat foarte refractar. Mi-a făgăduit necazuri serioase dacă mă voi interesa prea îndeaproape de cazul ăsta. Mă consideră un suspect potenţial, şi pe tine la fel.

— E absurd.

— Fără îndoială, dar nu a găsit nimic altceva ca să ne elimine din ancheta despre cazurile astea. Cunoşti metodele lui Lestrade. Apelează la serviciile mele când îi convine. În rest, mă ţine la distanţă de teamă să nu îl pun în umbră.

— Până atunci, iată-ne din nou în impas.

— Am aflat totuşi câteva lucruri. Blazonul pe care l-am văzut în criptă era într-adevăr al familiei Wheeler. Lestrade şi oamenii lui au trecut cripta prin sită şi au găsit mai multe obiecte personale aparţinând lordului Wheeler, drept pentru care l-au arestat şi l-au închis. Poliţia continuă să-l interogheze.

— A mărturisit?

Fruntea prietenului meu fu brăzdată de un rid.

— Nu, dimpotrivă. Îşi susţine sus şi tare inocenţa. Afirmă că nu a avut niciodată vreo amantă şi că îşi iubea soţia la nebunie. Declară răspicat că e vorba de complot şi maşinaţie, exact ca doctorul Pickox.

— Ai menţionat prezenţa crucii aceleia inversate pe oglindă?

— Da. Dar Lestrade nu renunţă la teoria lui. Sindromul lui Boulbaba.

— Toate astea sunt ridicole. Pe deasupra, suntem din nou confruntaţi cu aceeaşi problemă de anacronism. Cum poate o gravură datând de mai mulţi ani să descrie în detaliu o crimă care tocmai a fost comisă? Ce zice Lestrade despre asta?

— A analizat faimoasele gravuri şi susţine că nu au nicio legătură cu faptele. Argumentaţia lui e simplă: deschide orice carte de ficţiune ilustrată tratând despre crime care au avut loc la Londra şi, cu puţină imaginaţie, o să poţi să le găseşti oricând o legătură cu cazurile noastre. Mi-a demonstrat-o cu o culegere de povestiri datând din secolul trecut. Afurisitul nu greşeşte întru totul. Dar eu nu cred în coincidenţe, Watson. Cazurile astea au ceva…

— Diabolic.

Holmes nu răspunse. Se întoarse către şemineu, îşi luă cutia cu seringa şi se făcu nevăzut în camera lui. Era un fel ca oricare altul de a pune capăt unei conversaţii care, în mintea lui, probabil că nu fusese niciodată altceva decât un monolog.

31

Un zumzet înăbuşit se auzea de undeva din noapte. Încetul cu încetul, vuietul spori, se apropie şi deveni mai clar. Era ca un enorm dangăt de clopot, grav şi sfâşietor. Venea de pretutindeni şi de nicăieri. Acum, era foarte aproape şi se multiplica la infinit. Nu era un clopot, ci zeci de clopote grele care îşi scandau cântecul lugubru, sau mai degrabă nenumărate toace vestind vreo calamitate.

În depărtare, urletul sporea în intensitate, întretăiat de explozii gigantice.

Cu toate acestea, ştiam că nu e decât un vis. Febra provoca uneori apariţia celor mai delirante halucinaţii în mintea mea încinsă. Dar cum să ies din coşmarul ăsta? Cum să mă trezesc? Aş fi vrut să strig după ajutor, dar continuam să dorm şi suportam creşterea inexorabilă a spaimei, spaima aceea care îţi înţepeneşte membrele şi îţi înfige acele de gheaţă în cap.

Urletul devenea insuportabil.

Acum, zgomotele cele mai oribile se adăugau chemării toacelor. Bucăţi de ziduri se năruiau cu un vacarm de sfârşit de lume. Oamenii ţipau, strigau după ajutor. Scârţâituri şi scrâşnete diabolice ţâşneau din tenebre. Oameni disperaţi fugeau în toate direcţiile, cuprinşi de panică. Unii cădeau la pământ şi nu mai aveau puterea să se ridice.

Alţii îşi înălţau mâinile împreunate spre cer, implorând îndurarea divină. Trupurile se zvârcoleau în haos.

Urletul ajunsese la paroxism. Am crezut că timpanele aveau să-mi explodeze. Moartea ar fi fost mai blândă decât infernul acesta.

Cum să scap de monstruozitatea asta?

Am deschis deodată ochii.

Un bărbat stătea în picioare la fereastra dormitorului meu şi privea haosul, fascinat şi îngrozit totodată.

Mi-au trebuit câteva secunde ca să înţeleg că bărbatul acela eram eu.

Nu mai dormeam.

Eram cât se poate de treaz, dârdâind de frig şi de frică, cu nasul lipit de geam, neînţelegând ce se petrecea.

Strada era pradă unei frenezii devastatoare. Ziare vechi, resturi de tot felul, adăposturi improvizate şi oameni plini de noroi şi de sânge erau spulberaţi de o forţă nevăzută. O placă metalică enormă se înălţă în văzduh şi se prăbuşi câţiva metri mai departe cu un zgomot asurzitor. Ţigle, copaci smulşi din rădăcină, blocuri de piatră, bucăţi de acoperişuri şi de construcţii se rostogoleau pe caldarâm, lovind faţadele caselor şi luând cu ele tot soiul de obiecte în goana lor nebună. Deasupra mea, ghearele fulgerelor sfâşiau un cer de apocalipsă.

Deodată, uşa camerei mele se deschise cu zgomot. Holmes apăru în cămaşă de noapte şi mă trase înapoi de mânecă.

— Watson! Eşti nebun! Dă-te înapoi.

— Ce s-a întâmplat?

— Furtuna e pe cale de a devasta oraşul. Geamurile or să se facă bucăţi. Ajută-mă să baricadez ferestrele.

Holmes se lipi cu spatele de unicul dulap din camera mea, apoi se propti de un perete şi izbuti să-l facă să alunece spre fereastră. Frecarea picioarelor mobilei de parchet provocă un scrâşnet strident, care nu reuşi să acopere însă urletul isteric al vântului.

Un sfert de oră mai târziu, toate ferestrele apartamentului şi de la parter erau blocate.

Am rămas la adăpost o bucată de vreme, rugându-ne ca primejdia să se îndepărteze.

Apoi se instală o tăcere totală. Nu se mai auzi nimic, nici măcar ecoul cel mai slab. Şi tăcerea aceasta brutală şi opacă era aproape mai înspăimântătoare decât vacarmul stihiilor dezlănţuite.

Am înţeles încetul cu încetul că primejdia trecuse.

Ne-a mai trebuit o oră ca să facem ceva ordine prin apartament. Nicio fereastră nu se spărsese.

— Am avut un noroc chior, constată Holmes. Vântul bătea în direcţia străzii. Nu îndrăznesc să-mi imaginez în ce stare ar fi ajuns apartamentul, şi chiar clădirea întreagă, dacă am fi suportat presiunea vântului din faţă.

Se făcuse deja dimineaţă. Lumina zilei începea să se ivească timid, ca şi cum nu cuteza să dezvăluie dezastrul nopţii.

Apoi începu să plouă. Nu era, desigur, prima oară când ploua la Londra, dar de data aceasta era o ploaie torenţială. Şiroaie şi cascade de apă nămoloasă şi îngheţată se scurgeau pe faţadele devastate ale clădirilor şi se rostogoleau pe străzile în pantă. În câteva zile, oraşul a fost transformat într-o imensă mlaştină de noroi vâscos.

Datorită presei, am putut reconstitui evenimentele nopţii. O furtună de o violenţă nemaipomenită se abătuse peste capitală, provocând pagube gigantice, atât pe plan uman cât şi pe plan material. Nenumărate hornuri se prăbuşiseră pe caldarâm, provocând moartea a zeci de persoane. Burlanele mai multor clădiri fuseseră îndoite sau smulse ca nişte foi de hârtie. Multe balcoane se prăbuşiseră. Sute de case fuseseră zguduite la fel de violent ca şi cum ar fi suportat un cutremur de pământ.

Mai rău chiar, faimoasa statuie a lui Shakespeare care se afla la mijlocul podului Londrei se răsturnase în Tamisa sub presiunea

cumplită a vântului şi, în căderea ei, spărsese stratul de gheaţă. În câteva minute, zeci de persoane, care îşi pregăteau tarabele de dimineaţă, pieriseră în apele negre şi îngheţate ale fluviului.

Una dintre consecinţele neaşteptate ale furtunii a fost că toate clopotele oraşului, agitate violent, au început să bată în acelaşi timp. S-ar fi zis că o toacă monstruoasă vestea flagelul ce se abătea asupra Londrei. Clopotul de la Westminster s-a crăpat de cât de tare l-a lovit limba lui. Iată aşadar ce era vuietul de necrezut pe care îl auzisem prin vacarmul furtunii.

Lucrul de care se temea Cornelius Hazelwood s-a întâmplat. Psihoza colectivă, aţâţată de presă, a pus stăpânire pe populaţie. Cum să nu fi legat acest avertisment ceresc de crimele abominabile cărora oraşul le era teatrul de desfăşurare?

Din acel moment, teoriile cele mai smintite au văzut lumina zilei ieşind de sub condeiul inspirat al unor ziarişti „bine informaţi”. Puteai afla „din sursă sigură” că evadatul de la Millbank era un fel de mesager al diavolului, venit pe pământ ca să instaureze împărăţia tenebrelor.

Mai mulţi lideri religioşi au susţinut ideea că Londra era vinovată de calamitatea ce se abătea asupra ei, aceste crime fiind consecinţele inevitabile ale unei vieţi moderne care dusese oraşul la decadenţă. Londra era bolnavă de propriile turpitudini şi îşi contamina locuitorii. O forţă antediluviană, ieşită din adâncimile neantului, se propaga prin tot oraşul şi avea în curând să cuprindă ţara întreagă, în felul unei epidemii. Fusese slobozit un spirit malign.

În *Pall Mall Gazette,* un ziarist a comparat Londra cu Minotaurul care îşi cere tributul de suflete omeneşti. „Pofta Minotaurului este de nepotolit, preciza el. Londra este un animal păgân dezlănţuit.”

La colţurile străzilor, predicatori halucinaţi galvanizau mulţimile înfricoşate. Specialiştii Apocalipsei şi ucenicii ghicitori rivalizau în imaginaţie pentru a prezice chinurile cele mai cumplite, afirmând la unison că aceste crime nu erau altceva decât manifestări infernale, că

erau lucrarea diavolului în persoană.

Aşa cum se cuvenea, fanaticii sfârşitului lumii au ameninţat cu spectrul Judecăţii de Apoi.

În faţa ineficacităţii dovedite a poliţiei, populaţia, mai pragmatică, a hotărât să reacţioneze şi să ia lucrurile în mână. Miliţii populare s-au format ici şi colo, călăuzite de ideologii îndoielnice, şi au organizat razii cu izuri morbide de vânătoarea de vrăjitoare.

O bătrână a fost cât pe ce să fie linşată de mulţime sub pretextul că răsuflarea ei fetidă nu putea fi decât lucrarea diavolului. Poliţia a reuşit numai cu preţul unor eforturi imense să-i facă pe justiţiari să admită că nefericita avea probleme de digestie agravate de un consum abuziv de gin şi de ceapă crudă.

Puternice grupuri de presiune, precum Lord’s Day Observance Society, au revenit în avanscenă şi au instaurat o rigoare spartană în ziua Domnului. O adevărată paralizie generală cuprindea ţara în fiecare duminică. Impresia de reculegere pioasă şi de resemnare mohorâtă era omniprezentă. Localurile care ofereau de obicei vreo distracţie populaţiei surmenate au fost interzise, zăvorâte şi baricadate. Orice distracţie profană sau altă activitate decât cea religioasă în ziua Domnului era de-acum asimilată unui păcat, sau chiar unui delict. Drept urmare, Londra a început să semene cu un oraş mort, cu un corp mare încremenit, populat de fantome înfricoşate.

Ca pentru a-i da dreptate lui Hazelwood, noi secte au apărut precum ciupercile pe humusul tomnatic. Falşi profeţi – dar escroci confirmaţi – au făgăduit, în schimbul banilor, mântuirea celor care vor intra în rândurile sectei lor. Oamenii din popor, sfâşiaţi între teamă şi îndoială, nu mai ştiau către cine să se întoarcă pentru a-şi primi mântuirea. O singură certitudine îi bântuia acum: trebuiau să-şi răscumpere de urgenţă păcatele.

Deodată, zvonul public, reluat pe loc de presa de senzaţie, a colportat vestea unui miracol.

Am descoperit faptele în foarte seriosul *Times Magazine* în acelaşi timp cu toată ţara. Prietenul meu citi articolul cu glas tare:

— „Miracolul s-a produs în urmă cu vreo săptămână într-o capelă mică pe jumătate părăsită situată pe strada Perntorn nr. 34. O statuie, supranumită Fecioara lui Lucullus, a plâns cu lacrimi de sânge. Sângele a mai ieşit şi din picioarele şi mâinile ei, şi din mai multe locuri din corp. Martori demni de încredere au văzut sânge curgând la picioarele statuii şi l-au strâns cu pioşenie într-un recipient. Medici şi chimişti au examinat acest fenomen incredibil. Analizele sunt categorice: sângele este realmente sânge omenesc. Deocamdată, comunitatea ştiinţifică nu explică acest fenomen foarte rar. Credincioşii, în ce îi priveşte, nu sunt surprinşi. Asemenea manifestări au mai avut loc. În cazul de faţă, ar fi vorba de un mesaj de la Dumnezeu, arătându-i fiecăruia calea răscumpărării spirituale prin penitenţă şi mortificare. Credincioşii şi religioşii au vegheat statuia zi şi noapte, afirmând că a gemut şi a suspinat de mai multe ori.

Statuia aceasta nu este una obişnuită, ci o reprezintă pe Sfânta Fecioară în toamna vieţii, cu faţa trasă şi istovită de lipsuri şi suferinţe. La picioarele ei stă un heruvim cu chipul plin de speranţă şi de viaţă, simbolizând viitorul şi reînnoirea, întorcând o privire radioasă şi plină de siguranţă către Sfânta Fecioară. Mâinile-i mici şi dolofane nu cer decât să o mângâie şi să o răsfeţe pe această mamă universală. Expresia din privirea copilului spune multe despre devoţiunea şi pasiunea lui. În mâna dreaptă, el are un crucifix pe care îl ţine cu braţul întins, ca pentru a-l îndemna la rugăciune pe cel ce vine să contemple opera.

De la apariţia miracolului, în faţa statuii se formează în fiecare zi cozi nesfârşite. Oamenii vin de pretutindeni şi uneori de foarte departe ca să asiste la minune, convinşi că are puterea de a le şterge păcatele şi de a-i elibera de rău. În câteva zile, capela a ajuns un centru de pelerinaj. În aceste vremuri de teamă şi de sfârşit de speranţe, populaţia îşi pune toate nădejdile în ea. Într-un fel, ea

răspunde unei nevoi de spiritualitate nesatisfăcută.

Cu toate acestea, la ora tipăririi acestui text, statuia nu mai sângerează, nu mai geme şi nu mai dă niciun semn de divinitate. Ea răspândeşte acum o «suavă» miasmă de mort. La picioarele ei, micul recipient nu mai conţine decât câteva picături de sânge coagulat. Fecioara lui Lucullus nu pare să-şi fi dezvăluit toate tainele.”

Holmes aruncă ziarul pe masă, sări de pe scaun şi se repezi la cartea lui Hazelwood, pe care o răsfoi cu frenezie, apoi o deschise şi îşi puse mâna pe o pagină.

— Fecioara lui Lucullus!

Închise cartea cu un pocnet sec. Abia am apucat să-mi iau paltonul şi să cobor în goană scara pe urmele lui.

— Vin cu tine!

— În starea ta? Ar trebui mai degrabă să te odihneşti.

Pe stradă, prietenul meu opri o birjă cu un gest autoritar.

— Perntorn numărul 34, cât mai repede!

Birja noastră se urni cu o plesnitură seacă de bici şi se cufundă la iuţeală în ceaţa umedă şi vâscoasă.

— Ce ai văzut în carte, Holmes?

Privirea prietenului meu m-a făcut să tresar.

— Fecioara lui Lucullus, în toată grozăvia ei.

Nu i-am mai pus nicio întrebare. De altfel, nici nu eram sigur că voiam să-i aud explicaţia.

Ajunşi în dreptul capelei, am coborât. Mulţimea de care vorbea ziarul nu mai era de faţă. Doar câţiva gură-cască dădeau târcoale tăcuţi capelei, părând să aştepte pe cineva sau ceva. O teamă înăbuşită crispa feţele tuturor. Un poliţist cu privirea fermă oprea intrarea în clădire, cu braţele încrucişate la piept. Un individ scund şi nervos ieşi deodată din spatele său, ţinând în mână o batistă pe care şi-o lipea de faţă. Ne zări şi veni în întâmpinarea noastră.

— Holmes, Watson! Ce căutaţi aici?

Îşi luă batista de la nas şi o scutură, ca pentru a alunga

miasmele. Am recunoscut imediat chipul familiar al şobolanului aceluia bătrân de Lestrade. Fără să ne mai aştepte răspunsul, adăugă:

— Ce miros insuportabil! Statuia asta duhneşte a moarte. Hazelwood încearcă să dezlege misterul. Am evacuat capela.

Prietenul meu nu păru surprins să audă că profesorul ne-o luase înainte. Făcu un pas spre Lestrade.

— Lasă-mă să intru şi o să vă rezolv eu misterul uite-aşa…

Holmes îşi însoţi cuvintele de un gest sibilinic, ca şi cum i-ar fi poruncit unui cârciumar să-i umple paharul. Lestrade dădu din umeri.

— Cum vrei. Dar te previn, oficial, eu sunt…

— …responsabil cu ancheta, ştiu, completă Holmes, dându-l la o parte pe poliţist.

Am intrat în capelă. O lumină verde-albăstruie pătrundea prin vitralii, creând o ambianţă nesănătoasă. Mirosul era insuportabil.

L-am zărit deodată pe Hazelwood. Purta o mască groasă ca a medicilor legişti şi lovea uşor statuia cu ajutorul unui ciocănel cu cap ascuţit şi lung, ca şi cum spera să stârnească vreo reacţie omenească. Se întoarse şi ne făcu semn să ne apropiem. Faţa îi era congestionată de căldura care domnea probabil sub pânza măştii. Picături mari de sudoare i se scurgeau pe fruntea lată şi pe tâmple. Scoase o batistă, se şterse şi rosti cu un glas înăbuşit:

— Trebuie să ne grăbim, Holmes. Mii de oameni au venit să sărute piatra asta. Riscăm să vedem propagându-se tifosul sau ciuma. E o oră de când tot ciocănesc fără succes statuia şi mă lupt cu greaţa. Cred că va trebui să o spargem cu barosul.

Mi-am strâns nările cu degetele şi mi-am ţinut respiraţia ca să nu mai simt mirosul acela fetid. Holmes îşi scoase lupa enormă şi îşi concentra atenţia asupra unui gnom ciudat care rânjea la picioarele Fecioarei.

— N-o să fie nevoie.

Îşi încorda muşchii şi reuşi să dea o mişcare de rotaţie încheieturii heruvimului. Crucea pe care o ţinea copilul în mână se

răsturnă. Un pocnet sec se făcu auzit, asemănător cu declicul unui orologiu care marchează ora. Ne-am dat înapoi instinctiv. Hazelwood îşi făcu cruce.

— Dumnezeule! Ca în gravură...

O deschizătură de un centimetru lăţime despică statuia de sus în jos. Holmes strecură cu forţa în ea ciocănelul lui Hazelwood. Cu un scârţâit îndelung şi jalnic, statuia se desfăcu în două. Am rămas împietriţi în faţa ororii indescriptibile care ne-a apărut în faţa ochilor. Interiorul efigiei era plin de ţepi în care era înfipt cadavrul unei femei aflat într-o stare de descompunere avansată. Cadavrul se desprinse brusc din îmbrăţişarea mortală şi se prăbuşi pe pardoseala capelei, înţepenit în poziţia pe care o avea în scobitura statuii.

Cineva scoase deodată în spatele nostru un strigăt înăbuşit. Sunetul venea dintr-un confesional, ascuns pe jumătate în întuneric. Holmes se răsuci brusc şi îşi îndreptă arma într-acolo.

— Ieşi de acolo! Mâinile pe cap!

Din confesional se ivi, cu mâinile ridicate... Harry Houdini!

— Voiam... Nu voiam decât să văd ce avea să se întâmple, bâigui el.

— În ce scop? întrebă Holmes pe un ton incisiv.

— Ştiţi bine. Mă inspir din actualitate ca să creez numere noi. V-am explicat deja demersul meu.

— Şi de ce v-aţi ascuns?

— N-aveam încotro. Poliţia evacuase capela. Confesionalul ăsta îmi oferea un loc de observaţie nesperat.

Magicianul a fost percheziţionat, după care i s-a dat drumul, din lipsă de probe.

O întrebare mi s-a impus însă atunci: cum de diavolul ăsta de om putuse scăpa vigilenţei zbirilor lui Holmes?

Întrezăream un corolar teribil. Şi dacă prietenul meu se înverşuna de la începutul anchetei hăituind o momeală, lăsând în acest fel mână liberă adevăratului Houdini?

32

Pe stradă, oamenii mergeau şi mai abătuţi. Oraşul era strivit de o resemnare mohorâtă. Trăiam o vreme de teamă şi de sfârşit de speranţe. Londra îşi pierdea pe zi ce trecea ultimele iluzii.

Houdini continua să şi le exhibe pe ale lui şi umplea sala seară de seară la „Princess Theatre”. Cinci vlăjgani în solda lui Holmes, discreţi ca nişte umbre, îl urmăreau pe magician zi şi noapte, sau cel puţin aşa era el convins...

Omul părea să se intereseze îndeaproape de actualitatea criminală a ţării, dar nimic nu permitea până în prezent să fie acuzat de ceva.

„Neoficialii” de pe Baker Street supravegheau fără răgaz vizuina lui Jack Cerşetorul şi îi pândeau întoarcerea improbabilă. Vagabondul părea să se fi dizolvat în atmosfera acidă a Londrei.

Mark Dughan rămânea de negăsit, în ciuda recompenselor oferite de poliţie.

Cât despre Holmes, acesta îşi petrecea de-acum zile întregi în tovărăşia lui Crowley. Se întorcea acasă din ce în ce mai târziu, cu privirea voalată şi cu gesturi vagi. Când nu pleca nicăieri, se cufunda în munca lui de arhivar, clasând şi iarăşi clasând fără osteneală enormul său fişier, căutând în trecut un început de explicaţie pentru

crimele recente.

În ce mă priveşte, nu mai întrezăream sfârşitul febrei care mă epuiza atât moral cât şi fizic. În ciuda îndelungatei mele practici medicale şi a multiplelor tratate de care dispuneam, nu reuşeam să identific originea bolii mele. Consultasem mai mulţi confraţi care îmi prescriseseră remedii pe cât de variate, pe atât de ineficiente.

După părerea unora, eram victima unei forme rare de paludism contractat în timpul şederii mele în Afganistan, şi care se manifestase brusc după mai mulţi ani de incubaţie. După părerea altora, starea mea actuală era o consecinţă directă a fostei mele meserii, susţinând că m-aş fi contaminat de multiplele maladii din East End pe care îmi pusesem în cap să le tratez într-o anumită perioadă. Boala mea semăna cu o combinaţie insidioasă de afecţiuni, fără să i se poată da un nume exact. În sfârşit, după părerea altora, sufeream de efectul unei ierni deosebit de aspre, agravat de stratul stagnant de ceaţă, fum şi miasme greţoase care acoperea Londra în permanenţă, şi eram asigurat că toate acestea vor dispărea odată cu venirea primăverii, cu condiţia să mă hotărăsc să plec puţin să mă odihnesc la ţară.

Prietenii mei mi-au sugerat să-mi suspend provizoriu colaborarea cu Holmes şi să las pe mai târziu redactarea acestor cazuri. Dar despre asta nici nu putea fi vorba. Mai mult ca oricine altul, aveam nevoie să înţeleg şi să relatez aceste cazuri care ne afectau foarte direct ca urmare a implicării personale a prietenului meu.

Cu această ultimă concluzie în minte, mi-am luat condeiul şi m-am hotărât să recopiez textul lui Hazelwood referitor la Fecioara lui Lucullus.

„Primii creştini erau sistematic hăituiţi şi ucişi la Roma. Contrar celor scrise de unii, romanilor puţin le păsa de religia creştină. În schimb, ei o vedeau ca pe o primejdioasă contra putere capabilă să strângă laolaltă sute de mii de suflete împotriva imperiului. Acesta este motivul pentru care i-au persecutat pe creştini şi le-au batjocorit

credinţele. Cruzimea lor faţă de aceştia nu avea margini. Apoteoza cinismului şi a morbidităţii a fost atinsă de împăratul Lucullus. Acesta s-a specializat în tehnicile morţii lente. Texte vechi relatează că Lucullus a pus să se toarne o statuie iconoclastă înfăţişând-o pe Fecioara Măria sub nişte trăsături vulgare şi decăzute care trimiteau cu gândul mai degrabă la o prostituată ajunsă la sfârşitul carierei decât la o sfântă. Un heruvim cu capul buhăit şi cu o înfăţişare de Bacchus stătea la picioarele ei şi o privea cu un rictus nuanţat de lubricitate şi de perversitate. Efigia era goală pe dinăuntru şi constituită din două părţi care se îmbucau perfect. Interiorul era plin de vârfuri metalice unse cu venin. Statuia se deschidea şi se închidea cu ajutorul unui mecanism despre care nu ştim nimic. Textele specifică doar că Lucullus îşi ridica braţul drept şi îşi întorcea degetul mare în jos ca să ordone începerea supliciului. Martirul era vârât în statuie şi agoniza astfel ceasuri îndelungate, străpuns de sute de ace otrăvite. Sângele nefericitului curgea prin porozităţi minuscule şi era strâns într-un vas pus la picioarele sale. Atunci ceilalţi creştini erau siliţi să bea acest sânge într-o parodie de ceremonie creştină, simbolizând victoria păgânismului asupra creştinătăţii.”

— Apropo, Holmes, cum ai descoperit mecanismul de deschidere a statuii?

Holmes îşi înălţă capul din fişele sale şi aţinti asupra mea o privire sticloasă.

— Ai remarcat chipul groaznic al gnomului aceluia care stătea la picioarele aşa-zisei Fecioare?

— Da. Mi-am zis că era prea buhăit ca să fie al unui copil mic. Părea mult prea vârstnic şi marcat de excesele trupeşti. Ca Bacchus, îmi închipui.

— Nu e Bacchus, ci chiar Lucullus. Am verificat în *Tratatul de istorie antică* pe care îl am. Textul citat de Hazelwood spune: „Lucullus îşi ridica braţul drept şi îşi întorcea degetul mare în jos...” Asta am făcut şi eu. Mecanismul era cam înţepenit, dar a funcţionat.

Totul părea atât de simplu după ce Holmes îmi dăduse explicaţia.

— Şi… a fost identificat cadavrul făpturii aceleia nefericite?

Holmes privi fix un moment îndelungat tavanul înainte de a răspunde. Apoi gândurile îi reveniră la mine.

— Da. Hazelwood a făcut cercetări. Poliţia înregistrase dispariţia unei tinere femei, cu câteva zile înainte de macabra descoperire. O treabă sordidă în realitate.

Am luat o foaie nouă de hârtie şi mi-am înmuiat peniţa în călimară.

— Chiar e nevoie să notezi toate astea, Watson?

— Nu-mi fac decât meseria de cronicar, Holmes. Fiecare detaliu poate avea importanţă. Nimic nu trebuie neglijat. Mi-ai spus asta de o sută de ori.

— Bine, din moment ce vrei să ştii…

Prietenul meu mi-a povestit întâmplarea în amănunt. Degetele mi s-au crispat pe toc, şi nu am putut scrie primul cuvânt, într-atât de cumplit era cazul acesta. Nu mai găseam puterea de a relata o asemenea infamie. Cum de el, Malcolm Fellow, un om de ştiinţă celebru şi plin de onoruri, ajunsese la o asemenea extremitate a ororii? Cum putuse să provoace asemenea suferinţe fizice şi morale făpturii aceleia inocente şi lipsite de apărare, care era propria lui fiică vitregă? Lacrimi de furie şi de dezgust mi-au năpădit brusc ochii.

Holmes stătea acum în spatele meu şi îmi puse mâna pe umăr.

— Te avertizasem, Watson. Eu însumi am fost răscolit aflând adevărul. Acum, ştii de ce voiam să te conving să nu consemnezi totul în scris. Dacă cititorii tăi vor să afle mai multe, pot oricând să consulte arhivele Scotland Yard-ului. Cât despre mine, n-o să uit nimic, cu sau fără cronica ta.

O dată îl aprobam şi eu fără rezerve pe Lestrade. Avusese dreptate să-l întemniţeze pe torţionarul acestei biete copile.

Holmes se plimba acum încoace şi încolo prin cameră, cu capul

în piept şi cu mâinile la spate.

— Totuşi, vinovatul a negat totul până în ultima clipă, Watson. Plângea şi jura că nu pricepe nimic. Îşi implora soţia să-l creadă, se târa la picioarele ei, o ruga din răsputeri. Un spectacol jalnic şi demn de milă. Şi ştii ce a făcut ea?

Eu, unul, mi-aş fi întors degetul mare în jos, precum Lucullus, şi aş fi poruncit moartea imediată a acestei făpturi demne de dispreţ şi amorale.

— L-a scuipat în faţă, Watson. Gestul ăsta spune multe despre o persoană de asemenea rang.

În realitate, găseam reacţia minoră ţinând cont de gravitatea crimei.

— N-are rost să-i cauţi circumstanţe atenuante, Holmes, prea multe dovezi îl acuză.

Prietenul meu deveni grav.

— Tocmai, Watson, mult prea multe dovezi.

Îşi deschise carnetul şi scrise: „Cazul nr. 11: Uciderea tinerei Agatha Edwards, fiica vitregă a lui Malcolm Fellow. Întemniţarea acestuia din urmă.”

33

Holmes împinse uşa cu piciorul şi intră în salon fluierând, cu braţele încărcate de ceasloave prăfuite. Băiatul în casă al doamnei Hudson îl urma, încovoiat sub greutatea a doi saci mari plini şi ei de cărţi.

— Pune-i pe biroul meu! porunci prietenul meu.

Băiatul şovăi. Biroul era plin de zeci de ziare, fişe şi reviste. Tânărul reuşi totuşi să facă un teanc cu echilibrul fragil pe aceste fundaţii riscante, apoi îşi şterse fruntea cu dosul mâinii şi ieşi din cameră aruncând o ultimă privire îngrijorată stivelor pe care le înălţase.

Holmes îşi frecă mâinile.

— Crowley mi-a mărturisit, în sfârşit, rezultatul cercetărilor sale. Pot să-ţi solicit ajutorul, Watson?

Era prima oară când Sherlock recurgea la serviciile mele. În sinea mea, exultam. Pe deasupra, vedeam un prilej nesperat de a-mi omorî plictiseala.

— Bineînţeles, Holmes. Ce vrei de la mine?

Prietenul meu arătă către teancul de ceasloave.

— Crowley e convins că soluţia tuturor acestor crime se află undeva în paginile astea.

— Despre ce tratează cărţile astea?

— Despre practici sectare ancestrale.

— Ca şi cartea lui Hazelwood?

— Da, dar, după părerea lui Crowley, documentele astea sunt mult mai de încredere. În cel mai rău caz, vor repeta ceea ce spune cartea lui Hazelwood, iar în cel mai bun caz, o vor completa.

— Cum ai de gând să procedezi?

Holmes îmi întinse unul dintre ceasloave.

— Crowley ne-a uşurat sarcina. A pus în fiecare carte zeci de semne acolo unde sunt relatate ritualuri care l-ar fi putut inspira pe asasinul nostru. O să încercăm să le punem în relaţie cu crimele, şi poate că o să reiasă un numitor comun.

După o oră, am reuşit să fac o fişă cu oribilul titlu „Ritualul mâinilor tăiate”. Aflam astfel că femeilor adultere din Egipt, ca şi hoţilor din Orient, li se tăiau mâinile. Şi că, la atenieni, se tăiau mâinile sinucigaşilor ca să fie îngropate separat de cadavru. Practica aceasta era deopotrivă în vigoare în Anglia în Evul Mediu. Dar toate acestea aveau oare vreo legătură cu asasinarea micuţei Mary Kinsley?

Am început redactarea fişei „Supliciul mierii”, când Holmes m-a făcut să tresar.

— Ascultă asta, Watson! Regele Aldebert al III-lea a pus să-i fie îngropaţi de vii cei cinci copii, sub pretextul că le asigură viaţa veşnică.

— Să fie vreo legătură cu cei cinci orfani ai abatelui Meredith?

— Nu ştiu, Watson. În orice caz, asta dovedeşte ceva.

— Şi ce anume?

— Că nebunia oamenilor nu e de azi, de ieri.

Investigaţiile mele m-au făcut să aflu printre altele că un oarecare nobil Fayel a pus-o pe soţia lui, Gabrielle de Vergy, să mănânce inima poetului Raoul de Coucy, amantul ei. Descoperind la ce ospăţ cumplit luase parte, nefericita a refuzat să mai mănânce, lăsându-se astfel să moară de foame. Am mai aflat că în India se

dezgropau şi se mâncau inimile morţilor, cărora li se atribuiau puteri magice. Era oare cazul să vedem în aceste practici mobilele bancherului nostru antropofag, prins în flagrant delict de degustare a defunctei sale soţii?

Alte ritualuri erau şi mai înspăimântătoare prin amploarea şi prin cruzimea lor. Astfel, cu ocazia consacrării Marii Piramide a Soarelui de la Tenochtitlan, douăzeci de mii de persoane au fost sacrificate pe altar. Victimele, oferite zeului Xipe, erau jupuite şi adoratorii se îmbrăcau cu pielea lor în timpul sărbătorilor. Acelaşi trib le oferea zeiţelor fertilităţii femei şi fete, care erau mai întâi decapitate.

Am descoperit astfel câteva practici „medicale" antice. Dacă se îmbolnăveau de lepră, tiranii din anumite ţinuturi barbare trebuiau să se scalde, ca să se vindece, în sângele supuşilor lor. Alţii beau sângele duşmanilor învinşi pentru a-şi spori propria forţă.

Să fi străbătut datinile astea „fermecătoare" veacurile într-o formă sau alta? Trăiam oare începutul unei ere de masacre şi de genociduri comise în numele vreunui profet sau credinţe păgâne?

Studiul nostru a durat mai multe ore. La sfârşit, Holmes citi fiecare fişă cu o expresie de dezamăgire.

— Ce concluzie ai tras, Holmes?

— Din două una, sau Crowley îşi bate joc de noi, sau soluţia e în altă parte.

34

Se auzi o bătaie în uşă.

Holborne îşi întrerupse lectura şi îşi înălţă capul.

— Intră!

Un majordom în livrea impecabilă pătrunse în birou, urmat de un lacheu vârstnic cu părul grizonant.

— Cina, domnule.

— Deja?

Patru perechi de ochi se întoarseră către pendulă: era ora 9 seara!

Trecuseră aproape zece ore de când William Holborne îşi începuse lectura. Citea cu exaltare, purtat de povestirea care îl pasiona. Îi sorbeam cu toţii cuvintele, inclusiv eu, deoarece uitasem o sumedenie de detalii ale acestui episod scris cu ani în urmă. Numai Lestrade manifesta din când în când unele semne de agasare.

Artrita îmi cuprindea genunchiul drept. M-am ridicat ajutându-mă de baston. Nimic nu era mai indicat decât puţină mişcare ca să restabilesc circulaţia sângelui.

Un zâmbet veninos apăru pe buzele lui Lestrade.

— Acum e mai uşor de înţeles de ce Sherlock Holmes s-a opus publicării acestei povestiri. Apariţia ei ar fi avut consecinţe

dezastruoase pentru cariera lui.

Eram hotărât să nu mai ascult încă o dată criticile poliţistului.

— Constat că nu ai fost atent, bietul meu Lestrade. Sherlock Holmes nu s-a *opus* niciodată publicării ei. Voia doar să o păstreze ca să o completeze cu observaţii ulterioare.

— Aş fi tare curios să le cunosc!

— N-ai grijă, o să ajungem şi la ele.

— Până atunci, povestea asta continuă să fie tot atât de dezlânată. Mă întreb de altfel ce editor ar fi fost îndeajuns de inconştient ca s-o publice.

— E evident că, în forma lui actuală, acest text nu şi-ar fi găsit niciodată un editor.

— Recunoşti aşadar că am dreptate.

— Recunosc în primul rând că nu ai înţeles nimic din lumea editorială. Ceea ce citeşte maestrul Holborne este un şir de impresii notate „la cald”. Este vorba mai mult de un jurnal personal decât de o povestire destinată publicării.

Notarul se întoarse către Lestrade.

— În ce mă priveşte, găsesc că povestirea aceasta reflectă perfect evenimentele. Nu trebuie să minimalizaţi calitatea scrierii doctorului Watson.

— Vă mulţumesc, maestre, am continuat eu. Dar îmi cunosc limitele. Ştiu din experienţă că prietenul meu George Newnes, directorul lui *Strand Magazine,* mi-ar fi cerut să fac câteva modificări ca să rămân pe linia lui editorială.

Fruntea lui Holborne se înnegura preţ de o clipă.

— Şi aţi fi acceptat să vă modificaţi povestirea?

— În privinţa formei doar. Aş fi scurtat fără îndoială anumite pasaje şi aş fi rescris unele scene ca să nu-i şochez pe cititorii prea sensibili.

Lestrade reveni la atac.

— Dacă aş fi fost George Newnes, aş fi refuzat pur şi simplu

povestirea asta ca fiind mult prea incoerentă.

— Din fericire, nu eşti decât Lestrade. Şi te provoc să găseşti fie şi cea mai mică incoerenţă în povestirea asta.

— Şi totuşi, ele nu lipsesc. Acea pretinsă dedublare psihică ce se termină cu decesul doamnei Rose Crowley este grotescă şi în afara subiectului. De altfel, mi se pare că dumneata însuţi, doctore Watson, exprimi cele mai mari rezerve faţă de această experienţă.

— Desigur, dar ea se înscria în cursul investigaţiei noastre. E întotdeauna uşor să formulezi critici *a posteriori.*

— Să zicem. Dar sunt altele şi mai rele. În capitolele precedente, ni-l prezinţi pe profesorul Cornelius Hazelwood ca pe principalul adversar al prietenului dumitale. Şi, deodată, Hazelwood şi Sherlock Holmes colaborează de parcă ar fi cei mai buni prieteni din lume. Nu e cea mai mică incoerenţă a povestirii acesteia.

— Memoria dumitale e atât de selectivă, încât se apropie de amnezie, sărmanul meu prieten. Trebuie oare să-ţi amintesc că Hazelwood însuşi e cel care i-a cerut ajutorul lui Sherlock Holmes după ce şi-a făcut *mea culpa*? De altfel, cazul Hazelwood e departe de a fi închis. Profesorul e mult prea implicat în toată istoria asta.

Poliţistul dădu din umeri.

— Şi atunci, ce să credem despre studierea lucrărilor lui Crowley? Aflăm, printre altele, că regina Autrigilde, sau ceva de genul ăsta, a pus să fie îngropată cu doi dintre medicii ei. Ce legătură, chiar şi îndepărtată, poate să aibă lucrul ăsta cu cazurile relatate?

— Cercetam, ne puneam întrebări. Am urmărit poate piste false într-un moment sau altul, dar cel puţin am avut curajul de a investiga. Ceea ce nu era cazul dumitale.

— Eu, unul, nu aveam timp de pierdut. Când prindeam un vinovat, îl dădeam pe loc pe mâna justiţiei. Nu încercam să aflu dacă a putut fi influenţat de niscaiva lecturi proaste.

În timp ce ne ciondăneam aşa, majordomul şi bătrânul lacheu puseseră masa pentru cină.

Mycroft Holmes îşi frecă mâinile satisfăcut, contemplând ospăţul care ne aştepta. „Ursul” îşi extrase silueta impunătoare din fotoliu.

— Ce-ar fi să continuăm discuţia asta pasionantă la masă?

În ce mă priveşte, simţeam un ghem în stomac şi m-aş fi lipsit cu plăcere de acest nou antract gastronomic. În realitate, eram dornic ca totul să se termine mai repede. Continuarea acestei povestiri conţinea evenimentele cele mai dureroase ale existenţei mele şi ştiam că evocarea lor, chiar şi după atâta vreme, nu avea să mă lase indiferent.

Deodată, fără ca eu să fi cerut nimic, bătrânul lacheu cu părul grizonant îmi puse în faţă un platou acoperit. Am ridicat capacul din curiozitate.

— Prepeliţe umplute!

Am mai ridicat un capac.

— Prăjituri de Savoia!

Iată într-adevăr singurele feluri de mâncare la care nu aş fi putut rezista.

Servitorul îmi înţelesese probabil greşit reacţia şi, aplecându-se către mine, îmi spuse la ureche, ca pentru a se scuza:

— Prepeliţele umplute şi prăjiturile de Savoia nu constituie fără îndoială cea mai potrivită masă de seară, dar astea sunt ordinele, doctore Watson…

— Nu puteai nimeri mai bine, prietene.

Cina decurse normal. Adică Lestrade tună şi fulgeră împotriva a tot şi a nimic, Holborne şi Mycroft Holmes schimbară câteva banalităţi uzuale despre cazurile respective, iar eu mi-am umplut burta cu delectare. Meniul acesta providenţial mi-a redat optimismul necesar de a urmări povestirea până la capăt. De-acum, Lestrade nu avea decât să spună ce voia.

Cina se termină în mai puţin de o jumătate de oră. Nimeni nu voia cu adevărat să se eternizeze la masă. Am mers la toaletă cu

rândul, din moment ce era stabilit de-acum că testamentul nu avea nimic împotrivă.

Notarul se întoarse primul la biroul său. În spatele lui, focul trosnea în şemineu, aţâţat din grija majordomului.

Lucirile palide ale lunii se strecurau prin interstiţiile draperiilor, amintindu-ne că afară se lăsase de mult noaptea.

Holborne îşi potrivi din nou lornionul, îşi drese glasul şi îşi reluă lectura de acolo unde o lăsase.

35

Holmes ducea o luptă plină de patos cu administraţia surdă şi dezumanizată. A încercat de mai multe ori să pledeze în favoarea suspecţilor, dar cuvintele nu i-au fost ascultate. Guvernul voia judecăţi rapide şi sancţiuni exemplare ca să liniştească populaţia. Au avut aşadar loc procese expeditive şi execuţii sumare.

Asistam, neputincioşi şi demoralizaţi, la o dublă hecatombă. Masacrelor comise de ucigaş li se adăuga masacrul programat de maşina judiciară.

Pentru prietenul meu, nu mai încăpea nicio îndoială: mai mulţi suspecţi fuseseră pedepsiţi pentru nişte crime pe care nu le comiseseră. Cei mai norocoşi putrezeau în nişte temniţe înspăimântătoare în aşteptarea unui ipotetic proces.

Ideile negre îşi croiau drum în mine, ca nişte musafiri nepoftiţi pe care nu izbuteşti să-i dai afară. Crimele acestea mă obsedau. Nu aş putea spune de ce, dar mă simţeam vinovat că nu pot face nimic pentru rudele şi apropiaţii care supravieţuiseră acestor crime îngrozitoare.

Cu cât trecea timpul, cu atât îmi dădeam seama că celebrul meu prieten era depăşit de evenimente. Era acum evident că nu reuşea să scoată din mormanul de informaţii indiciul semnificativ care

i-ar fi permis să îl găsească pe ucigaş şi să-i înţeleagă mobilul.

Totuşi, Holmes era convins că aceste crime aveau o legătură între ele. După părerea lui, hazardul nu avea niciun rol în alegerea victimelor. Îşi consacra toată energia încercării de a găsi o coerenţă acestor crime oribile. Dar întrebările rămâneau fără răspuns şi fiecare nouă crimă nu făcea decât să sporească misterul. Ce destine puteau să apropie o şcolăriţă, un viitor chirurg şi o soţie de bancher prăjită la proţap? Evadatul de la Millbank era oare ucigaşul? Acţiona de unul singur? Asculta de nişte ordine? De ce criminalul o asasinase sălbatic pe micuţa Mary Kinsley şi îl cruţase pe tatăl ei? De ce îl omorâse deopotrivă pe tânărul chirurg plin de viitor şi nu pe tatăl lui? Ce logică guvernase aceste opţiuni morbide?

Aflat în culmea revoltei, am mormăit, vorbind singur:

— În fond, adevăratele victime sunt cei care supravieţuiesc…

Deodată, un vacarm înspăimântător din spatele meu m-a făcut să tresar. Am întors capul şi am văzut un spectacol aiuritor: Holmes stătea în picioare înconjurat de o grămadă de obiecte sparte şi de hârtii. Se ridicase atât de brusc, încât îşi răsturnase masa de lucru cu tot ce era pe ea. Acum, cu privirea halucinată şi cu buzele tremurânde, aţintea un arătător acuzator către mine.

— Repetă ce ai spus, Watson!

M-am făcut mic în fotoliul meu.

— A, nu era ceva aşa de important, Holmes.

— Repetă, îţi spun!

Mi s-a părut potrivit să nu-l contrazic.

— Făceam doar o reflecţie personală. Îmi spuneam că cei mai de plâns, în toate aceste cazuri, sunt supravieţuitorii, nu morţii.

— Şi de ce, mă rog frumos?

— Păi, mi se pare evident: fiindcă or să plângă ce aveau mai de preţ până în ceasul propriei lor morţi. Da, continui să cred că ei sunt adevăratele victime.

Holmes sări într-un picior şi schiţă un pas ciudat de dans, apoi

începu să râdă, repetând:

— Eşti un geniu, Watson! Un adevărat geniu!

Mi-am ridicat capul dintre umeri.

— Eşti sigur?

— Absolut. Eşti categoric genial. Luciditatea ta mă descumpăneşte.

După care scoase o foaie de hârtie din grămada de pe jos, mâzgăli câteva cuvinte şi mi-o întinse.

— Iată lista adevăratelor victime ale ucigaşului nostru! Am citit:

„Victima nr. 1: John Kinsley, reprezentant comercial
Victima nr. 2: Henry Cardwell, bancher
Victima nr. 3: James Barnes, comerciant la pensie
Victima nr. 4: Abatele Paul Meredith
Victima nr. 5: Richard Abbenson, industriaş
Victima nr. 6: Lady Burnington
Victima nr. 7: Spânzurat necunoscut
Victima nr. 8: John Pickox, chirurg
Victima nr. 9: Lordul Wheeler
Victima nr. 10: Malcolm Fellow, om de ştiinţă.”

Prietenul meu mai sări într-un picior câteva clipe.

— Cum de nu m-am gândit mai devreme la asta? Dacă ipoteza aceasta se verifică, înseamnă că Mark Dughan a vrut să le provoace acestor bărbaţi şi femei nişte suferinţe tot atât de monstruoase precum cele pe care le-a suportat el însuşi. Este exact înţelesul mesajului său. Aminteşte-ţi, Watson: „Răzbunarea mea va fi pe măsura suferinţei mele. Călăii mei vor cunoaşte infernul… Atunci poate că vor înţelege ce am îndurat eu.”

Un adevăr ignobil şi monstruos mi se dezvăluia acum:

— A ucis-o pe micuţa Mary Kinsley doar în scopul de a-l face să sufere pe John Kinsley. I-a ucis pe cei cinci orfani pentru ca abatele

Meredith să fie acuzat şi distrus. La fel stau lucrurile cu Cardwell, Barnes şi ceilalţi. Asta ar însemna că toţi aceşti oameni se uniseră împotriva lui într-un moment sau altul ca să-i facă rău. Iată aşadar faimosul punct comun pe care îl căutam de la începutul cazurilor acestora.

— Exact, Watson. Ai ridicat un colţ al vălului care acoperă cazurile astea, dar asta nu înseamnă că am găsit şi soluţia. Ne rămâne acum să răscolim în trecutul acestor oameni, şi să încercăm să înţelegem care anume e fapta lor rea. E urgent să organizăm o confruntare între supravieţuitorii acestei hecatombe. Trebuie să se cunoască sau cel puţin să fi auzit unii de ceilalţi. Aşa poate că am putea deduce care vor fi viitoarele victime şi să-l prindem pe asasin chiar la locul faptei.

În noaptea aceea, am adormit cu sentimentul de a fi fost bun de ceva. Mi-au trebuit ceasuri în şir ca să-mi găsesc somnul. Noi ipoteze se formau, noi idei se năşteau. Numeroase detalii mi-au revenit în memorie. Mark Dughan suferise o decădere rapidă în urma dispariţiei soţiei sale. Holmes stabilise că Dughan suporta tirania unui şantajist. Soţia lui era oare moartă sau mai trăia? Răpitorii ei o uciseseră? Dacă aşa stăteau lucrurile, ar putea fi vorba de faimoasa suferinţă la care făcea aluzie Dughan în mesajul lui. Ce legătură exista între acest şantajist şi cele zece victime? Erau cu toţii şantajişti?

În minte mi s-a conturat un scenariu: soţia lui Dughan fusese răpită de una sau mai multe persoane. Răpitorul sau răpitorii îl şantajează şi îi cer tot mai mulţi bani în schimbul vieţii soţiei sale. Dar Dughan, ruinat şi plin de datorii, e aruncat în închisoare. Răpitorul sau răpitorii, înţelegând că nu vor mai putea stoarce niciun ban de la el, îi ucid soţia cu cruzime. De unde şi mesajul lăsat de Dughan: „O să le ofer spectacolul sângelui până la îngreţoşare. Poate că vor înţelege atunci ce am îndurat eu.”

În acest stadiu, gândurile mi-au devenit confuze. Niciuna dintre

cele zece victime nu avea cu adevărat un profil de şantajist şi cu atât mai puţin de asasin. Nimic din trecutul lor nu dezvăluia nici cea mai mică abatere morală. Fiecare era în felul său un exemplu de cetăţean-model: abatele, bancherul, chirurgul, savantul, înstărita lady Burnington... Atunci de ce s-ar fi unit împotriva lui Mark Dughan, avocatul făgăduit unui viitor strălucit, care era şi el un cetăţean-model?

O altă întrebare mi-a apărut brusc în minte: câte alte victime vor mai fi? Hazelwood numărase în arhivele revistei *Fantastica* aproape o sută cincizeci de gravuri morbide...

36

Deşi erau legale, autorizaţiile de vizitare a deţinuţilor acuzaţi de crimă erau foarte rare şi foarte greu de obţinut. Administraţia excela în arta de a-i descuraja pe solicitanţi, sporind obstacolele la nesfârşit.

— O singură persoană ne poate permite să-i vedem pe deţinuţi, afirmă Holmes, Cornelius Hazelwood.

O jumătate de oră mai târziu, ne-am prezentat la domiciliul profesorului, care ne-a primit fără întârziere.

— Ceva nou, Holmes?

— S-ar putea. Ca să ştiu sigur, trebuie să-i confrunt pe suspecţi între ei.

— Să-i confrunţi? În ce scop?

Holmes se înflăcără.

— Am ajuns la concluzia că bărbaţii şi femeile care au fost arestaţi în cadrul cazurilor recente se cunoşteau deja.

Cornelius Hazelwood îşi netezi barbişonul, sceptic.

— Cu ce ocazie s-ar fi cunoscut?

— Asta vreau să descopăr. Sunt sigur că există un numitor comun în trecutul lor. Ştiţi unde sunt încarceraţi actualmente?

— Da. Au fost cu toţii transferaţi la Millbank în aşteptarea procesului.

— La Millbank?

— Oamenii ăştia sunt consideraţi primejdioşi şi, ca să liniştim opinia publică, era important să…

— Trebuie să-i văd cât mai repede. E singura noastră şansă de a evita noi crime şi de a-l aresta pe ucigaş.

Acest dublu argument îl convinse pe Hazelwood.

— Am posibilitatea să-i văd oricând. Haidem!

Baltimor Compostel veni în fugă spre noi, gâfâind ca un bivol astmatic. Un nor de duhoare îi învăluia trupul obez. Aruncă o privire speriată spre improbabilul duo alcătuit de Sherlock Holmes şi Cornelius Hazelwood.

Apoi ne întinse o mână jilavă care mă trimise cu gândul la o bucată de carne stricată.

— E… o onoare. Ce pot face pentru dumneavoastră, domnilor?

— Vrem să-i confruntăm pe suspecţi şi să-i interogăm.

Compostel îşi şterse fruntea cu o bucată de pânză dezgustătoare.

— În aceeaşi cameră? În prezenţa dumneavoastră? Dar e foarte primejdios.

Autoritatea firească a lui Hazelwood era invers proporţională cu înălţimea sa. Cu orice prilej, manifesta o hotărâre neştirbită. Rosti, accentuând fiecare silabă:

— Asiguraţi, în consecinţă, securitatea necesară. Şi aduceţi-ni-i pe deţinuţi imediat.

Baltimor Compostel îşi frământă mâinile şi îşi privi insistent vârful ghetei drepte.

— Problema e că… n-o să fie uşor.

Hazelwood, nu prea obişnuit cu tergiversările, deveni incisiv.

— Vorbeşte clar, domnule, ce se întâmplă?

— Mai mulţi dintre ei au fost spânzuraţi.

Holmes îl străpunse pe individ cu privirea.

— Ce? Îţi dai seama că ne lipseşti de mărturii hotărâtoare?

Picături mari de sudoare se scurgeau pe fruntea unsuroasă a lui Compostel.

— N-am făcut decât să execut sentinţa tribunalului. Oamenii ăştia fuseseră găsiţi vinovaţi.

— Şi lady Burnington? Aţi executat-o şi pe ea?

Compostel îşi trecu bucata de pânză peste faţă.

— N-am apucat.

— N-aţi apucat? urlă Holmes.

Omul se dădu înapoi şi îşi ascunse faţa cu dosul mâinii, ca un puşti care se teme să nu primească o palmă.

— Nu e vina noastră. N-a mai vrut să mănânce nimic înaintea procesului şi a murit.

— Şi ceilalţi?

— James Barnes şi-a pierdut minţile.

— Lordul Wheeler?

— Şi-a deschis venele cu dinţii.

— Ceee? Ce? Şi Malcolm Fellow?

— S-a sinucis înghiţindu-şi limba.

Hazelwood prinse privirea lunecoasă a lui Compostel.

— Cum se face că gardienii nu au intervenit?

„Bivolul” tremura din cap până-n picioare ca un bloc enorm de gelatină.

— Gardienii? Puneţi-vă în locul lor, de fiecare dată când moare un deţinut, înseamnă mai puţină trudă pentru ei.

— Ajunge! urlă Holmes în nasul individului. Cine mai este în viaţă şi suficient de sănătos la minte ca să-mi răspundă la întrebări?

Directorul închisorii numără pe degetele sale unsuroase.

— Ăăă… bancherul Henry Cardwell, abatele Paul Meredith şi chirurgul John Pickox. Procesul lor a fost amânat fiindcă beneficiază încă de ceva proptele sus de tot.

— Vreau să-i văd imediat.

Baltimor Compostel ne conduse într-o hrubă umedă pe care ne-o prezentă drept un loc special amenajat pentru interogatoriile dificile. Judecând după arsenalul de unelte şi maşinării de acolo, am dedus că interogatoriile respective trebuiau să fie mai curând dure. Unele dintre aparatele acelea ar fi putut figura la loc de cinste într-un muzeu dedicat instrumentelor de tortură medievale. Compostel nu îşi uzurpase sinistra-i reputaţie.

Câteva clipe mai târziu, cei trei nefericiţi ne-au fost aduşi, cu cătuşe la mâini şi cu lanţuri la picioare, încadraţi de patru gardieni cu chipuri pline de ură.

Starea de oboseală a deţinuţilor spunea multe despre condiţiile lor de detenţie. Aveam în faţa noastră trei oameni distruşi, năuciţi, nişte epave în derivă. Păreau la capătul puterilor. I-am recunoscut imediat pe Pickox şi pe Meredith. Am dedus că al treilea personaj era bancherul Henry Cardwell. Era un bărbat scund şi burtos, cu ochi globuloşi care îl făceau să semene cu o broască. Purta ochelari din care o lentilă se spărsese, probabil în cursul unui interogatoriu. Ochii săi de miop pe o faţă ca o lună plină îi dădeau un aer înfricoşat. Era adus de umeri, încovoiat, ghemuit în spaima lui. Oamenii aceştia pierduseră deja ce aveau mai drag, şi închisoarea le lua şi puţinul care le mai rămăsese: demnitatea.

Numai Pickox, de la înălţimea lui de un metru nouăzeci, mai păstra o lucire de fermitate în privire. Omul acesta jurase să se bată până în ultima clipă pentru a-i face dreptate fiului său. Un gardian îl împinse brutal către mijlocul camerei. Pickox se răsuci într-o clipită şi îl lovi peste faţă cu o energie nemaipomenită. Gardianul se prăbuşi la pământ.

— Sunt nevinovat! strigă chirurgul. Vreau să fiu ascultat şi să fiu tratat cu respect.

Reacţia nu se lăsă aşteptată. Ceilalţi trei gardieni se năpustiră asupra lui şi îl loviră în cap şi în picioare. Nefericitul căzu în genunchi. Cei trei profitară ca să-l imobilizeze. Pickox mai încercă să se zbată,

dar o lovitură de bâtă peste ceafă îl ameţi. Atunci fu înlănţuit, pe jumătate conştient, de un scaun greu metalic, înşurubat în podea. Ceilalţi doi deţinuţi nu opuseră nici cea mai mică rezistenţă, ceea ce nu îi opri pe gardieni să-i trateze cu aceeaşi ferocitate. Scena dură doar câteva secunde, încât nu am avut timp să reacţionăm.

Hazelwood părea consternat. Realiza acum distanţa care exista între teoriile sale şi punerea lor în practică.

— Nu aveţi dreptul! m-am revoltat eu.

— Oamenii ăştia sunt nişte nebuni periculoşi, doctore Watson, mi-o tăie Compostel, cu un şuierat congestionat. Facem asta pentru siguranţa dumneavoastră. Numai o disciplină de fier le poate veni de hac acestor monştri. Vă sugerez să-i interogaţi cât mai repede ca să-i trimitem înapoi în celulă.

— Monştrii nu sunt întotdeauna cei despre care se crede că sunt, am replicat eu furios.

Holmes îl dădu la o parte pe Compostel cu un gest dispreţuitor şi se apropie de deţinuţi.

— Nu am venit ca să vă persecutăm, ci ca să încercăm să vă ajutăm. Vă rugăm să colaboraţi, fiindcă s-ar putea să fie ultima voastră şansă de a ieşi de aici şi de a-l prinde pe asasin.

Pickox îşi înălţă capul.

— Să-l prindem pe asasin. Asta-i tot ce vreau. Nu vreau nimic pentru mine. Viaţa mea nu mai are niciun rost. Fiul meu era mândria şi gloria mea. Vreau să-i fac dreptate. Şi nu barbarii ăştia inculţi or să mă oprească.

Pickox mai avu puterea să-l scuipe pe un gardian. Omul ridică braţul să riposteze, dar Holmes i-l blocă cu un gest autoritar. Gardianul se dădu înapoi mormăind.

Pentru prima oară de când fusese arestat, chirurgul îşi recapătă speranţa de a fi în sfârşit ascultat.

— O să vă răspund la toate întrebările, domnule Holmes, dar mă tem că nu vă pot spune mai mult decât am spus poliţiei.

Holmes îi întrebă pe toţi în acelaşi timp.

— Îl cunoştea cineva dintre dumneavoastră pe Mark Dughan?

Cei trei făcură la unison un gest negativ din cap. Apoi Holmes i se adresă lui Pickox:

— Îi cunoaşteţi pe aceşti doi domni?

Pickox răsuci capul şi îi scrută îndelung pe bancher şi pe abate.

— Nu, îi văd pentru prima oară.

Prietenul meu le puse aceeaşi întrebare abatelui şi bancherului. Fiecare răspunse negativ. Se întoarse atunci spre bancher.

— Aţi făcut vreun rău cuiva în trecut?

Omul păru surprins de întrebare.

— Vreun rău?

— Aveţi vreun duşman personal? insistă prietenul meu.

Henry Cardwell încercă să-şi adune gândurile.

— Nu, nu cred. Banca mea a împrumutat mulţi bani unor industriaşi şi oameni de afaceri. Rata dobânzii mele figura printre cele mai bune de pe piaţă. Am ajutat nenumărate proiecte să vadă lumina zilei. Mi s-a întâmplat chiar să şterg anumite datorii. Nu aveam decât prieteni şi primeam zilnic dovezi de recunoştinţă. Am dat întotdeauna dovadă de mărinimie faţă de prietenii mei şi faţă de familia mea.

Glasul bancherului se înecă.

— Nu înţeleg nici acum ce s-a întâmplat... biata mea soţie...

Lacrimi amare i se scurseră pe obrajii descărnaţi. Prietenul meu se întoarse către Paul Meredith.

— Şi dumneavoastră, domnule abate?

Omul ne aţinti cu o privire sticloasă.

— Eu? Îmi conduceam fundaţia de ajutorare a copiilor abandonaţi. Ei mi-am consacrat toată viaţa şi toate puterile. Cine ar fi putut să aibă ceva cu mine? Vă repet că nu am comis crimele acelea abominabile. Mă rog zi de zi lui Dumnezeu pentru sufletele sărmanelor făpturi şi pentru ca adevărul să învingă.

— Şi dumneavoastră, John Pickox?

Chirurgul păru să ezite, scrutându-l pe abate cu intensitate. Ceva părea să-l tulbure.

— Sunt chirurg. Am salvat zeci de vieţi şi am tratat mulţi oameni, deseori fără cel mai mic profit financiar. Nu ştiu să am duşmani. Nu cred că am făcut vreun rău cât de mic cuiva în viaţa mea. După moartea soţiei mele, mi-am dedicat mult timp educaţiei fiului meu. Era urmaşul meu, mândria mea, ambiţia mea. Avea în faţă un viitor strălucit şi sigur…

Se opri din vorbă, se întoarse către abate şi îl privi din nou cu atenţie.

— V-am spus adineaori că nu le cunosc pe aceste două persoane. Dacă stau să mă gândesc însă bine, mi se pare că l-am mai întâlnit pe domnul abate undeva. Nu l-am recunoscut imediat. Închisoarea trebuie că i-a schimbat întrucâtva înfăţişarea.

Ţinând cont de starea fizică şi psihică a nefericitului abate, era evident că Pickox se putuse înşela. Paul Meredith se întoarse la rândul lui spre chirurg.

— Aţi îngrijit cumva pe vreunul dintre micii mei orfani chiar la orfelinatul St. George?

— Nu-mi amintesc s-o fi făcut. Îmi tratez şi operez bolnavii la „Royal Hospital Academy”. Aţi fost vreodată pe acolo?

Abatele scrută chipul chirurgului.

— Vă duceţi la biserică duminica?

— Uneori.

— La St. George?

— N-am pus niciodată piciorul acolo.

— Un lucru e sigur: ne-am mai întâlnit, conchise abatele.

Holmes se întoarse din nou către bancher.

— Şi dumneavoastră, domnule Cardwell, îi recunoaşteţi pe aceşti doi domni?

— Da, într-adevăr, s-ar putea. Acum îmi amintesc de timbrul vocii domnului Pickox.

Cei trei căzură de acord asupra faptului că se întâlniseră deja, dar niciunul dintre ei nu reuşea să-şi aducă aminte în ce împrejurări. Am dedus că întâlnirea respectivă trebuie să fi fost scurtă şi efemeră.

Holmes îi asigură că va face tot posibilul să descopere adevărul şi să le redea libertatea.

Cardwell, Meredith şi Pickox făgăduiră să-şi răscolească amintirile şi să-l anunţe pe Holmes dacă reuşeau să-şi rememoreze împrejurările exacte ale întâlnirii lor.

Cei trei deţinuţi fură duşi înapoi în celulele lor. Hazelwood ceru să fie trataţi cu omenie atâta vreme cât procesul lor nu avusese loc.

Am întâlnit privirea plină de speranţă a lui Pickox. Nu aveam dreptul să-l dezamăgim.

Pe când părăseam sala de interogatoriu, un gardian bătrân ne salută cu un respect profund şi ne adresă un zâmbet larg.

Unde îl mai văzusem pe omul acela?

37

Trăiam cu un sentiment de eşec permanent. Nimeni nu ştia când şi unde va lovi din nou ucigaşul. Nu aveam nici cel mai mic indiciu care ne-ar fi putut permite să-i întindem o capcană. Mark Dughan rămânea de negăsit.

Holmes citea atent faptele diverse ca şi cum ar fi fost o problemă de viaţă şi de moarte. Poate că aşa şi era.

Un teanc de ziare ferfeniţite se acumula în faţa lui. Avea acolo *Daily News, Morning Adviser, Morning Herald, Chronicle, South London Observer, Echo* şi mai multe reviste populare. Holmes umpluse vreo zece dintre faimoasele lui fişe cifrate. Când a terminat cu *Post,* era deja foarte târziu, îşi ridică ochii spre pendulă şi se întinse scoţând un oftat lung de uşurare. Apoi îşi bătu căuşul pipei stinse de marginea unei scrumiere şi o umplu cu tutun, îndesându-l cu degetul mare.

O clipă mai târziu, pipa îşi făcu auzite şuierăturile astmatice.

Ca de obicei, ştiam că nu îmi va spune nimic despre munca lui dacă nu luam iniţiativa de a-l întreba.

— Ai veşti proaspete, Holmes?

— Veşti, da. Dar „proaspete” nu e cel mai bun calificativ ce li se poate atribui. Presa relatează două noi crime groaznice care poartă semnătura ucigaşului nostru nebun…

— Despre ce e vorba?

— În primul caz, un bărbat a fost găsit mort în patul lui, înăbuşit cu o carte.

— Vrei să spui, strivit sub greutatea unei cărţi?

— Nu, sufocat. Înghiţise zeci de pagini dintr-un roman gros. Şi nu orice roman!

— Ce vrei să spui?

— Era vorba de *De daemonia* al lui Hermetio Palatinus. Cunosc cartea asta fiindcă am văzut-o la Crowley. Are o cruce inversată pe copertă.

— Vrei să spui că cineva l-a omorât forţându-l să înghită cartea asta?

— Din câte ştiu eu, literatura nu se devorează decât la figurat, Watson. În cazul de faţă, e cert că a fost ajutat puţin.

— Cine-i victima?

— Un anume Harold Battlefield, editor de meserie. Un pasionat de literatură, cum se cuvine. Omul avea vreo şaizeci de ani. Rămăsese paralizat de pe urma unei boli infecţioase şi vederea slăbită nu îi mai îngăduia să citească. Fiica lui, Margaret, îi citea aşadar în fiecare seară. Poliţia a arestat-o pe tânăra femeie şi a închis-o în aşteptarea judecăţii. Brigada de investigaţie criminalistică a fost însărcinată cu ancheta şi e condusă de Lestrade.

— Iarăşi el.

— Da. Şi tot el se ocupă şi de cel de-al doilea caz.

— Despre ce e vorba de data asta?

— O femeie a fost găsită pe o uliţă sordidă din cartierul Limehouse, sugrumată…

Holmes se strâmbă dezgustat.

— … cu propriile ei maţe.

— Ce?

— Ai auzit bine, Watson. Asasinul i-a spintecat burta, a scos intestinele şi le-a strâns în jurul gâtului victimei până la sufocare, dacă

nu cumva aceasta era totuşi deja moartă. Un martor a asistat la toată scena de la fereastră şi ar fi auzit un bărbat insultând-o pe femeie şi burduşind-o de lovituri. Bărbatul i-ar fi reproşat că a avut abateri grave de conduită în cartierul acela. Ar fi spus: „Toată lumea va crede că e opera evadatului de la Millbank. Onoarea mea e răzbunată. Întoarce-te în şanţ. Acolo-i locul tău.”

— Ce grozăvie! Şi cine-i martorul ăsta faimos?

— Un vecin. Poliţia nu i-a dezvăluit numele de teama represaliilor.

— De ce n-a dat alarma?

— A dat-o, dar era prea târziu. A furnizat totuşi poliţiei o descriere precisă a asasinului. După efectuarea anchetei, s-ar părea că e vorba de soţul tinerei femei, un anume William Cornwell, angrosist de vinuri şi băuturi spirtoase. Lestrade i-a percheziţionat domiciliul şi a găsit haine proaspăt pătate. După părerea lui, bărbatul şi-ar fi dus soţia, Anita Cornwell, în Limehouse, chiar pe locul destrăbălărilor ei, şi a făcut-o să sufere o soartă asemănătoare cu a fetelor pierdute din Whitechapel.

Holmes făcu o pauză.

— Încă un detaliu. Articolul precizează că nefericita avea o rană la frunte.

— Şi crezi că…

— O să trec pe la morgă ca să fiu sigur.

— Şi acest… William Cornwell şi-a mărturisit crima?

Pe fruntea prietenului meu mai apăru un rid.

— Nu. Conform articolului, neagă totul în bloc, dar nu are niciun alibi care să-l dezvinovăţească. Cretinul ăsta de Lestrade l-a arestat şi încearcă să-i smulgă mărturisirea.

— Nu sunt un admirator necondiţionat al lui Lestrade, dar de ce zici „cretinul ăsta de Lestrade”? Mi se pare că, în cazul de faţă, oricine l-ar suspecta pe bună dreptate pe soţul înşelat.

— Făceam aluzie la declaraţia pe care amicul nostru a dat-o

presei.

Holmes răscoli prin teancul de ziare tăiate şi scoase un articol.

— Ia să vedem, unde era? A, uite: „Lestrade a declarat că, după primele sale analize, nu ar fi vorba de o sinucidere, ci mai curând de un gest deliberat rău-intenţionat…”

— Ce clarviziune!

— Ascultă mai departe: „Poliţia a găsit un cuţit lung de necropsie plin de sânge la câţiva paşi de cadavru. Deocamdată, inspectorul Lestrade nu exclude totuşi posibilitatea unui accident datorat unei manipulări neîndemânatice…”

— O manipulare neîndemânatică? Ce cretin mai e şi Lestrade ăsta!

Mai târziu, în toiul nopţii, am simţit furnicături neplăcute pe faţă şi pe mâini. Mă gândeam iarăşi la asasinatul acesta oribil.

Deodată, visul meu a prins formă într-un mod izbitor.

Nefericita victimă iese dintr-un restaurant dubios din Limehouse la căderea nopţii şi trece prin faţa mea fără să mă vadă. Are o geantă de piele pe umăr, asemănătoare cu a medicilor. Ce face singură aici? Mă hotărăsc să o urmăresc.

Femeia se clatină. Răsuflarea ei duhnind a gin îmi agresează nările în vis. Se reazemă de un felinar preţ de o clipă ca să-şi tragă sufletul şi îşi scoate încălţările ca să-şi lase picioarele chinuite să respire. Apoi face câţiva paşi nesiguri prin întuneric şi îşi recapătă încetul cu încetul echilibrul. Femeia merge pe străzile întunecoase din Limehouse şi respiră adânc aerul îngheţat ca să încerce să se trezească din beţie. E atât de beată încât nu simte muşcătura frigului pe tălpile picioarelor.

Între molari i-a rămas prinsă o bucăţică de carne, care o jenează. Deodată, scoate din geantă un cuţit lung de necropsie şi se hotărăşte să se folosească de el ca de o scobitoare.

Un ţânţar inoportun începe să zboare în jurul ei. Femeia încearcă să-l alunge, dar insecta nu se sinchiseşte de gesticulaţiile

sale derizorii. Lighioana nu e lipsită de îndrăzneală şi se aşază pe burta plimbăreţei pe trei cărări, chiar în dreptul buricului. Femeia vrea să-l alunge pe intrus şi îşi loveşte de mai multe ori stomacul cu furie. Dar zăpăcita uită că tot mai are în mână redutabilul cuţit de necropsie. Arma o spintecă şi, culmea ironiei, perfida insectă reuşeşte să-şi ia zborul la timp ca să se pună pe orbită în jurul capului ei.

Dându-şi seama de greşeala grosolană, proasta îşi scoate arma din burtă. Dar are ghinion, fiindcă intestinele se înfăşoară în jurul cuţitului. Toate astea o enervează cumplit, ceea ce nu e greu de înţeles.

Exasperată de ţânţarul impertinent, ea încearcă din nou să-l spintece ridicându-şi cuţitul de temut deasupra capului, dar nu reuşeşte astfel decât să-şi facă o eşarfă cu propriile intestine. Ţânţarul oportunist profită de ocazie ca să-şi potolească foamea în tihnă şi se face nevăzut în beznă, sătul şi mulţumit.

De dezamăgire, nefericita îşi azvârle cât colo cuţitul şi începe să agonizeze.

Manipulare neîndemânatică…

O înţepătură ascuţită pe obraz m-a trezit brusc. Cu un gest reflex, am strivit ţânţarul. Apoi am putut în sfârşit să adorm.

Ăsta nu va mai veni de-acum să-mi tulbure somnul. Chiar că nu aveam nevoie de el ca să visez atât de aiurea.

38

Holmes îşi explora fişierul fără răgaz, dispunându-şi şi redispunându-şi fişele într-o mulţime de combinaţii. Ce căuta cu exactitate? O ştia măcar el?

Se făcuse întuneric de mult. Mă cuprindea oboseala. Febra mi se infiltra în vene. Sângele îmi zvâcnea în tâmple. Fruntea îmi ardea.

Mi-am lăsat romanul pe măsuţa din faţa şemineului şi mă pregăteam să mă retrag în dormitor, când doamna Hudson apăru în pragul salonului, cu privirea fixă. Buza de jos îi tremură o clipă, ca şi cum voia să vorbească şi nu izbutea.

În cele din urmă, rosti:

— Vă... caută... cineva...

Nu am înţeles dacă i se adresa lui Holmes sau mie. Atunci am zărit o umbră îngrijorătoare profilându-se în spatele cumsecadei femei. Misteriosul oaspete o ţinea cu siguranţă la respect. Am sărit din fotoliu şi mi-am luat arma. Holmes tresări şi se pregătea să mă imite, când gazda noastră se dădu la o parte. Omul făcu doi paşi în faţă şi ieşi din penumbră.

— Aleister Crowley! am exclamat eu.

Ce căuta aici la ora asta?

Parcă era un vampir evadat din cine ştie ce lăcaş sepulcral.

Faţa îi era de o paloare mortală. Ochii roşii şi încercănaţi îi dădeau o privire terifiantă. Fără îndoială că era drogat, sau pradă vreuneia dintre viziunile lui misterioase. Holmes făcu un semn din cap, dându-i a înţelege doamnei Hudson că se poate retrage. Femeia nu se lăsă rugată.

— Am stabilit contactul cu Rose, începu Crowley cu un glas ca din mormânt. E prizoniera Monstrului. Ştiu unde se află.

— Unde anume? întrebă Holmes cu blândeţe.

Crowley nu păru să îl audă.

— Am nevoie de ajutorul dumitale, Holmes. Eşti singurul care dai oarece crezare spuselor mele. Trebuie să o eliberez pe Rose.

Privirea-i halucinată scruta odaia, ca şi cum ar fi observat nişte fenomene misterioase care se desfăşurau în jur fără ştirea noastră. Am crezut că ochii or să-i iasă din cap.

Deodată, se răsuci pe călcâie şi ieşi pe culoar, ţeapăn ca un manechin.

— Hai după el! îmi strecură Holmes. Mi se pare că e într-o stare de semiconştienţă.

Am hotărât să nu ţin seama de febră şi mi-am pus pardesiul. Mi-am pipăit buzunarul drept şi am simţit prezenţa reconfortantă a armei. De-acum, nu ne mai deplasam nicăieri fără acest accesoriu indispensabil. Holmes luă o lanternă.

Câteva minute mai târziu, mergeam pe Baker Street, pe urmele lui Crowley. Un vânt îngheţat făcea să se învârtejească ceaţa în jurul nostru.

Felinarele unei birje se iviră deodată la câţiva metri de noi. Holmes ridică mâna. Vehiculul se opri în ultima clipă.

Crowley i se adresă birjarului, ca şi cum i-ar fi vorbit unei fantome. Din câte am putut prinde din acest straniu dialog, încerca să-i descrie un loc, fără ca totuşi să reuşească să-l situeze precis. Birjarul îi aruncă o privire dezaprobatoare.

— Cunosc eu un loc care ar putea să semene cu ce spuneţi, dar e rău-famat până la Dumnezeu. Trebuie să fii nebun ca să te duci acolo.

Holmes îi întinse o jumătate de coroană. Birjarul muşcă moneda, verificând-o, şi un zâmbet larg îi lumină brusc chipul.

— De acord. Dar o să vă las la intrarea în cartier. Eu, unul, ţin la pielea mea.

Birja goni spre High Street, apoi coti la dreapta, la stânga şi iar la dreapta. Traversă George Street, se îndreptă pe Coronation, spre est, şi străbătu Spring Garden Lane.

Ceaţa părea să se îngroaşe pe măsură ce înaintam către est. Străzile începeau să se încolăcească una în jurul celeilalte, alcătuind un labirint inextricabil. Am străbătut uliţe cu caldarâmul spart, pline de noroi şi gunoaie, împroşcând apa de sub roţi. Am renunţat în scurt timp să mai încerc să identific itinerarul nostru, pierdut în beznă şi în ceaţă. Mi s-a părut că până şi birjarul a şovăit şi s-a întors de mai multe ori înapoi.

La un moment dat, birja s-a oprit. Am coborât. Birjarul îşi întinse degetul în faţă, fără să arate altceva decât un zid gros de ceaţă.

— E pe acolo. În sfârşit, aşa cred.

Calul era nervos, ca şi cum presimţea că locul era stăpânit de vreun blestem. Animalul începu brusc să se agite, dând cu copita în pământ. Stăpânului său abia reuşi să-l liniştească.

În timp ce înaintam în direcţia indicată de birjar, un nechezat lung sfâşie bezna, urmat de un galop frenetic, apoi zgomotul copitelor pe caldarâm se estompară, părăsindu-ne în noaptea ostilă.

Crowley mergea cu un pas sigur, ca şi cum se putea orienta fără greutate în ciuda ceţii sufocante care ne învăluia.

Am traversat o uliţă îngustă şi sordidă, care dădea, după vreo sută de metri, într-o piaţă veche de când lumea. Am simţit o apăsare surdă. Picioarele mele începeau să şovăie. Fără îndoială că începeam să simt efectele febrei. Spre ce grozăvie ne îndreptam de data

aceasta? Ce privelişte de groază avea să se mai ofere simţurilor noastre răscolite? Am reuşit să mă înarmez cu curaj şi m-am luat după Holmes şi Crowley.

Deodată, un edificiu imens se înălţă în faţa noastră, ivindu-se din ceaţă aidoma unei fabrici monstruoase. Crowley continua să meargă drept înainte, cu ceafa ţeapănă şi privirea fixă. Deodată, se opri şi îşi înălţă braţele spre cer.

— Pandemoniul! Iată Monstrul!

Am împins o poartă metalică uriaşă care scoase un scârţâit lung şi jalnic. O teamă teribilă punea stăpânire pe mine. Aş fi vrut să fug din locul acela blestemat, dar prietenii mei continuau să meargă înainte. Era prea târziu ca să mai fac cale întoarsă. Nu aveam altă soluţie decât să pătrund în măruntaiele acestui monstru de metal şi piatră.

Holmes plimbă prin întuneric fasciculul luminos al lanternei sale. Am zărit nişte cuve imense. Piei de animale… sau de om atârnau de recipientele astea disproporţionate. Răsuflarea mi s-a oprit în gâtlej. Un miros pestilenţial făcea ca aerul să fie practic de nerespirat. Locul acela semăna cu o uzină infernală. Dar ce se putea produce aici, în afară de moarte? Gândul ăsta mi-a îngheţat sângele. Înaintam acum cu prudenţă.

Deodată, Crowley se năpusti drept înainte şi se făcu nevăzut în beznă. Am perceput în jurul nostru murmurele uimitoare ale unor mulţimi pe care le credeam de mult moarte. Sufeream de halucinanta senzaţie a unui dezgheţ momentan al trecutului, ca şi cum locul acela era bântuit de spirite care se trezeau brusc la apropierea noastră. Apoi, am auzit, înăbuşite ca nişte suspine, dar clare şi precise, accese de tuse aspră şi horcăieli chinuite.

Un urlet plin de suferinţă sfâşie brusc tenebrele:

— Roooose!

Am recunoscut vocea lui Crowley. Holmes îşi îndreptă lanterna în direcţia din care provenea strigătul.

Atunci am descoperit fauna morţilor-vii care se ascundea în cele mai mici unghere ale acestei cloace imunde. Pâlcuri de creaturi pe jumătate descompuse se aglutinau chiar pe podea. Unele păreau încremenite în moarte. Altele abia mai mişcau. O făptură înspăimântătoare cu faţa mâncată, pe jumătate om, pe jumătate animal, privi o clipă fix lanterna, ca hipnotizată, pentru ca apoi să dispară în bezna îngheţată. Duhoarea din jur începea să mă înăbuşe şi să mă ameţească. Crowley stătea pe vine în faţa unei forme întunecate şi îi vorbea încet. Alungându-mi ultimele rămăşiţe de dezgust, am făcut un pas în direcţia lor. Crowley se întoarse către noi şi ne arătă sărmana fiinţă acoperită de zdrenţe jegoase care stătea ghemuită pe podeaua îngheţată.

— Rose! E Rose!

Soţia lui Crowley înălţă către noi nişte priviri de animal înfricoşat. Chipul îi era practic de nerecunoscut, într-atât era de desfigurat. Am văzut putreziciunea care îi rodea dinţii, moartea care îi năpădea pielea, părul şi unghiile.

Deodată, cineva mă prinse cu mâna. Am făcut un salt îndărăt şi am încercat să mă desprind. Era o fetiţă, sau cel puţin ce mai rămăsese din ea. Limba îi spânzura afară. O salivă cleioasă i se scurgea pe buzele învineţite. M-am zbătut, dar mâna îi rămase agăţată de marginea pantalonilor mei. Întinse un ciot purulent şi descărnat înspre mine. Ochii îi erau goi şi albi ca ai statuilor greceşti. Voia oare bani? Ce ar fi putut face cu ei într-un loc ca ăsta? I-am întins în grabă tot ce aveam în buzunar. Îmi dădu drumul şi se mistui în beznă, ţipând ascuţit.

Rose Crowley îşi înălţă deodată capul şi, fără ca nimic să-i fi putut vesti reacţia, se luă după fetiţă cu capul în piept. Aleister Crowley se ridică clătinându-se.

— După ea! Trebuie s-o salvăm!

Holmes plimbă fasciculul lanternei de jur-împrejur. Rose Crowley şi fetiţa dispăruseră.

Din nou, o mână se ivi din beznă şi mă prinse de încheietură, ca o menghină îngheţată. Am simţit că avea o forţă în stare să-mi frângă oasele. Degetele îmi amorţiseră din pricina strânsorii. Era o vrăjitoare bătrână cu faţa ofilită şi mâncată, care scoase un mârâit gros. I-am simţit răsuflarea fetidă atingându-mă. Am izbutit să mă eliberez cu preţul unui efort considerabil. Deodată, un zgomot înfundat, aidoma celui scos de un obiect căzând pe jos, mă făcu să tresar. Holmes îşi ţinea lanterna îndreptată spre podea. Crowley zăcea la picioarele lui.

— Ajută-mă să-l car, Watson! A leşinat.

La câţiva metri de noi, ciorchini de creaturi informe începeau să se agite. O siluetă se târa pe jos, ca apucată de convulsii. Nu aveam niciun chef să văd mai multe.

— Ia-l de mâna cealaltă, Watson! porunci Holmes. Trebuie să ieşim de aici cât mai repede. Nu te pierde cu firea! Nu face niciun gest brusc.

Mi-am petrecut braţul stâng al lui Crowley de gât, şi Holmes făcu la fel cu braţul drept. L-am târât astfel cu noi, ca şi cum ar fi fost un beţiv oarecare întorcându-se de la petrecere. Mă temeam clipă de clipă ca gloata pitită în beznă să nu se arunce asupra noastră, dar tenebrele rămaseră tăcute la trecerea noastră. Am mers aşa până la imensa poartă metalică, lăsând în urmă poporul infernului.

Strada era îngheţată şi ostilă, dar ni s-a părut aproape reconfortantă în comparaţie cu locul pe care îl părăsiserăm. Am rătăcit multă vreme prin ceaţă. Crowley îşi recapătă în sfârşit cunoştinţa, dar rămase într-o stare de prostraţie şi nu scoase un cuvânt, ca şi cum spiritul i s-ar fi disociat de corp.

Eram rebegit şi străbătut de frisoane, încercat deopotrivă de muşcătura frigului şi de febră. Ne-am aşezat în pragul unei uşi, la capătul puterilor.

Fulgi enormi de zăpadă cădeau cu o încetineală nespusă. Unii păreau suspendaţi în văzduhul îngheţat. O masă de nori acoperea luna. Noaptea avea profunzimea iernii care opreşte timpul,

încremeneşte peisajul într-o imobilitate aproape totală, ştergând liniile şi curbele pentru a le contopi într-o temniţă albă acoperită de cer.

O birjă trasă de un licorn imaculat trecu pe lângă noi după o eternitate. Lumina fadă a zorilor sfârşea de alungat tenebrele. Coşmarul se încheia. Câţiva elfi zburdalnici însoţiră o clipă convoiul nostru ciudat. Apoi birja se înălţă în văzduh. O lumină violentă îmi arse ochii. Miriade de stele îmi explodară în cap. Apoi...

Apoi, nu mai ştiu. Mi-e cu neputinţă să relatez sfârşitul acestui episod, deoarece în minte mea domnea cea mai mare confuzie cu putinţă.

39

Când am intrat în salon, Holmes era deja la treabă. Judecând după grămada de ziare tăiate împrăştiate pe jos, lucra probabil de câteva ore. Nu părea să-mi observe prezenţa, într-atât era de absorbit de ceea ce făcea. Am aruncat o privire la pendulă: era amiază! Visasem oare – ar trebui să spun visasem urât – toate evenimentele nopţii precedente? Voiam să fiu sigur.

— Holmes...

— A, Watson, bine ai venit înapoi printre noi, mă întrerupse prietenul meu fără să ridice capul de la ceea ce făcea.

M-am proţăpit în faţa lui.

— Vizita lui Crowley, descoperirea acelui loc populat de creaturi oribile, spune-mi că nimic din toate astea nu-i adevărat.

Holmes ridică spre mine o privire mirată.

— Ba da, e adevărat, Watson.

— Dar Rose Crowley a murit. Prin urmare, cum ar fi putut să se afle în acel pandemoniu?

— Nu se afla.

— Totuşi, ai văzut aceleaşi lucruri ca şi mine, nu?

— Sigur că da. Am trăit aceleaşi scene, dar interpretarea noastră pare să difere întrucâtva.

— Crowley a pomenit totuşi de pandemoniu.

— Ştii exact ce înseamnă cuvântul ăsta, Watson?

— Capitala infernului, cred.

— Foarte exact. Şi nu te-ai mirat să găseşti capitala infernului în inima Londrei?

— Acum că o spui, da… Şi totuşi, cuvele acelea imense, duhoarea aia de putrefacţie, fiinţele acelea terifiante târându-se în beznă – cum îţi explici totul? Iată un mister în plus, pe care nu suntem gata să-l dezlegăm.

Holmes îmi întinse un plan vechi al Londrei.

— Greşeşti. Mi-au trebuit doar câteva minute ca să găsesc răspunsul în harta asta veche. Este vorba despre o tăbăcărie dezafectată care serveşte drept refugiu pentru zeci de nenorociţi. Acolo unde ne-a dus Crowley este un uriaş loc de murit.

— Un loc de murit?

— Da. Ştiam că există aşa ceva, dar nu ştiam unde anume. Toţi nenorociţii care nu mai au chiar nimic pe lumea asta vin să-şi petreacă ultimele zile aici decât să sfârşească singuri, roşi de păduchi, în vreun ospiciu oarecare. Cadavrele sunt apoi arse de către cei mai valizi sau aruncate haitelor de câini care bântuie prin cartier, sau poate chiar mai rău.

— E monstruos. Credeam că toate astea nu mai existau după noile reglementări sanitare.

— Şi eu credeam la fel, Watson.

— Dar cum ar fi putut să ştie Crowley de un asemenea loc?

Prietenul meu îşi aşează palma pe cartea groasă a lui Cornelius Hazelwood.

— De data aceasta, aici am găsit explicaţia. Închipuie-ţi că sediul Zorilor Aurii se situa la câţiva paşi de tăbăcărie. Or, Crowley a fost marele-maestru al acestei secte timp de mai mulţi ani înainte de a înfiinţa Steaua de Argint. E deci foarte probabil să fi avut cunoştinţă de acest loc în trecut. Mintea lui a făcut un amestec ciudat între

această tăbăcărie dezafectată şi locul de detenţie imaginară a defunctei sale soţii.

— Cum de m-am putut lăsa amăgit?

— Percepţia îţi era alterată de febră. Pe deasupra, Crowley posedă o putere de convingere incontestabilă. Aşa că l-ai urmat întrucâtva în delirul lui.

— Dar femeia aceea? Şi fetiţa? Cine sunt? Toate astea-s atât de stranii! Ce s-a întâmplat de fapt acolo?

— Nimic realmente misterios, Watson. Întâi de toate, am deschis o poartă metalică grea. Am recunoscut pe loc intrarea unei tăbăcării dezafectate. Am notat în treacăt numele străzii şi numărul pe jumătate şters care mai figura lângă poartă. Înăuntru, am văzut nişte cuve imense. Bucăţi de piei de animale atârnau încă de marginea unora dintre ele. Mirosul de tăbăcărie impregna tot aerul. Fasciculul lanternei mele a dat atunci peste un vagabond nenorocit în zdrenţe. Omul era într-o stare jalnică. Faţa îi era devastată de boli şi de răni de tot soiul. Apariţia noastră l-a speriat, aşa că a fugit. Am înţeles atunci că eram în vizuina cea mai sordidă din zonele rău-famate ale Londrei. De altfel, birjarul ne pusese în gardă. Apoi, Crowley s-a repezit către un mic grup de nenorociţi, în care era o mamă ce strângea la piept o fetiţă rebegită de frig. Lui Crowley i s-a părut că o recunoaşte pe Rose în trăsăturile devastate ale acelei femei nefericite. În timp ce încerca să comunice cu mama, fetiţa s-a agăţat de tine ca să-ţi cerşească un ban.

— Într-adevăr, îmi amintesc. Eram atât de speriat, încât i-am dat tot ce aveam în buzunare.

Holmes îmi aruncă o privire acuzatoare.

— N-a fost deloc o idee bună, Watson.

— A, da?

— I-ai dat o avuţie în toată regula micuţei. Mama a observat şi a fugit în beznă cu fetiţa ei.

— Dar de ce?

— Fără îndoială că se temea să nu-i fie luaţi înapoi. Dar generozitatea ta a aţâţat pe dată pofta altor doi sau trei nenorociţi care asistaseră la scenă. Mai întâi, o bătrână te-a prins de încheietură ca să ceară şi ea de pomană. Te-ai descotorosit de ea fără menajamente.

— Am… am luat-o drept o moartă-vie.

— Păi, de fapt nici nu era departe de aşa ceva. Alţi nenorociţi se pregăteau să ne abordeze la rândul lor, când Crowley şi-a pierdut cunoştinţa sub efectul drogului sau al oboselii.

— Văzusem eu că nu era în starea lui normală!

— Atunci am luat decizia să fugim de acolo luându-l şi pe Crowley. Trebuia să ne grăbim, înainte ca toţi cerşetorii să sară pe noi. Din fericire, nefericiţii trebuie că erau prea amorţiţi de frig şi boală, aşa că nu au reacţionat destul de repede şi am reuşit să fugim.

— Şi apoi?

— Apoi? Nimic deosebit. A, ba da. Te-ai prăbuşit după ce te-ai urcat în birjă. La început, am crezut că ai leşinat, vorbeai de licorni şi de elfi, sau ceva de genul ăsta. Ţi-am băgat lumina în ochi…

— Da, îmi amintesc că am văzut mii de stele.

— Dar sforăiturile tale zdravene m-au liniştit rapid. Te-am lăsat să dormi până am ajuns pe Baker Street. Birjarul m-a ajutat să-l duc pe Crowley la el acasă iar pe tine să te aşez în pat. Alte întrebări?

— Ăăă… nu.

Ce să mai fi spus? Holmes avea un mod atât de deconcertant de a explica inexplicabilul. De ce nu reuşea atunci să rezolve toate cazurile acestea ce implicau crime, când îi trebuiseră doar câteva clipe ca să discearnă realitatea de fals în această tulburătoare aventură nocturnă?

40

Un mesager îi înmânã un plic lui Holmes. Fruntea prietenului meu se descreţi la lectura misivei.

— Vreo veste bunã? m-am hazardat eu.

— Hazelwood mã roagã sã vin la el de urgenţã. Susţine cã a identificat locul unde ar putea lovi ucigaşul. Dacã are dreptate, informaţia asta ar putea fi capitalã! Am putea încerca sã-i întindem o capcanã.

— Şi sã evitãm un nou masacru!

În ciuda aglomeraţiei şi a ploii torenţiale, birjei noastre i-a trebuit doar o jumãtate de orã ca sã ne lase la uşa lui Cornelius Hazelwood.

Celebrul profesor ne primi fãrã întârziere. Pãrea surescitat. Ca de obicei, nu se lansã în preambuluri inutile şi intrã direct în subiect.

— Am trecut prin sitã totalitatea gravurilor din cartea mea.

— Câte erau? am întrebat eu.

— Aproape trei sute. Şi am reuşit sã reperez un loc fãrã cea mai micã ambiguitate.

— Unul singur? E puţin.

— Desigur, dar ar putea fi de ajuns ca sã-l capturãm pe asasin.

— Ce loc e? întrebã Holmes.

Cornelius Hazelwood îşi deschise cartea groasă în faţa noastră.

— Este vorba despre o casă frumoasă datând de la începutul secolului, situată pe Strand, la numărul 127.

— Cum aţi reuşit s-o identificaţi?

— Datorită fundalului.

Hazelwood îşi aţinti degetul asupra unui detaliu al gravurii.

— În fundalul imaginii se află o biserică, puţin spre dreapta. O vedeţi?

Holmes îşi plimbă lupa la câţiva centimetri de pagină.

— A, da, aşa este.

Privirea profesorului strălucea.

— Ştiţi câte biserici sunt în Londra, domnule Holmes?

— Recunosc că nu mi-am pus niciodată întrebarea.

— Aproape trei sute.

Holmes avu o expresie de îndoială.

— Şi sunteţi sigur că…

— Da. Datorită formei unice a clopotniţei sale duble. Observaţi disimetria celor două fleşe.

M-am aplecat peste umărul prietenului meu. Într-adevăr, cele două clopotniţe păreau să facă parte din două biserici din epoci şi de stiluri diferite, într-atât erau de deosebite.

— Şi aţi vizitat cele trei sute de biserici din Londra ca să găsiţi perla asta rară? întrebă prietenul meu, sceptic.

Cornelius Hazelwood îşi netezi barbişonul şi îşi continuă explicaţiile, nu fără oarecare mândrie:

— Deloc. Am trimis gravura episcopiei, care m-a informat imediat despre ce biserică e vorba. Atunci am apelat la un geometru. După câteva măsurători simple, acesta m-a pus în perspectiva gravurii. Casa se afla în faţa mea, în cele mai mici amănunte, exact ca în gravură.

— Aţi avut mult noroc să daţi peste imaginea asta.

Hazelwood păru ofensat.

— Nici pe departe. Am procedat prin deducţie.

Holmes îi aruncă interlocutorului său o privire uluită, ca şi cum ar fi crezut că nimeni altcineva în afară de el nu era capabil să aplice procedura observaţiilor şi a deducţiilor.

— Prin deducţie?

— Bineînţeles! Raţionamentul meu era foarte simplu. Din moment ce locurile unde loveşte asasinul sunt înfăţişate cu atâta fidelitate, mi-am spus că anumite gravuri trebuie să includă caracteristici ale împrejurimilor precum clădiri, opere de artă, locuri uşor de recunoscut. Nu sunteţi de acord cu mine?

— Ba da, ba da, recunoscu Holmes.

— Am analizat toate gravurile din cartea mea, notându-le pe cele care conţineau acest tip de informaţie. Majoritatea s-a dovedit de nefolosit, cu excepţia acesteia.

Holmes încerca să-şi ascundă iritarea. Fără îndoială, îi era ciudă că nu avusese el însuşi ideea aceasta ingenioasă.

— Cine locuieşte acolo?

— Judecătorul Allan Richmond, cu soţia şi sugarul lui, cu o dădacă bătrână şi câţiva servitori.

— Când aţi făcut descoperirea asta?

— Alaltăieri.

Prietenul meu tresări.

— Şi de ce nu m-aţi anunţat mai repede?

— N-am avut timp! Cazul ăsta nu mi-a lăsat o clipă de răgaz de două zile încoace.

— Dar locatarii casei acesteia s-ar putea să fie în primejdie.

— Nu vă faceţi griji, am luat toate măsurile necesare.

Fruntea lui Holmes se încreţi.

— Adică?

— Proprietatea şi împrejurimile ei sunt supravegheate zi şi noapte. Am pus poliţişti chiar şi în interiorul casei judecătorului. Cele mai mici deplasări ale lui Allan Richmond şi ale familiei sale au loc sub

o escortă discretă, dar eficace. Dădaca doarme chiar în camera copilului.

— Cine-i dădaca asta?

— O călugăriţă destul de în vârstă. Judecătorul Richmond o cunoaşte din fragedă copilărie şi are o încredere desăvârşită în ea. Sugarul e în siguranţă. Poliţiştii fac cu schimbul de pază douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru la uşa camerei sale. Lestrade însuşi supraveghează operaţiunea. Ce puteam face mai mult de-atât?

Holmes se încruntă.

— Să încredinţaţi treaba asta cuiva competent.

— Ştiu ce părere proastă aveţi despre Scotland Yard şi îndeosebi despre bunul Lestrade, dar pot să vă asigur că la faţa locului se află cei mai buni agenţi pe care îi avem. Cât despre Lestrade, cu siguranţă că nu e un geniu…

— Iată un frumos eufemism.

— … dar greşiţi subestimându-l. Este un poliţist conştiincios şi devotat. O să facă tot ce-i stă în putinţă.

— M-am liniştit, afirmă Holmes pe un ton care lăsa să se înţeleagă că nu era deloc aşa. Aş vrea să vizitez personal casa respectivă, să-i interoghez pe locatari şi să verific măsurile de siguranţă luate de poliţie.

Profesorul Hazelwood îşi netezi nervos barbişonul.

— Păi, la drept vorbind, nu vă supăraţi, domnule Holmes, dar mă tem ca prezenţa dumneavoastră la faţa locului să nu perturbe întrucâtva serviciul de securitate organizat de Lestrade. Pe deasupra, nimic nu ne permite să afirmăm că ucigaşul va lovi în acest loc. Dar dacă se manifestă, credeţi-mă, îl vom captura.

— Dacă spuneţi dumneavoastră… Atunci, de ce mi-aţi mai împărtăşit descoperirea asta, dacă tot vreţi să mă ţineţi deoparte?

— În primul rând, voiam să-mi respect angajamentul moral faţă de dumneavoastră. Apoi, cunoscându-vă afinităţile cu Aleister Crowley, mă întrebam dacă nu aţi putea să-mi spuneţi mai multe

despre ritualurile sectei sale.

— De ce nu vă adresaţi prietenului său, editorul Samuel Bocton?

— Bocton ia sistematic apărarea lui Crowley şi nu mi-ar fi de niciun folos.

— Dar ce legătură are Crowley cu toată povestea asta?

— Citiţi aici!

Hazelwood arătă cu degetul comentariul care însoţea faimoasa gravură.

Holmes se aplecă peste carte.

— „Conform unei legende din Europa Centrală, Cromloh devora sugarii la căderea nopţii. Era unicul său mijloc de a rămâne în viaţă. Zilnic, pornea în căutarea unor noi victime. Adulmeca aerul, în căutarea unei prăzi de soi şi punea ochii pe o casă în care pătrundea fără greutate. Nimeni nu vedea în el pe redutabilul Monstru al Tenebrelor, deoarece poseda puterea de a se transforma după voia lui. Cei din casă îi deschideau spontan uşa şi îl invitau înăuntru fără teamă. Cromloh intra atunci în camera pruncului, îi adormea pe cei care îl vegheau şi devora corpul copilului, cu excepţia capului. După care pleca la ivirea zorilor, metamorfozat în tânăr efeb, gata să trăiască o zi de desfrâu şi de excese de tot felul. În noaptea următoare, redevenea Cromloh. Ritualul acesta morbid persistă în zilele noastre în sânul anumitor secte sataniste, precum Astrum Argentinum. Acest fapt ar explica procentul ridicat de mortalitate infantilă înregistrat în cartierele sărace ale Londrei.”

Mi-am amintit de ceea ce spusese Bocton în această privinţă: „Aproape 60 din copii mor înainte de vârsta de cinci ani, în East End, şi asta nu revoltă pe nimeni…”

Holmes îşi înălţă ochii spre Hazelwood.

— Astrum Argentinum?

— E numele latin al Stelei de Argint, secta lui Crowley.

— Cine a scris asta?

— Reginald Foster.

— Nu i-aţi verificat sursele?

— Nu, pe atunci aveam încredere totală în el. Îl consideram un colaborator aflat în afara oricărei bănuieli. Acum ştiu că greşeam. V-am explicat deja.

O tăcere stânjenitoare se aşternu în odaie. Hazelwood îşi îndreptă arătătorul către o zonă întunecată a desenului.

— Mai e un detaliu în gravură. Uitaţi-vă! În umbră stă un personaj, ca şi cum ar observa casa respectivă.

Holmes îşi apropie din nou lupa.

— Diavolul!

41

Pendula arăta ora 18:30 când gazda noastră intră în salon, cu un plic în mână.

— Un mesager în uniformă a lăsat asta pentru dumneavoastră, domnule Holmes.

Prietenul meu citi:

— „Ştiu unde şi când i-am întâlnit pe abatele Meredith şi pe Henry Cardwell. Asta ar putea explica toată situaţia. Veniţi repede la penitenciarul Millbank. John Pickox.”

— Domnul e jos, aşteaptă răspunsul, preciza doamna Hudson.

— Ce? Mesagerul e tot aici?

Holmes o îmbrânci pe gazda noastră cea cumsecade, îşi smulse pardesiul din cuier şi se năpusti pe scară. L-am urmat, curios să aflu cum ajunsese plicul acesta la noi.

Un bătrân în uniformă de gardian aştepta la intrare.

— Bună ziua, domnule Holmes. Bună ziua, doctore Watson! rosti el văzându-ne.

— Ne cunoaştem? l-am întrebat eu pe ciudatul nostru mesager.

— Sigur că da! răspunse împricinatul. Sunt gardian la penitenciarul Millbank. Eu l-am ajutat pe domnul Holmes să dezgroape cadavrul lui Foster din celula evadatului.

— Într-adevăr, confirmă Holmes, îmi amintesc de dumneata.

Prietenul meu deschise uşa şi ne împinse afară. Un zid de ceaţă se înălţa în faţa noastră. Domnea un frig polar.

Ne-am continuat conversaţia mergând pe Baker Street în căutarea unei birje.

— Am asistat la confruntarea dintre Pickox, Meredith şi Cardwell, continuă gardianul. Şi v-am auzit conversaţia pe care aţi avut-o cu deţinuţii.

— Erai aşadar de faţă?

— Făceam de pază la intrarea în celulă. V-am salutat chiar când aţi plecat.

— Recunosc că nu am fost atent, eram prea preocupat de cazul ăsta.

— Mi s-a dat sarcina să supraveghez celula lui Pickox. Ieri, a cerut să vorbească neapărat cu dumneavoastră, afirmând că avea să vă facă dezvăluiri foarte importante. I-am transmis cererea lui Compostel, care a izbucnit în râs şi mi-a răspuns: „E cam târziu.”

— Şi?

— M-am dus înapoi la Pickox şi i-am propus să-mi spună mie despre ce este vorba. Dar Pickox se teme de gardieni. Şi nu e de mirare, unii dintre colegii mei sunt cam… brutali.

Holmes îşi pierdu răbdarea.

— Bun, şi?

— Pickox a scris mesajul ăsta rugându-mă să vi-l înmânez personal. Altceva nu mai ştiu.

Holmes strigă după o birjă care venea înspre noi.

— La penitenciarul Millbank, cât mai repede!

Carosabilul era atât de alunecos şi vizibilitatea atât de redusă, încât birja fu cât pe ce să se răstoarne în mai multe rânduri. Birjarul se descurcă însă de minune şi peste un sfert de oră băteam la poarta grea a închisorii.

Un gardian cu o privire obtuză deschise vizeta.

— Ce vreţi?

— Sunt Sherlock Holmes. Am întâlnire cu directorul.

— Da? Nu m-a anunţat. Mă duc să văd dacă vă poate primi.

Vizeta se închise la loc, lăsându-ne în ceaţa ostilă. Se scurseră câteva minute interminabile. Poarta se deschise în cele din urmă. Holmes se repezi la gardian.

— Vreau să-l văd pe John Pickox.

— Pickox? Credeam că aveţi întâlnire cu domnul Compostel?

— Pickox! urlă prietenul meu.

Gardianul tresări.

— Nu are rost să vă enervaţi aşa... De altfel, nu mai e nicio grabă.

Omul întinse braţul către mijlocul curţii.

— E cel din mijloc.

Am făcut câţiva paşi alergând prin ceaţă. Trei spânzurători apărură în faţa noastră. Ne-am apropiat şi mai mult. Spânzuratul din mijloc era John Pickox.

Un bărbat gras sosi în goană în întâmpinarea noastră, învăluit într-un nor de duhoare animalică.

— Domnule Holmes, e o întotdeauna o plăcere să...

Pumnul lui Holmes izbi faţa stacojie a lui Compostel şi încheie această scurtă întrevedere.

În birja care ne ducea înapoi pe Baker Street, Holmes îşi masa mâna dreaptă şi îşi mişca degetele care îl dureau. O lucire de ură îi trecu prin ochi.

— Tipul ăsta e un gunoi abject.

— Compostel?

— Bineînţeles. Se mărgineşte la o funcţie, fără niciun pic de conştiinţă. Este produsul pur al unei administraţii fără suflet, aplicând ordinele întocmai cu o bucurie abia ascunsă. Aminteşte-ţi ce a spus bătrânul gardian: „I-am transmis cererea lui Pickox lui Compostel,

care a izbucnit în râs şi a răspuns: «E cam târziu» ...” Compostel ştia că avea să-l spânzure pe Pickox şi nu a considerat util să-i mai dea o ultimă şansă. Nefericitul a murit luându-şi dezvăluirea cu el în mormânt.

Holmes strângea din dinţi, cu o privire înspăimântătoare din pricina tensiunii şi a furiei stăpânite.

— Îşi pusese toate speranţele în mine. O să-l răzbun, Watson, acum am făcut din asta o chestiune personală.

42

Sherlock Holmes scrise în carnetul său: „Victima nr. 13: Judecătorul Allan Richmond.”

Eram doborâţi, distruşi fizic şi moral, ca şi cum fiecare caz ne mai îndepărta puţin de realitate.

Holmes nu îşi putea ierta faptul că nu intervenise. Dar cum ar fi putut să o facă? Îşi oferise serviciile, dar Hazelwood refuzase, pretextând că prezenţa sa la faţa locului risca să contrarieze planul de acţiune al lui Lestrade.

Şi rezultatul se vedea acum.

Am recitit de mai multe ori relatarea amănunţită din *Times,* fără să înţeleg cum de se putuse întâmpla o asemenea monstruozitate. Deocamdată, încercam să umplu golul din mintea mea ca să nu cad şi eu în depresie. M-am hotărât să copiez articolul din *Times* în însemnările mele, ca pentru a conjura soarta.

Le redau aşadar cititorilor mei oribilele evenimente aşa cum le-am putut reconstitui pe baza relatărilor din ziare:

„Drama s-a produs noaptea trecută, în ciuda impresionantului dispozitiv organizat de poliţie în jurul şi în interiorul locuinţei judecătorului Allan Richmond, de la numărul 127 de pe Strand.

Judecătorul şi tânăra lui soţie au plecat de acasă în jurul orei 19 pentru a lua parte la o serată de gală la Clubul Juriştilor. Acolo au ascultat discursurile mai multor personalităţi, după care s-au dus la masă împreună cu numeroşii oaspeţi. Un poliţist în civil se afla la fiecare uşă şi îl urmărea din priviri pe orice nou-venit pentru a preîntâmpina vreun comportament suspect.

La mijlocul mesei, tânăra femeie se aplecă spre soţul ei şi îi spuse la ureche:

— Hai să ne întoarcem, dragule. Am o presimţire rea.

Judecătorul încercă să-şi liniştească soţia.

— Nu ai de ce să te temi, draga mea. Casa e bine păzită. Sora Martha doarme în camera copilului. Un poliţist stă de pază în faţa uşii. Şi servitorii noştri mai degrabă s-ar lăsa ucişi decât să dea voie vreunui intrus să pătrundă în casă.

— Bineînţeles, dar… sunt sigură că s-a întâmplat ceva.

— Nu, nici vorbă! Dacă s-ar întâmpla ceva, am fi anunţaţi de îndată. Suntem la numai câteva minute de mers cu trăsura de locuinţa noastră.

Tânăra femeie nu putu să mănânce nimic. Pe chip i se citeau angoasa şi crisparea.

Restul seratei i se păru că nu se mai sfârşeşte. Ceasul eliberării veni în cele din urmă. Sosirea şi plecarea trăsurilor se intensificaseră în faţa treptelor Clubului Juriştilor, încât se văzură nevoiţi să aştepte încă multă vreme una liberă.

Abia ajunsă acasă, tânăra femeie urcă treptele în goană şi se repezi spre camera copilului. Poliţistul stătea în continuare de pază la uşă, bine înfipt pe picioare şi cu mâinile la spate. Zâmbetul său o linişti pe tânăra femeie.

— Totul e bine? îl întrebă ea, cu un fior în glas.

— Da, doamnă. Nimeni nu a intrat şi nici nu a ieşit din cameră de când aţi plecat.

Îşi desfăcu pumnul şi arătă cu subînţeles o cheie mare.

— De altfel, ca să o poată face, ar fi trebuit mai întâi să-mi ia asta din mână.

Tânăra mamă se mai linişti puţin.

— Nu aţi auzit niciun zgomot suspect înăuntru?

— Nu, doamnă, nimic.

— Puteţi să-mi deschideţi?

— Bineînţeles, doamnă.

Poliţistul răsuci cheia în broască şi împinse încet uşa ca să nu trezească micuţul. Femeia intră în vârful picioarelor în odaie şi constată că bătrâna dădacă, sora Martha, se întinsese îmbrăcată în patul ei şi aţipise aşa. Bătrâna suferea de o anghina puternică, şi lady Richmond nu vru să-i tulbure somnul binemeritat. Mai verifică o dată ferestrele dacă erau bine închise. Bebeluşul dormea liniştit în leagăn. Îl sărută pe frunte, apoi ieşi călcând cu grijă şi închise uşa.

— Să fiţi în continuare cât se poate de vigilent! îi mai porunci ea o dată poliţistului.

După care se duse în dormitorul ei, în sfârşit liniştită.

Dar, în toiul nopţii, fu zguduită de un coşmar înspăimântător. Presimţirea ei oribilă o urmărise şi în somn. Se văzu din nou punându-şi buzele pe fruntea copilului şi, ulterior, senzaţia pe care o avusese i se păru ciudată. Încercă să-şi amintească. Nu simţise pe buze căldura obişnuită a bebeluşului ei, şi pielea micuţului nu era la fel de moale ca de obicei. Numai instinctul unei mame poate percepe acest gen de nuanţe. Nu simţise nici respiraţia lentă şi domoală a copilului.

Se trezi brusc, cu fruntea acoperită de sudoare şi cu trupul străbătut de spasme nervoase. Îşi puse la iuţeală un capot şi fugi către camera copilului. Poliţistul, aflat neclintit la post, nu dormea.

— Totul e bine? îl întrebă ea cu încordare în glas.

— Bineînţeles, doamnă. Sunt aici.

— Deschide! Vreau să mă conving cu ochii mei.

Omul răsuci cheia în broască. Tânăra femeie se repezi în odaie, cu o lumânare în mână. Un sentiment de anxietate o cuprinse pe

dată. Dădaca bătrână continua să doarmă. Acum însă remarcă un pahar lângă pat, şi i se păru că acesta nu se aflase acolo cu un ceas în urmă. Un miros fad şi greţos plutea în aer. Se întâmplase ceva, sau nu era decât rodul închipuirii sale?

Se apropie de leagăn. Bebeluşul i se păru foarte palid în lumina pâlpâitoare a lumânării. Pielea întinsă avea o transparenţă de sidef. Îl mai sărută o dată pe frunte. De data aceasta, fu sigură: pielea era îngheţată. Vru să îl ia în braţe ca să-l încălzească.

Trase cuvertura şi descoperi atunci oroarea în stare pură. Doar capul se odihnea pe perna leagănului. Corpul dispăruse. Femeia scoase un ţipăt de spaimă şi se prăbuşi la pământ. Poliţistul se apropie şi descoperi la rândul lui grozăvia. Cedând panicii, suflă în fluier din adâncul plămânilor. Ceilalţi poliţişti şi servitorii dădură fuga imediat. Bătrâna dădacă, trezită de vacarm, se aşeză în pat şi îşi luă fruntea în mâini.

— Ce se întâmplă? Mă doare capul.

Glasul bătrânei era răguşit şi spart din cauza anghinei. Un poliţist adulmecă paharul de pe noptieră.

— E un soporific puternic. Aţi fost drogată, declară el.

Dădaca se aplecă la rândul ei peste leagăn şi, descoperind grozăvia, îşi făcu cruce urlând:

— E lucrarea diavolului. Blestemul se abate peste noi.

Un poliţist încercă să o liniştească, dar se întâmplă exact pe dos. Bătrâna, în stare de şoc, urla din ce în ce mai tare:

— L-am văzut pe diavol în noaptea asta. Am crezut că visez urât, dar el era, el era! E aici! Trebuie să fugim din casa asta. O să ne omoare pe toţi.

Urmă o vânzoleală de necrezut, însoţită de strigăte de groază, de ordine date de poliţişti şi de fluierături stridente. Cedând panicii, bătrâna dădacă, aflată încă sub efectul narcoticului, căzu pe jos de mai multe ori şi în cele din urmă fugi clătinându-se, ieşi din casă în goană, cu faţa în mâini, trecu prin faţa cuştilor câinilor şi se mistui în

bezna îngheţată.

Adăugându-şi sinistra contribuţie strigătelor şi plânsetelor, câinii începură deodată să latre, de parcă ar fi turbat. Afară, un nou urlet sfâşie noaptea. La puţin timp după aceea, a fost găsit trupul neînsufleţit al sorei Martha, cu membrele ţepene, paralizate. Moartea îi încremenise faţa într-o expresie de spaimă de nedescris. Pe frunte avea o rană groaznică.

Inspectorul Lestrade, însărcinat cu ancheta, a fost intervievat de un ziarist. Părea foarte afectat şi descumpănit. Iată scurta întrevedere pe care i-a acordat-o:

„— Inspectore, aveţi vreun indiciu care să permită orientarea anchetei?

— Nu, pentru moment. Faptele care tocmai s-au petrecut sunt pur şi simplu imposibile.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Toate uşile erau închise. Casa era plină de poliţişti. Unul dintre oamenii mei stătea de pază la uşa dormitorului copilului…

— Bătrâna dădacă a declarat că îl văzuse pe diavol. Ar putea fi el autorul acestei crime?

— Nu cred în diavol, nici în spirite de orice fel. Crima aceasta este opera unui nebun sau a unui maniac înzestrat cu o inteligenţă superioară. Încearcă să ne păcălească, asta-i tot…

— A fost găsit cadavrul copilului?

— Nu. Continuăm să răscolim casa şi împrejurimile.

— Ştiţi de ce a murit dădaca?

— E cam devreme s-o afirmăm, dar credem că a fost otrăvită cu cianură sau cu un produs similar.

— Ce intenţionaţi să faceţi acum?

— Să ne continuăm investigaţiile şi să facem totul pentru ca un asemenea eveniment să nu se mai producă.

— Credeţi că această nouă crimă poate fi opera faimosului Mark Dughan, evadatul de la Millbank, după cum susţine Sherlock Holmes?

— Nu. Nimic nu permite stabilirea vreunei legături între aceste cazuri.

— Dar semnul acela de pe fruntea sorei Martha, s-ar zice că e o...

— Vă repet, cazul ăsta are propria sa logică. Cineva încearcă să mă păcălească, dar cu mine nu ţine. Nu sunt născut de ieri, de azi.

— Aţi declarat, la evadarea lui, că vă angajaţi să puneţi mâna pe Mark Dughan, evadatul de la Millbank. Sunteţi şi acum la fel de încrezător?

— Mai mult ca oricând. O să-l prind pe individul ăsta şi o să plătească pentru crima lui. Pe cuvântul lui Lestrade! Dar încetaţi să mai amestecaţi lucrurile şi să îi atribuiţi toate aceste crime. Nu suntem într-un roman poliţist!”

Cazul făcu mare vâlvă. Asasinul ataca acum însuşi simbolul păcii şi al justiţiei ţării noastre. Pericolul era real. Dacă un judecător nu mai era în siguranţă în Anglia, ce mai putea spera un simplu cetăţean?

Poliţia desfăşură mijloace fără precedent pentru a încerca să dezlege misterul acestei crime abominabile. Lestrade examină cu lupa locuinţa judecătorului şi împrejurimile ei, şi ordonă deopotrivă percheziţii în toate casele din cartier, fără niciun rezultat.

Bătrâna dădacă fu bănuită o clipă de uciderea sugarului, dar nimic din trecutul şi din comportamentul ei nu putea sprijini această ipoteză. Judecătorul însuşi a refuzat să fie pângărită memoria celei pe care o considera a doua lui mamă. Servitorii se supuseră interogatoriului. Părerea era unanimă: bătrâna nu ar fi putut comite niciodată un asemenea act. Poliţia analiză felul în care îşi petrecuse timpul dădaca în ziua dinaintea crimei şi află că sora Martha plimbase copilul în cărucior, ajungând până în parcul municipal, şi că se întorsese către seară cu o anghina puternică, ceea ce nu era deloc de mirare, ţinând cont de vremea execrabilă din Londra.

Unii pretinseră că dădaca era posedată de forţele răului. Nu afirmase ea că l-a văzut pe diavol? Cineva propuse chiar să se exorcizeze casa judecătorului şi cadavrul defunctei. Dar ce rost ar fi avut?

Cornelius Hazelwood, mai pragmatic, solicită serviciile lui Sherlock Holmes... puţin cam târziu. Profesorul îşi făcu încă o dată *mea culpa,* recunoscând că greşise încredinţându-i cazul lui Lestrade. Mă întrebam de partea cui era de fapt acest individ ciudat.

Curiozitatea îi învinse ranchiuna, şi prietenul meu se supuse încă o dată solicitării profesorului. Ne-am dus imediat la judecător.

La faţa locului domnea o zarvă de necrezut. Am găsit un Lestrade surmenat şi depăşit de evenimente. Dădea impresia jalnică a unei muşte zbătându-se în mijlocul unei pânze de păianjen. O mulţime pestriţă se îmbrâncea în holul casei. Am făcut câţiva paşi şi m-am împiedicat de un om întins pe jos.

Lestrade ne zări în sfârşit.

— A, Holmes, ai apărut. Examinează plăcile parchetului una câte una.

— Eu? întrebă prietenul meu, stupefiat.

— Nu, nu dumneata, el.

Poliţistul arătă către omul în bluză cenuşie, care înainta pe burtă cercetând podeaua centimetru cu centimetru.

— Trebuie să fie undeva, continuă Lestrade.

— Cine anume? am întrebat eu, neliniştit.

— Cadavrul copilului. Nu s-a putut volatiliza.

Holmes trecu peste poliţistul care se târa pe jos.

— Unde e camera crimei?

— Veniţi cu mine!

Poliţistul ne conduse imediat la etaj. O mulţime incredibilă alcătuită din anchetatori, ziarişti şi oameni ai bisericii se îngrămădea în odaia mică, de îţi venea să crezi că toată Londra îşi dăduse întâlnire

aici ca să vadă ultima atracţie în vogă.

Sherlock Holmes ceru imediat să se evacueze camera. Toată lumea ieşi, cu excepţia lui Lestrade, care consideră că nu ne-am putea lipsi de prezenţa lui.

După obiceiul său, prietenul meu examină locul cu ajutorul lupei sale mari. Apoi, după o scurtă inspecţie, se ridică, având chipul încordat şi contrariat.

— Ce ai observat? întrebă poliţistul, neliniştit.

— Nimic. Indiciile au fost şterse metodic.

— Vrei să spui că *cineva* le-a eliminat?

— Da. Şi pot chiar să-ţi spun cine.

— Atunci înseamnă că l-am prins pe vinovat. Numai asasinul ar avea interesul să acţioneze aşa.

Holmes avu un rictus de dezgust şi se răsuci pe călcâie, pregătindu-se să plece fără alte explicaţii. Poliţistul explodă în spatele său.

— Holmes, termină cu ifosele astea infantile! Dă-mi numele vinovatului!

Prietenul meu se întoarse şi aţinti un deget acuzator spre pieptul poliţistului.

— Dumneata, Lestrade!

— Ce… cum? Mă acuzi de crimă?

— Mai rău. Te acuz că ai şters indicii preţioase cu ajutorul cohortei tale de aiuriţi costumaţi.

Lestrade se bâlbâi, sughiţă şi fu cât pe ce să se înece în acelaşi timp, ceea ce nu e uşor de redat pe plan gramatical. Apoi se făcu stacojiu şi îşi umflă obrajii ca un broscoi în plină paradă nupţială.

Eram pe punctul de a ieşi când ne-am trezit faţă în faţă cu faimosul trio: Erich Weiss, mai cunoscut sub numele de Harry Houdini, urmat ca de umbra lui de Anna Eva Fay şi de soţia lui, Bess.

— Ce primire! rosti iluzionistul, înşelându-se în privinţa motivului prezenţei noastre.

— Ce ne mai întâlnim! răspunse Holmes prompt.

Lestrade veni în fugă în întâmpinarea vizitatorilor.

— Vă mulţumesc că aţi venit aşa de repede, domnule Houdini.

— Nu voiam să pierd un asemenea prilej, declară magicianul.

— Ce prilej?

Houdini se corectă.

— De a colabora cu poliţia engleză.

— A, da, bineînţeles. Sper că regele evadărilor ne va da mai multe răspunsuri decât regele detectivilor.

Copoiul ne privi chiorâş.

— Nu vă mai reţin. Avem treabă.

— Dacă nu vă supăraţi, interveni Houdini, aş dori ca domnii Holmes şi Watson să mai rămână o clipă ca să ne putem confrunta concluziile.

Poliţistul scoase un bolborosit pe care ne-am grăbit să-l interpretăm drept acceptare.

Am asistat atunci la un spectacol foarte ciudat. Anna Eva Fay se aşează în poziţia lotusului într-un colţ al camerei. Iluzionistul puse un scaun pe o masă şi se urcă pe acest eşafodaj improvizat ca şi cum se pregătea să facă un număr de echilibristică. Apoi analiză fiecare porţiune a peretelui şi a tavanului cu atenţia unui medic care consultă un bolnav.

Bess Houdini se interesă mai curând de ferestre şi de uşi, ca şi de şemineu şi de porţiunile de jos ale pereţilor. La capătul acestei lungi şi minuţioase investigaţii, soţii Houdini schimbară câteva cuvinte şi se întoarseră la noi.

— Niciun mecanism capabil să realizeze o iluzie la scară mare nu a fost instalat aici, declară Houdini.

Văzând însă figura dezamăgită a lui Lestrade, iluzionistul consideră necesar să precizeze:

— V-am dat o părere profesională. După cum ştiţi, evadările mele sunt trucate. Ele necesită aparaturi complexe ascunse cam

peste tot. Un asemenea material lasă urme, ceea ce nu e cazul aici. Nimeni altcineva, decât bătrâna dădacă şi sugarul, nu a putut intra sau ieşi din camera asta. Ce părere aveţi, domnule Holmes?

Prietenul meu avu o expresie de îndoială.

— Atunci, cum a procedat asasinul? insistă Lestrade.

— Nu ştiu, afirmă Houdini.

— Ar fi o soluţie, rosti Bess Houdini cu glas scăzut, hipnoza…

Magicianul îşi fulgeră soţia din priviri.

— Hipnoza? repetă Holmes.

Bess Houdini îşi frânse mâinile şi îşi imploră soţul din priviri, ca şi cum voia să-şi ceară iertare pentru cuvintele rostite.

— Nu… nu ştiu. Era o idee aşa, la nimereală… fără nicio bază.

Holmes se întoarse către iluzionist.

— Nu sunteţi specialist în hipnoză, domnule Houdini?

— Mi se întâmplă, dar numai la spectacolele mele. Nu sunt decât un mic amator fără pretenţii.

— Un mic amator fără pretenţii ar putea să-l adoarmă pe omul de pază, să pătrundă în camera asta, să-şi comită fărădelegea şi să plece fără să lase nici cea mai mică urma a vizitei sale?

Houdini înlătură remarca făcând un gest nu prea convingător.

— Poliţistul de pază de lângă uşă ar fi avut suspiciuni şi s-ar fi ferit. E aproape imposibil să adormi un om aflat în defensivă.

— Precum Watson, la spectacolul dumneavoastră? insinuă Holmes.

— Doar nu vă închipuiţi totuşi…, începu Houdini.

Un strigăt înăbuşit, venit dintr-un colţ a camerei, întrerupse discuţia.

Anna Eva Fay ieşise din meditaţia ei, ca şi cum s-ar fi trezit brusc, dar rămăsese în poziţia lotusului. Privirea ei fixă părea pierdută în depărtare.

— I-am văzut faţa, declară ea deodată.

— De cine vorbiţi? întrebă Lestrade, care avea oarece dificultăţi

în a ţine pasul cu evenimentele.

— De ucigaş!

Houdini, bucuros nevoie mare de această diversiune, profită ca să se retragă în colţul opus. Lestrade scoase din buzunar un carneţel, pentru orice eventualitate.

— Semnalmentele suspectului, porunci el cu glasul autoritar al copoiului experimentat în arta interogatoriului.

— Semnalmentele? repetă Anna Eva Fay, cu privirea pierdută în abis.

Lestrade dădu din picior în semn de nerăbdare.

— Da. Cum arată asasinul?

— E un bărbat, afirmă mediumul.

Copoiul începu să scrie.

— Ba nu, o femeie! rectifică spiritista.

Poliţistul se enervă.

— Ar trebui să vă hotărâţi.

— Un bărbat, o femeie, nu mai ştiu, sau amândoi…, bâigui Anna Eva Fay.

— N-aţi văzut nimic mai exact?

— Ba da. Era nebun de furie. Şi-a înfăptuit răzbunarea.

— Şi altceva?

Altceva, nimic. Spiritista privi în gol şi se cufundă într-o meditaţie stranie. Lestrade îşi băgă carnetul la loc în buzunar, dezamăgit.

Domnişoara Fay se ridică aidoma unui automat şi se îndreptă spre uşa de la ieşire. Harry Houdini se pregătea să o imite, când soţia lui îl apucă de mânecă.

— I-ai dat tema domnului Lestrade?

Houdini se lovi peste frunte.

— Era să uit.

Scoase din buzunar o hârtie făcută sul, strânsă cu o panglică.

— Ce-i asta? întrebă poliţistul.

— Tema astrală a lui Mark Dughan. Dumneavoastră i-aţi cerut-o Annei.

Holmes asista la scenă, cu braţele încrucişate la piept şi cu un zâmbet ironic în colţul gurii. Lestrade băgă documentul în buzunar cu un gest nervos.

— Ia te uită. Poliţia se interesează acum de ştiinţele oculte? rosti batjocoritor prietenul meu.

— Nu trebuie să neglijăm niciun indiciu..., afirmă copoiul, roşu de zăpăceală. O să studiez documentul în linişte.

— De ce nu acum? insistă Holmes.

Houdini văzu o ocazie de a se reabilita.

— Pot să vi-l rezum dacă doriţi.

Holmes făcu un gest, invitându-şi interlocutorul să vorbească.

— Anna Eva Fay a studiat semnul astral al lui Mark Dughan, începu iluzionistul, apoi l-a suprapus configuraţiei solare corespunzătoare zilelor diferitelor crime. Ceea ce a găsit e extraordinar. Dughan a...

Ezită să rostească cuvântul.

— ... intrat în rezonanţă cu astrele, ceea ce a putut să-i bulverseze comportamentul. După părerea Annei, crimele vor înceta când astrele se vor deplasa în mod semnificativ. Dughan îşi va recăpăta atunci personalitatea şi se va preda cu siguranţă poliţiei, doar dacă nu se va sinucide... Dar toate astea nu reprezintă decât o ipoteză, ar trebui să facem un studiu aprofundat al ascendentelor lui Dughan ca să o confirmăm.

— Şi la ce concluzie aţi ajuns? tranşă Holmes.

— Pentru moment, la niciuna.

Prietenul meu îi adresă un zâmbet carnasier lui Lestrade.

— Te las să meditezi la asta în linişte.

43

Zilele treceau una după alta, sumbre şi fără speranţă.

Prietenul meu vorbea puţin şi dormea şi mai puţin. Când nu îl urmărea pe Houdini, petrecea zile întregi în obscure demersuri ministeriale. Perioadele acestea de mare cheltuială de energie alternau cu momente de cvasidisperare. Atunci se ducea la Aleister Crowley sau se închidea în casă, pe Baker Street, căutându-şi inspiraţia în cocaină.

Într-o dimineaţă, pe când eram ocupat cu scrierea unui episod din povestirea de faţă, l-am văzut năpustindu-se în salon, cu ochii strălucitori şi pasul hotărât. Se întorcea de la una dintre faimoasele lui întâlniri administrative şi părea foarte surescitat.

— Am obţinut în sfârşit autorizaţia, Watson.

— Autorizaţia?

— Da, să pot consulta arhivele judecătorului Richmond.

— Şi de ce e atât de important?

— Sper să găsesc două sau trei informaţii utile, printre care soluţia enigmelor.

Am scăpat tocul din mână, mânjind pagina cu o dungă neagră groasă şi mare.

— Ceee? Cum ai ajuns la concluzia asta?

— Datorită ţie, ştim că asasinul acţionează din răzbunare şi caută să-i facă să sufere pe cei care i-au făcut rău. Cine ar putea avea motive întemeiate să se răzbune pe un judecător?

— Cineva care a fost condamnat de respectivul judecător!

— Exact, Watson. Este aşadar foarte probabil că asasinul figurează pe lista celor pe care judecătorul Richmond i-a băgat la închisoare şi că se răzbună pe cei care l-au condamnat. Cercul s-ar închide. Evadatul de la Millbank s-a răzbunat pe Richmond! Dar nu e decât încă o ipoteză. Acum trebuie să o verificăm…

Mi-am lăsat lucrul şi mi-am pus pardesiul, conştient că ancheta lua o cotitură crucială.

— Nu strică să vin şi eu. Te însoţesc, Holmes.

— E foarte amabil din partea ta, Watson. Misiunea asta ar trebui să fie mai puţin grea decât expediţiile noastre precedente.

Arhivele Tribunalului Londrei!

Nici măcar nu îmi închipuisem că ar putea exista un asemenea loc. Era o lume subterană şi oarbă, o lume lipsită de lumină naturală, izolată într-o noapte umedă şi mucegăită. Sanctuarul jurisprudenţei londoneze îngropat sub mai mulţi centimetri de praf secular. Erau acolo tone de dosare, stivuite pe etajere care se pierdeau în zeci de şiruri întunecate, şi alte teancuri de dosare înghesuite în cele mai mici colţuri, legături de documente sufocate în sforile lor ca pentru a le reduce mai bine la tăcere. Şi, pretutindeni, acel ciudat amestec olfactiv de praf şi mucegai, provocând o nevoie nestăpânită de a strănuta. Infernul claustrofobului.

Memoria crimei putrezea aici, invadată de generaţii de păianjeni şi păzită de o armată de funcţionari anemici, a căror piele gălbuie se confunda cu culoarea pergamentelor.

Bazându-ne pe autorizaţia noastră perfect legală, ne-am adresat unuia dintre paznicii templului.

— Bună ziua. Sunt Sherlock Holmes şi acesta este prietenul

meu, doctorul Watson, începu celebrul detectiv.

Omul-trunchi rămase la fel de nemişcat ca o statuie de ceară a Muzeului „Madame Tussaud”. Am tuşit de câteva ori încercând să îi captez atenţia.

— Am dori să consultăm arhivele judecătorului Allan Richmond.

Homo petrificus nu se clinti.

— Boala somnului, diagnostică Holmes. Vino, Watson, o să le găsim şi singuri.

Fără să ştie, Holmes tocmai îl resuscitase pe funcţionar.

— Unde mergeţi aşa, domnilor?

— Tocmai ţi-am spus-o, bătrâne, i-am întors-o eu, dar dormeai.

— Nu dormeam, lucram.

— Nuanţa era prea subtilă ca să o remarcăm.

Urmă o serie de demersuri administrative pe cât de complexe, pe atât de incomprehensibile. Am avut mai multe întrevederi cu personaje însărcinate cu controlarea documentelor de acces, apoi cu accesul la documentele de control al accesului la documentele de control, sau ceva de genul ăsta.

A trebuit să completăm o sumedenie de formulare şi să semnăm o mulţime de acte. În acest scop, am străbătut numeroase coridoare întunecoase şi sufocante, locul fiind cu siguranţă conceput de un arhitect pasionat de labirinturi. Am urcat o groază de scări, ne-am rătăcit de mai multe ori, am nimerit adesea la alte uşi. Am trecut pe lângă doi sau trei vizitatori fără vârstă care păreau să-şi caute drumul din vremuri imemoriale, şi a trebuit să reanimăm un număr incalculabil de funcţionari paralizaţi de absenţa cronică de activitate. În cele din urmă, ne-am întors la punctul de plecare, fără să înţelegem prea bine cum.

I-am vârât sub nas cerberului somnolent cele câteva hârtii semnate, ştampilate, parafate şi autorizate după toate regulile pe care le strânsesem în periplul nostru.

— De data asta, avem dreptul să consultăm arhivele alea

blestemate.

Omul-trunchi nu se clinti.

Un pumn se abătu deodată cu o violenţă nemaipomenită pe biroul slujbaşului. Zeci de foi de hârtie îşi luară zborul într-un nor de praf şi căzură la loc în dezordine. Nu îl mai văzusem niciodată pe Holmes atât de înfuriat. Faţa lui, de obicei impasibilă, m-a făcut să mă înfior. Chipul îi era stacojiu, iar tendoanele gâtului, încordate la maximum. Venele de la tâmple ameninţau să explodeze din clipă în clipă sub presiunea sângelui.

Prăfuitul se făcu mic în adâncul scaunului său, apoi izbuti să articuleze cu un glas suferind:

— Credeam… credeam că sunteţi la curent.

— Ce mai e acum? urlă prietenul meu.

— Astăzi e închis.

Holmes se apropie atât de mult de slujbaş, încât am avut impresia că avea să-i smulgă nasul cu dinţii. Celălalt se cramponă de birou, tremurând din toate încheieturile.

— Dar pentru un musafir de calitatea dumneavoastră, vom putea face o mică excepţie.

Anemicul alunecă de pe scaun, şi am descoperit cu ocazia aceasta că era înzestrat cu picioare şi că ştia să se folosească de ele.

— Vă rog să mă urmaţi, domnilor, suflă el cu un glas muribund.

Scoase o cheie din buzunar şi deschise o uşă situată la numai câţiva metri de biroul lui. Trăsăturile prietenului meu se destinseră la vederea etajerelor.

— Totul e aici, preciză slujbaşul, e aranjat pe ani. Şi fiecare dosar e numerotat după data procesului.

Holmes se întoarse spre mine.

— Ţi-am spus, Watson, cu personalul de recepţie, totul nu e decât o chestiune de psihologie.

După care se răsti către slujbaş:

— Unde sunt dosarele proceselor prezidate de judecătorul

Richmond?

— Sunt puse laolaltă cu celelalte, în ordine cronologică.

— Şi nu există nicio posibilitate de a le găsi rapid?

— Ba da, trebuie consultate toate dosarele, unul câte unul.

Era evident că nu aveam aceeaşi noţiune a timpului. Holmes făcu un gest de enervare şi îl alungă pe slujbaş cu dosul mâinii, aşa cum înlături o scamă de pe pardesiu. Celălalt ieşi cu spatele, ţinându-şi capul în piept.

Erau acolo sute, poate mii de dosare. Ne-am dat seama că ne-ar trebui ani de zile ca să le găsim pe cele referitoare la judecătorul Richmond, şi alţi ani ca să îl cercetăm pe fiecare dintre ele. Era totuna cu a căuta acul în carul cu fân!

Raţionamentul lui Holmes era probabil corect, şi simţeam că nu mai fusesem niciodată atât de aproape de ţelul nostru. Ne izbeam însă de o problemă tehnică majoră: lipsa de timp. Am părăsit locul acela cu un sentiment de frustrare extremă. Mi-am spus că acum ar trebui un miracol ca să găsim cheia acestei enigme.

44

Mi se părea că o primejdie necunoscută, poate supranaturală, bântuia în jurul meu, nevăzută şi ameninţătoare. Totul devenea ostil. Umbre neliniştitoare se piteau în colţurile slab luminate ale dormitorului meu. Le vedeam strâmbându-se, urzind planuri oribile la adresa mea. Noapte de noapte, convingerea mea devenea tot mai mare. Ceva se urzea fără ştirea mea. Ceva oribil şi de nemărturisit.

În seara aceea, ca şi în celelalte seri, m-am încuiat în dormitorul meu şi am tras zăvorul. Dar teama m-a urmat şi aici. La cel mai mic trosnet, la cel mai slab pas pe scări, mă trezeam tresărind şi rămâneam nemişcat, cu un nod în gât, cu ochii aţintiţi în tavan. Era oare doar efectul febrei? Sau o teamă venind dintr-o intuiţie profundă?

Târziu în noapte, am auzit sunetul unei răsuflări, chiar lângă uşă. O rază de lumină se strecura pe sub prag, semn că în salon mai era cineva.

Am reuşit să-mi stăpânesc frica şi m-am dat jos din pat pe bâjbâite. Aplecându-mă, mi-am lipit ochiul de gaura cheii, tremurând de nelinişte.

Mi-am dus mâna la gură ca să nu ţip, dar spectacolul care mi se oferea privirilor nu avea nimic oribil, nici măcar dezagreabil.

Am văzut făptura cea mai minunată şi mai radioasă pe care mi-

a fost dat să o contemplu. O femeie de o frumuseţe incandescentă, îmbrăcată ca o prinţesă de basm, stătea în picioare în mijlocul salonului, într-o lumină aproape ireală. Părul roşcat îi cădea în valuri pe umerii gracili. Trupul ei, gol ca într-un vis interzis, era imaginea perfecţiunii divine. Niciun pictor, niciun sculptor, niciun artist de pe lume nu ar fi putut imagina o asemenea armonie a curbelor şi a proporţiilor. Niciun cuvânt din câte existau nu ar fi putut descrie plenitudinea acestei privelişti. Numai Fiinţa Supremă putea să fi conceput o asemenea minunăţie. În minte mi s-a strecurat pe dată o îndoială. Aveam sentimentul confuz că o mai întâlnisem pe făptura aceasta într-o altă viaţă.

S-a răsucit şi a ajuns deodată cu faţa la mine. O clipă, am crezut că se îndrepta spre dormitorul meu. Dar nu. Era o simplă iluzie optică. Nu putea să mă vadă. Un zâmbet luminos i se aşternuse pe faţă. Nu avea vârstă, nici trecut. Simboliza tinereţea veşnică. Ochii îi străluceau ca nişte smaralde. Semăna cu superba Irene Adler, dar nu era ea. Femeia aceasta venea dintr-o altă lume. Era oare o fantomă? Sau unul dintre dublurile acelea despre care Crowley susţinea că există?

Deodată, divina făptură a făcut câţiva paşi într-o parte şi a ieşit din raza mea vizuală. Dându-se în lături, am observat un bărbat, aşezat cu spatele la mine într-un fotoliu din salon. Mi-am dat seama atunci că vorbea cu el. Individul s-a ridicat şi s-a întins, apoi s-a întors cu faţa la uşa mea şi i-am văzut chipul când a trecut prin lumina unui sfeşnic.

Holmes!

Fără un cuvânt, a luat un garou maroniu, şi-a suflecat mâneca, apoi şi-a întins braţul stâng. Venele îi erau presărate de urme minuscule şi întunecate. Cu o mână expertă, a strâns garoul. Venele i se umflau. A luat atunci seringa şi, cu un gest precis, a înfipt acul.

Nu mi-am putut stăpâni un strigăt înăbuşit. Holmes şi făptura s-au întors brusc către uşa mea.

— Blestem! a strigat făptura. Cineva ne observă!

Holmes a dat drumul seringii, care a căzut pe jos şi s-a spart, ieşind din odaie în fugă, ca şi cum se temea de cine ştie ce eveniment groaznic.

Fata s-a apropiat de uşa mea. Am rămas aplecat din mijloc, cu spinarea îngheţată de teamă, incapabil de cel mai mic gest. Ochii ei mă fixau, ca atinşi de nebunie, din cealaltă parte a găurii cheii. M-a străbătut un fior puternic. Degetele i s-au încleştat de clanţă şi au încercat zadarnic să deschidă uşa zăvorâtă a dormitorului.

Deodată, un vaiet răguşit i-a ieşit din gâtlej, un geamăt care a crescut până a sufocat-o. Cuprinsă de un spasm furios, a încercat să se îndrepte, privindu-mă de data aceasta cu o ură care o desfigura.

Mi-am muşcat buzele până la sânge ca să nu urlu din pricina a ceea ce am văzut atunci. Făptura a înţepenit. Pielea i s-a veştejit, s-a înverzit, s-a crăpat ici şi colo, lăsând să se vadă osul, într-o duhoare din ce în ce mai mare, atât de fetidă încât mi-a făcut greaţă. I-am văzut trăsăturile topindu-se într-un amalgam infect şi putrid, şi craniul ieşindu-i la iveală, apoi vertebrele şi coastele. Pântecele putrezit i-a plesnit.

Am rămas împietrit de teroare, ca în coşmarurile în care ştii că trebuie să fugi grabnic şi în care rămâi totuşi nemişcat, doborât deodată de o paralizie cumplită.

Un fluid s-a scurs pe sub uşă, vâscos, spumos ca balele de şarpe, şi s-a răspândit în jurul meu ca o boală infecţioasă. Nu era sânge, ci un soi de fiere greţoasă, un amestec putrescent de miasme dintre cele mai execrabile.

M-am trezit brusc cu un tresărit.

O năduşeală abundentă şi îngheţată mi-a năclăit faţa şi corpul.

Un dezgust imens mi-a crispat stomacul şi mi-a urcat până în gât.

Toate acestea păreau atât de reale.

Coşmarul, conţinea elementele recurente ale viziunilor mele precedente. Personajele şi situaţiile nu erau exact aceleaşi, dar mesajul adresat subconştientului meu era imuabil: teama, o teamă de necontrolat şi de neînţeles. Teama de ceva apropiat, obişnuit. Simţeam primejdia la îndemâna simţurilor mele, fără să o pot defini şi identifica.

Holmes era strâns legat de această teamă.

Dar era oare victima sau artizanul ei?

45

Un vacarm familiar se auzi pe scară.

— Aha, uite-l pe Lestrade, am zis eu.

— Nu, replică Holmes, categoric, e Samuel Bocton, directorul revistei *Fantastica.*

— Cum poţi fi atât de sigur?

Nu apucă să îmi răspundă. Uşa salonului se deschise în faţa lui Samuel Bocton, urmat ca de o umbră de o doamnă Hudson stacojie.

— Domnul acesta..., începu gazda noastră, cu mâinile în şolduri şi cu ochii pironiţi pe ghetele pline de noroi ale musafirului.

Bocton avea o privire de lup hăituit. Pielea îi lucea cu o nuanţă de bronz. Ridică un plic pe care îl avea în mâna dreaptă. Nu îl mai văzusem niciodată atât de surescitat.

— Cu poşta! Dimineaţa asta! E cumplit!

Holmes îi arătă un fotoliu.

— Ce s-a întâmplat?

Bocton se străduia să-şi tragă răsuflarea. Îi întinse plicul lui Holmes.

— Citiţi!

Prietenul meu se supuse pe dată.

— „Opera mea se apropie de sfârşit. Mâine, duminică, voi lovi

din nou. Luna va fi plină când voi pătrunde în dormitor. Voi avea toată noaptea la dispoziţie ca să-mi îndeplinesc sublima lucrare. Un fascicul de lumină palidă îi va scălda frumosul ei chip. O voi mai privi pentru ultima dată, aşa cum le-am privit pe toate celelalte. Mai văd şi acum chipul înspăimântat al micuţei Mary Kinsley, al celor cinci orfani, al bietei bătrâne Emma Barnes, al fiicei lui lady Burnington şi al frumosului bebeluş al judecătorului Richmond.

Atunci, încet, voi introduce otrava paralizantă în venele sale. Înţepătura poate că o va trezi, dar nu va putea nici să strige, nici să cheme în ajutor. Va fi prea târziu, otrava va fi acţionat deja. Îşi va deschide ochii mari şi mă va privi cu un aer buimac. Va fi conştientă şi mută, ca şi cum şi-ar accepta cruda soartă.

Nu va suferi, în fine, nu prea mult. Oricum, nu îşi va putea exprima suferinţa.”

Holmes înghiţi în sec şi continuă cu un glas alb:

— „Apoi îi voi pune copilul pe pântece. O teroare pură îi va contracta muşchii feţei. Poate că va mai avea o ultimă tresărire. Instinctul de conservare şi instinctul matern, deopotrivă. Nu contează, voi mai avea încă o injecţie la îndemână. O voi putea calma oricând dacă prima doză nu e de ajuns.

Apoi, îi voi aşeza mai multe perne sub cap, ca să poată asista la lenta agonie a copilului ei, ca la spectacol. Îi ofer astfel ceva frumos! Sper că îmi va fi veşnic recunoscătoare. Mie, care nici măcar nu am avut privilegiul de a-l vedea născându-se pe al meu.

Bineînţeles, nu voi uita să-i iau puţin sânge într-un recipient, ca şi în cazul celorlalţi. Asta îmi va îngădui să-mi admir opera până când voi închide de tot ochii.

În sfârşit, încheindu-mi lucrarea, voi trece prin perete şi voi pleca înapoi către neantul existenţei mele.

După plecarea mea, sărmana îşi va pierde sângele toată noaptea, zidită în tăcere şi paralizată de grozăvie, contemplându-şi pântecele devastat.

Cu toate acestea, nu sunt un monstru. Să nu credeţi că îmi face plăcere să masacrez nevinovaţi. Îmi împlinesc doar destinul. Din moment ce Dumnezeu nu mi-a ascultat rugile, apelez la justiţia diavolului. Voi distruge viaţa celui care mi-a distrus-o pe a mea. A ucis-o pe biata mea Emily, iubirea mea tandră şi fragilă cu păr de foc şi cu privirea de speranţă. Vreau să-l fac să îndure infernul. Moartea ar fi prea blândă pentru acest asasin.

Sărmana lui soţie va plăti pentru el.

Poate că va mai fi conştientă când o vor găsi în zori, cu privirea sleită şi sticloasă, ca după vreo sărbătoare rituală monstruoasă. Apoi va muri sub privirile neputincioase ale salvatorilor ei derizorii. Aţi spus-o chiar dumneavoastră, domnule Holmes, nu puteţi să vă puneţi cu diavolul!”

La ascultarea scrisorii, doamna Hudson îşi făcu cruce şi ieşi în fugă, lăsându-l în plata Domnului pe musafirul cu ghetele murdare, aducător al acestui mesaj de moarte.

O tăcere opacă urmă lecturii. Am încercat să-mi adun gândurile.

— Ce grozăvie, Holmes! E vorba despre asasinarea unei femei însărcinate.

— E şi mai rău, Watson. Dacă e să-i dăm crezare autorului acestui text, nefericita va asista la moartea propriului copil, extirpat din pântecele ei înainte de termen.

Samuel Bocton scoase din plic un desen de mari dimensiuni în culori şi i-l dădu lui Holmes cu o mână tremurătoare.

— Mai era şi asta pe lângă text.

Prietenul meu examina o clipă ilustraţia cu ajutorul lupei sale mari şi tresări.

— Dumnezeule, e de un realism înspăimântător!

Îşi puse lupa jos, învins.

Am aruncat o privire gravurii. Înfăţişa interiorul unui dormitor luxos, cu draperii grele roşii şi aurii. O femeie zăcea în pat, cu privirea îngrozită, într-o baltă de sânge, strângând în braţe trupul alb ca

marmura al unui copil născut mort.

Focul era pe terminate într-un şemineu mare pe care se afla un tablou de familie încadrat de două mari sfeşnice din argint. O tapiserie imensă înfăţişând o scenă bucolică împodobea partea dreaptă a şemineului.

Directorul revistei *Fantastica* se ridică aidoma unei sălbăticiuni turbate. Ochii îi aruncau raze de energie pură.

— Trebuie să acţionăm.

Holmes îşi împreună vârfurile degetelor de la ambele mâini.

— Nu văd cum. Doar dacă le-am avertiza pe toate femeile însărcinate din Anglia că un nebun s-ar putea să le ucidă în noaptea asta.

— Am putea încerca să cerem tuturor ziarelor şi revistelor să publice gravura aceasta însoţită de text, am propus eu.

— Nu, Watson. Nu am avea timp să luăm legătura cu cele vreo mie o sută de ziare şi reviste cât are Londra. Pe deasupra, dacă e să ne luăm după autorul mesajului, drama va avea loc chiar în noaptea asta. Or, în cel mai bun caz, ziarele nu vor apărea decât mâine dimineaţă.

Samuel Bocton se plimba încoace şi încolo, cu mâna la frunte. Deodată, se opri în loc.

— Trebuie măcar să anunţăm poliţia. Poate că ei ar putea să viziteze casele şi să răspândească informaţia până în zori.

— Sunt peste patru sute de mii de case la Londra *intra muros,* fără a mai pune la socoteală clădirile şi camerele mobilate. Ar trebui săptămâni întregi ca să le vizitezi pe toate. Şi apoi, nimic nu ne face să credem că această crimă va avea loc la Londra.

O nouă tăcere întâmpină analiza lui concisă.

„Lupul” îşi îngustă brusc ochii. Privirea sa deveni îngrijorătoare.

— Aveţi idee ce înseamnă fraza aceasta: „Nu vă puteţi pune cu diavolul, domnule Holmes”?

— Nu.

— S-ar zice că asasinul vă adresează o provocare personală.

— Ce vă face să credeţi asta?

— Vă numiţi Holmes, din câte ştiu.

— Şi Mycroft la fel.

Noaptea a fost interminabilă ca un priveghi. Am rămas ceasuri în şir lângă şemineu, privind la flăcările care dansau în vatră, incapabil să-mi aflu somnul, nici să mă concentrez asupra vreunui lucru. Holmes îşi strângea între dinţi pipa, deşi se stinsese de mult. Toate trăsăturile feţei lui trădau o concentrare intensă.

Gândurile au început să-mi rătăcească. Mă luptam încă pentru a amâna momentul fatidic al somnului. O întrebare deplasată în acest context mi-a străbătut deodată mintea.

— Holmes?

— Mmm…

— Ce intuiţie incredibilă ţi-a permis adineaori să afirmi că vom primi vizita lui Bocton şi nu pe a lui Lestrade?

— Nu-mi mai atribui daruri supranaturale, Watson. Nu sunt nici ghicitor, nici profet. L-am văzut pe fereastră, asta-i tot.

M-am simţit întrucâtva ruşinat că nu fusesem în stare să dau dovadă de un simţ de observaţie atât de elementar.

Un alt gând mi-a apărut în minte. Şi dacă asasinul era undeva foarte aproape de noi? Dacă prezenţa lui era atât de evidentă, încât nu reuşeam să-l vedem? Atunci, ne-ar fi de ajuns un simţ de observaţie elementar pentru a-l identifica şi a-l demasca.

46

Abia se luminase. Ziua se anunţa lugubră. O pâclă deasă şi gălbuie asfixia capitala. Un soare mohorât şi anemic încerca să-şi manifeste prezenţa prin vârtejurile şi vălătucii de ceaţă. Primele magazine se deschideau, aruncând un halo de lumină fadă în atmosfera umedă a străzii. Londra semăna cu un spectru evanescent ieşit din imaginaţia morbidă a vreunui pictor decadent.

Brusc, izbucni o furtună. În câteva clipe, ploaia ne izbi ferestrele cu o violenţă nemaipomenită.

Ne luam micul-dejun, Holmes şi cu mine, fără chef, cu nişte figuri de insomniaci profesionişti, când un vacarm venit de pe scară ne făcu să tresărim. Am recunoscut strigătele ascuţite ale doamnei Hudson, urmate de o cavalcadă pe trepte. O siluetă şiroindă şi gâfâitoare a dat buzna în faţa ochilor noştri adormiţi. Era Lestrade, extenuat şi mustind de apă.

— Holmes. Lady Saint-James…

Prietenul meu întoarse o privire obosită către mine.

— Îmbracă-te, Watson. Să ne pregătim să înfruntăm oroarea în manifestarea sa cea mai desăvârşită.

În birja care gonea prin ploaia torenţială, Lestrade nu rosti niciun cuvânt. Trăsăturile îi erau descompuse. Nu îl mai văzusem

niciodată aşa. Se şterse de mai multe ori la ochi şi îşi trase zgomotos nasul în mâneca udă leoarcă. Se ştergea oare de apă sau de lacrimi?

Nu am îndrăznit să întrerupem tăcerea aceasta dureroasă, încă mai încercam să mă conving că povestirea primită de *Fantastica* nu era decât o păcăleală sordidă.

Speranţa mi s-a spulberat când am descoperit grozăvia. Dormitorul semăna în toate privinţele cu gravura primită de Bocton. Cel mai mic detaliu era la locul lui, până la culoarea draperiilor, marea frescă bucolică din dreapta şemineului, cele două sfeşnice şi tabloul pus pe şemineu. Nu era nicio îndoială că asasinul cunoştea locul pe de rost.

Nefericita agoniza în patul plin de sânge. Nu fusese deplasată, de teamă să nu sucombe de pe urma rănilor cumplite. Mai mulţi medici se agitau la căpătâiul ei, încercând să menţină firul subţire care o mai lega de viaţă. Buzele vinete contrastau cu paloarea cadaverică a pielii. Privirea îi rătăcea, la hotarul dintre lumea celor vii şi cea a morţilor.

Holmes îşi puse mâna pe umărul lui Lestrade, cu un gest aproape amical.

— Trebuie să ne explici tot ce s-a întâmplat, bătrâne.

Poliţistul încercă de mai multe ori să vorbească, dar cuvintele i se opreau în gât. Arătă cu bărbia către un medic.

Doctorul, un bărbat scund cu privirea istovită şi cu părul zburlit, ne luă deoparte.

— Camerista a descoperit-o aşa în zori. Fetusul a fost smuls din măruntaie cu ajutorul unui cuţit de necropsie. Nefericita a fost drogată ca să nu se zbată în timpul operaţiei acesteia monstruoase. Am găsit mai multe urme de injecţie pe braţul drept şi seringa aceasta pe noptieră.

Mi-am amintit de povestirea apărută în *Fantastica:* „Atunci, încet, voi introduce otrava paralizantă în venele sale. Înţepătura poate că o va trezi, dar nu va putea nici să strige, nici să cheme în ajutor. Va

fi prea târziu, otrava va fi acţionat deja.”

Medicul îşi şterse fruntea şi înghiţi în sec.

— Ucigaşul i-a injectat un produs paralizant de felul celor pe care indienii din Amazonia îl utilizează ca să-şi imobilizeze prada. Produsul paralizează victima, care nu poate nici să strige, nici să se mişte. În schimb, rămâne perfect conştientă.

— Unde-i soţul? întrebă Holmes cu glas scăzut.

Medicul arătă cu privirea o făptură lividă care stătea în picioare lângă pat.

— Şi copilul? am întrebat la rândul meu.

— Fetusul nu a supravieţuit. În douăzeci de ani de carieră, nu am mai văzut niciodată o asemenea măcelărire. Nefericita strângea cadavrul micuţului în braţe. Dacă aţi fi văzut ce privire avea... Era un amestec înfricoşător de teroare, neputinţă şi disperare.

— Va supravieţui? întrebă Holmes.

— Nu. A pierdut prea mult sânge. Îşi trăieşte ultimele clipe. I-am injectat o doză puternică de morfină ca să nu sufere prea mult.

Medicul tremura. Pe frunte i se scurgeau picături de sudoare.

— Mai e ceva.

Omul îşi trase răsuflarea. Vocea i se gâtui:

— Copilul avea o cruce inversată scrijelită pe piept.

Am simţit o greaţă cumplită urcându-mi din stomac.

Am avut un fel de halucinaţie. Am văzut, ca într-o succesiune accelerată, evenimentele care duseseră la drama aceasta. Aşa deci, Monstrul însemnase cu pecetea sa malefică o fiinţă care nu văzuse încă lumina zilei. Numai un slujitor al diavolului rătăcind prin bezna nebuniei putuse comite acest ultim sacrilegiu.

Se lăsă un moment de tăcere, în care nimeni nu mai rosti niciun cuvânt. Apoi Holmes se apropie de medic şi o arătă pe nefericită din priviri.

— Mai poate auzi?

— Cred că da.

Deodată, mi s-a părut că un tremur uşor însufleţea buzele bietei femei.

— Încearcă să ne vorbească!

Holmes se apropie de patul muribundei.

— Îl cunoaşteţi pe asasin? Dacă da, închideţi ochii o dată, dacă nu, închideţi-i de două ori!

Femeia închise ochii o dată.

— E soţul dumneavoastră? întrebă Lestrade cu o intuiţie morbidă.

Deodată, muribunda îşi întoarse ochii spre şemineu, în direcţia opusă locului unde stătea soţul ei. Privirea îi încremeni. I-am luat pulsul. Firul se rupsese.

Holmes se năpusti la şemineu.

— S-a uitat la şemineu, ca şi cum voia să ne arate ceva înainte de a muri.

— O fi vreun pasaj secret în şemineu? am întrebat eu la nimereală.

Holmes nu mă asculta. Se târa pe jos sub privirile consternate ale celor de faţă. Îşi plimbă o clipă lupa enormă la câţiva centimetri de podea, apoi se îndreptă spre fresca ce împodobea partea dreaptă a şemineului. Se ridică deodată dintr-un salt, pipăi piatra vetrei şi îşi vârî braţul în hornul căminului. Îi urmăream deplasările fără să pricepem.

Deodată, panoul pe care era pictată fresca bucolică alunecă de-a lungul peretelui şi dezvălui un pasaj secret, practicat în grosimea zidului, probabil pornind de la amplasamentul unei foste uşi zidite şi uitate.

O cămaşă de noapte mânjită de sânge proaspăt şi un cuţit lung de necropsie fuseseră lăsate acolo de ucigaş.

Lestrade sări şi el. Poliţistul îşi reintra în funcţie.

— Proprietarul cămăşii ăsteia e asasinul. Lasă-mă acum pe mine, Holmes! E rândul poliţiei să-şi facă treaba.

Copoiul luă cămaşa şi citi: „William Saint-James.” Apoi, cu un gest pe care îl voi teatral, îşi aţinti degetul către lordul Saint-James.

— Vă arestez pentru uciderea soţiei dumneavoastră şi a copilului ei nenăscut.

Lordul Saint-James, distrus, îşi înălţă chipul plin de suferinţă către poliţist. Ochii îi erau roşii şi umflaţi din pricina ceasurilor pe care le petrecuse plângând. Semăna cu orice, numai cu un asasin nu. Ne privi printre lacrimi, apoi căzu în genunchi lângă patul defunctei şi îşi lăsă capul pe trupul ei lipsit de viaţă. Ajunsese la limita suferinţei.

Arestarea lordului Saint-James ocupă iarăşi pagina întâi a ziarelor.

Lestrade dezvălui cu complezenţă presei rezultatele anchetei. Poliţistul avea răspuns la toate. După părerea lui, veşmintele pline de sânge găsite în pasajul secret îl acuzau fără dubiu pe lordul Saint-James. Şi, de pe patul ei de moarte, victima însăşi îl acuzase implicit întorcându-şi ochii spre acel faimos pasaj secret. Mobilul crimei? Lestrade era încrezător. Avea să-l descopere el până la urmă. Lordul Saint-James îşi recunoscuse crima? Nu. E mult prea laş, la fel ca toţi ceilalţi. Şi prezenţa crucii inversate pe pieptul fetusului? Sindromul lui Boulbaba. Semnul fusese trasat intenţionat de ucigaş pentru a abate bănuielile asupra lui Mark Dughan. Totul se potrivea.

În paginile interioare ale ziarelor, o altă ştire trecu aproape neobservată. Celebrul iluzionist Harry Houdini anunţa că părăsea Anglia în ziua următoare, după o mare gală de rămas-bun. Mulţumea publicului londonez pentru primirea plină de căldură şi îşi exprima recunoştinţa faţă de capitala engleză care îi oferise atâta inspiraţie şi material pentru spectacolele viitoare. Houdini mai anunţa că avea de gând să-şi continue turneul european la Paris şi Roma, după care urma să se întoarcă în Statele Unite.

O întrebare continua să mă preocupe. Cui îi era destinat mesajul care anunţa ultima crimă? Lui Mycroft sau lui Sherlock

Holmes?

„Aţi spus-o chiar dumneavoastră, domnule Holmes, nu puteţi să vă puneţi cu diavolul!”

O altă frază mi-a revenit din nou în minte. Aceasta fusese rostită de Samuel Bocton, directorul revistei *Fantastica:* „Oamenilor cumsecade le place să tremure la gura sobei, ghemuiţi în fotoliul lor preferat, în timp ce alţii sunt spintecaţi în noroiul caldarâmului londonez. Uitaţi-vă ce succes au avut *Frankenstein, Straniul caz al doctorului Jekyll şi al domnului Hyde* şi *Dracula!* Ce să mai vorbim de *Câinele din Baskerville,* nu-i aşa, doctore Watson? Nu este o operă diabolică?”

Răspunsul se afla oare în *Câinele din Baskerville*? O amintire confuză îmi revenea în minte, simultan cu o presimţire teribilă. M-am repezit la numerele din *Strand* în care fusese publicată povestirea respectivă. Capitolul I: „Domnul Sherlock Holmes”, nicio aluzie la diavol. Capitolul II: „Blestemul familiei Baskerville”, tot nicio aluzie. Capitolul III: „Problema”, pagina 3. Inima mi-a sărit în piept când am recitit pasajul următor:

„— Şi dumneavoastră, om de ştiinţă experimentat, credeţi că e vorba despre un fenomen supranatural?

— Nu ştiu ce să cred.

Holmes dădu din umeri.

— Până acum, mi-am limitat anchetele la lumea aceasta, spuse el. Pe cât am putut, am combătut răul; dar să mă iau de diavol în persoană ar putea fi un obiectiv prea ambiţios...”

Bănuiala mea s-a transformat în convingere. Ucigaşul se adresa direct prietenului meu. Aşadar, îl cunoştea şi îl provoca pe faţă.

I-am împărtăşit descoperirea lui Holmes.

Privirea îi deveni stranie. Un muşchi minuscul îi tresări sub ochiul drept. Un freamăt uşor făcu să-i tremure comisura buzelor subţiri. Am avut o clipă impresia că avea să-mi facă o dezvăluire. Dar chipul îi deveni din nou ermetic. Şi dădu din umeri, exact ca în pasajul

citat. Ce om ciudat…

Câteva săptămâni mai târziu, Aleister Crowley a părăsit la rândul său perfidul Albion. L-a anunţat pe Holmes că avea de gând să se stabilească în Portugalia ca să creeze acolo o nouă sectă, afirmând că îşi găsise, în sfârşit, pacea sufletească şi că se vindecase de Londra.

47

Cunoşteam cât se poate de bine perioadele de depresie ale prietenului meu şi mă obişnuisem întrucâtva cu ele. Ar trebui mai degrabă să spun că mă resemnasem cu ele, dat fiind că nu putusem găsi o soluţie adecvată. De data aceasta însă era altceva. Holmes se închisese în sine şi devenise irascibil.

Îl ştiam chinuit de faptul că nu putuse rezolva înspăimântătoarele enigme cu care ne confruntaserăm.

Drogul îi devenise ultimul refugiu. Spera fără îndoială să găsească în el un răspuns la întrebările care îl preocupau. Începeam să mă tem pentru sănătatea lui fizică şi mentală. Nu mai avea aceeaşi rezistenţă ca odinioară. Utilizarea lui excesivă avea să-i distrugă mai devreme sau mai târziu facultăţile intelectuale.

Holmes se retrăsese în camera lui de la începutul dimineţii, cu braţele pline de reviste şi ziare. Densitatea fumului care se strecura pe sub prag mi-a confirmat că lucra fără răgaz. Către seară, uşa s-a deschis brusc. Prietenul meu, încă în haină de casă, mi-a apărut în faţa ochilor ca o fantomă ivită din tărâmurile opace ale infernului.

La cină, doamna Hudson ne-a servit unul dintre felurile de mâncare delicioase după care prietenul meu era înnebunit, în loc să manifeste vreo satisfacţie cât de mică, a refuzat să se atingă de

farfuria lui şi a copleşit-o pe biata femeie cu un pomelnic de acuzaţii nejustificate. Masa a continuat într-o tăcere apăsătoare. Nu mai cutezam să-i adresez vreun cuvânt de teamă să nu-l contrariez sau să-i tulbur meditaţia, pe care o ştiam foarte intensă.

Văzându-i chipul torturat, am luat totuşi decizia de a încerca să îl readuc la un comportament raţional.

— Holmes, aş vrea să vorbesc ceva cu tine.

— Eu nu, mi-o tăie el.

— Şi totuşi, trebuie. Nu-ţi ascund că sănătatea ta mă îngrijorează.

— Ar trebui mai degrabă să te îngrijeşti de a ta.

— Sunt medic. O să mă vindec eu până la urmă de febra asta. În timp ce, în cazul tău, drogul…

— Cum îţi permiţi să mă judeci?

— Departe de mine un asemenea gând, Holmes. Nu vreau decât să te ajut.

— Ţi-am cerut eu ajutorul?

— Nu, dar…

— Tot ce vreau e să fiu lăsat în pace.

— În numele vechii noastre prietenii…

Holmes avu un gest de dispreţ.

— Ce să zic, vechea noastră prietenie!

— Ce vrei să spui?

— Aşa-zisa noastră prietenie e atât de veche încât e pe moarte.

— Nu înţeleg.

— Ştiu, Watson. Asta-i principala ta trăsătură de caracter.

De data aceasta, mergea prea departe. M-am supărat şi mă pregăteam să-i răspund pe acelaşi ton. Dar am reuşit să-mi stăpânesc furia şi mi-am revenit. Ce rost avea să-i fac jocul? Trebuia să-l tratez cu compasiune, fără să uit că era bolnav. Medicul a prevalat.

— Dar ce ai cu mine? Am spus sau am făcut ceva rău?

— Nu, nimic.

— Atunci?

— Tocmai asta e problema, Watson. Nu ai avut niciodată vreo iniţiativă cât de mică, nici n-ai dat vreodată dovadă de cea mai mică prezenţă de spirit. Eşti o ghiulea agăţată de picioarele mele, o povară pe care nu mai am puterea să o suport. Eşti un martor stânjenitor, raportorul inutil al bietelor mele isprăvi.

— Am făcut întotdeauna tot ce am putut ca să-mi îndeplinesc rolul de biograf.

— Nu mă îndoiesc, Watson, dar e prea puţin. Poţi scrie cititorilor tăi că vechea noastră prietenie ia sfârşit astăzi. Am regretul să te anunţ că ţi-am suportat prea mult prezenţa inertă. Cu tine alături, am sentimentul că regresez.

Mi s-a pus un nod în gât. Nu am putut răspunde nimic. Nu mai auzisem niciodată nişte cuvinte atât de veninoase din gura prietenului meu. Desigur, putea să dea uneori dovadă de o enervare extremă faţă de mine şi se arăta deseori tiranic faţă de anturajul său, dar spusele sale nu fuseseră niciodată atât de agresive.

Nu încăpea nicio îndoială că Holmes era bolnav. În el se produsese o transformare. Să fi fost contactul cu acel Crowley care îi modificase astfel comportamentul? Ce gen de fascinaţie şi de putere exercitase diavolul acela de om asupra prietenului meu? Cei doi petrecuseră mult timp împreună. Pentru mine, era limpede că prietenul meu sfârşise prin a adopta anumite idei de-ale lui Crowley. Nu îşi descoperiseră ei numeroase puncte comune? Doi drogaţi trebuie că se înţeleg bine. Holmes îşi găsise oare *alter* ego-ul negativ, dublul morbid?

O tăcere grea se lăsă între noi. Se scurse un moment îndelungat.

Apoi Holmes se ridică brusc.

— Prezenţa ta mi-a devenit într-atât de insuportabilă, încât am luat hotărârea să mă retrag la ţară şi să nu mai primesc pe nimeni.

— Starea ta necesită îngrijiri, am mai insistat eu. Ascultă

părerea medicului dacă pe a prietenului nu vrei să o iei în seamă. Măcar ai accepta ca apropiaţii tăi să vină din când în când să vadă cum te mai simţi?

— Apropiaţii mei?

— Mă gândeam la fratele tău Mycroft…

— Mycroft nu a avut niciodată vreo solicitudine cât de mică faţă de mine şi nu l-a interesat niciodată persoana mea. Şi e reciproc. Mi-e şi mai străin decât tine.

Îmi epuizasem argumentele.

— Doar n-o să trăieşti totuşi ca un sihastru, Holmes! Gândeşte-te la opinia publică, la cariera ta.

— Am de gând să fiu singurul răspunzător de actele mele în faţa lui Dumnezeu şi a lui Satana. Poţi să scrii asta şi să o repeţi cui vrei, Watson.

48

Micul nostru apartament mi se părea foarte gol fără prezenţa furtunoasă a lui Holmes. Desigur, primeam din când în când vizita neprevăzută a editorului meu, George Newnes, a prietenului nostru, notarul, şi a amicului şi agentului meu literar London Cayle, fideli între fideli. Toţi au dat dovadă de multă înţelegere şi au manifestat o mare solicitudine faţă de mine, ca şi cum ar fi pierdut realmente pe cineva drag. Trebuie să recunosc însă că tovărăşia lor nu umplea golul lăsat de Sherlock Holmes.

Cu toţii s-au alarmat pe bună dreptate de absenţa lui Holmes. Lui Holborne, îndeosebi, i-a venit greu să înţeleagă motivele plecării sale precipitate şi mi-a pus numeroase întrebări: Unde a plecat? E suferind? S-a retras din „afaceri”? La ce lucrează acum? În ce stare sunt relaţiile noastre? Am fost nevoit să le explic situaţia. Fiind incapabil să mint, m-am hotărât să spun adevărul cu simplitate. Da, Sherlock Holmes mă considera o povară şi prefera să se lipsească de prietenia noastră pe care o considera „muribundă”. De altfel, nu voia să vadă pe nimeni, nici măcar pe propriul frate. Avea cu siguranţă nevoie de izolare, de reculegere. Holborne a părut foarte dezamăgit. La drept vorbind, cu toţii eram.

Lunile au trecut. A venit primăvara, apoi vara. Febra mi-a

dispărut. London Cayle, care nu mai practica totuşi de foarte mult timp medicina, a sugerat că aceasta nu era decât o manifestare psihosomatică datorată stresului provocat de evenimentele pe care le trăisem alături de prietenul meu. Mă întrebam uneori de unde le scoate.

Apoi, într-o bună zi, ştirea unui eveniment extraordinar se răspândi în toată Anglia ca un foc de paie. Mark Dughan fusese arestat. Fotografia lui se etala pe prima pagină a tuturor revistelor, alături de a lui Lestrade.

Poliţistul triumfa. Londra scăpase de acest flagel uman. Lestrade devenise un erou naţional. Să spunem mai degrabă local.

Iată, în integralitatea sa, interviul pe care l-a acordat ziaristului de la *Times.*

„— Cum aţi reuşit să-l capturaţi pe Mark Dughan, domnule Lestrade?

— Poliţia modernă dispune acum de mijloace sofisticate. Pagina empirismului a fost întoarsă, nu le fie cu supărare amatorilor.

— Să înţelegem că aţi utilizat tehnici noi pentru a vă atinge ţelul?

— Exact, tinere. În primul rând, a fost acel portret-robot alcătuit pe baza unor multiple mărturii şi fotografii vechi de-ale lui Dughan. L-am difuzat timp de luni de zile în toată Anglia, în toate formele care puteau fi văzute sau citite de cel mai mare număr de persoane. Serviciile noastre au examinat zeci de mărturii. Cele mai multe duceau la piste false. Într-o bună zi însă am pus mâna pe un individ care se ascundea sub pseudonimul grotesc de Fred Stuff.

— Unde l-aţi găsit pe acest... Fred Stuff?

— În satul Breakstone, situat la nord de Londra. Omul pretindea că e de meserie cioban.

— Puteţi să ne relataţi arestarea lui?

— O, a fost foarte simplu. Cu o mână, l-am ameninţat cu pistolul, iar cu cealaltă, i-am spus: «Predă-te, Dughan! Ai fost

descoperit.» Omul a simulat surprinderea şi nu a opus rezistenţă.

— Cum aţi stabilit că era cu adevărat vorba de Mark Dughan?

— Asta, în schimb, nu a fost uşor. Individul era iscusit şi viclean. Susţinea că nu ştie să citească şi nici să scrie, că nu făcuse niciodată studii de drept, nici alte studii. Asta mi s-a părut suspect.

— Şi totuşi, dacă era cu adevărat cioban? ...

— Imposibil! L-am confruntat cu mai mulţi martori care l-au recunoscut formal.

— Ce martori?

— Nu voi menţiona decât unul, şi nu dintre cei mai neînsemnaţi: Baltimor Compostel, directorul închisorii Millbank. Dar asta nu e tot. Omul a fost închis la Millbank şi a fost supus unei chestionări aprofundate.

— Cine l-a interogat?

— Compostel şi oamenii lui. Au o unitate specializată în cazurile dificile. Rezultatele pe care le obţin sunt remarcabile.

— A mărturisit până la urmă?

— Da, dar nici asta nu s-a întâmplat imediat. Nu a cedat decât după trei săptămâni, ceea ce reprezintă un record.

— Şi-a semnat mărturia?

— Nu, a pretins până la capăt că nu ştie să scrie. S-a mărginit să facă o cruce sub numele lui. V-am spus: Dughan ăsta e foarte tare.”

Stuff-Dughan a fost judecat a doua zi după arestare şi spânzurat după încă o zi.

Lestrade a fost numit şeful poliţiei londoneze. Istoria pare să-i dea dreptate, deoarece nicio altă crimă sângeroasă nu a mai avut loc.

Anii au trecut... Cazurile acestea oribile nu mai interesau pe nimeni. Londra le asimilase. Acum făceau parte din legenda oraşului. Mark Dughan a căzut rapid în uitare.

Apoi, într-o dimineaţă, la multă vreme după evenimentele

acestea, am descoperit o ştire alarmantă într-un cotidian: Sherlock Holmes o ducea foarte rău. Sănătatea i se degradase brusc şi, după anumite surse sigure, marele detectiv nu avea să mai iasă din iarnă. Nu ştiam de unde proveneau aceste surse sigure, dar nu puteam rămâne indiferent la acest anunţ. M-am hotărât aşadar să verific faptele personal făcându-i o ultimă vizită prietenului meu. Îi respectasem mereu singurătatea, dar, după tot acest timp, eram sigur că mă va primi.

Îi cunoşteam adresa de la ţară, deoarece corespondenţa primită pe Baker Street continua să-i fie trimisă acolo.

Nu mi-a trebuit decât o oră cu trenul ca să ajung în satul Kenwood. O birjă m-a dus apoi de la gară la domiciliul fostului meu prieten. Era o căsuţă izolată, cu o înfăţişare sinistră şi destul de neîngrijită, situată la câţiva kilometri de sat. O grădină mică şi neglijată ocupa porţiunea din faţa casei. În stânga, o magazie de unelte părăginită părea să-şi fi pierdut de mult orice utilitate. Câţiva stupi de albine zumzăiau într-o livadă de cireşi sfrijiţi şi rari. Sherlock Holmes îşi petrecea probabil foarte puţin timp cultivându-şi grădina.

Am împins poarta veche şi ruginită şi am lovit cu ciocănelul de la uşă. Un servitor taciturn mi-a deschis. Purta un şorţ mare şi maroniu, ca al fierarilor. Cămaşa lui, de o albeaţă îndoielnică, era strânsă la guler de un fular de o curăţenie nu mai puţin îndoielnică. Semăna mai curând cu un fost ocnaş decât cu un valet. M-a introdus fără un cuvânt într-un salon plin de obiecte prăfuite şi heteroclite, reprezentând vestigii neînsemnate ale unui trecut tumultuos. Era evident că nicio mână de femeie nu fusese pe aici ca să introducă vreun detaliu plăcut. O învălmăşeală de statui de-ale lui Buddha, de vase chinezeşti, de borcane farmaceutice, de măşti africane şi de bronzuri se învecina cu instrumente cu mecanisme extravagante, a căror funcţie aş fi fost incapabil să mi-o închipui.

Aşteptarea mi s-a părut interminabilă. Am avut tot timpul să inspectez locul acesta ciudat, care ţinea mai mult de un magazin de

anticariat decât de un salon de locuit. Pe tavan, zugrăveala se scorojise. Numeroase muluri, dispărute, nu fuseseră niciodată înlocuite. Mai multe scânduri din parchet erau înfundate. Pe alocuri, tapiseria era decolorată de soare şi draperiile de culori spălăcite erau pline de praf. Cele câteva gravuri înrămate de pe pereţi păreau fără vârstă în lumina pâlpâitoare a unui sfeşnic de mari dimensiuni.

Am ezitat de mai multe ori să-mi amân vizita, dar răbdarea mea a fost în cele din urmă răsplătită.

Holmes s-a întors în sfârşit, seara târziu. Privirea lui arunca fulgere. Părul îi albise. Chipul emaciat era năpădit de o barbă de mai multe zile. Părea surescitat, ca odinioară când era pe punctul de a rezolva o enigmă complicată. A trecut pe lângă mine fără să mă vadă, ducând sub braţ un obiect sferic, înfăşurat într-o pânză de iută. Nu aş putea spune de ce, dar obiectul acela înfăşurat aşa m-a înspăimântat imediat. Un miros de mort plutea prin aer. Am simţit crescând în mine o teamă înăbuşită şi de nestăpânit, teama aceea pe care o simţi în faţa necunoscutului şi a inexplicabilului. Privirea strălucitoare şi febrilă a prietenului meu m-a îngheţat brusc de groază. Ce demoni îl bântuiau? Ce ţeluri abominabile se urzeau în mintea lui bolnavă?

Fără să rostească un cuvânt, a pus pachetul pe masă, lângă un sfeşnic, şi s-a năpustit în camera de alături, ca şi cum voia să caute un obiect indispensabil.

O nevoie irepresibilă de a şti şi de a înţelege m-a îmboldit să inspectez pachetul acela de un aspect neobişnuit.

Am ridicat un colţ de pânză.

Un ochi colcăind de viermi mă aţintea de sub învelitoare.

Lacrimi de venin curgeau din privirea aceea moartă.

Trăiam un coşmar în stare de veghe.

Creierul mi-a încremenit, devenind un bloc inert.

Membrele mi-au înţepenit de groază.

Sângele mi-a bubuit în tâmple.

M-am luptat să nu leşin.

Mi-am ţinut firea şi am încercat să mă conving că eram jucăria unor halucinaţii.

Curiozitatea a fost mai puternică decât dezgustul şi teama.

Am dat la o parte pânza cu totul.

Sub ea se ascundea un cap omenesc mutilat atroce.

Dacă era de bărbat sau de femeie, nu aş fi putut spune, într-atât era de ros şi descompus.

Ce tratament abominabil putuse suferi cel căruia îi aparţinea?

Cine putea fi autorul unui asemenea masacru? Respiraţia mi s-a iuţit.

Am simţit deodată o prezenţă glacială în spatele meu. Un fior de groază mi-a străbătut trupul. M-am răsucit brusc şi l-am văzut pe Holmes proţăpit în faţa mea.

Mi s-a părut uriaş şi mâinile sale descărnate păreau enorme.

Flacăra sfeşnicului contura pe perete, în spatele lui, o umbră gigantică ce efectua un dans macabru.

Ochii îi ardeau ca şi cum prin ei ar fi privit vreun slujitor al lui Satana.

În mâna dreaptă ţinea un cuţit de necropsie.

Un muşchi i s-a zbătut nebuneşte în colţul ochiului stâng.

O lucire ucigaşă i-a trecut prin ochi. Chipul său cadaveric părea să poarte stigmatele nebuniei. Am simţit un nod în gât. Nu am izbutit nici să vorbesc, nici să înghit, îşi dăduse seama că văzusem conţinutul pachetului? Ce se pregătea să facă oare cu instrumentul acela? Aveam acum oribila certitudine că acel cuţit îmi era destinat.

Am reuşit în cele din urmă să mă ridic.

M-am îndreptat către uşa de la intrare, cu membrele ţepene, paralizat de groază.

Afară, o pală bruscă de vânt m-a plesnit peste faţă.

Cădea o ploaie torenţială.

Fulgere cumplite sfâşiau orizontul.

Am fugit prin noaptea îngheţată, drept înainte, ca să mă asigur

de o distanţă cât mai mare între mine şi infern.

Vântul bătea atât de tare că ploaia cădea aproape oblic.

Râsul demonic al lui Holmes m-a urmărit multă vreme.

„Watson, unde fugi aşa? Watson!”

„Watson…”, repeta la nesfârşit un ecou improbabil.

Fugeam în beznă, oprindu-mă doar câteva clipe, din când în când, încercând să-mi recapăt respiraţia.

Oricâte eforturi făceam ca să mă îndepărtez de locul acela blestemat, vocea lui Holmes continua să răsune în spatele meu: „Watson! Watson!”

Am ajuns în sfârşit în satul Kenwood şi m-am năpustit în prima tavernă ca să dau pe gât ceva tare. Odată ce am trecut pragul, m-am oprit o clipă, sufocat de fumul de ţigară care îmbâcsea aerul. Picioarele îmi tremurau încă de pe urma goanei. Înăuntru domnea o ceaţă cenuşie. La lumina albăstruie a două lămpi de gaz, am reuşit în cele din urmă să desluşesc interiorul unei cârciumi în care se îngrămădea o faună pestriţă. Aveam impresia că am nimerit la o adunare de sperietori. Dând din coate, am ajuns la tejghea şi am cerut o băutură cu miros de eter, pe care am băut-o dintr-o înghiţitură. Un pumnal de foc mi-a străbătut gâtlejul şi mi-a sfredelit stomacul. Licoarea a avut totuşi efectul de a-mi biciui sângele şi mi-a îngăduit să-mi vin în fire. La al cincilea pahar, picioarele au încetat să-mi mai tremure, dar vorba mi s-a împleticit şi mintea a început să mi se împâclească.

O rază de soare mi-a căzut pe faţă. O migrenă atroce îmi sfredelea capul. Mi-am dat seama în cele din urmă că eram acasă, întins în propriul pat. La căpătâi stătea doamna Hudson, cu un pahar în mână.

— Prietenul dumneavoastră, doctorul London Cayle, a recomandat să luaţi poţiunea aceasta, doctore Watson.

— Cum… cum am ajuns înapoi aici?

— Numai dumneavoastră o puteţi spune, rosti doamna Hudson pe un ton acuzator.

Voiam să mă conving că toate acestea nu fuseseră decât încă un coşmar, că nu părăsisem niciodată camera aceasta, că Sherlock Holmes continua să fie genialul detectiv cu care împărtăşisem atâtea aventuri extraordinare.

Dar, de data aceasta, ştiam că nu fusesem victima niciunei halucinaţii.

La puţin timp după vizita pe care i-o făcusem, Holmes mi-a trimis o scrisoare laconică, cerându-mi să-i expediez manuscrisul acesta. Ceea ce am şi făcut fără şovăire, deloc nemulţumit să mă descotorosesc definitiv de acest caz sordid.

Aici se încheie povestirea doctorului Watson, intitulată provizoriu: „Londra sub teroare.”

49

Orologiul care depăna minutele şi orele în spatele nostru nu mai reuşea să ne atragă atenţia, într-atât de mult eram captivaţi de povestire. Până şi Lestrade încetase să mai cârtească şi făcea ochii mari la fiecare turnură a naraţiunii. La fel ca noi toţi, descoperea acest caz într-o lumină nouă.

Holborne îşi întrerupse lectura, îşi scoase lornionul şi îşi masă rădăcina nasului cu degetul mare şi arătătorul, apoi îşi turnă un pahar de apă şi îl bău cu înghiţituri mici. Mycroft Holmes se întinse ca un urs care iese din hibernare şi întoarse capul spre pendulă, căscând.

— Unu dimineaţa.

O socoteală rapidă m-a făcut să-mi dau seama că notarul citea de cincisprezece ore, ceva mai puţin dacă scădeam pauzele de masă. Era de înţeles că avusese nevoie să bea apă şi să facă o pauză.

M-am ridicat din fotoliu sprijinindu-mă în baston şi am făcut câţiva paşi.

Ca de obicei, Lestrade deschise conversaţia:

— Povestirea asta ia o turnură îngrijorătoare. Vizita aceea la pandemoniu mi-a dat fiori pe spinare. Pe deasupra, nu cunoşteam condiţiile exacte ale retragerii din activitate a lui Sherlock Holmes. Acum încep să întrezăresc adevărul.

Mycroft Holmes îl cântări cu o privire mirată.

— Sunteţi chiar singurul.

— Înţeleg că acesta nu este un testament, ci o confesiune. Recunosc, retrospectiv, că anumite cazuri sunt mai complexe decât credeam.

Poliţistul îşi îngustă ochii, ceea ce îi accentua faciesul de şobolan.

— Sherlock Holmes trebuie că ştia el ceva…

Mycroft Holmes se încruntă.

— Ce mai insinuezi, Lestrade?

— E clar că fratele dumneavoastră nu mai era în starea lui normală.

— Fratele meu nu şi-a pierdut niciodată facultăţile mentale.

— N-am spus asta. Susţin doar că avea un dublu comportament, oarecum în felul bunului Jeckyll transformându-se în Hyde cel rău. Nu e vorba de nebunie, ci de dedublare.

Am tresărit.

— Acum pomeneşti de dedublare, Lestrade! Îţi amintesc că ai fost primul care m-ai acuzat că am evocat acest subiect în capitolele precedente.

— Şi continui să am aceeaşi părere. Experienţa soţiei lui Crowley, Rose, s-a soldat cu un eşec dramatic. Vorbesc de dedublarea personalităţii. Poliţia cunoaşte foarte bine acest fenomen fiindcă se confruntă zilnic cu el. Un om poate să devină brusc brutal, schimbându-şi comportamentul sub efectul alcoolului sau al drogului. El poate comite atunci cele mai cumplite crime fără să păstreze nicio amintire despre ele. Am acum convingerea că Sherlock Holmes a purces la cercetarea propriilor crime.

Holborne păru să cadă pe gânduri.

— Mi-am pus şi eu aceeaşi întrebare, ca notar, în timp ce citeam acest text. Avem de-a face cu un testament sau cu nişte mărturisiri în toată regula? Ce părere aveţi, doctore Watson?

— Recunosc că, spre sfârşitul colaborării noastre, prietenul meu nu mai era pe de-a întregul el însuşi. Ultima mea vizită a fost un mare şoc. Mi-e ruşine să recunosc, dar am preferat să uit de întâmplarea asta ca să nu-i fac rău. Am convingerea profundă că omul acesta era bolnav şi că suferea.

Chipul lui Lestrade se întunecă.

— Ceea ce spui e grav, doctore Watson.

— Grav?

— Da. Trecând sub tăcere aceste fapte, se poate să te fi făcut vinovat de complicitate la crimă. Asta ar explica totodată de ce textul acesta trebuia să rămână secret.

Discuţia lua o turnură cel puţin neaşteptată.

— Complice? Mă acuzi de crimă, Lestrade?

— Ne spui că prietenul dumitale se plimba cu un cap de om sub braţ şi că nu ai anunţat poliţia. Prin urmare, aveai ceva să-ţi reproşezi.

Lestrade se încruntă, făcând un efort de concentrare.

— Da, asta e. Acest mutism este mărturia culpabilităţii dumitale.

Atmosfera se schimbă brusc, devenind simţitor încordată. Trei priviri se aţintiră asupra mea, îmboldindu-mă tacit să dau o explicaţie. Trebuia să găsesc cât mai repede un subterfugiu.

— Eşti în plin delir, bătrâne. Nu ai nici cea mai mică dovadă împotriva mea.

— Dimpotrivă. E de ajuns să-l parafrazez pe Sherlock Holmes însuşi. Prietenul dumitale îţi reproşa că nu ai avut niciodată vreo iniţiativă cât de mică, şi nici nu ai dat dovadă de prezenţă de spirit cu niciun prilej. Pentru el, nu erai decât o ghiulea agăţată de picioarele lui, o ghiulea pe care nu mai avea puterea s-o tragă. Asta a spus, nu-i aşa?

— Da, şi?

— Ajung imediat la subiect. Ai avut întotdeauna un complex de inferioritate faţă de prietenul dumitale. Acest lucru sare de-a dreptul

în ochi şi transpare până şi în scrierile dumitale cele mai anodine.

— Absurd! Colaborarea noastră era perfect echilibrată. Nu am încercat niciodată să mă compar cu el.

— Fals, doctore Watson! Îl admirai pe Sherlock Holmes şi sufereai de inferioritatea dumitale patentă. Te depăşea în toate. Situaţia asta îţi devenise insuportabilă şi ai vrut să-l baţi pe propriul lui teren. Atunci ai conceput nişte crime abominabile.

— N-am comis crimele acelea!

— Mai rău, l-ai împins pe Sherlock Holmes să le comită.

— Toate astea nu sunt decât pure speculaţii, bietul meu Lestrade.

Poliţistul se simţea tot mai sigur de sine. Rechizitoriul său devenea necruţător.

— Ai scris că ţi se întâmpla să modifici soluţia de cocaină a prietenului dumitale, nu-i aşa?

— Bineînţeles. Scopul meu era să reduc dozele pentru ca în acest fel să îl dezintoxic treptat.

Lestrade îşi îngustă ochii.

— Şi dacă de fapt era invers, doctore Watson?

— Invers?

— Dacă, de fapt, ai mărit încetul cu încetul dozele pentru a-l distruge şi a-l face sclavul dumitale?

— Taci din gură, Lestrade!

Mycroft Holmes făcu un gest, invitându-l pe Lestrade să continue.

— Folosindu-te de propriul său defect, l-ai transformat pe prietenul dumitale într-un zombi halucinat. În această stare de semiconştienţă, a putut comite cele mai rele crime. Eventual, l-ai mai ajutat şi dumneata.

— E absurd!

— Numai adevărul doare, doctore Watson.

Lestrade se fuduli ca un cocoş arţăgos.

— Şi asta nu-i tot. Apoi, ai relatat cazurile astea în jurnalul dumitale personal şi l-ai pus pe Sherlock Holmes pe urmele asasinului. Prietenul dumitale nu a declarat oare că numai o persoană care îşi stăpâneşte perfect metodele ar fi putut comite acele crime fără să lase nici cel mai mic indiciu? Cine poseda aceste tehnici mai bine decât Sherlock Holmes însuşi?

În condiţii normale, aş fi avut poate replica necesară, dar acum, istovit de această lungă noapte albă, nu am găsit niciun contraargument.

— Fratele meu nu este un asasin! tună deodată Mycroft Holmes. Drogat sau nu, el nu ar fi putut comite crimele acelea. Să vedem mai degrabă cui i-au folosit acele crime.

Acest ajutor providenţial mi-a permis să-mi vin în fire şi să organizez un contraatac. M-am întors spre Lestrade.

— Da. Mycroft Holmes are dreptate. Îţi repet întrebarea, Lestrade: cui i-au folosit acele crime?

Poliţistul dădu din umeri.

— N-are rost să schimbi subiectul, doctore Watson. Ştii foarte bine că acele cazuri nu au îmbogăţit pe nimeni.

— Cine a pomenit de bani? Nu ai obţinut vreun avantaj personal de pe urma lor?

— Acum mă acuzi?

— Da. Ai fost numit şeful poliţiei Londrei. Ai ajuns în sfârşit la gradul suprem atât de mult râvnit. În acelaşi timp, presa te-a consacrat erou naţional pentru că ai scăpat Anglia de un ucigaş. Ce putea spera mai mult simplul poliţist Lestrade?

— Absurd! se revoltă acesta.

Lestrade îşi pierdea aroganţa şi devenea la rândul său centrul atenţiei. Holborne urmărea discuţia cu ochii holbaţi. Mycroft Holmes îmi duse gândul mai departe.

— E adevărat că ai fost însărcinat cu aceste anchete. De cum apărea fratele meu, te grăbeai să-l îndepărtezi ca să acţionezi după

cum voiai, fără stavile şi nici martori stânjenitori.

— N-am făcut decât să ascult de ordinele dumitale! mugi Lestrade.

— Nu de ordinele mele, rectifică Mycroft Holmes, ci de ale profesorului Hazelwood.

Am hotărât să supralicitez.

— Vorbeai de complicitatea mea cu Sherlock Holmes, am continuat eu, dar ce să mai spunem de cea dintre dumneata şi Hazelwood?

Lestrade deveni rigid.

— Ceee? Ce?

— Susţineai că nimeni nu s-a îmbogăţit de pe urma acelor cazuri. Nu-i adevărat. Cornelius Hazelwood a vândut milioane de exemplare din cartea lui despre secte. Contrar temerilor sale, popularitatea nu i-a fost niciodată mai mare şi a culminat cu pretinsa arestare a lui Mark Dughan. Şi dacă toate astea nu sunt decât un scenariu scris cu mult înainte de cuplul Hazelwood-Lestrade? Fiecare ar fi obţinut un avantaj, nu-i aşa?

Poliţistul îşi pierdu firea câteva clipe, dar îşi reveni imediat.

— Profesorul Hazelwood şi eu însumi reprezentam ordinea şi justiţia. Am depus un jurământ. Cuvântul nostru nu poate fi pus la îndoială. Cât despre mine, nu am comis niciodată vreo crimă, ba chiar dimpotrivă.

M-am abţinut să zâmbesc la această frază sibilinică. În fond, nici eu nu prea credeam în vinovăţia indivizilor ăstora doi.

— În acest caz, de ce îl puneţi la îndoială pe al meu? am replicat eu pe un ton mai calm. Eu însumi am depus de două ori jurământ, mai întâi ca medic, apoi ca militar. Am conştiinţa de partea mea şi Dumnezeu mi-e singurul judecător.

Se lăsă o clipă de tăcere, fiecare dintre noi ajungând să nu mai aibă argumente.

Majordomul alese acest moment ca să-şi facă o nouă apariţie.

Ne aducea ceai şi cafea aburindă. Am lăsat pe mai târziu disputele acestea zadarnice.

Ora nu era potrivită pentru nişte băuturi cu virtuţi atât de excitante; dar, în contextul de faţă, erau binevenite.

Băuturile ne-au încălzit trupul şi ne-au ascuţit atenţia. Cafeaua a avut asupra mea efectul unei bombe. Inima mi-a zvâcnit în piept în ritm accelerat, mi-am simţit pupilele dilatându-se şi un văl roz şi diafan mi-a plutit prin faţa ochilor. Reumatismul mi-a dispărut ca prin farmec şi mă simţeam destul de în formă ca să străbat Canalul Mânecii înot!

Mycroft Holmes avu un şir de ticuri nervoase pe care nu i le cunoşteam. Lestrade ricana nervos, fără vreun motiv aparent. Holborne se întoarse la biroul lui cu mersul sacadat al unui Pinocchio abia scăpat din sforile sale.

Nu încăpea îndoială că băuturile conţineau ceva aditivi chimici pritociţi de răposatul Sherlock Holmes în persoană.

Odată trecut acest moment de surescitare, fiecare îşi şterse fruntea şi încercă să-şi recapete oarece demnitate.

Holborne răsuflă ca pentru a elimina un preaplin de energie din piept.

— Ce rost are să ne acuzăm reciproc? Nu există niciun motiv obiectiv pentru ca asasinul să se afle în acest birou.

Avea cu siguranţă dreptate.

Apoi cântări din priviri teancul de foi pe care încă nu le citise.

— Am terminat acum cu povestirea doctorului Watson, dar a mai rămas anexa scrisă de Sherlock Holmes însuşi. Va trebui să mai aveţi răbdare câteva ore. Doar dacă nu vreţi să lăsăm lectura ei pe mai târziu.

Notarul ne pândi reacţia.

Lestrade, care nu îşi ascunsese niciodată intenţia de a pleca de aici cât mai repede, prinse ocazia din zbor.

— Ar fi soluţia cea mai bună. Suntem cu toţii epuizaţi. De altfel,

nu văd ce ar mai putea adăuga Sherlock Holmes în privinţa acelor cazuri. S-a spus tot ce era de spus. Dacă sunteţi de acord, vă sugerez să amânăm lectura aceasta *sine die.*

— Mă opun! tună Mycroft Holmes. E ultima dorinţă a fratelui meu. Ne-am luat un angajament moral, şi trebuie să-l respectăm.

Trei priviri întrebătoare se întoarseră către mine. Am simţit că părerea mea avea să fie decisivă.

— Sherlock Holmes voia cu siguranţă să ne facă nişte dezvăluiri. Sunt sigur că acesta este scopul ultim al unui asemenea testament ciudat. Trebuie să-l citim până la capăt!

Trăsăturile lui Mycroft se relaxară şi schiţă un scurt zâmbet de mulţumire la adresa mea. Lestrade se înfundă în fotoliul lui, învins şi resemnat.

Holborne, supunându-se părerii majorităţii, îşi potrivi încă o dată lornionul şi reluă lectura cu un glas învigorat.

— Domnilor, vă cer cea mai mare atenţie. Aici începe povestirea răposatului Sherlock Holmes.

50

Dacă cineva citeşte într-o bună zi rândurile acestea, să-mi scuze simţul redus al naraţiunii şi lipsa de ritm a acestei povestiri. Nu am talentul biografului meu, doctorul Watson, şi din acest motiv m-am bazat din plin pe povestirea sa pentru a o scrie pe a mea.

S-ar cuveni aşadar ca textul următor să fie citit ca un raport de anchetă şi să se facă abstracţie de stilul întrucâtva arid. Nu oricine poate fi scriitor.

Nu am considerat util să precizez datele şi duratele diferitelor mele cercetări. Investigaţiile mele s-au întins pe mai mulţi ani. Mi s-a întâmplat să revin de mai multe ori în aceleaşi locuri, să petrec perioade îndelungate fără a obţine nici cel mai mic rezultat, şi apoi deodată să descopăr un indiciu crucial. Timpul nu prea avea importanţă, singurul lucru care conta fiind rezultatul.

Acesta este prin urmare rezumatul unei activităţi îndelungate, în care elementul predominant este în mod sigur firul logic ce m-a călăuzit: căutarea asasinului.

Pentru mine, aceste anchete nu au fost niciodată încheiate. Aveau prea multe incoerenţe.

Trebuia să iau totul de la început. Şi să încerc să înţeleg.

Să înţeleg, printre altele, de ce Cornelius Hazelwood, Lestrade şi propriul meu frate Mycroft mă ţinuseră la distanţă.

În cazul lui Cornelius Hazelwood, se putea înţelege. Profesorul se temea de tot ce ar fi putut să îl umbrească, începând cu mine.

Cât despre Lestrade, el nu era decât agentul fidel al autoritarului şi puternicului Hazelwood. Poliţistul nu făcuse decât să se supună ordinelor.

Dar Mycroft? Voise să-mi ascundă ceva încă de la începutul acestor cazuri? Sau, mai simplu, mă considerase inapt să le rezolv? Fratele meu mă considerase mereu, pe bună dreptate, ca fiind mult inferior faţă de el.

Ce imagine aveau toţi trei despre mine?

O poveste tristă mi-a revenit atunci în memorie.

Cunoscusem odinioară un alcoolic monden, ultimul descendent al unei nobilimi pe cale de a se stinge. Omul a vrut să se bată în duel cu spada cu un rival din cauza unei chestiuni de onoare sau sentimentale oarecare, nu contează. Prietenii lui încercaseră să-l facă să se răzgândească, explicându-i că nu era apt să se bată. Omul însă s-a încăpăţânat. Duelul a avut loc. Reflexele şi percepţia îi erau diminuate de alcool. A fost incapabil să se ferească de lovitura de spadă care i-a străpuns inima de la primul asalt. A murit câteva clipe mai târziu, fără să-şi dea seama că pierduse lupta dinainte.

La fel era şi cu mine?

Depăşisem stadiul propriei lucidităţi?

Drogul îmi afectase chiar atât de rău facultăţile?

Şi totuşi, Watson mă pusese în gardă nu o dată.

Pierdusem lupta dinainte. Eram şubrezit, nu de alcool, ci de drog.

Toţi asistau la lenta mea degradare. Eram ca un naufragiat, singur pe insula mea, privind cum trec în zare corăbiile speranţei, dar incapabil să întind mâna către salvatorii mei.

Iată, gândindu-mă bine, adevăratul motiv al înlăturării mele de

la anchetarea acestor cazuri.

Ce constatare tragică!

Ştiam că îmi va trebui mult timp ca să-mi duc la bun sfârşit misiunea. Asta însă nu conta. Trebuia să-mi depăşesc eşecurile ca să renasc. Pentru mine, nu era vorba de încă o anchetă pe lângă altele, ci de o chestiune de supravieţuire.

M-am hotărât să reconsider fiecare caz cu o privire nouă, cu maximum de detaşare şi de luciditate.

Luciditatea.

Era tocmai ce-mi lipsise cel mai mult ca să duc la bun sfârşit aceste anchete. Totuşi, credincios metodei mele, nu mă bazasem decât pe fapte. Pe fapte şi pe nimic altceva! Era imposibil să mă înşel. Faptele nu mint niciodată. E o axiomă.

Doar dacă...

Doar dacă faptele însele nu fuseseră falsificate deliberat. Cineva a vrut oare să pervertească axioma în scopul de a-i duce fără greş pe anchetatori către nişte concluzii eronate? Ideea aceasta nouă mi-a încolţit în minte. Apoi a prins rădăcini şi s-a dezvoltat încetul cu încetul, ducând la apariţia unui copac de evidenţe.

Trebuia să pornesc din nou de la fapte şi să analizez mecanismul care mă dusese la concluzia finală a fiecărui caz. În ce moment anume fusesem păcălit? Unde se găsea capcana?

Mi-am consultat însemnările despre cazul micuţei Mary Kinsley.

Cum ajunsesem să-l consider pe tatăl fetiţei drept ucigaşul ei?

Am încercat să reconstitui etapele raţionamentului meu. Din fericire, puteam oricând să recurg la preţiosul manuscris al doctorului Watson.

Pornisem de la un fapt divers: „Cadavrul unei fetiţe pe nume Mary Kinsley, în vârstă de zece ani, a fost scos din Tamisa în dreptul clădirii cu numărul 21 de pe cheiul Westing. Îi lipsesc două mâini,

secţionate de roata unui vagonet. Fetiţa avea o rană la frunte. Concluzia Scotland Yard-ului: moarte printr-un accident care a dus la înec.”

Notasem o incoerenţă. Era nevoie de cel puţin doi vlăjgani zdraveni ca să pună în mişcare acel dispozitiv impresionant. Fetiţa nu putuse aşadar să îl acţioneze singură. Consecinţa logică era că cineva îi tăiase mâinile şi o aruncase de vie în Tamisa.

La faţa locului, Jack Cerşetorul, un vagabond beţiv, mi-a confirmat deducţiile. Mărturia lui ducea la o concluzie logică şi ineluctabilă: asasinul nu putea fi decât tatăl bietei fetiţe. De altfel, nu se acuzase el însuşi?

Dar dacă John Kinsley nu era asasinul, înseamnă că cineva minţise.

Articolul din ziar nu putea să mintă, din moment ce provenea dintr-un raport al poliţiei.

Singurul punct slab era mărturia lui Jack Cerşetorul.

De ce m-ar fi minţit nenorocitul acela? Fusese manipulat? Se putea să fi comis chiar el crima?

La urma-urmei, locul infam unde vieţuia nu se situa decât la câţiva metri de locuinţa bărbatului şi a fetiţei sale. Ar fi avut tot timpul din lume să le observe plecările şi întoarcerile, să le cunoască obiceiurile şi activitatea. Ştia deci că singurul moment când fetiţa trecea singură pe acolo era vineri seară, când se întorcea de la şcoală. La ora aceea, cheiul era pustiu.

Acum, puteam reconstitui în minte scena.

Jack Cerşetorul iese din vizuina lui, cu un cuţit în mână, şi îşi doboară victima ca să o împiedice să strige. Apoi îi taie ambele mâini, îşi pune semnul diabolic pe fruntea ei şi o aruncă în apele îngheţate ale Tamisei.

Dar de ce ar fi făcut asta? Care putea fi mobilul unei crime atât de îngrozitoare?

Doar dacă... doar dacă nu voia ca tatăl lui Mary să fie pus sub

acuzare.

Dar de ce? Din răzbunare? Avea el ceva cu John Kinsley?

Totuşi, nimic din trecutul acestui văduv la locul lui şi liniştit nu putea justifica o asemenea pedeapsă.

Am încercat să-mi amintesc cum arăta acel cerşetor. De fapt, chiar puteam spune că îl văzusem la faţă? Zărisem un om în zdrenţe, întins pe un culcuş dezgustător, pitit în fundul unei găuri întunecate. O barbă zburlită îi acoperea jumătate din faţă. Când aprinsesem un chibrit ca să-i desluşesc trăsăturile, îşi dusese un braţ la ochi cu un gest reflex. Totuşi, lumina slabă a chibritului nu ar fi avut cum să-l orbească, în acest caz, de ce îşi dusese mâna la faţă, dacă nu ca să şi-o ascundă?

Îi întâlnisem privirea pentru o fracţiune de secundă în clipa când întinsese mâna ca să ia moneda pe care i-o dădusem.

Privirea aceea înfricoşată.

Privirea aceea tulburătoare, aproape halucinată.

De ce se temea?

De mine?

Se temea să nu-l recunosc?

Am scos fişa referitoare la „cazul canibalului” şi am recitit însemnările lui Watson în această privinţă.

„Un bărbat şi-a tăiat nevasta în bucăţi şi a fript-o în şemineul din propriul salon… După spusele vecinilor, soţii se înţelegeau bine. Niciodată nu a existat vreo ceartă cât de mică.”

Bancherul căzuse oare pradă unei bruşte nebunii ucigaşe?

Am hotărât să mă întorc la faţa locului şi să o interoghez pe portăreasa imobilului. Speram să-şi mai amintească ceva, după atâţia ani.

Bătrâna îmi spuse că nu uitase nimic. Faptele acelea i se întipăriseră în memorie pe viaţă. Îmi mărturisi că şi acum era încă foarte afectată de dispariţia celor doi soţi pe care îi stima mult. Dat

fiind că îmi manifestam compasiunea într-un mod ostentativ, mi s-a confesat fără ezitare.

Acum, o ascultam, cu capul plecat şi cu mâinile împreunate, într-o atitudine de domn în vârstă atent şi binecrescut.

— Nu, domnul Cardwell nu era un asasin. Era prea bun ca să fie. De altfel, îmi dădea mereu cadouri şi atenţii de sărbători. Se ştergea pe picioare pe preş, şi nu făcea atâta zgomot şi nu era aşa de prost-crescut ca beţivii şi drogaţii de azi!

Dădeam din cap la fiecare observaţie pe care o făcea. Portăreasa se simţi înţeleasă. Am hotărât să-i pun întrebări mai precise, adoptând un ton afectat.

— Nu s-ar fi putut evita nenorocirea asta? Cum se face că niciun servitor nu era în casă în momentul dramei?

— Soţii Cardwell obişnuiau să le dea liberă duminica tuturor servitorilor. Era ziua Domnului. Ritualul era acelaşi mereu: personalul lor din casă îşi îndeplinea sarcinile cotidiene în cursul dimineţii, apoi părăsea apartamentul cu puţin înainte de amiază, după ce pregătise prânzul. În ce priveşte masa de seară, doamna şi domnul se descurcau singuri. Nu prea ieşeau din casă duminica. Probabil că ar fi fost nepotrivit pentru oameni de rangul lor să manifeste o bucurie de a trăi ostentativ de ziua sabatului. Înţelegeţi, nu?

— Desigur.

— Îşi petreceau în general seara singuri. Li se mai întâmpla să le vină în vizită vreun prieten sau vreo rudă la ora ceaiului.

— Vă amintiţi dacă au primit vreo vizită în după-amiaza aceea?

— Da. Un bărbat s-a prezentat la uşa mea şi mi-a spus că e un văr îndepărtat de-al domnului. Era aşteptat de cei doi.

— Vă mai amintiţi de el?

— Da, îl mai văd şi acum. Era un gentleman. Cam ca dumneavoastră. Mă înşel rareori asupra adevăratei personalităţi a oamenilor.

— L-aţi semnalat poliţiei?

Portăreasa îşi strânse buzele.

— Evident.

— Pe la ce oră a venit acest domn?

— Fix la 5 după-amiaza. Îmi amintesc foarte bine, fiindcă e ora la care îmi beau şi eu ceaiul. Cu o asemenea punctualitate, era evident că domnul acesta cunoştea regulile de bună-cuviinţă şi…

— Pe la ce oră a plecat?

— Tocmai dusesem ceainicul şi fursecurile înapoi la bucătărie. Trebuie să fi fost în jur de 6.

— Părea grăbit sau agitat?

— O, nu. Mi-a spus chiar câteva cuvinte curtenitoare şi s-a scuzat pentru deranjul pe care îl prilejuise vizita lui într-o zi duminică.

— Puteţi să mi-l descrieţi mai exact?

— Trebuie să fi avut vreun metru şaptezeci, şi era mai curând zvelt. Nu mai ştiu ce păr avea, fiindcă purta pălărie.

— Şi faţa?

— De fapt, nu i-am văzut-o cu adevărat. Domnul îşi legase un fular mare la gură şi îşi ridicase gulerul pardesiului. Afară era foarte frig.

— Şi ochii?

— Nu i-am văzut. Purta ochelari fumurii, ca aceia pe care îi pui când bate tare soarele.

— Era soare mult afară?

— Nu. Era deja întuneric. Era doar lumina felinarelor, dar, cum era şi ceaţă, nu ar fi putut orbi pe nimeni. Mi-am zis că domnul avea ochii sensibili…

— Mai venise până atunci?

— Nu. Ştiu sigur. Nu uit niciodată un vizitator.

Am hotărât să revăd locul crimei. Poate găseam vreun indiciu cruţat de trecerea timpului.

— Pot să vizitez apartamentul?

Portăreasa îşi pierdu brusc amabilitatea.

— Nu ştiu dacă e foarte legal.

Mi-am coborât glasul şi am luat un ton de confidenţă:

— V-am spus că anchetez la ordinul reginei însăşi?

— Cam bănuiam eu…

Minciuna aceasta pioasă a provocat efectul scontat. Bătrâna m-a privit cu respectul datorat unui emisar al Maiestăţii Sale şi m-a condus imediat în apartament. Am găsit camerele într-o ordine impecabilă, de-ai fi crezut că nu se întâmplase niciodată nimic aici. Le-am inspectat îndelung. Declicul nu s-a produs însă. Era iluzoriu să nădăjduiesc să descopăr ceva după atâţia ani. Slabele mele speranţe de a întrezări adevărul se bazau de-acum pe amintirile martorilor acelei perioade. Din fericire, mai aveam şi preţioasa cronică a doctorului Watson care, în ce o priveşte, nu suferise alterarea provocată de trecerea timpului.

Am încercat să fac bilanţul. Mi se părea că din juxtapunerea cazurilor Kinsley şi Cardwell se putea ivi o pistă.

În cazul Kinsley, un vagabond ciudat ar fi putut comite crima. Nu avusesem niciodată în vedere până atunci o asemenea ipoteză, într-atât părea de extravagantă şi în contradicţie cu faptele. În prezent însă, eram ferm hotărât să explorez toate pistele.

În cazul Cardwell, un „văr îndepărtat” le făcuse o vizită soţilor cu câteva ore înaintea crimei. Dispusese cu totul de o oră. Ar fi putut foarte bine să-i drogheze pe cei doi de la primele ceşti de ceai. Apoi şi-ar fi îndeplinit infama treabă şi ar fi plecat, luându-şi răgazul să-i strecoare câteva vorbe mieroase portăresei. Era de netăgăduit că omul îşi ascundea ochii şi faţa. Exact ca Jack Cerşetorul.

Se putea să fie vorba de aceeaşi persoană? Dacă aşa stăteau lucrurile, era posibil să am un început de pistă.

Mi-am consacrat lunile care au urmat încercării de a da de urma acestui faimos văr. Cardwell murise de mult. Am făcut nişte cercetări genealogice temeinice. Mai mulţi membri ai familiei Cardwell puteau corespunde descrierii acestui misterios musafir. Din fericire, trăiau cu

toţii. Mi-au mai trebuit câteva luni îndelungate ca să-i întâlnesc unul câte unul. Le-am verificat alibiurile şi le-am cercetat viaţa. Am dobândit în curând certitudinea că niciunul dintre ei nu putuse comite această crimă. Vărul acela îndepărtat era un impostor.

Convingerea mea căpăta greutate.

Am redeschis dosarul cazului James Barnes.

Am recitit faptele relatate de Watson: „Un bătrân s-a prezentat la uşa unor vecini, soţ şi soţie, în vârstă de vreo şaizeci de ani, Emma şi James Barnes, cu care urma să joace bridge în ziua aceea. A bătut mult la uşa lor, fără să i se răspundă, îngrijorat, a anunţat în cele din urmă poliţia, care l-a găsit pe bătrânul James Barnes ghemuit într-un colţ al camerei. Avea gura larg deschisă, ca şi cum ar fi tras aer în piept ca să urle, dar din gâtlej nu-i ieşea niciun sunet. Era plin de sânge uscat, din cap până-n picioare. În pat zăcea soţia lui, sau mai degrabă ce mai rămăsese din ea. Pereţii odăii erau atât de mânjiţi de sânge, încât nu se mai putea ghici culoarea lor iniţială. Trupul nefericitei fusese sfâşiat într-un chip inuman…”

Îl văzusem pe James Barnes după crimă. Era internat într-un spital de alienaţi. Şocul psihologic provocat de această crimă abominabilă îl făcuse să-şi piardă raţiunea. Când era întrebat ce se întâmplase, se mărginea să repete: „L-am văzut pe Satana!” Nu putusem afla nimic de la nefericit.

Am hotărât o dată în plus să fac o contra anchetă la locul crimei. Eram în toiul verii. Din Tamisa se înălţa o duhoare pestilenţială.

Clădirea decrepită a bătrânului cuplu se situa în inima cartierului Limehouse. Nu avea nimic în comun cu aspectul luxos al celui în care locuise cuplul Cardwell. A trebuit să trec peste o grămadă de gunoaie peste care zumzăiau muştele ca să ajung la uşa de la intrare. Un paznic monolitic cu un facies de brută m-a întâmpinat cu un mormăit ostil. Probabil că fusese dresor de urşi înainte de a avea

slujba actuală. Sub braţele păroase şi jegoase îi jucau muşchii lucioşi de sudoare. Cu ăsta nu avea niciun rost să încerc să fac să vibreze coarda regalistă. I-am cerut să mă ducă la apartamentul unde locuiseră soţii Barnes. În loc de orice răspuns, a scuipat pe jos.

Am găsit în buzunar câteva argumente capabile să-l facă mai cooperant. Aşa cum speram, „dresorul de urşi" a devenit servil. Am urcat trei etaje, după care mi-a deschis o uşiţă din fundul unui coridor întunecos şi murdar.

— Acolo-i.

Pe pereţi se mai vedeau şi acum stigmatele măcelului. Mi-am început investigaţia sub privirea neîncrezătoare a cerberului. Am inspectat fiecare centimetru al odăii, în speranţa de a găsi vreun indiciu care să fi scăpat ravagiilor timpului, în afară de petele de sânge maronii care se impregnaseră pe alocuri în pereţi, locul nu mi-a dezvăluit nimic din sinistrul lui secret.

O dată în plus, a trebuit să mă bazez pe memoria martorilor. M-am întors către colosul cu chip de brută.

— Vecinii nu au auzit nimic în timpul dramei?

— Nu ştiu. Întrebaţi-i pe ei. Dar mulţi s-au mutat… sau au murit.

— Soţii Barnes primeau vizite?

— Foarte rar. Nu aveau copii şi nu ştiam să aibă nici familie, nici apropiaţi.

Omul se încruntă într-un efort de concentrare.

— În afară poate de…

— Cine?

— Aveau un vechi prieten care le făcea câte o vizită de fiecare dată când venea.

— Când venea unde?

— Vreau să zic, când venea la Londra. Închiria un mic apartament pe acelaşi palier cu ei. Dar nu venea decât din când în când. Se retrăsese la reşedinţa lui, într-o suburbie frumoasă a Londrei. Păstra apartamentul ăsta ca locuinţă provizorie, ca să-şi rezolve

treburile în capitală.

— I-a vizitat în ziua crimei?

Portarul se scarpină în cap cu unghiile sale murdare, făcând să-i joace muşchii lucind de sudoare.

— Aşa cred, da…

— Şi cum îl cheamă pe acest „vechi prieten”?

— Peter Blackstone.

— L-ai mai văzut de atunci?

— Nu, niciodată.

— L-ai semnalat poliţiei?

Colosul îşi arătă un şir de dinţi carnasieri.

— Eu nu prea am poliţia la inimă. Şi apoi, ar fi trebuit să mă întrebe.

— Ce meserie avea acest domn Blackstone?

— Din câte ştiu, era comerciant, ca şi soţii Barnes, şi de asta se şi înţelegeau aşa de bine. Era angrosist sau distribuitor, sau cam aşa ceva.

— Îi ştii adresa din suburbie?

— Nu. Nu pui întrebări când ai nişte locatari aşa de mărinimoşi şi discreţi.

— Ai putea să mi-l descrii?

— Nu-mi mai amintesc. A trecut atâta timp.

Hominidul strânse din dinţi şi făcu un gest enervat.

— Ia spuneţi, nu cumva sunteţi de-ai lor?

— Pardon?

— De la poliţie?

I-am plimbat încă un argument pe sub rât. Îşi recapătă pe dată memoria.

— Păi, era foarte bătrân, puţin încovoiat. Mergea încet, sprijinindu-se în baston.

Dresorul de urşi imită mersul musafirului, ceea ce, în alte împrejurări, ar fi stârnit râsul.

— Avea o barbă îngrijit tunsă şi părul grizonant.

— Şi ochii?

— N-aş putea să vă zic. Purta mereu nişte ochelari ciudaţi.

— Ochelari negri?

— Da. Mi-a spus o dată că lumina îl deranjează rău. La vârsta lui, e normal.

I-am întins banii. A uitat să-mi mulţumească şi şi-a recăpătat faciesul de dresor de animale feroce.

Am consacrat aşadar lunile următoare căutării unui angrosist sau distribuitor pe nume Peter Blackstone. Doi oameni puteau corespunde acestui profil. Le-am făcut câte o vizită. Unul dintre ei nu avea mai mult de douăzeci şi trei de ani, iar celălalt era paralizat din naştere şi practic nu îşi părăsise niciodată satul.

M-am ocupat deopotrivă de interogarea puţinilor vecini ai familiei Barnes care locuiau deja acolo în momentul crimei. Toţi mi-au declarat că din apartamentul soţilor Barnes nu s-a auzit nimic în seara crimei.

Am simţit că de data aceasta dădusem de adevăr. Nu mai încăpea nicio îndoială că acelaşi om dădea târcoale tuturor victimelor sale. Şi, dacă purta ochelari fumurii, o făcea nu din motive de vârstă, ci ca să-şi mascheze ochii şi să nu fie recunoscut!

Un spectru părea aşadar să se contureze în spatele fiecăruia dintre aceste cazuri, o prezenţă străină care se evapora imediat după producerea dramei.

Hotărârea mea era şi mai mare. M-am decis să revin asupra cazului abatelui Paul Meredith.

În primul rând, fusese acea scrisoare de la o bătrână care îl slujise probabil pe abate. Am recitit misiva pe care o analizasem totuşi de zeci de ori. Poate că aveam să găsesc vreun indiciu nou.

„Domnule Holmes,

Din câte mi s-a spus, numai dumneavoastră puteţi rezolva

acest mister. Iar a dispărut un orfan, şi acum sunt cu totul cinci. E lucrarea diavolului sau a unei vrăjitoare. Până şi amărâtul ăla de Mulligan s-a spânzurat ieri, deşi era cât se poate de bine. Veniţi în seara aceasta la ora 20 la biserica St. George. Vă voi explica ce se întâmplă, atât cât ştiu. Îmbrăcaţi-vă cum trebuie ca să vă pot identifica uşor. Vederea mi-a slăbit mult în vremea din urmă. O să vă rog să aşteptaţi puţin, până să pot veni să vă întâmpin, din pricina genunchilor mei. În cazul în care nu voi reuşi să vă găsesc, o să stau într-un colţ foarte întunecos, cât mai departe cu putinţă de intrarea în sacristie. Dumnezeu să ne ajute.

O enoriaşă."

Pe atunci, îmi fuseseră de ajuns doar câteva secunde ca să-i dezvălui concluziile mele lui Watson. „Ne vom întâlni acolo cu o bigotă de vreo şaptezeci de ani, îmbrăcată în negru, cu faţa pe jumătate ascunsă de un voal negru, îngenuncheată pe un scăunel, cu mâinile împreunate şi mormăind nişte rugăciuni neauzite. Mâinile îi vor tremura şi va fi vădit terorizată, fiindcă se teme de abate. Trebuie că a stat pe lângă el destul de multă vreme. Fără îndoială că a fost în slujba lui. Nu ne va acorda decât o întrevedere foarte scurtă, pentru ca apoi să o şteargă şchiopătând."

Toate acestea decurgeau din sursă, adică din scrisoarea însăşi. Era ca un joc matematic, o logică programată, ineluctabilă. În cel mai rău caz, Watson ar fi putut să ridice o obiecţie sau două. Poate că m-ar fi întrebat de unde ştiam că va pleca grăbită, şchiopătând. I-aş fi răspuns că, la vârsta ei, o şedere prelungită în genunchi înţepeneşte întrucâtva articulaţiile. E suficient să te uiţi la o bigotă care se ridică după o rugăciune îndelungată ca să te convingi. Ar mai fi putut să mă întrebe la fel de bine cum de ghicisem ţinuta ei vestimentară. I-aş fi replicat că toate broaştele de agheasmatar se îmbracă la fel şi l-aş fi provocat să găsească vreuna în tutu roz!

O logică programată…

Dar de cine?

Trebuia să mă întorc acolo şi să-mi aprofundez ancheta. Am adoptat o ţinută de muncitor sezonier, apoi m-am dus la faţa locului. Ştiam că nimeni nu îmi va răspunde la întrebări. În cartierele acestea rău-famate, în care sufletul omenesc nu valora mai mult decât o halbă de bere, domnea legea tăcerii. M-am apucat să frecventez cu asiduitate o tavernă zgomotoasă şi murdară situată pe o străduţă, nu departe de biserică. După câteva săptămâni, oamenii s-au obişnuit cu prezenţa mea şi m-au poreclit „Străinul”. Am reuşit să mă topesc în mulţime fără prea mare greutate. Desigur, cunoştinţele mele despre argou prezentau serioase lacune, dar au pus asta pe seama faptului că nu eram de prin partea locului.

Într-o seară, am izbutit să mă bag într-un grup de patru indivizi bine abţiguiţi şi să aduc conversaţia pe făgaşul dorit, ajungând la subiectul tabu al abatelui Meredith. Un vlăjgan cu părul roşcat se arătă de la bun început mai vorbăreţ decât acoliţii lui. Colegii săi îl numeau „Alambicul”. Nu avea încă treizeci de ani, dar faţa îi era deja marcată de alcool. Un văl permanent îi înceţoşa privirea.

— E de neînţeles. Chiar şi după toţi anii ăştia, nu reuşim să ne convingem că abatele a putut face aşa ceva.

— Era cel mai bun om pe care l-am avut vreodată în parohie, întări o piticanie între două sughiţuri. Şi totuşi, pot să vă zic că eu nu-i prea am la inimă pe preoţaşii ăştia.

— Aşa-i, adăugă un tip cu o privire maladivă. Ar fi dat tot ce avea pentru orfelinatul lui. Îi consacrase toată viaţa lui.

— Mda. Era singurul care încerca să-i ajute pe amărâţi să se descurce, şi asta nu i-a purtat noroc.

Era timpul să sparg abcesul.

— Nu i-a purtat noroc? am repetat eu, cu nasul în berea mea, pe un ton de falsă detaşare.

— Apropo de nebunul ăla.

— Vrei să zici de amărâtul ăla de Mulligan?

Alambicul făcu ochii mari cât cepele.

— Eu, unul, găsesc că eşti foarte drăguţ să-i zici „amărâtul ăla”, fiindcă era nebun de legat. Ce-i drept, avea cu cine să semene.

— Cu cine?

— Maică-sa a crăpat pe jumătate nebună din cauza sifilisului.

— Şi a alcoolului, adăugă piticania, care stăpânea subiectul.

— Cât despre taică-său, îşi lăsase gravidă fiica mai mare, într-o seară când era mai matol ca de obicei. Aşa s-a născut Mulligan.

Dezvăluirea aceasta sordidă a stârnit un hohot de râs general. Am afişat un zâmbet crispat, încercând să-mi ascund cât mai bine dezgustul faţă de moravurile astea abjecte. Omul scoase un râgâit sonor, se şterse la gură cu dosul mânecii şi continuă:

— Abatele credea că a făcut o faptă bună luându-l la el. Rezultatul a fost că a ucis cinci bieţi orfani. Şi cine a intrat la puşcărie? Bunul nostru preot. Şi, acum, e pe cale de a putrezi pe undeva sub pământ.

— Totuşi, mi s-a spus mereu că Mulligan nu ar fi făcut rău niciunei muşte.

— Aşa credeau toţi. Dar a început să aibă nălucirile alea.

Cel mai vârstnic din grup îşi făcu deodată cruce şi sărută cu fervoare cruciuliţa pe care o purta la gât.

— Nu vorbi de diavol, Alambicule, că aduce ghinion!

Roşcatul cel înalt înlătură observaţia cu un gest.

— Nu cred în balivernele astea.

Apoi îşi aţinti privirea înceţoşată spre mine.

— Tu crezi, Străinule, în diavol?

Duceam conversaţia cu prudenţa unui fachir care calcă pe tăciuni aprinşi.

— Nu sunt superstiţios, dar vreau întotdeauna să cunosc lucrurile în detaliu înainte de a mă pronunţa.

Omul era în vervă.

— În detaliu? Păi, nu e deloc complicat. Mulligan zicea că diavolul se plimba prin cimitir în toiul nopţii. Pretindea chiar că i-a

vorbit. Era terorizat. După spusele lui, l-a văzut de patru ori pe cale de a dezgropa sicrie care fuseseră îngropate în ajun. Zicea că diavolul lua morţi în schimbul viilor.

— Şi Mulligan i-a spus despre asta abatelui sau poliţiei?

— Se poate, dar nimeni nu-i mai asculta poveştile cu fantome şi demoni. Sunt sigur că el a făcut isprava. Tot frecându-se de cadavre, a înnebunit de tot. El e Satana!

Omul de la capătul tejghelei îşi făcu din nou cruce, îşi termină berea şi îşi şterse mustăţile cu dosul mânecii.

— Ţi-o zic din nou, Alambicule, n-ar trebui să vorbeşti aşa. Dumnezeu ne protejează.

Roşcatul etilic izbucni în râs şi îşi muie buzele în spuma albă a celei de-a douăsprezecea halbe de bere.

Am mai încercat o dată să fac pe prostul ca să aflu adevărul.

— Ar trebui să i se ceară părerea bătrânei servitoare a abatelui…

— N-o să fie uşor.

— Da?

— Martha a murit cu mult înaintea evenimentelor.

Am încasat lovitura fără să crâcnesc.

— Domnul abate a mai avut alte servitoare înainte sau după Martha?

— Nu. Se vede bine că nu eşti de pe aici, Străinule, altfel ai şti că Martha a fost prima şi ultima servitoare a abatelui. A murit de febră cu vreo cinci ani înaintea asasinatelor orfanilor. Şi, după ce Martha a murit, Meredith a preferat să rămână singur.

— A, am înţeles, e din pricina caracterului său. Era foarte sever, din câte se spune.

Omul pufni din nou în râs, împroşcând cu spumă în jur.

— Abatele, sever? E prima oară că aud asta. Inspira înainte de toate respectul şi umilinţa. Până şi cel mai rău antihrist nu ar putea spune contrariul.

Deodată, am simţit un lichid cald curgându-mi pe gamba dreaptă. M-am dat înapoi cu un salt. Alambicul îşi golea vezica.

Apoi, fără vreun motiv vizibil, începu să cânte cât îl ţinea gura un refren deocheat ale cărui cuvinte ar fi putut şoca nişte urechi mai puţin caste. Un client fluieră şi protestă din fundul crâşmei, spunând că nu îi place cântecul ăsta şi că îl preferă pe altul, nu mai puţin deşucheat. În câteva clipe, ambianţa se prefăcu în haos. Zgomotul devenise infernal: halbe lovite de mese, interjecţii, fluierături, râsete de beţivi. O sticlă goală zbură prin sala îmbâcsită şi îl lovi în spinare pe roşcat, care se întoarse înfuriat. Lama unui cuţit trecu la câţiva centimetri de braţul meu. Aflasem destule. Era vremea să execut o retragere strategică. Mi-am scotocit buzunarele şi am aruncat în sus un pumn de argumente. Ploaia de monede căzu pe jos, stârnind o năvală feroce a tuturor celor din jur. I-am lăsat pe toţi pradă vânzolelii lor sordide şi am profitat de prilej ca să o şterg.

A trebuit să-mi dau toată osteneala de pe lume ca să găsesc o birjă care să vrea să mă ia. E drept că înfăţişarea mea nu era deloc încurajatoare. Odată ajuns acasă, după ce m-am spălat bine, am încercat iarăşi să desluşesc limpede totul şi să pun întrebările adecvate. Toată povestea asta părea cusută cu aţă albă.

Cine era bătrâna care îmi trimisese scrisoarea? Din câte se părea, nu fusese niciodată servitoarea abatelui. Ce rol juca ea în cazul ăsta? Puteam măcar să o descriu? Era întuneric în biserica aceea, departe de naos. Faţa îi era ascunsă de un văl negru. Nu ştiam nimic despre ea. Cum aş fi putut să o mai găsesc?

Am încercat să-mi amintesc cum se comportase. De fiecare dată când îi vorbeam, Watson sau eu, îşi întorcea ochii şi îşi băga nasul în cărticica de rugăciuni. Pusesem atitudinea aceasta pe seama spaimei. Nu căuta însă mai degrabă să se ferească de privirea noastră?

Vorbea cu glas scăzut, ca un murmur răguşit, la limita audibilului. Nu era mai curând glasul unui bărbat care încerca să-şi

camufleze dicţia?

Un alt detaliu mi-a revenit în memorie. Scurtase conversaţia noastră şi ieşise din biserică cu o iuţeală uimitoare. Bineînţeles, şchiopătase uşor atâta vreme cât fusese în raza privirilor noastre, dar după aceea? Ajunsese la uşa bisericii într-un timp record, ca şi cum şi-ar fi recăpătat deodată picioarele de tânără femeie, sau la fel de bine... de tânăr bărbat? Ce înălţime putea să aibă făptura aceea ciudată dacă nu ar fi fost încovoiată până la exces? Vreun metru şaptezeci şi doi. Ca Jack Cerşetorul, ca „vărul" lui Cardwell, ca bizarul vecin al soţilor Barnes...

Ce putuse oare să vadă Mulligan în cimitir, în patru rânduri? Ce spectacol terifiant îl putuse împinge la sinucidere? Să fi fost o simplă fantasmă a unei minţi bolnave, sau vreo revelaţie cumplită?

Cu toate acestea, convingerea mea devenea tot mai puternică. Nu era decât o singură şi unică persoană în spatele tuturor acestor lucruri. O persoană care omora din umbră după ce studiase îndelung obiceiurile victimelor. O fiinţă diabolică ce cunoştea punctul vulnerabil al fiecărei platoşe şi lovea cu intenţia de a aduce pedeapsa supremă...

Ştiam acum că voi găsi acelaşi personaj în filigran în fiecare dintre cazuri.

Am reluat dosarul răpirii micuţei Jane Burnington.

Viziunea acelei fetiţe, trasă în ţeapă pe un crucifix răsturnat, mi se întipărise pe vecie în minte. Dar condiţiile răpirii ei şi mobilul răpitorilor continuau să fie ciudate şi de neînţeles.

Îmi aminteam de cele mai mici detalii. Lestrade venise la noi cu o scrisoare pe care o primise lordul Burnington. „Dacă vreţi să vă recăpătaţi fiica în viaţă, trebuie să ne predaţi suma de douăzeci de mii de coroane în termen de patruzeci şi opt de ore. Vă vom contacta mâine ca să vă precizăm unde şi când trebui să ne fie predaţi banii. Dacă vorbiţi cuiva despre acest lucru, vă vom sacrifica fiica potrivit ritualului."

Lady Burnington nu ţinuse seama de avertisment, şi răpitorii trimiseseră atunci o a doua scrisoare: „Ai încercat să ne păcăleşti. Combinaţia ta a fost dată de gol. Bătrâna a anunţat poliţia. Îţi cerusem să păstrezi tăcerea. Ai căzut în propria capcană! Fiica ta va plăti pentru greşelile tale. Se va alătura familiei conform ritualului, în anticamera infernului. Mulţumesc totuşi pentru premiul de consolare. Puştoaica e mai degrabă dezgheţată pentru vârsta ei. Adevărul e că are cu cine să semene!”

Ne-am dus la cavoul de familie al lordului Burnington şi al soţiei sale. Acolo l-am găsit pe lordul Burnington, încercând cu disperare să forţeze grilajul gros al cavoului. Dar, de fapt, cum ajunsese el acolo?

Am recitit pasajul respectiv din însemnările lui Watson.

„— A venit un birjar la castel să întrebe de mine şi mi-a spus să vin cu el, eu singur. Mi-a spus că ştie unde e fiica mea. M-a adus aici şi a dispărut imediat în ceaţă.”

Cine era acest ciudat birjar ivit ca prin farmec din ceaţă şi care s-a mistuit ceva mai târziu iarăşi în ea fără cea mai mică explicaţie?

M-am hotărât să pornesc pe urmele lordului Burnington şi să descopăr faţa ascunsă a existenţei sale.

Acest efort mi-a luat luni îndelungate. A trebuit mai întâi să iau legătura cu moştenitorii şi apropiaţii lordului Burnington. Servitorii familiei s-au dovedit deopotrivă foarte ataşaţi de valorile stăpânilor lor, pe care îi considerau exemplari. Contribuţia şi mărturiile lor au fost decisive. Am reuşit să-i conving că demersul meu nu urmărea decât reabilitarea morală a familiei. Mi s-au înmânat încetul cu încetul documente de mâna întâi: registre de socoteli, corespondenţă şi, mai ales, jurnalul personal al lordului Burnington. Am reuşit în acest fel să reconstitui activitatea zilnică pe cuprinsul mai multor ani.

Nimic.

Nici cel mai mic indiciu care ar fi permis să fie bănuit de viaţă dublă. Mai mult, registrele sale de socoteli au dezvăluit că nu avea niciun fel de dificultăţi materiale. Investiţiile sale, perfect repartizate şi

administrate cu inteligenţă, se dovedeau foarte fructuoase. Nu avea nicio datorie. În corespondenţa şi în jurnalul său, toate gândurile erau pentru soţia şi fiica lui. Omul era ireproşabil şi moralitatea sa deasupra oricărei bănuieli. Anchetele făcute în vecini mi-au confirmat concluziile: lordul Burnington era un model de virtute şi de probitate, atât pentru familia sa, cât şi pentru nenumăraţii săi angajaţi.

Într-o măsură şi mai mare decât în celelalte cazuri, povestea asta mi se părea înscenată de la un capăt la altul. Şi de data aceasta, un misterios personaj, birjarul, trăsese sforile înspăimântătoarei drame, manevrând personajele după voia fantasmelor sale.

Dar de ce acest scenariu sordid? De ce această crimă oribilă cu iz de ritual satanic? Nu spusese fetiţa, înainte de a muri, că îl văzuse pe diavol?

Aveam sentimentul tot mai puternic că adevăratul ucigaş încerca să ne orienteze pe o pistă falsă.

Aleister Crowley era oare ţapul ispăşitor sau inspiratorul acestor crime? Dar Houdini? Îşi pusese oare harul în slujba acestor incredibile înscenări? Magia neagră nu era oare complementul blestemat al magiei albe?

Mi-am continuat anchetele, ferm hotărât să merg până la capătul acestui mister.

Cazul pe care îl numisem „supliciul şobolanului” rămânea fără îndoială cel mai enigmatic dintre toate. Spânzuratul nu putuse fi identificat. Nimeni nu i-a revendicat vreodată cadavrul. Nimeni nu părea să-l cunoască. Nu aveam nici cel mai mic indiciu care să îmi permită să desfăşor o contraanchetă demnă de acest nume.

Singura certitudine pe care o aveam era că văzusem în cartea lui Cornelius Hazelwood o gravură foarte explicită înfăţişând interiorul părăginit al acelei case prăpădite. Ilustraţia reprezenta un bărbat spânzurat de încheieturile mâinilor. O cuşcă plină de şobolani era agăţată de burta lui. Un rictus abominabil schimonosea faţa

nefericitului în timp ce lighioanele îi devorau intestinele.

Un comentariu însoţea acest desen înspăimântător:

„Începând din Evul Mediu, oamenii au înţeles că şobolanii erau nişte creaturi nefaste şi purtătoare de moarte. Se credea că pot face vrăji oamenilor pentru a le provoca dureri groaznice de stomac. Atunci, ca să se domolească lighioanele, li se dădeau pradă viscerele unui om viu. Marii criminali erau executaţi în acest mod. Ei sufereau supliciul şobolanului. Pe deasupra, populaţia era înnebunită după spectacolul morbid al nefericitei victime care se zvârcolea de durere ca urmare a muşcăturilor animalelor. În zilele noastre, această tradiţie persistă în cartierele rău-famate. Pare-se că este încurajată de anumite secte satanice cu moravuri decadente.”

Şi în acest caz, bănuielile se îndreptau către Crowley.

Cât despre casă, aceasta era părăsită de aproape cinci ani. Serviciul de cadastru m-a informat că aparţinuse odinioară unui căpitan de vas, un oarecare Leo Barnikel. Să fi fost spânzuratul fostul proprietar al casei?

M-am dus din nou la locul crimei. Aceeaşi privelişte sinistră mi s-a înfăţişat ochilor. Căsuţa izolată se înălţa pe o colină golaşă, bătută de vântul puternic care nu părea să înceteze niciodată.

În apropierea casei, câţiva arbori de tisă se răsuceau în furtună. Sub presiunea vijeliei, coamele lor semănau cu nişte capete decapitate clătinându-se pe nişte ţăruşi. Nimic nu se schimbase, ca şi cum colţul ăsta uitat de Dumnezeu era în afara timpului.

Hanul cel mai apropiat se găsea la mai mulţi kilometri. Am făcut acolo un popas scurt.

Intrând, am fost lovit în faţă de un val înăbuşitor de aer cald, plin de aburi unsuroşi, contrastând cu frigul uscat de afară. Câţiva muncitori discutau cu glas scăzut în faţa halbelor de bere şi a paharelor de vin. Un fum înţepător şi sufocant de tutun de proastă calitate îmbâcsea aerul închis al micii săli.

Locul era ostil şi prost luminat. Oamenii m-au privit cu

suspiciune.

De data aceasta, nu am vrut să îmbrac hainele Străinului. Mă grăbeam să intru în subiect. Hangiul ştergea nişte pahare murdare după tejghea. M-am proţăpit în faţa lui şi i-am pus o jumătate de coroană sub nas.

— Sunt Sherlock Holmes. Anchetez despre „casa bântuită”.

Conversaţiile încetară.

Omul încremeni, cu o privire înfricoşată.

— Nu ştiu nimic.

Aruncă priviri furişe de jur-împrejur, ca şi cum se simţea pândit. Apoi luă moneda cu un gest rapid. Vacarmul discuţiilor se reinstaură treptat.

Hangiul se aplecă spre mine.

— E un subiect despre care nu ne prea place să vorbim pe aici. Oamenii se tem.

— De ce anume?

Hangiul îşi făcu cruce.

— De diavol, bineînţeles.

— De diavol?

— Da. Casa e bântuită. Toată lumea ştie asta. Odinioară, era a unui căpitan de cursă lungă, Leo Barnikel. Locuia singur acolo. Dar în cea mai mare parte a timpului era pe mare şi naviga. Diavolul a început să dea târcoale pe acolo.

— L-a văzut cineva?

— Da. Aşa cum vă văd. Uneori, se auzeau urlete groaznice noaptea, ca şi cum cineva era torturat.

— Poliţia a fost anunţată?

— Bineînţeles. Scotland Yard-ul a făcut o anchetă, dar nu a constatat nimic anormal. Decât că Barnikel nu mai venea pe acasă. Compania maritimă la care era angajat nu îl mai văzuse de trei ani.

— Şi?

Omul mă fixă cu o privire abisală.

— Şi nimic. Casa a căzut încetul cu încetul în paragină. Nimeni nu s-a mai apropiat de ea. Diavolul continua să-i dea târcoale, până în ziua când a fost găsit spânzuratul acela cu cuşca de şobolani agăţată de burtă. Vreţi să vă spun cum a fost?

— Mulţumesc, nu-i nevoie. Diavolul nu a mai venit niciodată?

— Nu ştiu. Nu m-am dus să văd.

— Spânzuratul era Leo Barnikel?

— Unii zic că da, dar nimeni nu l-a putut identifica. E drept că nu avea familie, iar prietenii, prea puţini. Prin urmare, cum ai putea să ştii? Pe deasupra, spânzuratul ăla nu semăna prea mult cu Barnikel. Cei care l-au cunoscut pe căpitan ziceau că era mai curând gras, în timp ce spânzuratul era slab rău.

51

Ajunsesem în toiul nopţii. Focul se stingea în şemineu. Nemişcarea şi frigul începeau să ne înţepenească membrele. Mi-am masat genunchii ca să alung durerea crescândă a reumatismului.

Deodată, o tuse uşoară se făcu auzită în spatele nostru. Notarul îşi întrerupse lectura şi înălţă capul.

Un individ înalt şi deşirat, oarecum stânjenit, aştepta, proţăpit în cadrul uşii, cu un buştean enorm în braţe, fără să îndrăznească să-i treacă pragul de teamă să nu tulbure atmosfera studioasă.

Holborne îi făcu semn să intre.

— Ei bine, prietene, ce mai aştepţi ca să aţâţi focul? Îngheţăm aici.

Omul îşi plecă ochii şi zâmbi blajin, apoi puse buşteanul în şemineu. Flăcările începură să lingă scoarţa uscată.

În timp ce se ridică ţinându-se de şale, i-am întâlnit privirea.

— Un foc bun vă va domoli durerile reumatice, doctore Watson. Ştiu eu ce spun.

Atâta solicitudine m-a tulburat.

— Mulţumesc, prietene.

După care se îndepărtă cu acea atitudine afectată pe care o au oamenii de rând când sunt intimidaţi.

Focul începu din nou să trosnească în şemineu şi o căldură reconfortantă se răspândi treptat în birou.

Lestrade se ridică, îşi turnă o ceaşcă de ceai, o bău dintr-o înghiţitură şi o puse la loc. Aditivul îşi făcu din nou efectul.

— Aşa deci, după părerea lui Sherlock Holmes, toată afacerea asta ar fi fost organizată de un misterios personaj din umbră?

— Tot te mai îndoieşti? am ripostat eu. Dovezile aduse de Sherlock Holmes nu îţi sunt de ajuns?

Un rictus răutăcios apăru pe chipul poliţistului. Părea că poartă pică întregii omeniri.

— Dacă ceea ce spui e adevărat, trebuie să ne asumăm consecinţele. Nu cunosc decât un om capabil să înfăptuiască asemenea isprăvi trecând neobservat.

— Mergi până la capăt cu ideea, bătrâne.

— Dacă ne luăm după argumentele lui Sherlock Holmes, asasinul nu poate fi decât însuşi fratele lui, Mycroft.

Acesta tresări şi îi aruncă o privire stupefiată poliţistului.

— Pot să ştiu cum ai ajuns la această strălucită concluzie?

Lestrade îşi înfipse mâinile în şolduri şi îşi umflă pieptul.

— Nu din întâmplare sunt primul poliţist al Londrei. Fără îndoială, nu am geniul lui Sherlock Holmes, dar raţionez corect, şi o să vi-o dovedesc. Toţi sunt de acord că aveţi o minte strălucită, domnule Holmes, superioară fratelui dumneavoastră, nu-i aşa?

— Dacă spuneţi…

— Dar sunteţi totodată omul din umbră, şeful serviciilor secrete.

— Nu vi se poate ascunde nimic.

— Numele dumneavoastră este desigur cunoscut de marele public, dar asociat cu prenumele Sherlock. Or, dumneavoastră vă dispreţuiţi fratele mai mic şi metodele sale empirice.

Mycroft Holmes ridică din umeri.

— De unde aţi mai scos-o şi pe asta?

Lestrade se întoarse către mine.

— Doctore Watson, nu-i aşa că Sherlock Holmes v-a declarat: „Mycroft nu a avut niciodată vreo solicitudine cât de mică faţă de mine şi nu l-a interesat niciodată persoana mea. Şi e reciproc. Mi-e şi mai străin decât tine.”

— Ba da. Ceea ce m-a şocat de altfel şi m-a întristat.

Copoiul începu să se plimbe încoace şi încolo prin birou, cu mâinile la spate.

— Nu e nevoie să te numeşti Sigmund Freud ca să înţelegi că problemele existenţiale ale prietenului dumitale datau din fragedă copilărie.

Lestrade se opri brusc şi se încruntă, căutând nişte fraze potrivite. Mycroft Holmes îl privea cu o condescendenţă nuanţată de ironie. William Holborne, dimpotrivă, părea să îl ia foarte în serios.

Poliţistul continuă:

— Sherlock a trăit toată viaţa în umbra lui Mycroft. Umilinţele din copilărie l-au marcat pentru tot restul zilelor sale. Dacă Sherlock a căzut în ghearele drogului, e din cauza lui Mycroft.

Fratele prietenului meu se ridică şi se proţăpi în faţa poliţistului, pe care îl domina cu două capete.

— Mergi prea departe, Lestrade!

Mycroft Holmes clocotea de furie. Buza inferioară îi tremură o clipă, dat fiind că nu îşi găsea cuvintele pentru a spulbera aceste acuzaţii veninoase. Lestrade continuă:

— Dar destinul este imprevizibil. Sherlock şi-a luat o revanşă răsunătoare. Şi, în timp ce el strălucea pe firmament şi căpăta onorurile presei şi ale marelui public, dumneavoastră vă piteaţi la *Diogene’s Club* în indiferenţa generală. Cum ar fi putut suporta o minte ca a dumneavoastră o asemenea nedreptate?

Chipul lui Mycroft se înroşi.

— Baţi câmpii, bătrâne. Explicaţiile dumitale sunt tot atât de nebuloase precum ceaţa londoneză. Şi, chiar dacă ai avea dreptate, asta nu ar însemna că sunt un asasin. De ce i-aş fi masacrat pe toţi

nenorociţii ăia?

— Numai dumneavoastră o puteţi spune. Dar când doi monarhi îşi declară război, câţi inocenţi nu plătesc cu viaţa delirurile ucigaşe ale conducătorilor?

Mycroft îşi recapătă încetul cu încetul atitudinea bonomă şi detaşată.

— Cu argumente atât de înşelătoare, toţi suntem suspecţi şi asasini potenţiali. Argumentaţia dumitale este cu atât mai puţin credibilă cu cât în prezent ştiu cine este asasinul.

Mycroft încerca oare o manevră de diversiune, sau chiar deţinea soluţia enigmei? Răspunsul nu întârzie.

Mycroft îşi aţinti brusc arătătorul spre William Holborne.

— Vă acuz de crime premeditate!

Notarul se crampona de braţele fotoliului şi se făcu alb ca varul.

— Ceee? Ce? Eu?

— Da, dumneavoastră! Nu eraţi un apropiat de-al fratelui meu?

Notarul încuviinţă din cap, dar fără ca vreun sunet să îi iasă din gură.

— Nu i-aţi declarat doctorului Watson că eraţi pasionat de povestirile lui?

Notarul nu răspunse. Ochii i se măriră ca ai unui animal hăituit.

Şeful serviciilor secrete îşi regăsi toată puterea de convingere. Omul care cu o clipă în urmă era acuzat devenea la rândul lui un acuzator de temut.

— Aţi recunoscut singur că meseria pe care o aveţi nu prea vă pasiona. Vă citez din memorie: „Am preluat biroul tatălui meu, pe care îl avea la rândul său de la tatăl lui. Asta face parte din avantajele, dar şi din constrângerile faptului de a fi primul născut. Visam la o carieră artistică, dar tatăl meu nu ar fi admis să îmbrăţişez altă meserie. Aşa că îmi petrec zilele în inacţiunea totală a acestui birou. Din fericire, există cărţile dumneavoastră care mă ajută să evadez din când în când şi să-mi omor plictiseala.”

Holborne, care fără îndoială nu era prea obişnuit să se afle pe banca acuzaţilor, părea incapabil să se apere de atacurile lui Mycroft Holmes.

În faţa unui spectacol atât de întristător, m-am hotărât să fac pe avocatul apărării.

— Mii de oameni devorează aventurile lui Sherlock Holmes fără ca din cauza asta să fie criminali.

— Desigur, dar cine e pasionat de tratatele lui criminalistice? Pe deasupra, ştim că maestrul Holborne era unul dintre primii clienţi ai fratelui meu. A avut aşadar tot timpul ca să-i studieze metodele.

M-am revoltat.

— Argumentaţiei dumneavoastră îi lipseşte un element fundamental, domnule Holmes.

— A, da? Care?

— Mobilul crimelor.

— Ei haide, doctore Watson, doar e evident. Maestrul Holborne i-a omorât pe oamenii aceia ca să-şi omoare timpul. Ce altă modalitate mai nimerită avea ca să scape de universul lui insipid?

— Vorbiţi serios?

— Nu.

Chipul lui Holborne exprimă un amestec de spaimă şi stupoare.

— Atunci, de ce l-aţi atacat aşa pe sărmanul nostru prieten?

— V-am spus. Cu argumente înşelătoare şi o doză serioasă de rea-credinţă, poţi oricând să acuzi pe oricine. Nu-i aşa, Lestrade?

Poliţistul făcu un gest care putea să însemne: „Renunţ, nu te pot învinge.”

Cât despre notar, acesta îşi reveni încetul cu încetul, fără să aprecieze prea mult faptul că servise drept cobai pentru o asemenea experienţă insolită.

— Prin urmare, nu m-aţi considerat un asasin potenţial? întrebă el, încă şocat.

— Bineînţeles că nu. Sunteţi ultima persoană care ar putea fi

bănuită serios.

Mycroft Holmes se întinse, fără a-l părăsi pe notar din ochi.

— În schimb, sunt interesat de punctul dumneavoastră de vedere asupra acestui caz.

— Ei bine, contrar celor susţinute în… rechizitoriul dumneavoastră, nu sunt foarte înzestrat ca să rezolv genul ăsta de enigme. Sunt un cititor asiduu al anchetelor lui Sherlock Holmes, desigur, dar mă las dus de intrigă fără a încerca să-mi depăşesc competenţele. Îmi mai trece uneori prin minte câte o intuiţie vagă, dar atât.

— Şi ce vă spune intuiţia dumneavoastră vagă în cazul de faţă?

Notarul îşi prinse bărbia între degetul mare şi arătător.

— E o întrebare stânjenitoare. N-aş vrea să intru în această dezbatere, ca să-mi pot păstra neutralitatea până la capăt.

— Una nu o împiedică pe cealaltă.

Notarul reflectă o clipă, ca şi cum voia să-şi cântărească mai exact cuvintele.

— Ideea mea vi se va părea fără îndoială aiurită. E latura mea extravagantă. Dar cred că toate crimele astea au o origine supranaturală.

— Nu aţi fi singurul care să susţină această teză. Dar ce argumente vă fac să înclinaţi către o asemenea interpretare?

— O sumă de detalii. Începând cu însăşi personalitatea evadatului de la Millbank. Cum de un om atât de fricos ar fi putut comite asemenea crime fără un îndemn din afară?

— Şi, după părerea dumneavoastră, acest „îndemn” ar veni de la diavol?

— Poate. Mai mulţi martori au afirmat că l-au văzut, în locuri unde era imposibil să intri şi să ieşi. Cavoul închis cu lacăt unde a fost găsit cadavrul fetiţei trase în ţeapă, dormitorul lui lady Saint-James, camera încuiată unde era sugarul judecătorului Richmond…

— Credeţi în diavol?

— Nu cu adevărat, dar trebuie să recunoaşteţi că toate acestea sunt tulburătoare.

Holborne îşi potrivi lornionul şi închise implicit paranteza.

— Să ascultăm continuarea povestirii lui Sherlock Holmes!

52

Misterul asasinării tânărului James Pickox rămânea şi el total.

Tatăl lui, chirurgul John Pickox, a găsit trupul neînsufleţit al fiului său pe propria masă de disecţie.

Cum am fost informat de acest lucru? Printr-o scrisoare anonimă primită pe adresa din Baker Street. Caligrafia acestei scrisori mă şocase. Nu se preta niciunei interpretări raţionale şi părea să dejoace regulile cele mai elementare ale grafologiei. Scrisul putea fi al unui bărbat, dar caligrafia anumitor litere varia de la un loc la altul, ca şi cum ar fi fost opera mai multor persoane în acelaşi timp. Anumite litere îmi puneau probleme serioase. Pe alocuri, „t”-ul avea o bară oblică orientată în sus, în timp ce în altele bara era foarte scurtă şi dădea literei un aspect de semn „plus”. Ştiam totuşi că acest gen de literă răspunde unui automatism practic de nefalsificat. Era deci foarte puţin probabil ca forma ei să se schimbe în cadrul unui text atât de scurt.

Mi-a venit deodată ideea de a compara scrisul acesta cu cel din misiva pe care mi-o trimisese bătrâna în cazul abatelui Paul Meredith. Nu mai făcusem niciodată experienţa, considerând că cele două documente proveneau de la autori total diferiţi. Acum însă, în lumina ultimelor mele deducţii, totul era cu putinţă…

Mi-am scos lupa cea mare şi m-am apucat să compar cele două scrisuri. La prima vedere, nu aveau prea multe puncte comune. Unul era ezitant, dar regulat, iar celălalt era ferm, dar haotic. Am hotărât să-mi concentrez atenţia asupra literei „t”.

Surpriza mi-a fost imensă.

Scrisul aşa-zisei bătrâne prezenta aceleaşi anomalii ca cel din prezenta misivă. Cineva voise deci să mă atragă în acea sală de studiu anatomic exact în ziua respectivă. Şi acest cineva nu era altul decât bătrâna întâlnită la biserică. Era vorba fără tăgadă de ucigaşul tânărului Pickox.

În sfârşit, indiciile convergeau.

Dar un gând corolar mi-a frapat de îndată mintea. Aveam acum certitudinea că îl cunoşteam pe acest individ! Altfel de ce ar fi avut grijă să-şi modifice scrisul?

Totul părea acum să se lege. O nouă coeziune începea să apară la lumina zilei.

Bazându-mă pe această descoperire, am mers mai departe cu investigaţia.

Cadavrul tânărului Pickox fusese adus de un om care nu făcea parte din personalul morgii. De altfel, predarea cadavrului nu era prevăzută decât pentru dimineaţa următoare, cu puţin înainte de începerea cursului de anatomie al doctorului Pickox-tatăl.

Omul care adusese cadavrul purta o mască, pretextând motive sanitare. În realitate, era evident că încerca să-şi ascundă faţa, ca şi în celelalte cazuri.

Am deschis dosarul cazului Wheeler.

Fusese găsit cadavrul unei femei, cu chipul uns cu miere şi devorat de gângănii.

În acest caz, Lestrade însuşi era cel care primise o misterioasă scrisoare care denunţa faptele dubioase ale lordului Wheeler. Misiva dezvăluia că bărbatul avea o relaţie pasionată cu o tânără dansatoare

poreclită Lulu Gură-Mare!

Lady Wheeler ar fi descoperit idila şi ar fi plătit nişte răufăcători ca să o desfigureze pe amanta soţului ei cu ajutorul vitriolului. Nebun de furie, lordul Wheeler ar fi decis să-şi pedepsească singur propria soţie supunând-o unui supliciu şi mai monstruos. Scrisoarea indica pe deasupra locul exact al crimei.

Şi, efectiv, am găsit la faţa locului cadavrul lui lady Wheeler, cu faţa colcăind de gângănii. La locul torturii, o mulţime de indicii îl acuzau pe soţul ei. Dar se mai putea vorbi acum de indicii? S-ar fi zis că totul fusese pus la punct pentru a duce la inculparea de neevitat a lordului Wheeler.

Am întreprins cercetări îndelungate ca să o găsesc pe faimoasa Lulu Gură-Mare.

O dată în plus, mi-am luat deghizarea de muncitor rătăcitor şi m-am dus în Limehouse. Am hotărât să-mi încep căutările la cârciuma cea mai rău-famată din cartier: *Piratul petrecăreţ.* M-am înarmat cu curaj şi am deschis uşa locantei. Am fost izbit în plin de duhoarea înăbuşitoare dinăuntru. Localul era şi mai rău decât îmi închipuisem. Iluminatul era la înălţimea moralităţii ambiante. Printr-o ceaţă gălbuie de tutun împuţit, am izbutit să zăresc o sală lungă în care colcăia o adunătură de coşmar. Cele mai cumplite epave ale oraşului, cerşetori profesionişti, tâlhari învederaţi şi prostituate de toate vârstele păreau să-şi fi dat întâlnire în acest loc abominabil. Chelneriţe cu feţe istovite circulau printre consumatori, ducând tăvi pline şi ferindu-se dintr-o răsucire de şale de mâinile întreprinzătoare care le pândeau trecerea. Am reuşit să o întreb pe una dintre ele, în timp ce se strecura pe lângă mine:

— O cunoşti cumva pe Lulu Gură-Mare?

— Evident! îmi răspunse ea, spre marea mea surprindere. Apoi îşi duse mâinile la gură şi urlă prin vacarmul sălii:

— Lulu! Ai un client!

Părea aproape prea uşor. O siluetă se apropie din fundul sălii.

Era o femeie bărbătoasă, corpolentă şi jegoasă, cu faţa buhăită spuzită de cuperoză. Meşele zburlite îi cădeau în ochii rătăciţi. La piept strângea o sticlă de gin. I-am dat o jumătate de coroană scorpiei şi am făcut-o să vorbească, străduindu-mă să nu-i întâlnesc răsuflarea.

Am descoperit cu stupefacţie că toate cartierele rău-famate erau pline de Lulu Gură-Mare. Pseudonimul părea foarte răspândit la aceste femei cu practici amoroase neconvenţionale. Niciuna dintre ele nu auzise de cazul Wheeler. Am întâlnit efectiv mai multe femei desfigurate, dar mi-au explicat că metoda era curent utilizată de proxeneţi. Când respectivii domni nu erau mulţumiţi de randamentul protejatelor lor, le pedepseau stropindu-le faţa cu vitriol. Dacă supravieţuiau, tinerele femei erau în acest fel lipsite de unicul lor mijloc de a-şi câştiga traiul, oricât de sordid ar fi fost el.

O altă privelişte cumplită mi-a revenit în memorie: cea a faunei abominabile care putrezea în tăbăcăria aceea dezafectată pe care Crowley o lua drept pandemoniu. Mai multe femei aveau faţa sfâşiată şi plină de cicatrice groaznice. Fără îndoială că erau foste prostituate care suferiseră pedeapsa cu vitriol...

Zeci de Lulu Gură-Mare mi s-au oferit ca pe tavă. A trebuit să-mi dau toată osteneala de pe lume ca să le fac să priceapă că nu de asta venisem aici. Am sfârşit prin a renunţa la această pistă, cuprins de greaţă.

Încă din perioada descoperirii asasinatului, nu crezusem nicio clipă în teza crimei pasionale. Scrisoarea trimisă poliţiei era de aceeaşi teapă cu cea a pretinsei bătrâne şi a acelui aşa-zis vecin al doctorului Pickox. Nu erau decât nişte scenarii inventate de la un cap la altul, nişte ficţiuni în toată regula ticluite de un autor cu imaginaţie morbidă. Lulu Gură-Mare era un mit. Cum de Lestrade şi oamenii lui putuseră să cadă în nişte capcane atât de grosolane?

Am recitit însemnările lui Watson. Tânărul Higgins şi mica lui bandă fuseseră cei care mă anunţaseră.

Dar cum putuse Higgins să dea chiar peste ucigaş într-un oraş atât de mare ca Londra? Singura misiune pe care i-o încredinţasem era să pândească eventuala întoarcere a lui Jack Cerşetorul.

Răspunsul se afla în însemnările mele. La vremea aceea, tânărul Higgins şi mica lui bandă locuiau la câteva cvartale de acea faimoasă pivniţă! Drept pentru care îl văzuseră trecând prin faţa lor pe omul deghizat în diavol, îl urmăriseră şi îi descoperiseră fărădelegile.

Simplă coincidenţă? Puştiul ăsta ştia oare mai multe decât voia să recunoască? De ce fugise atât de repede când ne apropiasem de locul respectiv?

Higgins se putea să fi fost complicele ucigaşului?

Iată un nou suspect de care m-aş fi lipsit bucuros.

Ce se alesese de el?

Toate eforturile mele de a da de Higgins s-au soldat cu eşecuri. Odinioară, „neoficialii" erau nişte copii ai străzii, fără rude sau familie. Totuşi, ştiam unde să-i găsesc. Acum însă erau cu toţii adulţi. Care fusese soarta lor? Mai erau măcar la Londra?

Speram să găsesc mai multe indicii în cazul Fecioarei lui Lucullus.

Raportul poliţiei îl acuza pe tatăl vitreg al nefericitei care fusese închisă de vie în statuia-sarcofag.

Am recitit faptele care au urmat macabrei noastre descoperiri. Malcolm Fellow, tatăl vitreg al fetei, a fost prezentat ca un monstru cu moravuri depravate. „Dovezile" acumulate contra lui erau copleşitoare.

O dată în plus, scenariul era desăvârşit.

O dată în plus, acuzatul a negat faptele de care era acuzat.

O dată în plus, ancheta mea personală nu a găsit nici cea mai mică greşeală sau abatere în viaţa exemplară a acestui domn.

Dar ce căuta Houdini, ascuns în întunericul confesionalului?

Să fi fost el omul din umbră, omul cu o mie de feţe, capabil să-i manipuleze pe ceilalţi şi să creeze scenarii macabre?

Întrebarea aceasta nici nu le trecuse vreodată prin cap anchetatorilor. Dimpotrivă, îşi asiguraseră serviciile iluzionistului şi pe ale mediumului Anna Eva Fay. Dar, procedând aşa, nu dăduseră oare drumul lupului în stână?

În prezent, Houdini continua o carieră internaţională, figurând mereu în ziare cu numerele sale uluitoare. Presa îi atribuia însă relaţii tumultuoase cu lumea ocultismului.

Şi statuia aceea, Fecioara lui Lucullus... Doar nu ajunsese acolo printr-un miracol al Sfântului Duh, deşi locul se preta la aşa ceva. Am hotărât să desfăşor o contra anchetă aprofundată în privinţa acestei misterioase statui.

După câteva luni de cercetări, am aflat că Fecioara lui Lucullus fusese deşurubată de pe soclul ei şi distrusă. Guvernul voise astfel că elimine acest simbol al crimei şi al blasfemiei prin care se declanşase scandalul. În acelaşi timp însă, distrusese o probă preţioasă.

Am hotărât atunci să fac o vastă cercetare bibliografică prin intermediul directorilor principalelor muzee din Europa. Un an mai târziu, am putut, în sfârşit, compila răspunsurile celor mai mari specialişti. Fecioara lui Lucullus era produsul unei pure fantasme. Nu existase niciodată vreo statuie care să semene de aproape sau de departe cu ea. Era ieşită din imaginaţia unui bolnav. În schimb, în Evul Mediu exista realmente un fel de sarcofag plin de ţepi, cu numele nu prea atrăgător de „Văduva de la Nürnberg”. Criminalii erau închişi în el până când moartea îi scăpa de chinuri. Sculptorul diabolic se inspirase deci din acest instrument barbar pentru a-şi crea statuia.

Câteva luni mai târziu, cercetările mele m-au dus la una dintre cele douăzeci şi şapte de topitorii din Londra. Atunci s-a produs o cotitură de necrezut. Am descoperit planurile de fabricaţie a Fecioarei lui Lucullus. Statuia fusese realizată în cea mai mare taină la comanda unui anumit... Reginald Foster!

Mintea a fost cât pe ce să-mi explodeze.

Ce căuta ziaristul în povestea asta macabră? Era implicat şi el în cazurile acelea cumplite? Fusese manipulat sau supus vreunei presiuni? Aveam impresia că deţin un element esenţial al acestui monstruos puzzle, chiar dacă pentru moment nu izbuteam încă să îi sesizez coerenţa globală.

Susţinusem mereu că trecutul explică prezentul. Această nouă descoperire mi-a dat energia de a-mi continua cercetările.

M-am apucat să analizez din nou faptul acela divers abominabil, care trecuse aproape neobservat în cadrul celor cincisprezece cazuri sângeroase: un librar bătrân sufocat de o carte. Ancheta dusese rapid la întemniţarea propriei fiice.

Pentru poliţie, vinovăţia tinerei femei era mai presus de orice îndoială. Prea multe dovezi considerate de netăgăduit se acumulau pe umerii ei plăpânzi. Nefericita se lăsase însă să moară de disperare în închisoare, înainte chiar ca procesul ei să înceapă.

Am răscolit luni îndelungate în trecutul tatălui şi al fiicei. Avuseseră o viaţă fără probleme, împărtăşind aceeaşi pasiune studioasă pentru cărţi. Nimic nu prefigura vreo schimbare oarecare a comportamentului tinerei, şi cu atât mai puţin asasinarea propriului tată, pe care părea să-l adore.

O anchetă mai aprofundată desfăşurată printre vecinii lor m-a făcut să aflu că exista o infirmieră bătrână care venea regulat să-l îngrijească pe librarul aflat mereu la pat. A trebuit să râcâi fundul memoriei tuturor vecinilor ca să aflu că era vorba de o bătrână călugăriţă, ceea ce o punea automat deasupra oricărei bănuieli. Cu toate acestea, nimeni nu a reuşit să-şi amintească din ce ordin făcea parte.

Călugăriţa-infirmieră nu mai apăruse de la decesul librarului, ceea ce era logic.

Prezenţa acestei călugăriţe-infirmiere mi-a trezit o amintire. Nu

o călugăriţă-dădacă se ocupa şi de sugarul judecătorului Allan Richmond?

Se putea să fie vorba de aceeaşi persoană?

Am luat pe dată dosarul Richmond.

Evenimentele îmi erau încă prezente în memorie, ca şi cum ar fi avut loc deunăzi.

Hazelwood şi Lestrade sperau să îi întindă o capcană ucigaşului, dar eşuaseră. Crima avusese loc sub nasul lor, în chiar încăperea copilului. Misterul era total. Poliţia căpătase certitudinea absolută că nimeni nu intrase şi nici nu ieşise din camera aceea. Bătrâna dădacă ce veghea asupra copilului nu mai era din păcate pe lumea aceasta ca să aducă mărturie.

Atunci cum să încep o contraanchetă?

Am hotărât să aplic vechiul meu principiu care îşi dovedise de nenumărate ori eficienţa: să procedez prin eliminare. Adică să înlătur toate ipotezele imposibile. Ipoteza restantă trebuia să fie soluţia problemei.

Ca om de ştiinţă cartezian şi pragmatic, am eliminat de la bun început interpretările supranaturale şi alte credinţe mistice.

Dacă nimeni nu ieşise din camera bebeluşului, înseamnă că ucigaşul se găsea încă înăuntru. Or, în afară de copilul însuşi, în încăpere nu era decât o persoană: bătrâna dădacă. Deci dădaca îl ucisese pe copil! Ideea asta îmi trecuse deja prin minte, dar o alungasem, deoarece părea incompatibilă cu mărturiile strânse. Într-adevăr, bătrâna călugăriţă era foarte apropiată de judecător şi de familia lui. Viaţa îi era dedicată celorlalţi şi îndeosebi acestui sugar pe care îl adora. Atunci de ce ar fi comis o crimă atât de oribilă?

M-am apucat să citesc încă o dată nepreţuitele însemnări ale lui Watson. Iată ce spunea relatarea din *Times,* citată de prietenul meu, despre evenimentele care au urmat crimei:

„Urmă o vânzoleală de necrezut, însoţită de strigăte de groază,

de ordine date de poliţişti şi de fluierături stridente. Cedând panicii, bătrâna dădacă, aflată încă sub efectul narcoticului, căzu pe jos de mai multe ori şi în cele din urmă fugi clătinându-se, ieşi din casă în goană, cu faţa în mâini, trecu prin faţa cuştilor câinilor şi se mistui în bezna îngheţată.

Adăugându-şi sinistra contribuţie la toate strigătele şi planşetele, câinii începură deodată să latre, de parcă ar fi turbat. Afară, un nou urlet sfâşie noaptea. La puţin timp după aceea, a fost găsit trupul neînsufleţit al sorei Martha, cu membrele ţepene, paralizate. Moartea îi încremenise faţa într-o expresie de groază de nedescris."

O îndoială groaznică mi s-a strecurat în minte. „Cu faţa în mâini!" Cine, într-un asemenea moment de panică totală, ar fi avut timp să se uite la dădacă? Nimeni! Şi dacă această pretinsă călugăriţă era *realmente* ucigaşul?

Un alt fragment mi-a revenit în memorie: „Glasul bătrânei era răguşit şi spart din cauza anghinei."

Un scenariu abominabil prindea încetul cu încetul formă. Fiecare dată a problemei trebuia reconsiderată.

Şi dacă glasul acela spart nu era decât un artificiu în plus, exact la fel ca vocea bătrânei din biserică?

Ucigaşul luase locul dădacei. La urma-urmei, se deghizase deja într-o femeie bătrână la biserică şi într-un cerşetor sub trăsăturile lui Jack, şi noi nu ne dădusem seama de nimic! Dacă acesta era cazul, el fusese aşadar încuiat în cameră cu bebeluşul. Apoi ucisese copilul, lăsându-i doar capul pe pernă. Imediat după macabra descoperire, simulase o teroare fără margini, pretinzând că l-a văzut pe diavol la treabă. Apoi, profitând de panica generală, fugise în stradă, având grijă să îşi ascundă faţa în mâini.

Dar ce făcuse cu cadavrul? Doar trebuise să se descotorosească de el, din moment ce nu fusese găsit niciodată.

Am recitit încă o dată textul lui Watson. Un fragment mi-a atras

brusc atenţia: „Adăugându-şi sinistra contribuţie la toate strigătele şi planşetele, câinii începură deodată să latre, de parcă ar fi turbat.”

De ce ar fi început câinii să latre ca nişte apucaţi?

Un fior de groază mi-a străbătut şira spinării.

Ucigaşul le aruncase cadavrul copilului ca să-l mănânce! Dar acesta era momentul în care scenariul înceta să mai funcţioneze.

Bătrâna îşi găsise moartea câteva minute mai târziu. Poliţia stabilise că murise prin otrăvire cu cianură.

Doar dacă…

„Afară, un nou urlet sfâşie noaptea. La puţin timp după aceea, a fost găsit trupul neînsufleţit al sorei Martha, cu membrele ţepene, paralizate. Moartea îi încremenise faţa într-o expresie de groază de nedescris.”

Cum putusem să dau dovadă de un discernământ atât de redus?

„Membrele ţepene, paralizate” nu trădau deloc „o expresie de groază de nedescris”, după cum pretindea autorul articolului, ci o rigiditate cadaverică avansată!

De altfel, de ce să fi fost dădaca doborâtă în clipa aceea de otravă, din moment ce mai avusese energia să fugă din casă?

Nefericita victimă era adevărata dădacă. Aşadar, murise cu mult înainte de aceste evenimente. Cadavrul ei fusese probabil ascuns undeva prin apropierea casei.

În prezent, eram în măsură să reconstitui faptele aşa cum trebuie să se fi desfăşurat.

Asasinul dăduse probabil târcoale de foarte multă vreme locuinţei judecătorului. De altfel, nu se înfăţişase chiar el sub trăsăturile diavolului în gravura lui Hazelwood? Aceasta deoarece îşi premedita crima diabolică. Observase obiceiurile dădacei. Cunoştea programul şi durata celor mai mici deplasări ale acesteia, orele de rugăciune la biserică şi orele de plimbare cu sugarul judecătorului Richmond. Îşi cunoştea victima până în vârful unghiilor. Poate că

mersese până la a o aborda, sub o înfăţişare inofensivă, pentru a-i auzi glasul şi a-i studia comportamentul mai îndeaproape. Zilnic, în faţa oglinzii, trebuie să se fi îmbrăcat în călugăriţă, să se fi machiat şi să-şi fi ascuns părul sub tradiţionala scufie a măicuţelor. Fără îndoială că îşi testase deghizarea în faţa unor terţe persoane şi constatase că oamenii îi spuneau „soră” şi că se plecau în faţa acestei înfăţişări uzurpate. Iluzia era desăvârşită. Era gata.

Apoi, ziua mult-aşteptată a sosit. A răpit-o pe călugăriţă, a otrăvit-o şi i-a ascuns cadavrul undeva lângă casa judecătorului, într-un loc prevăzut cu mult timp înainte în acest scop. Se cunoaşte epilogul acestei cumplite poveşti.

Nu-mi mai rămânea decât să-mi verific deducţiile. M-am dus la faţa locului şi am început să inspectez împrejurimile casei. Negustorii din cartier cunoşteau cazul în amănunt. Oribila pruncucidere alimenta în continuare conversaţiile cumetrelor şi dădea naştere celor mai simţite presupuneri. Toată lumea îşi amintea de bătrâna dădacă. Mi-a fost uşor să obţin numeroase mărturii.

Fusese văzută bătrâna dădacă împreună cu vreo altă persoană? Da, se împrietenise cu un preot bătrân care locuia în cartier şi venea în acelaşi parc ca şi ea. Erau văzuţi deseori împreună.

Despre ce vorbeau? Despre religie, probabil, şi despre trecut, aşa cum fac toţi oamenii în vârstă.

Mai fusese văzut bătrânul preot după decesul prietenei lui? Chiar aşa, nu. Acum că m-aţi întrebat…

Ce înălţime avea bătrânul? Puneţi şi dumneavoastră nişte întrebări! Cam ca prietena lui, vreun metru şaptezeci.

Se asemănau? Bineînţeles că nu. El era un domn bătrân, iar ea o doamnă bătrână. Dar, dacă stau să mă gândesc, era totuşi un mimetism extraordinar între cei doi. Sfârşiseră prin a adopta acelaşi mers, acelaşi fel de a sta, aceleaşi expresii faciale. Da, de fapt, retrospectiv, se poate spune că se asemănau… într-un fel.

Unde fusese găsit trupul neînsufleţit al dădacei? Acolo, lângă

punctul tehnic.

Punctul tehnic? Da, un fel de cabană mică utilizată odinioară de angajaţii serviciului de întreţinere a drumurilor. Sunt ani de zile de când nu mai există. A fost distrus după asasinarea copilului judecătorului Richmond. Nimeni nu a înţeles niciodată de ce.

Aşadar, bătrâna dădacă şi călugăriţa care avea grijă de librar trebuie că erau una şi aceeaşi persoană. Totul se potrivea acum. Îndoiala se transformase în certitudine, dar asta nu însemna că deţineam soluţia misterului. Trebuia să îmi continui investigaţia, sperând să văd ivindu-se lumina din tenebre. Am hotărât să nu las nimic la voia întâmplării. Fiecare dintre cele cincisprezece cazuri trebuia să fie obiectul unei contraanchete aprofundate. Totodată, trebuia să mă grăbesc, fiindcă timpul trecea şi sănătatea mea se înrăutăţea.

Am reluat aşadar dosarul tinerei Anita Cornwell. Era vorba de uciderea monstruoasă a unei femei găsite pe o uliţă sordidă din Limehouse, strangulată cu propriile intestine. O adevărată măcelărire, care îl retrograda pe Jack Spintecătorul la rangul de amator inofensiv.

Un vecin spusese că asistase la scenă, din întunericul camerei sale, ascuns după perdea, şi dăduse poliţiei o descriere precisă a asasinului. După anchetă, Lestrade stabilise că ucigaşul era soţul tinerei femei, un oarecare William Cornwell, distribuitor de vinuri şi băuturi spirtoase. Percheziţia făcută la domiciliul faimosului Cornwell permisese descoperirea unor haine proaspăt pătate de sânge într-un lighean cu rufe murdare. Descoperirea l-a făcut pe Lestrade să fie şi mai sigur de concluziile sale. Şi în acest caz, existau nenumărate dovezi care îl incriminau pe omul respectiv.

Dar cine era acest faimos martor? Era oare demn de încredere? Se mistuise şi el în atmosfera acidă a Londrei, în felul lui Jack Cerşetorul?

Mi-am luat din nou toiagul de pelerin şi m-am apucat să

anchetez despre acest misterios martor. Dar cum să ajung la dosarul lui William Cornwell, când eram atât de cunoscut la Scotland Yard? A trebuit să dau dovadă de multă diplomaţie şi de şiretenie.

Am hotărât mai întâi să-l conving pe Hazelwood de bunul temei al demersului meu. Trecuseră ani de zile de la acele evenimente. Vinovatul presupus fusese pedepsit.

Hazelwood a ezitat. Apoi mi-a smuls nenumărate promisiuni.

Nu, nu voi umbri activitatea lui Lestrade.

Nu, nu voi comunica presei eventualele rezultate ale anchetei mele.

Da, îl voi informa exclusiv pe Cornelius Hazelwood.

Nu, activitatea mea nu va fi aceea de a aduce prejudiciu poliţiei şi metodelor sale de investigaţie moderne.

Hazelwood mi-a satisfăcut în cele din urmă cererea, dar cu ce preţ! Ajunsesem rău de tot. Eram chiar atât de temut? Se încerca ascunderea vreunui adevăr mult mai oribil? De ce toate aceste precauţii faţă de mine?

Oricum ar fi fost, după mai multe săptămâni de demersuri administrative obscure, am reuşit să obţin autorizaţia de a consulta dosarul, în sediul Scotland Yard-ului, fără permisiunea de a lua cu mine vreun document, în prezenţa unui agent oficial şi fără posibilitatea de a copia ceva.

Am descoperit în sfârşit informaţia care îmi lipsea: numele şi adresa martorului. „Domnul Mortimer Penderton, 12 Soliman-Bade Street”, în plin Limehouse.

M-am dus imediat acolo.

Birja m-a lăsat la numărul 12**.** Era un mic bloc de camere mobilate, cu o faţadă părăginită, în care muncitorii se înghesuiau cu zecile în nişte odăi mici şi insalubre. Am bătut la uşa de intrare. Un bărbat gras, murdar şi neras a crăpat uşa şi m-a scrutat din cap până-n picioare. Mi s-a părut că desluşesc o lucire de nelinişte în privirea lui.

— Ce-i? E… Serviciul de Igienă?

Cerberul se înşela în privinţa scopului vizitei mele şi îmi oferea în acelaşi timp un prilej nesperat.

— Vizită de rutină, am afirmat eu pe un ton care nu lăsa loc niciunei îndoieli în mintea celuilalt.

M-a invitat într-un soi de cameră de zi mică şi slab luminată. Un godin vechi cu cărbuni duduia într-un colţ şi îmbâcsea aerul închis al încăperii de-a curmezişul căreia erau întinse rufe puse la uscat.

Am dat la o parte un şir de desuuri feminine.

— Aţi avut un locatar pe nume Mortimer Penderton?

Omul se scarpină în cap cu unghiile-i jegoase.

— Penderton, Penderton, numele ăsta nu-mi spune nimic. S-a plâns la Serviciul de Igienă?

Cum nu răspundeam, deschise un registru unsuros şi răsfoi câteva pagini.

— N-am mai avut niciun Penderton de o lună şi mai bine. Omisesem să-i semnalez un detaliu esenţial.

— Acel Penderton pe care îl caut eu a stat aici acum cincisprezece ani, în luna ianuarie.

Bărbatul cel gras mă privi înspăimântat.

— Ce? Şi abia acum se plânge?

— Vreau informaţii despre omul ăsta.

— Vreţi…? De-a ce vă jucaţi?

— De-a cine pierde câştigă. Daţi-mi informaţiile pe care le caut, altfel riscaţi să pierdeţi din greu.

— Dar…

— Greu de tot.

— Bine, bine. O să mă uit în arhivă.

Omul se făcu nevăzut o clipă şi se întoarse cu un registru şi mai jegos ca precedentul.

Întoarse câteva pagini. Îşi trecu arătătorul peste o listă de nume şi se opri brusc.

— Penderton. Mortimer Penderton. Nu a stat decât o săptămână. Săptămâna crimei. Acum îmi amintesc.

— Ce cameră ocupa?

— Singura cameră individuală. E la etajul întâi. Veniţi cu mine.

Omul urcă o scară abruptă care ameninţa să se năruie la fiecare pas. L-am urmat, rugându-mă să nu îşi piardă echilibrul şi să cadă peste mine. Ajuns pe palier, am fost asaltat de o duhoare cumplită. Era un amestec infect de ceapă prăjită, de dejecţii omeneşti şi de cărbune. Grasul deschise o uşă cu o lovitură de fesă autoritară.

— Asta-i. După cum puteţi vedea, are tot confortul.

Tot confortul consta într-un pat mizerabil, un dulap şchiop, o masă minusculă, un scaun fără spătar şi un lavabou gălbui deasupra căruia se afla o oglindă ciobită. Mi-am strâns nările cu degetele ca să mă feresc de duhoarea din jur. Omul observă şi se îndreptă către fereastră.

— Sunt mirosurile din vecinătate, e de ajuns să deschizi geamul o clipă şi dispar pe dată.

Geamul era tocmai obiectul vizitei mele.

— Ia să vedem mai îndeaproape!

Am deschis fereastra şubredă şi m-am aplecat.

— De aici a asistat Penderton la asasinarea femeii aceleia?

Cerberul cel gras îşi îndreptă arătătorul spre trotuarul de vizavi.

— Mda, s-a petrecut de cealaltă parte a străzii, chiar în faţă.

— Ceilalţi locatari nu au văzut şi auzit nimic?

— Nu, din câte ştiu eu. Ce-i drept, celelalte camere nu au fereastră.

— Nici dumneata?

— Nicio grijă. Camera mea dă spre curte, de cealaltă parte.

Omul îmi aruncă o privire plină de suspiciune.

— Nu cumva sunteţi un soi de detectiv?

— Se poate, dar îi ştiu pe mulţi de la Serviciul de Igienă.

— Sper că n-o să-mi faceţi necazuri?

— Depinde de dumneata. Descrie-mi-l în detaliu pe acest Mortimer Penderton.

Omul se scarpină din nou în cap, ca şi cum nădăjduia să scoată de acolo vreo amintire.

— Păi, e cam demult. Nu-mi mai amintesc.

— Nu e niciun amănunt care să te fi frapat?

Interlocutorul meu cel gras deschise deodată larg ochii.

— A, ba da. Purta ochelari fumurii pe care nu şi-i scotea niciodată.

— Chiar şi înăuntru?

— Chiar şi înăuntru.

— Şi nu ţi s-a părut ciudat?

— Ba da, dar când un client plăteşte dinainte un asemenea tarif, nu mai pui întrebări, domnule.

— Ce tarif?

— Mortimer a plătit de patru ori preţul, e scris şi în registru, dacă vreţi să verificaţi.

— De ce a plătit atât de mult?

Ponositul dădu din umeri.

— Ce ştiu eu? Poate că se ascundea, sau nu voia să fie recunoscut. Aproape în fiecare zi vezi domni din lumea bună care vin să se destrăbălеze în Limehouse sub deghizări care nu păcălesc pe nimeni. Aşa că iei banii şi închizi ochii.

— Ai declarat toate astea poliţiei la anchetă?

— Nu. De altfel, nu am fost întrebat.

— Ce? Nimeni nu te-a interogat?

— Ce rost avea? Doar Mortimer era aici. El a răspuns la întrebări. El era martor la crimă, nu eu.

— L-ai mai văzut pe omul ăla?

— Nu, niciodată.

Aşadar, poliţia consemnase mărturia ucigaşului însuşi. O poliţie nu îndeajuns de bănuitoare şi mai ales prea grăbită să închidă un

vinovat.

Asasinul avusese grijă să nu lase niciun indiciu care să-l poată trăda. Acţiona ca un profesionist şi stăpânea fără tăgăduială arta investigaţiei criminalistice. Încă o dată, toate acestea nu se potriveau deloc cu personalitatea lui Mark Dughan, evadatul de la Millbank.

53

În ziua aceea, destinul meu s-a schimbat radical.

Ştirea se etala pe pagina întâi din *Times:* „Celebrul inspector Lestrade, memoria crimei londoneze, îşi deschide arhivele personale.”

Cum ocaziile de distracţie nu erau prea dese, am parcurs articolul intitulat: „Memoriile lui Balthazar Lestrade, primul poliţist al Londrei.” Cel mai mare mitoman al Scotland Yard-ului descria într-un lung interviu cum reuşise să-l captureze pe Mark Dughan în urma unei vânători homerice. În realitate, dezvăluirile sale se mărgineau la un şir de minciuni sfruntate şi de false anecdote care urmăreau să-i flateze amorul-propriu. Revenea deopotrivă asupra celor paisprezece crime pe care le rezolvase strălucit.

Mi-am continuat lectura până în momentul în care am dat peste fraza următoare: „Lordul Saint-James era un recidivist primejdios. De altfel, fusese deja judecat pentru uciderea primei sale soţii, pe 25 mai 1895.”

Saint-James, recidivist? Asta era ceva nou.

Deşteptul ăsta de Lestrade avusese oare dreptate?

Trebuia să verific informaţia cât mai repede.

Nu avea să-mi fie greu să o fac, fiindcă de data aceasta dispuneam de data faimosului proces.

M-am dus grabnic la arhivele Tribunalului Londrei.

Mi-au trebuit doar câteva minute ca să-l regăsesc pe faimosul scârţa-scârţa pe hârtie, înţepenit îndărătul biroului său, ca o mumie vie, navigând în vreo dimensiune paralelă, în afara timpului şi a spaţiului.

M-am proţăpit în faţa lui, ferm hotărât să fac să mi se deschidă uşile arhivei. Slujbaşul mormăi fără să-şi ridice ochii:

— Aveţi o autorizaţie de consultare?

— Da, una în toată regula, i-am răspuns eu, vârându-i ţeava pistolului în nara dreaptă.

Prăfuitul tresări. Ochii i se umplură de spaimă la vederea mea.

— Dom… domnule Holmes, ce plăcere să vă văd!

— Deschide-mi sala arhivelor, n-am timp de pierdut!

— Imediat.

Mi-au trebuit doar câteva minute ca să găsesc şirul 1895. Apoi alte câteva ca să găsesc luna mai. Am apucat cu o mână tremurândă un dosar enorm datat 25 mai 1895. Trei procese avuseseră loc în ziua aceea: Murdoch Latouche, Peter Halliwell şi lord William Saint-James!

Inima îmi bătea să-mi spargă pieptul. Simţeam că mă apropii în sfârşit de capăt.

Am deschis dosarul şi am descoperit incredibilul: procesul fusese prezidat de judecătorul Allan Richmond.

Omul judecat în acea zi era într-adevăr lordul William Saint-James.

Lista juraţilor figura în primele pagini. Doisprezece juraţi, aşa cum cere legea engleză.

Picioarele mi s-au muiat. Am simţit în piept ca o lovitură de pumn. M-am rezemat o clipă de un perete ca să-mi recapăt respiraţia.

„Juratul nr. 1: John Kinsley, reprezentant comercial
Juratul nr. 2: Henry Cardwell, bancher
Juratul nr. 3: James Barnes, comerciant

Juratul nr. 4: Abatele Paul Meredith
Juratul nr. 5: Richard Abbenson, industriaş
Juratul nr. 6: Lady Burnington
Juratul nr. 7: Leo Barnikel, comandat de vas Juratul
nr. 8: John Pickox, chirurg
Juratul nr. 9: Lord Wheeler
Juratul nr. 10: Malcolm Fellow, om de ştiinţă
Juratul nr. 11: Margareth Battlefield, librar
Juratul nr. 12: William Cornwell, distribuitor de vinuri şi băuturi spirtoase.”

Aveam în sfârşit în faţa mea numele celor douăsprezece victime. Iată deci faimoasa legătură dintre ele! Era dezvăluirea pe care nu mai apucase să mi-o facă John Pickox. Bărbaţii şi femeile acestea se uniseră împotriva unui om, desigur, dar într-un scop de justiţie şi de echitate.

Doisprezece juraţi, plus un judecător, Allan Richmond, şi un acuzat, lordul Saint-James. Paisprezece victime. Nu mai lipsea decât Dughan de pe această listă.

Îmi venea greu să cred că lordul Saint-James era cu adevărat ucigaşul… Şi ce legătură avea Mark Dughan cu acest proces?

Am răsfoit paginile de la începutul procesului, când un nou val de adrenalină mi-a iuţit bătăile inimii. Descoperisem numele acuzatorului principal al lordului Saint-James: Reginald Foster, ziarist şi scriitor!

Ce căuta Foster în toată povestea asta? Şi în ce calitate îl acuza pe lordul Saint-James?

Am aflat că se declarase parte civilă. Susţinea că deţine dovezi copleşitoare ale culpabilităţii lordului Saint-James.

Toate acestea puteau să aibă vreo legătură cu ancheta pe care o desfăşura?

Am parcurs principalele acuzaţii expuse de avocaţii lui Foster la

adresa lordului Saint-James. Foster îl acuza că îşi împinsese soţia la sinucidere, pentru a pune mâna pe averea ei, şi că şi-ar fi atins ţelul printr-o hărţuire constantă şi prin violenţe conjugale repetate. Acuzaţiile erau întemeiate?

Am întors câteva pagini, pentru a analiza diferitele mărturii.

„Doctorul Allan Moore este chemat la bară.

Judecătorul Allan Richmond: Confirmaţi faptul că o trataţi pe lady Saint-James?

Doctorul Moore: Da, domnule judecător.

Judecătorul Richmond: Puteţi să ne precizaţi de ce anume suferea lady Saint-James?

Doctorul Moore: Avea crize teribile de angoasă şi suferea de... E necesar să precizez acest lucru, domnule judecător?

Judecătorul Richmond: Bineînţeles. Nu trebuie să omiteţi nimic. Juraţii trebuie să posede maximul de informaţii pentru a da un verdict echitabil.

Doctorul Moore: Ei bine, aş spune că lady Saint-James suferea de grave tulburări psihice...

Judecătorul Richmond: Aceste tulburări o făcuseră să ajungă într-un azil de nebuni?

Doctorul Moore: Nu cred că trădez secretul profesional amintind ceea ce anturajul ei ştie de multă vreme. Lady Saint-James a stat de mai multe ori în instituţii specializate în tulburările psihice.

Judecătorul Richmond: Vorbiţi clar. Lady Saint-James era nebună?

Doctorul Moore: E delicat să răspunzi la o asemenea întrebare. Noi, medicii, ne ocupăm de vindecarea pacienţilor noştri şi...

Judecătorul Richmond: Răspundeţi la întrebarea mea, doctore. Era nebună?

Doctorul Moore: Da.

Judecătorul Richmond: Starea ei se ameliora odată cu trecerea

timpului?

Doctorul Moore: Nu, se degrada. Crizele ei deveneau din ce în ce mai frecvente.

Judecătorul Richmond: În ce constau aceste crize?

Doctorul Moore: Se simţea sufocată şi hăituită. Părea să se teamă de toate şi de toţi. Manifesta o paranoia primejdioasă.

Judecătorul Richmond: Era suicidară?

Doctorul Moore: Da. Încercase de mai multe ori să-şi pună capăt zilelor. Scăpase ca prin urechile acului de mai multe ori.

Judecătorul Richmond: Aţi făcut autopsia lui lady Saint-James?

Doctorul Moore: Da, domnule judecător.

Judecătorul Richmond: Ne puteţi preciza împrejurările exacte ale morţii sale?

Doctorul Moore: Da. A căzut de la o înălţime de vreo zece metri şi s-a înfipt în grilele de fier forjat situate sub fereastra dormitorului ei. Nu a murit pe loc. Mai multe persoane au încercat zadarnic să o scoată de acolo. Nimeni însă nu a reuşit. Agonia ei a durat aproape o oră. I-am injectat o doză mare de cocaină ca să moară fără să sufere prea mult.

Judecătorul Richmond: Mulţumesc, domnule doctor. Mai aveţi ceva de adăugat?

Doctorul Moore: Da, dar asta ţine de secretul profesional.

Judecătorul Richmond: Vorbiţi, vă rog. Juraţii trebuie să afle tot.

Doctorul Moore: La autopsie, am constatat că lady Saint-James era însărcinată. Fetusul a fost ucis în cădere.”

Am întors mai multe pagini, tremurând de anxietate şi de curiozitate, în căutarea altor mărturii.

„Domnişoara Clary Barnwood este chemată la bară.

Judecătorul Richmond: Ne puteţi preciza funcţia dumneavoastră?

Domnişoara Barnwood: Sunt guvernantă, în serviciul lordului Saint-James.

Judecătorul Richmond: De cât timp?

Domnişoara Barnwood: Dintotdeauna, domnule judecător. L-am văzut născându-se pe lordul Saint-James şi l-am văzut crescând.

Judecătorul Richmond: Ce părere aveţi despre moralitatea lordului Saint-James?

Domnişoara Barnwood: Este un om bun şi drept.

Judecătorul Richmond: Şi ce părere aveţi despre lady Emily, soţia lui?

Domnişoara Barnwood: Am făcut tot ce am putut pentru ea. Dar era o persoană atât de fragilă şi instabilă... Sănătatea ei mintală nu a încetat să se degradeze. Trăia într-un univers fantasmagoric. Nu era făcută pentru lumea asta. Lordul Saint-James a suferit mult din cauza acestei situaţii.

Judecătorul Richmond: Lordul Saint-James s-a arătat fizic sau verbal violent faţă de soţia lui?

Domnişoara Barnwood: O, nu, domnule judecător. O venera şi dădea dovadă de o imensă atenţie faţă de ea.

Judecătorul Richmond: Mulţumesc, domnişoară. Vă puteţi întoarce la locul dumneavoastră."

Mai încolo, am descoperit altă mărturie interesantă.

„Domnul Paul Bishop este chemat la bară.

Judecătorul Richmond: Puteţi să ne amintiţi funcţia dumneavoastră?

Paul Bishop: Sunt consilierul financiar al lordului Saint-James.

Judecătorul Richmond: E adevărat că lordul Saint-James era în pragul falimentului?

Paul Bishop: Nu, domnule judecător. Lordul Saint-James nu avea nicio problemă financiară, ba chiar dimpotrivă. La sfaturile mele,

făcuse nişte investiţii care s-au dovedit foarte profitabile.

Judecătorul Richmond: Ar fi putut să-şi ucidă soţia în scopul de a-i moşteni averea?

Paul Bishop: Nu, domnule judecător, e absolut imposibil.

Judecătorul Richmond: De ce?

Paul Bishop: Fiindcă lady Saint-James nu avea nicio avere personală."

Iată un caz foarte ciudat. Ce mobil l-ar fi putut determina pe lordul Saint-James să-şi ucidă soţia?

Raportul descria apoi cum lordul Saint-James a fost chemat în boxa martorilor, unde, după cum cere uzanţa, a jurat pe Biblie înainte de a răspunde la întrebările obişnuite legate de nume, vârstă, situaţie familială şi adresă.

„ Judecătorul Richmond: Lord Saint-James, de cât timp sunteţi căsătorit cu lady Saint-James?

Lordul Saint-James: De doi ani, domnule judecător.

Judecătorul Richmond: Scuzaţi-mi brutalitatea întrebărilor. Puteţi să ne spuneţi ce v-a atras la această tânără femeie instabilă şi suicidară?

Lordul Saint-James: Soţia mea nu a fost întotdeauna instabilă şi suicidară, domnule judecător. Sănătatea ei mintală s-a degradat treptat. Am asistat la decăderea ei fără să pot face nimic. Era o persoană de o sensibilitate şi de o inteligenţă excepţionale, dar teribil de fragilă.

Judecătorul Richmond: Doctorul Moore afirmă totuşi că soţia dumneavoastră era nebună.

Lordul Saint-James: Fără îndoială că era, după criteriile sale. Dar la acest nivel nebunia se învecinează cu geniul. Aş spune că era prea lucidă pentru a suporta lumea aceasta. Mai era şi frumuseţea ei, aproape ireală. Opera Domnului.

Judecătorul Richmond: Aţi ucis-o?

Lordul Saint-James: Nu, domnule judecător. Unica mea dorinţă era să o văd însănătoşindu-se. O iubeam mai mult ca pe orice. O să-mi trebuiască mulţi ani ca să trec peste această suferinţă.

Judecătorul Richmond: Mulţumesc. Vă puteţi întoarce la locul dumneavoastră."

Omul părea sincer. Dar nu cumva şi-ar fi putut ucide soţia ca să o scutească de o lentă agonie mintală?

„Judecătorul Allan Richmond l-a chemat apoi la bară pe avocatul lordului Saint-James, Mark Dughan."

Dădeam dintr-o surpriză într-alta. Dughan era aşadar avocatul lordului Saint-James. Lista celor cincisprezece victime era acum completă.

Am parcurs pledoaria lui Dughan şi am ajuns la verdictul juraţilor: „Încetarea urmăririi judiciare... Achitat în unanimitatea juriului."

De data aceasta, nu mai înţelegeam nimic!

Conform oricărei logici, lordul Saint-James ar fi trebuit să fie condamnat de acest juriu. Iar apoi ar fi vrut să se răzbune pe juraţi şi pe judecător. Se întâmplase însă exact contrariul. Fusese achitat. De ce ar fi vrut atunci să îi pedepsească pe oamenii aceia, când ei îl dezvinovăţiseră?

Mintea mi-a fost cuprinsă de o mare tulburare.

Încă o dată, ajunsesem într-o fundătură.

Am înţeles că adevărul era în altă parte.

Trebuia să construiesc un nou scenariu care să se potrivească cu faptele.

Singura persoană care avea cu adevărat ceva cu lordul Saint-James era Foster.

Să fie el ucigaşul?

Mi-am amintit atunci de descoperirea pe care o făcusem într-o

topitorie din Londra. Reginald Foster comandase Fecioara lui Lucullus.

Absurd. Foster murise încercând să-l demaşte pe ucigaş.

Doar dacă...

54

Doar dacă acel cadavru găsit în celula de la Millbank nu era al lui Foster…

Dar cum ar fi putut să fie altfel?

Şi totuşi, o anumită mărturie mă făcuse deja să mă îndoiesc. Refuzasem însă să-i dau cea mai mică credibilitate deoarece venea din partea mediumului Anna Eva Fay. La vremea aceea, urmăream trioul alcătuit din Houdini, soţia lui şi din Anna Eva Fay, convins că cei trei mă vor duce la asasin.

Mi-au trebuit doar câteva clipe ca să regăsesc pasajul respectiv din însemnările lui Watson. Scena se petrecea în celula lui Dughan:

„Anna Eva Fay ar fi declarat că percepea unde negative… a afirmat că deţinutul nu evadase niciodată din celula lui şi că rătăcea şi acum, undeva în incinta închisorii.”

Şi dacă spiritista aceasta avusese o premoniţie corectă?

Am încercat să-mi aduc aminte de continuarea deducţiilor care îmi îngăduiseră să conchid că Foster fusese ucis şi îngropat în celula deţinutului. În primul rând, fusese articolul acela anunţând evadarea unui deţinut de la Millbank, un anumit Mark Dughan, avocat ruinat de un sinistru şantajist.

La faţa locului, descoperisem că gardianul nu era altul decât

ziaristul Foster, aflat în căutarea misterioasei reţele criminale.

Mi se dăduseră asigurări că nimeni nu putuse intra şi nici ieşi din închisoare între lăsarea serii şi schimbul de tură al gardienilor din zori.

Procedând prin eliminare, după metoda mea obişnuită, dedusesem că deţinutul reuşise să evadeze îmbrăcând uniforma temnicerului său. Watson ridicase numeroase obiecţii, pe care le respinsesem. Bătrânul Watson avusese oare dreptate să se îndoiască?

Totuşi, faptele mi-au confirmat din moment ce din celulă a fost exhumat cadavrul unui om corespunzând semnalmentelor lui Foster. Dar, de fapt, cine îl identificase pe Foster?

Încă o dată, m-am adâncit în textul prietenului meu.

„— Îl puteţi identifica pe acest om?

Compostel îşi stăpâni un acces de greaţă şi aruncă o privire rapidă spre cadavru.

— El e, da. E Foster.

Acum părea grăbit să termine odată.

— Mulţumesc pentru tot, domnule Holmes. Nu... nu vreau să mai abuzez de prezenţa dumneavoastră."

Compostel abia dacă se uitase la cadavru. Cum putea fi atât de categoric? Singurul lui scop era să iasă cât mai repede din celula aceea. Ar fi identificat-o şi pe regina Angliei dacă i s-ar fi cerut.

De altfel, Compostel nu îl „identificase categoric" şi pe nefericitul pe care Lestrade l-a arestat şi l-a spânzurat în locul lui Mark Dughan? Cum să te încrezi într-un asemenea mizerabil?!

Şi dacă omul care zăcea acolo nu era Foster? Dar cum să îl mai identific sigur după atâta vreme?

Încă o dată, un studiu aprofundat al povestirii lui Watson mi-a furnizat soluţia.

„— Şi Mark Dughan ăsta, mai comisese asasinate?

— Puţin probabil.

— De ce?

— Am văzut destui criminali în treizeci de ani de meserie. Ăsta era poate cel mai al naibii hoţ, dar vederea sângelui îl îngrozea. Îmi amintesc când a trebuit să i se scoată molarii cariaţi. Aici, şi aici.

Gardianul, care îşi ştersese mâinile de poalele tunicii, deschisese larg gura şi îşi arăta câţiva dintre molari, pentru eventualitatea în care nu am fi înţeles clar despre ce vorbea.

— Prefera să sufere în ultimul hal decât să se ducă la dentistul închisorii. Tremura cu o săptămână înainte…”

Dinţii!

Iată ce ar putea constitui un mijloc cvasiinfailibil de identificare a cadavrului! Metoda aceasta avea să fie nouă şi revoluţionară.

Trebuia să găsesc capul acelui cadavru.

M-am dus din nou la închisoarea Millbank, adică în punctul de pornire a acestei aventuri incredibile.

Directorul, Baltimor Compostel, m-a primit cu vorbe mieroase şi gesturi precipitate. Individul nu căpătase niciun rid, într-atât de mult îi era pielea acoperită de grăsime, dar se fleşcăise şi mai rău. Şuncile îi dădeau pe dinafară din pantaloni de jur-împrejurul şoldurilor. Cămaşa, deşi foarte largă, nu mai reuşea să stea încheiată pe alocuri. Duhnea la fel de mult, dar acum un miros puternic de carne stricată se adăuga aromei sale naturale de bou muscat. Părea la fel de liniştit ca o găină poftind o vulpe să-i viziteze coteţul. Privirea-i lunecoasă din fire trăda un amestec de suspiciune şi teamă. Nasul lui păstra cu siguranţă amintirea pumnului meu.

— Vă amintiţi desigur de cazul cu evadarea…, am început eu.

— Bineînţeles. Cum aş fi putut să-l uit? E singura evadare din analele noastre. De obicei, nimeni nu evadează de la Millbank.

— Ipoteza mea ar tinde să vă dea dreptate. S-ar putea ca deţinutul acesta să nu fi evadat.

Directorul închisorii mă privi speriat.

— Cum? Dar, am găsit totuşi cadavrul lui Foster în închisoare.

— Nu mai sunt atât de sigur.

Compostel îşi luă aerul cel mai imbecil cu putinţă, ceea ce nu aduse prea mare schimbare pe faţa lui.

— Atunci, nu mai înţeleg nimic.

— Sunteţi sigur că l-aţi recunoscut pe Foster la identificarea cadavrului?

„Bivolul” avu o clipă de ezitare.

— Da…

Mi-am masat domol falangele mâinii drepte.

— Absolut sigur?

Din instinct, celălalt îşi duse mâna la nas.

— Eu… în fine, ca să spun drept, nu-mi aminteam de figura lui Foster. Nu-l văzusem decât o dată şi… în faţa cadavrului aceluia… voiam să terminăm cât mai repede.

— Ce aţi făcut cu cadavrul pe care l-am exhumat?

— A fost îngropat în cimitirul închisorii, chiar în ziua aceea.

— Am nevoie de capul lui.

Compostel se prăbuşi în scaunul lui ca un balon de cauciuc care se dezumflă.

— Ca… capul lui? Nici să nu vă gândiţi.

Gândul acesta îl teroriza.

— Rezultatul anchetei mele depinde de analiza dentiţiei lui.

— Analiza…? Nu, nu pot. Îmi pun în pericol slujba.

Cunoscând bine natura umană, pregătisem un argument proporţional cu greutatea interlocutorului meu. Am scos din buzunar o pungă plină de monede, am săltat-o de două sau trei ori în palmă şi am pus-o în faţa lui.

— Nu am putea găsi un aranjament?

Compostel cântări punga.

— E interzis…

Trase de băierele pungii. O mulţime de monede îi curse printre degete. Privirea sa porcină se lumină.

— De acord. Dar eu, unul, nu ştiu nimic.

Cimitirul nu era păzit. M-am strecurat înăuntru la adăpostul întunericului şi am reuşit să găsesc destul de uşor mormântul lui Reginald Foster datorită indicaţiilor lui Compostel. Restul mi-a luat mai puţin de o oră. Am înfăşurat capul cadavrului într-o pânză groasă şi am şters-o cu preţioasa mea pradă. M-am întors acasă, epuizat dar fericit.

Watson se găsise să vină în vizită exact în ziua aceea. Mă aştepta cuminte în salon. Vechiul meu prieten nu părea în largul lui. Nu am apucat să-i împărtăşesc deducţiile mele, că a plecat brusc, fără vreun motiv aparent. Am încercat să-l prind din urmă, dar a luat-o la fugă prin întuneric, de parcă l-ar fi văzut pe dracul gol. Încearcă să-i mai înţelegi pe oameni!

M-am întors la treabă. Studierea maxilarului a dezvăluit că îi lipseau molarii desemnaţi de bătrânul gardian.

Aveam în mână capul lui Mark Dughan. Hotărât lucru, nimic nu era simplu în cazul acesta.

Foster îl ucisese pe deţinut, şi nu invers.

Am încercat încă o dată să elaborez un scenariu compatibil cu descoperirea mea.

Ce se întâmplase la Millbank? Foster pătrunsese în celulă, îl ucisese pe Mark Dughan, îl tăiase în bucăţi şi îl îngropase sub pat. Apoi îşi lăsase mesajul de răzbunare, vestitor al crimelor ce aveau să vină. Astfel, totul dădea de crezut că acel cadavru era al lui Foster. Prin urmare, toţi au fost convinşi că Dughan evadase. De ce recursese Foster la o asemenea manipulare? În mod evident, ca să dispară pentru toată lumea şi să îndrepte bănuielile pentru viitoarele sale crime către acest ucigaş insesizabil.

În concluzie, Foster era viu şi nevătămat. Încă de la început, vânasem o fantomă. Toată această înscenare nu urmărea decât să ne

abată atenţia.

Iar nefericitul care fusese arestat, judecat şi spânzurat de Lestrade nu era Mark Dughan, ci realmente un amărât care plătise cu viaţa asemănarea lui cu Dughan.

55

Se auzi o bătaie în uşă. Holborne înălţă capul.

— Intră!

— Micul-dejun, domnilor.

— Cred că greşiţi, spuse notarul.

Apoi îşi aţinti privirea speriată asupra pendulei.

— Ora 8 dimineaţa.

Afară, abia se lumina de ziuă. Câteva raze de soare se strecurau prin interstiţiile draperiilor. O subretă le deschise larg, şi biroul fu inundat de lumină. Era frig. Lunganul blajin cu păr cărunt îşi făcu din nou apariţia şi mai puse un buştean în şemineu. Focul începu din nou să trosnească şi o căldură plăcută se răspândi iarăşi în odaie.

Am luat loc pentru a cincea oară în jurul mesei.

Această mică pauză venea la momentul potrivit. Cu toate acestea, am hotărât de comun acord să o scurtăm pe cât posibil. Eram cu toţii grăbiţi să cunoaştem epilogul acestei poveşti incredibile şi oboseala se făcea crud simţită.

Am băut un ceai, sperând că va fi mai puţin tare decât cel dinainte.

— Ştiu cine este asasinul, declară Mycroft Holmes, cu o voce gravă şi calmă.

Lestrade se frecă la ochi şi căscă să-şi rupă fălcile.

— Iarăşi una dintre experienţele dumneavoastră?

— Nu. De data aceasta, sunt cât se poate de serios. Spuneam adineaori să căutăm cui îi aduce foloase crima. Acum aş adăuga un corolar: să vedem prin cine se produce scandalul.

Lestrade avu o expresie sceptică.

— A, da, prin cine?

— Totul a început în revista *Fantastica.* Amintiţi-vă. Ancheta lui Foster a fost publicată în *Fantastica.* Descrierile crimelor fuseseră şi ele publicate în *Fantastica.*

— Şi?

— Şi amintiţi-vă deopotrivă de ce spunea Samuel Bocton, directorul revistei *Fantastica.* Îl citez din memorie: „Oamenii vor sânge, crime atroce, oroare ca să-şi exorcizeze spaimele şi să-şi potolească fantasmele cele mai de nemărturisit. *Fantastica* le oferă toate acestea şi chiar mai mult.”

William Holborne făcu ochii mari.

— Susţineţi că Bocton ar fi la originea tuturor acestor crime?

— De ce nu! Prin el s-a produs scandalul. Nu publicase toate povestirile despre crime cu mult înainte ca ele să aibă loc? Şi el e cel căruia i-a adus foloase crima. Nu a declarat el cu mândrie: „Plecăm în sfârşit din locul ăsta blestemat şi ne stabilim în Saint-John’s Wood, într-un loc mai demn de revista noastră. Ce contează preţul. Mi-am atins în sfârşit ţelul vieţii mele.”? Totul se leagă.

Notarul expiră adânc, ca pentru a evacua un preaplin de stres.

— Dar cum a reuşit acest Samuel Bocton să comită crimele fără să lase niciun indiciu în urma lui?

— Fratele meu a declarat-o chiar el. Ucigaşul îi cunoştea bine metodele şi era în măsură să le contreze.

Mycroft Holmes se întoarse către Lestrade.

— Samuel Bocton a visat dintotdeauna să rivalizeze cu *Strand Magazine.* A studiat şi cea mai neînsemnată anchetă a lui Sherlock

Holmes şi îi cunoştea mecanismele gândirii.

Lestrade se lupta cu somnul. Îşi unse cu unt o felie de pâine prăjită şi îşi şterse cuţitul de poala hainei, confundând-o cu şervetul.

— Aşadar, Bocton ar fi masacrat nişte nevinovaţi în unicul scop de a satisface apetitul morbid al cititorilor săi şi de a-şi ameliora statutul social. Dar ce legătură are asta cu procesul lordului Saint-James?

Mycroft Holmes rămase tăcut.

Lestrade se întoarse la felia lui de pâine cu unt şi dădu uitării întrebarea.

Un gând insidios încolţi în mine. Şeful serviciilor secrete inventase cumva această ultimă teorie pentru a se disculpa mai uşor pe sine şi a abate bănuielile către altcineva?

Ceaiul fiind o băutură deosebit de diuretică şi mărimea vezicii omeneşti nefiind decât ceea ce este, ne-am dus încă o dată pe rând la toaletă înainte de a ne întoarce la locurile noastre.

În spatele lui Holborne, un foc viguros ne făcea să uităm de ceaţa matinală rece.

După un ritual de-acum stabilit, notarul îşi potrivi lornionul, întoarse pagina şi începu capitolul următor. Ne apropiam de capăt.

56

Nu mai încăpea acum nicio îndoială că Foster era adevăratul asasin. Dar ce personaj misterios se ascundea sub acest pseudonim? Ce cameleon capabil să ia înfăţişări atât de diverse şi de neaşteptate precum o bigotă bătrână, un cerşetor, o călugăriţă, un birjar sau un angajat al morgii?

Cine se putea deda unor asemenea transformări şi să creeze într-o asemenea măsură iluzia?

Iluzia…

Numai Houdini ar fi fost în stare să-şi mistifice astfel anturajul.

Un pasaj mi-a revenit în memorie. Celebrul magician păruse foarte contrariat că propria soţie pomenea de talentele sale de hipnotizator. Ocolise subiectul de teamă să nu fie acuzat? Întrebările rămâneau neschimbate, la fel ca în prima zi.

Acum dispuneam totuşi de date care îmi scăpaseră la vremea respectivă. Ştiam că Foster era ucigaşul, că îşi observase vreme îndelungată victimele şi imaginase scenarii înspăimântătoare ca să le distrugă, mergând până la a publica cu anticipaţie povestea acestor crime în revista *Fantastica.*

El era, fără tăgadă, autorul numeroaselor scrisori anonime care jalonau aceste cazuri.

Mă cunoştea. Poate chiar mai bine decât mă cunoşteam eu însumi…

Continua să-mi lipsească însă mobilul, indiciul care m-ar fi putut duce la el.

Ce legătură era între Foster şi procesul lordului Saint-James?

Foster îi nimicise pe toţi protagoniştii acestui proces: cei doisprezece juraţi, judecătorul, acuzatul şi avocatul lui.

Eram sigur că soluţia se afla o dată în plus în manuscrisul doctorului Watson. Am recitit un pasaj despre scrisoarea pe care Foster o trimisese la *Fantastica* pentru a-şi anunţa viitoarea crimă: „Cu toate acestea, nu sunt un monstru. Să nu credeţi că îmi face plăcere să masacrez nevinovaţi. Îmi împlinesc doar destinul. Din moment ce Dumnezeu nu mi-a ascultat rugile, apelez la justiţia diavolului. Voi distruge viaţa celui care mi-a distrus-o pe a mea. A ucis-o pe biata mea Emily, iubirea mea tandră şi fragilă cu păr de foc şi cu privirea de speranţă. Vreau să îl fac să îndure infernul. Moartea ar fi prea blândă pentru acest asasin. Sărmana lui soţie va plăti pentru el.”

Aceste crime erau pasionale. Foster era deci îndrăgostit de prima soţie a lordului Saint-James, Emily Saint-James. Tânăra femeie a murit. Foster era convins că ucigaşul era lordul Saint-James însuşi. S-a declarat aşadar parte civilă şi a pledat împotriva lui la proces. În realitate, Emily Saint-James, depresivă şi suicidară recidivistă, se omorâse singură.

Dar cine era de fapt această Emily cu bucle de foc? O femeie cu părul roşu, fără nicio îndoială.

Cu privirea de speranţă… Ce voia să spună? Verdele este culoarea speranţei.

Emily a lui era o roşcată cu ochii verzi! Bineînţeles!

Unde mai auzisem eu de o roşcată cu ochii verzi în această povestire?

Am fost cuprins de o îndoială.

Am parcurs nervos nepreţuitul manuscris al doctorului Watson.

Şocul acestei revelaţii a fost atât de violent, încât m-am clătinat o clipă, înainte de a-mi da drumul într-un fotoliu, ca lovit în cap. Mi-au trebuit minute lungi ca să-mi fac puţină ordine în minte. O zână cu bucle de foc mă fulgerase cu bagheta ei vrăjită.

Totul era atât de evident şi de luminos acum. Cel mai de necrezut era că primiserăm mărturisirea chiar din gura împricinatului. Watson o consemnase negru pe alb în însemnările sale.

Eu însumi citisem acest pasaj de zeci de ori fără să-i dau niciodată vreo atenţie cât de mică.

S-a luminat în sfârşit de ziuă. Am avut deodată sentimentul că renasc. A fost ca o mare eliberare. Un spirit nou a pătruns în trupul meu bătrân. Nimic nu avea să mai fie ca înainte. Trebuia să treci prin atâtea încercări ca să-ţi regăseşti pacea interioară?

Acum, aveam în posesia mea toate elementele acestui puzzle. Îmi era de ajuns să le aranjez în ordinea potrivită ca să văd ivindu-se numele asasinului cu claritate maximă. Nicio întrebare nu mai rămânea fără răspuns.

Evadatul de la Millbank? O amăgeală urmărind să-i orienteze pe anchetatori pe o pistă insesizabilă. Foster o răpise pe soţia avocatului. Apoi îl şantajase, precipitându-i decăderea până la întemniţare. Şi atunci venise să-l ucidă în celulă cu propriile mâini. Crucea inversată? Altă amăgeală, menită să inculce ideea unui ritual satanic.

Directorul revistei *Fantastica*? Un simplu pion. Un monstru de cinism, fără îndoială. Un lup devorat de ambiţie, desigur, dar nu un asasin. Foster se folosise de el ca să-şi publice povestirile morbide în lunile care urmaseră morţii lui Emily Saint-James. Lui Samuel Bocton nici nu îi trecuse prin cap vreo umbră de bănuială. Fără să ştie, publicase lună de lună anunţurile cumplitelor crime care se pregăteau.

Harry Houdini, soţia lui, Bess, şi Anna Eva Fay? Trei nătângi căzuţi ca musca în lapte. Apăruseră în toiul acestei afaceri prin cea

mai mare întâmplare. Gustul pentru senzaţional îl făcuse pe magician să se intereseze de aceste cazuri şi să colaboreze cu poliţia. Scotea din ele idei pentru noi spectacole, nimic altceva.

Rose şi Aleister Crowley? Doi iluminaţi care nu folosiseră decât la abaterea bănuielilor şi la alimentarea scenariilor morbide ale lui Foster. De altfel, eu însumi sfârşisem prin a mă sătura să-l mai supraveghez pe Crowley şi căpătasem certitudinea că omul ăsta era un idealist inofensiv, escaladând muntele utopiei cu mâinile goale şi fără nicio precauţie. De unde auzise Foster de soţii Crowley? De la editorul lui, Samuel Bocton, bineînţeles. Bocton era prieten cu soţii Crowley şi făcea parte din secta Steaua de Argint încă de la înfiinţarea ei. Vedea în ea un mijloc de a frecventa înaltele sfere artistice şi literare la care aspira dintotdeauna.

Cornelius Hazelwood şi fratele meu Mycroft? Nişte rotiţe indispensabile în maşinăria infernală imaginată de Foster. Acesta avea nevoie de un sprijin de sus ca să reuşească să se facă numit în postul de gardian-spion la Millbank. Foster îl momise aşadar pe Hazelwood cu ancheta lui. Hazelwood, aflat mereu în căutarea unor subiecte senzaţionale şi lacom de notorietate, muşcase din momeală. Profesorul făcuse drept urmare presiuni asupra lui Mycroft ca să-l numească pe Foster în postul de gardian-spion la Millbank. Mycroft ar fi adulmecat fără îndoială şiretlicul dacă Hazelwood i-ar fi permis să-l întâlnească pe Foster. Dar fratele meu se mulţumise să suporte la rândul lui presiunea profesorului şi să se supună ordinelor.

Higgins şi mica lui bandă de „neoficiali” de pe Baker Street? Făcuseră tot ce putuseră. Foster le cunoştea ascunzătoarea şi se arătase, deghizat în demon, în faţa copiilor terorizaţi. Bietul Higgins crezuse orbeşte în ce vedea… şi contribuise la întărirea îndoielilor mele.

Lestrade? Un poliţist muncitor şi supus ierarhiei. Nu era decât un agent docil al lui Hazelwood şi nu risca să-l pună în umbră. Mecanica sa cerebrală cu rotiţe puternic gripate nu i-ar fi îngăduit să

imagineze toate acestea. Dar Lestrade avusese totuşi noroc în toată afacerea asta. Notorietatea lui nu încetase să ia amploare cu fiecare arestare. Fusese consacrat în funcţia supremă odată cu întemniţarea şi spânzurarea lordului Saint-James. Lestrade era convins că pusese gheara pe Mark Dughan trimiţându-l la spânzurătoare pe un amărât categoric identificat de Compostel şi de zbirii lui. Faptele au părut de altfel să-i dea dreptate, din moment ce crimele au încetat după această arestare.

Watson? Bietul meu prieten... S-ar putea ca nici tu să nu fi fost departe de o nenorocire. Singura ta vină în toată afacerea asta era aceea de a fi prietenul meu. Cât despre coşmarurile tale, boala ta, febra ta? Tratamente medicale neadecvate şi incompatibile, nimic altceva! Cum spune proverbul: cizmarul nu are ghete... Era într-adevăr ciudat să constaţi că febra îţi creştea de fiecare dată când luai faimoasele tale remedii. De altfel, aşa cum prezisese unul dintre eminenţii tăi colegi, stările de rău au dispărut odată cu venirea primăverii şi oprirea tratamentelor cu combinaţii nefaste...

Şi eu? Aproape că ajunsesem să mă bănuiesc pe mine însumi! Dar de ce mă cruţase Foster? Nu, nu mă cruţase! Dat fiind că înţelesese că era inutil să se ia de Watson sau de Mycroft, se luase de mintea mea! Ştia că o problemă de nerezolvat m-ar putea face să-mi pierd minţile şi să mă omoare încetul cu încetul, prin intermediul drogului pe care mi-l injectam singur. Or, el nu îmi supusese atenţiei un singur caz, ci cincisprezece. Cât să îmi pună echilibrul psihic la grea încercare! De altfel, fusese efectiv cât pe ce să reuşească. Încă puţin, şi aş fi ajuns propriul meu asasin! Şi dacă Aleister Crowley nu ar fi plecat în Portugalia, Dumnezeu ştie în ce hal aş fi fost astăzi!

Şi de ce nu doamna Hudson?

Aşadar, asasinul? Foster, evident. Reginald Foster: un nume de împrumut, aşa cum utilizează atâţia scriitori.

Mai e nevoie să dezvălui adevărata identitate a celui ce se ascunde în spatele acestui pseudonim? Cititorii mei testamentari vor fi

înţeles de multă vreme că este vorba de

57

Totul se petrecu într-o clipită.

Mycroft Holmes îşi aţinti arma asupra notarului. Surpriza încremeni o clipă trăsăturile lui William Holborne. Mâna stângă îi alunecă spre un sertar de la birou.

— Ridicaţi mâinile fără să faceţi vreun gest brusc! tună Mycroft Holmes.

Cei doi se înfruntară din priviri. Lestrade şi cu mine am rămas interzişi. Eram cu toţii la capătul puterilor. În birou domnea o tensiune extremă. Notarul ridică încet braţele deasupra capului, continuând să ţină manuscrisul în mâna dreaptă.

O lucire stranie i se aprinse în privire.

— Încercarea dumneavoastră disperată este jalnică şi inutilă, domnule Holmes. N-o să păcăliţi pe nimeni ameninţându-mă aşa. Toţi ştiu că cea mai bună apărare este atacul.

Apoi ne arătă cu un gest din bărbie.

— Aceşti domni vor putea să-şi facă propria opinie.

În realitate, acestor domni le venea foarte greu să priceapă situaţia. Exista o singură certitudine: asasinul era unul dintre ei, dar care anume?

Mycroft Holmes rămânea la fel de vigilent. Ni se adresă,

fixându-l în acelaşi timp cu privirea pe cel din faţa lui.

— Nu îl ascultaţi, încearcă să vă manipuleze. El e asasinul. Tocmai şi-a citit propriul nume în testamentul fratelui meu.

— În acest caz, e suficient să citim continuarea testamentului ca să ştim cine dintre voi spune adevărul, am propus eu.

— Da, şi să terminăm o dată pentru totdeauna cu glumele astea proaste! strigă Lestrade, la limita isteriei.

— Watson are dreptate. Daţi-ne documentul! ordonă Mycroft Holmes.

Notarul îşi coborî încet braţul drept şi făcu gestul de a-i da documentul lui Lestrade. Poliţistul se ridică şi întinse mâna ca să ia foaia de hârtie. Făcând acest lucru, trecu în faţa lui Mycroft Holmes, creând astfel un paravan involuntar între armă şi notar.

Evenimentele se desfăşurară într-o fracţiune de secundă. Notarul se răsuci şi azvârli preţiosul epilog în şemineu. Hârtia se aprinse pe loc ca o torţă. Comportarea lui neaşteptată ne luă prin surprindere. Am dat să mă reped la şemineu ca să recuperez ce se mai putea, când am văzut că Holborne ţinea acum şi el o armă îndreptată spre noi. În toată zăpăceala aceea, notarul izbutise să-şi ia pistolul şi ne ţinea acum la respect.

— Gestul ăsta face cât toate mărturisirile, declară Mycroft Holmes, ca şi cum ar fi rostit un verdict. Pune arma aia jos, bătrâne, s-a zis cu tine!

Ţevile celor două arme se înfruntau cu ostilitate.

— Nu-i adevărat. Acum suntem la egalitate. Nu ai nicio dovadă împotriva mea. Am făcut asta doar în scopul de a crea o diversiune.

Trebuia să mă hotărăsc pentru o tabără sau alta. Mi-am amintit de cuvintele nefericitului meu prieten: „Nu ai avut niciodată vreo iniţiativă cât de mică, Watson…” De data aceasta, trebuia să gândesc repede şi să nu fac nicio greşeală de judecată. Era timpul să-mi aleg tabăra.

Gândurile mi se înlănţuiră cu o viteză ameţitoare.

Ce ar fi aşteptat prietenul meu de la mine într-o asemenea împrejurare? Termenii testamentului mi-au revenit şi ei în memorie: „Dragului meu frate, îi las deducţiile mele, pentru a le folosi cum se cuvine la momentul potrivit.” Sherlock Holmes ştia că fratele său era singurul dintre noi trei în măsură să-l demaşte pe asasin. De ce Holborne ar fi ars unicul document capabil să-l dezvinovăţească? Holborne era asasinul, deşi în momentul acela nu eram în stare să pricep cum de se putea una ca asta.

Certitudinea aceasta mi s-a impus. Hotărârea îmi era luată.

Gestul meu a fost rapid şi precis. Măciulia grea a bastonului se abătu peste braţul notarului, care îşi scăpă arma cu un strigăt de durere. Pistolul căzu pe jos şi am pus imediat mâna pe el. Două ţevi de pistol erau acum aţintite asupra notarului. A mea tremura încă, agitată de angoasa de a fi comis o greşeală ireparabilă.

— Legaţi-l, porunci Mycroft Holmes, cu un gest către şnururile draperiilor.

Tonul era atât de autoritar, încât am fost pe dată sigur că era al justiţiei. Lestrade şi cu mine l-am legat zdravăn pe notar de fotoliu.

Un zâmbet cinic mai trecu peste buzele sale.

— Şi ce aveţi de gând să faceţi acum, domnilor? Dovezile sunt făcute scrum.

Mycroft Holmes avu un zâmbet enigmatic.

— Sunteţi chiar atât de sigur? Să revenim o clipă la primele momente ale acestei adunări. Amintiţi-vă de cuvintele bărbatului care ne-a adus prima masă. A spus: „Mai e şi anexa testamentului, adusă prin curier, *plus un plic care vă este adresat personal”.* În clipa aceea, eraţi convins că răposatul meu frate vă oferea ultima sa monografie. Dar ar fi fost necuviincios să o consultaţi pe loc. Vă aştepta o sarcină mai urgentă. Vă propun să vedem ce conţine pachetul acela.

Mycroft Holmes se îndreptă spre măsuţa pe care se găsea şi acum faimosul cadou testamentar făcut de Sherlock Holmes notarului Holborne. Tăie sfoara şi citi prima pagină.

— Exact ce spuneam. Sherlock a copiat epilogul testamentului său, citez: „... pentru cazul în care lui Holborne i-ar veni ideea proastă de a-l distruge înainte de a-l citi”.

Chipul notarului se descompuse. O lucire îngrijorătoare îi trecu prin ochi. Mormăi câteva cuvinte, ca şi cum ar fi făcut un bilanţ sinistru pentru sine:

— Ce contează, mi-am atins scopul. Da, i-am omorât pe toţi oamenii ăia. Au suferit cu toţii cel puţin cât mine. Am răzbunat-o pe scumpa şi dulcea mea Emily şi sunt mândru de asta.

Mycroft Holmes puse hârtia pe masă.

— Nu am nevoie să citesc ce scrie aici ca să dezleg enigma. De altfel, doctorul Watson a dezvăluit deja totul în povestirea lui. Prefer să mă bazez pe afirmaţiile lui, aşa cum a făcut şi Sherlock.

Mycroft Holmes luă manuscrisul meu, îl răsfoi şi se opri la o pagină.

— Asasinul se dă de gol chiar de la început. Daţi-mi voie să vă reamintesc pasajul. Holborne îi face o vizită doctorului Watson şi citeşte o povestire în care era vorba despre celebra Irene Adler. Ascultaţi ce spunea Holborne în privinţa domnişoarei Irene Adler:

„— Această Irene Adler. Ce femeie excepţională! V-am devorat povestirea ca şi cum o citeam pentru prima dată, doctore Watson.

Maestrul Holborne părea foarte tulburat.

— Descrierea pe care i-o faceţi acestei domnişoare Adler, o tânără femeie superbă cu părul de aramă şi cu privirea de smarald, este mult mai tulburătoare decât în prima versiune. Astfel descrisă, mi-o aminteşte în toate privinţele pe iubita mea.

— Iubita dumneavoastră trebuie să fie foarte drăguţă, am răspuns eu pe jumătate adormit.

— Era.

— Sper că nu i s-a întâmplat nimic rău.

— A murit.

Pierdusem o excelentă ocazie de a tăcea. Părea că s-a scurs o

veşnicie. Apoi notarul adăugă, vorbindu-şi parcă sieşi:

— N-aveaţi cum să ştiţi. A căzut de la o fereastră a casei ei.

Mi-am dres glasul, încercând să-mi recapăt cât de cât stăpânirea de sine.

— Un… accident?

— Nu mai e aici ca să ne-o spună. Au existat anumite bănuieli legate de cineva apropiat ei. A fost însă judecat şi găsit nevinovat.

— E… e cumplit…, am bâiguit eu, roşu la faţă de ăpăceală."

Mycroft Holmes îl ţintui pe notar cu privirea.

— I-aţi dezvăluit lui Watson pasiunea pe care o aveaţi pentru această femeie. Pe deasupra, i-aţi furnizat descrierea şi împrejurările morţii sale. Nu-i aşa, Holborne?

— Exact. N-ar fi trebuit să mă las în voia unei asemenea confidenţe. Sunt prea sensibil, înţelegeţi.

— Nu mă îndoiesc. În orice caz, fratele meu, care are uneori sclipiri de luciditate, a făcut efectiv legătura între această Emily „cu părul de aramă şi cu privirea de smarald" şi cea pe care o pomeneaţi în scrisoarea dumneavoastră: „biata mea Emily, iubirea mea tandră şi fragilă cu păr de foc şi cu privirea de speranţă"… Arama şi focul desemnează părul roşcat, iar smaraldul şi speranţa, verdele ochilor.

Mycroft Holmes mai dădu câteva pagini.

— Dar asta nu e tot. Cunoaştem şi motivul exact pentru care îi purtaţi pică fratelui meu. Sherlock părea să nu facă prea mare caz de enigmele dumneavoastră, care se rezolvau „între două căscaturi".

Un fulger străbătu privirea notarului.

— Sherlock Holmes îmi dispreţuia solicitările aşa cum mă dispreţuia şi pe mine. Şi totuşi, îl admirasem pe omul ăsta ca pe un zeu. Fusese idolul şi modelul meu. Îmi umpluse visurile şi îmi înflăcărase imaginaţia. Îi studiasem opera până la obsesie.

William Holborne înghiţi în sec, încercând să scape de ghemul de ură ce i se formase în gât.

— I-am solicitat ajutorul ca să încerc să dovedesc vinovăţia

lordului Saint-James. Numai el ar fi putut face lumină în acest caz. Era ultima mea speranţă. Dar fratele dumneavoastră a refuzat de fiecare dată, pretextând că are prea mult de lucru. Merita să plătească la fel ca ceilalţi. În fond, nu era decât un monstru de egoism şi de cinism. Că mă dispreţuieşte, mai treacă-meargă, dar să refuze să mă ajute să-i fac dreptate lui Emily a mea, asta nu o mai puteam admite.

— Sherlock ar fi ajuns la aceeaşi concluzie ca judecătorul şi juraţii.

Mycroft Holmes apăsă pe fiecare silabă.

— Din unicul motiv că lordul Saint-James nu a ucis-o niciodată pe Emily, prima lui soţie. O ştiţi foarte bine.

Chipul notarului deveni impenetrabil. Refuza să audă adevărul. Privirea i se pierdu în neant. Mycroft Holmes se întoarse către noi.

— Prin urmare, William Holborne a vrut să-l pedepsească pe Sherlock fiindcă nu l-a ajutat. Prietenul nostru cunoştea opera doctorului Watson pe de rost. Or, fratele meu declarase în *Câinele din Baskerville:* „Pe cât am putut, am combătut răul; dar să mă iau de diavol în persoană ar putea fi un obiectiv prea ambiţios...” A luat afirmaţia ca atare şi l-a pus să-l înfrunte pe diavol.

Mycroft Holmes se întoarse către notar. Glasul îi deveni grav şi hipnotic:

— Cum aţi făcut cunoştinţă cu Emily Saint-James?

La menţionarea prenumelui, notarul păru să revină de pe lumea cealaltă.

— Am rezolvat mai multe afaceri notariale pentru lordul Saint-James. Cu ocazia aceasta am întâlnit-o pe tânăra lui soţie. Pasiunea noastră a fost imediată şi reciprocă.

— V-aţi mai văzut frecvent cu ea?

— Da. Am avut o relaţie pasionată timp de opt luni. Aştepta un copil de la mine. Copilul meu.

Mycroft Holmes îşi coborî şi mai mult vocea, în felul unui abate care ascultă confesiunea intimă a unui credincios.

— Povestiţi-ne. Cum aţi reuşit să vă vedeţi cu Emily Saint-James fără ştirea soţului ei şi a servitorilor?

Ochii notarului se aprinseră, ca şi cum ar fi revăzut scenele din trecutul lui.

— Relaţia noastră era interzisă. Trebuia să ne ascundem în permanenţă. Dar Emily descoperise un pasaj secret în dormitorul ei. O frescă bucolică mare aluneca într-o parte dacă trăgeai de o manetă ascunsă în şemineu. De acolo pornea un coridor subteran care ducea la o capelă mică situată în apropierea castelului. Pe acolo veneam să o vizitez, după lăsarea nopţii, de îndată ce vampirul ei de soţ pleca în camera lui.

— Pasajul secret, castelul, dragostea interzisă... toate acestea vă înflăcărau imaginaţia romanescă, nu-i aşa?

— Trăiam o pasiune absolută. Emily întruchipa prinţesa ideală din basmele copilăriei mele. Renăscusem. Tot ce îmi dorisem în visele mele cele mai îndrăzneţe prindea deodată viaţă. Până atunci, existenţa mea se cantonase în moartea zilnică a acestui cabinet notarial pe care îl urăsc. Înţelegeţi?

Mycroft Holmes dădu din cap şi îl invită din priviri să-şi continue povestirea.

— De mai multe ori, am vrut să o răpesc. Dar ea nu a îndrăznit, fiindcă se temea de reacţia soţului ei.

— Lordul Saint-James era violent cu ea?

— Nu, atitudinea lui era mult mai insidioasă. Îi închina un adevărat cult şi o adora ca pe o sfântă.

— Spuneaţi că lordul Saint-James îşi ucisese soţia...

Notarul deveni rigid.

— Bineînţeles. A ucis-o din prea multă dragoste.

Trăsăturile sale se transformară într-un rictus dureros. Lacrimi mari îi alunecară pe obraji. Îl blestemasem de nenumărate ori pe ucigaşul sângeros care se ascundea în spatele tuturor acestor cazuri, dar acum, că îl aveam în faţa mea, nu mai izbuteam să-l urăsc.

Durerea îi era sinceră. William Holborne era patetic, zidit de viu în propriile fantasme, prizonierul viselor nepotolite de copil trist. Mycroft Holmes se întoarse spre noi.

— Să-l lăsăm. Cred că acum ştim destul. De altfel, nu-mi scăpaseră decât puţine elemente la lectura povestirii doctorului Watson. E drept că Sherlock îmi încredinţase responsabilitatea. „Dragului meu frate, îi las deducţiile mele, pentru a le folosi cum se cuvine la momentul potrivit.” Nu am exclus posibilitatea ca asasinul să se afle în acest birou…

— Chiar că sunteţi extraordinar! am exclamat eu.

Mycroft Holmes îmi făcu cu ochiul, complice.

— E din familie. V-am observat pe toţi, pe furiş, inclusiv pe notar. Vă păndeam chiar şi cea mai neînsemnată reacţie, ceea ce explică mutismul meu. Mi s-a părut că întrezăresc de mai multe ori semne de surprindere la Holborne în timp ce citea manuscrisul. Povestirea asta îl privea prea mult pentru ca sentimentele să nu-i transpară, îşi retrăia crimele cu intensitate, convins că fratele meu nu va reuşi niciodată să-l demaşte.

Poliţistul îşi scarpină bărbia, sceptic.

— Când aţi început să-l bănuiţi pe notar?

— Trebuie să recunosc că bănuielile mele au apărut foarte târziu în cursul lecturii, întrucâtva datorită dumneavoastră, de altfel.

Lestrade tresări.

— Datorită mie?

— Da. Tocmai aduseserăţi acuzaţii grave la adresa mea. Presupun că vorbise gura fără dumneavoastră, o dată în plus. Trebuia ca agresivitatea să vi se reverse asupra cuiva sau a ceva.

Lestrade îşi plecă privirile. Şobolanul se transformă în şoarece.

— Era târziu. Eram epuizat. Şi… cafeaua aia îmi biciuise nervii în ultimul hal. Nu mai ştiam ce spun. Vă rog să primiţi scuzele mele.

— Nu sunt supărat pe dumneata, Lestrade. Niciunul dintre noi nu era în starea lui normală. Eu însumi m-am simţit obligat să mă apăr

de acuzaţiile dumitale. La rândul meu, l-am acuzat pe Holborne că e ucigaşul ca să vă dovedesc că oricine putea fi suspectat de crimă, dacă dai dovadă de ceva imaginaţie şi de o doză zdravănă de rea-credinţă. Acuzaţia mea avea valoare de demonstraţie. În momentul acela, îl puneam pe notar deasupra oricărei bănuieli. Dar reacţia lui a fost neaşteptată. A părut deodată încremenit de teroare. Am hotărât atunci să-i întind o capcană cerându-i să-mi spună ce bănuieşte el.

— Îmi amintesc. A susţinut că aceste crime erau opera diavolului. Ridicol!

— Nu e chiar atât de ridicol. Amintiţi-vă şi voi că toată înscenarea lui urmărea să ne convingă de existenţa unor cauze supranaturale. Numai asasinul putea susţine această teză.

Mycroft Holmes îşi lăsă mâna pe copia anexei redactate de defunctul lui frate.

— Atunci mi-am amintit de alt detaliu. Amintiţi-vă şi voi! Holborne însuşi a propus să amânăm lectura faimoasei anexe, pretextând ora înaintată. A trebuit să uzez de toată puterea mea de convingere ca să se reapuce de citit. Din acel moment, notarul nu mai putea da înapoi. A continuat să citească până în clipa fatidică în care propriul nume i-a sărit în ochi. Prins în capcană, nu avea altă soluţie decât să distrugă documentul care îl acuza. Întorcându-mă şi mai mult pe firul povestirii, mi-am mai amintit că Holborne însuşi i-a lăsat fratelui meu povestirea publicată în *Fantastica.* Fără ajutorul providenţial al doamnei Hudson, plicul acela ar fi fost uitat în arhivele lui Sherlock.

Şeful serviciilor secrete se cufundă în fotoliul său.

— Asta e. Cred că acum s-a spus totul.

Lestrade se încruntă.

— Mai sunt câteva zone obscure…

În gura poliţistului, expresia avea un dulce iz de eufemism.

Mycroft Holmes îşi luă un aer mirat.

— Mai ai cumva îndoieli, Lestrade?

— Nu, nu. Aş vrea doar să precizez câteva aspecte de detaliu.

Holmes îşi împreună vârfurile celor zece degete. Pe buzele lui trecu un zâmbet ironic. Mi s-a părut că-l revăd preţ de o clipă pe defunctul meu prieten.

— Care anume?

— De ce William Holborne a publicat povestirile despre crimele sale în *Fantastica*?

Notarul tresări, ca şi cum mintea lui i se reîntorsese brutal în trup.

— *Fantastica*! Am scris totul. Da. Reginald Foster e numele meu de scriitor. Voiam să-i dovedesc lui Sherlock Holmes că enigmele mele valorau tot atât de mult ca şi ale sale. Am reuşit, nu-i aşa?

— Incontestabil, recunoscu Mycroft Holmes.

— Dar de ce aţi publicat povestirile acelea în cartea lui Cornelius Hazelwood? insistă Lestrade.

— Nu asta mi-a fost intenţia iniţială, continuă notarul. Dar Hazelwood îmi cerea tot mai mult. Trebuia să-l satisfac pentru a-i câştiga încrederea. Aveam nevoie de el ca să-mi aplic planul. Numai el mă putea numi în postul de gardian la Millbank.

Privirea îi alunecă din nou către o lume paralelă.

— Nu sunt un monstru. Am făcut toate acestea din dragoste pentru Emily.

Lestrade se întoarse către Holmes, mijind ochii.

— Dacă e să rezum, Holborne a comis el însuşi toate aceste crime. Foster şi Holborne sunt una şi aceeaşi persoană.

— Remarcabilă sinteză! ironiza Mycroft Holmes.

— Am comis aşadar nişte erori judiciare înspăimântătoare.

— Acum puteţi înţelege mai bine de ce fratele meu scria în testamentul lui: „Bunului Lestrade, poliţist plin de certitudini şi convingeri, îi las îndoielile şi remuşcările mele.”

Poliţistul se făcu livid. Reperele i se pierdeau. Certitudinile pe cale le avusese îi plesneau în minte precum bulbucii de supă sub

capacul marmitei.

— Dar cum de a putut ajunge Holborne să facă aşa ceva?

— Nu e greu să ne imaginăm. După procesul lordului Saint-James, Holborne a cunoscut cu siguranţă o lungă perioadă de depresie. Suferinţa trebuie să-i fi fost imensă. O pierduse pe cea pe care o iubea, şi dispariţia ei îl lipsea pentru totdeauna de bucuriile paternităţii. Poate că s-a gândit o clipă să se sinucidă. Dar ura l-a ţinut în viaţă. Cel mai insuportabil pentru el era să ştie că cei pe care îi considera răspunzători de nefericirea sa o duceau cât se poate de bine, văzându-şi de viaţa lor.

— Răspunzători de nefericirea lui? Vă referiţi la lordul Saint-James şi la avocatul lui, la judecător, la cei doisprezece juraţi şi la Sherlock Holmes însuşi?

— Exact. Holborne a început atunci să-şi conceapă răzbunarea. Timp de trei ani îndelungaţi, şi-a studiat şi şi-a urmărit viitoarele victime. A devenit vecinul amabil al vârstnicilor soţi Barnes, a devenit preotul, prietenul şi confidentul bătrânei dădace a judecătorului Richmond, a devenit Jack Cerşetorul, pândind venirile şi plecările micuţei Mary Kinsley… A pătruns în viaţa acestor oameni, deseori pe uşa din dos, şi a conceput scenariul unei suferinţe groaznice pentru fiecare dintre ei.

Cuvintele lui Holborne îmi reveniră brusc în memorie: „Am luat chiar şi cursuri de desen şi de teatru… profesorii mei se declarau foarte satisfăcuţi de mine.”

Lestrade continua să-şi urmărească zonele obscure.

— De ce nu i-a ucis imediat, din moment ce era atât de aproape de victimele sale?

— Nu asta voia. A scris-o chiar el, moartea ar fi fost prea blândă. Adevăratele victime sunt cei ce supravieţuiesc, nu-i aşa, doctore Watson?

Mycroft Holmes făcea aluzie la meditaţia care îmi adusese titlul efemer de „geniu în toată regula”. Am încuviinţat din cap, destul de

mândru de descoperirea mea involuntară.

Poliţistul se ambala brusc:

— Bine, bine, să admitem. M-am înşelat de la început până la sfârşit. Dar de ce toate aceste înscenări sângeroase? A sugrumat o femeie cu propriile ei maţe. A uns faţa unei nefericite captive cu miere şi a lăsat-o la cheremul gângăniilor. A îngropat de vii nişte copii, legaţi de cadavre în descompunere. A tras în ţeapă o fetiţă pe un crucifix răsturnat, şi nu mai ştiu ce încă. De ce aceste spectacole morbide?

Poliţistul gâfâia. Broboane de sudoare îi apăruseră pe tâmple. Era vădit pradă unui delir ucigător, singur cu conştiinţa lui încărcată, bântuit de spectrul propriilor erori.

— Linişteşte-te, bătrâne. Acum nu mai putem face nimic. Toate astea ţin de trecut. O să încerc să-ţi explic de ce William Holborne a procedat cu atâta cruzime. Suferise un traumatism profund la decesul lui Emily Saint-James. Împrejurările morţii ei sunt amintite în minutele procesului lordului Saint-James.

Şeful serviciilor secrete întoarse câteva pagini din manuscrisul meu.

— „A căzut de la o înălţime de vreo zece metri şi s-a înfipt în grilele de fier forjat situate sub fereastra dormitorului ei. Nu a murit pe loc. Mai multe persoane au încercat zadarnic să o scoată de acolo. Nimeni însă nu a reuşit. Agonia ei a durat aproape o oră.” William Holborne probabil că nu a asistat la această scenă, dar a luat cunoştinţă de ea din presă. Şocul trebuie să fi fost cumplit. Priveliştea acelui trup tras în ţeapă, luptându-se cu moartea, i s-a întipărit pentru totdeauna în mintea lui bolnavă. Şi atunci a vrut ca viitoarele sale victime să sufere o soartă similară. A putut să-şi dea frâu liber imaginaţiei sale morbide. A întocmit scenariile crimelor sale şi le-a însoţit de gravuri foarte explicite.

Spinarea mi-a înţepenit brusc, ca prinsă într-un corset de teroare. În clipa aceea înţelesesem sensul unei fraze: „Bineînţeles, nu o să uit să prelevez puţin sânge într-un recipient, la fel ca în cazul

celorlalţi. Asta îmi va permite să-mi admir opera până în ziua din urmă.” Ocrul, roşul şi maroniul mi-au copleşit simţurile până la îngreţoşare. Mi s-a părut că simt mirosul fad al sângelui, acolo, chiar lângă mine. Stomacul mi s-a zvârcolit. Nu mi-am putut reţine valul de fiere care mi-a umplut deodată gura. Mi-am dus o batistă la buze.

Am izbutit în cele din urmă să-mi stăpânesc dezgustul şi să întorc capul spre peretele din spatele meu, ca să înfrunt cumplita realitate.

Lestrade şi Holmes, speriaţi, mi-au urmărit privirea şi am văzut după expresia feţelor lor că înţeleseseră şi ei.

William Holborne avu un rânjet diabolic.

— Da, domnilor. Eu am făcut tablourile acelea. Cu sângele victimelor mele. Am pus în aplicare ideile expuse de Thomas De Quincey în strălucita sa operă *Despre asasinat considerat drept una dintre artele frumoase.* Am putut în acest fel să savurez spectacolul răzbunării mele de-a lungul tuturor acestor ani. Oaspeţii mei, inclusiv voi în dimineaţa trecută, au profitat şi ei din plin. V-ar fi fost de ajuns să descifraţi mesajul ultim de sub crusta de sânge uscat, să sesizaţi alegoria, metafora. Să înţelegeţi frumuseţea ce se ascunde sub oroare.

Notarul îşi lăsă capul la loc în piept, ca şi cum fiecare dintre incursiunile sale în lumea raţiunii devenea din ce în ce mai anevoioasă.

Lestrade îşi şterse fruntea de sudoare, apoi deschise grăbit o fereastră, trăgând adânc în plămâni aerul rece al dimineţii. O adiere uşoară îmi trecu peste faţă ca o mângâiere. La rândul meu, am tras şi eu adânc aer în piept.

Tensiunea scăzu încetul cu încetul. Acum eram grăbit să termin cu grozăvia asta.

În spatele nostru, tablourile macabre iradiau unde de oroare şi de sacrilegiu.

Holmes bău un pahar de apă şi îşi continuă explicaţia cu curaj:

— William Holborne şi-a oferit textele mai multor editori, care le-au refuzat. Doar Samuel Bocton, directorul revistei *Fantastica,* a acceptat să le publice, deoarece intrau în contestabila linie editorială pe care şi-o stabilise. Bocton i-a vorbit de prietenii lui, Rose şi Aleister Crowley, şi de Steaua de Argint. William Holborne avea astfel nişte ţapi ispăşitori de mâna întâi. Atunci a inventat povestea aceea cu secta satanică. S-a deghizat în diavol ca să comită mai multe dintre crime şi a lăsat cruci inversate la locul crimelor. Cunoaşteţi ce a urmat… Am răspuns la toate întrebările dumneavoastră?

Lestrade ridică un deget timid, ca la şcoală.

— Tot n-am înţeles de ce Holborne ţinea atâta să publice aceste… documente?

— A răspuns deja chiar el la întrebarea asta. În acest fel, voia să-i facă dreptate celei pe care o iubea. În ce mă priveşte, eu mai văd alte două motive. Ştim că William Holborne visa la o carieră literară, sau cel puţin artistică. „Orice, numai notar nu!”, îi mărturisise el doctorului Watson. Publicaţiile acestea i-au dat prilejul să-şi satisfacă înclinaţia prea multă vreme înăbuşită. Al doilea motiv e că voia să-l provoace pe Sherlock pe propriul lui teren, oferindu-i nişte anchete de nerezolvat. Era modul lui de a se răzbuna pe el. Amintiţi-vă de povestea cu diavolul…

— Dar avea un mijloc mai bun de a-i face rău fratelui dumneavoastră, obiectă Lestrade.

— Care?

— Respectând logica, dacă se poate utiliza acest termen în cazul de faţă, ar fi trebuit să vă atace pe dumneavoastră şi pe doctorul Watson.

— Nu, fiindcă Sherlock presimţise primejdia. El descoperise că asasinul îl cunoştea, din moment ce îşi luase precauţia de a-şi schimba scrisul. Fratele meu a declarat atunci cui voia să-l asculte că nu avea niciun sentiment pentru noi. Drept urmare, Holborne nu mai avea niciun motiv ca să ne elimine.

Lestrade rămase pe gânduri.

— Dar cum se face că fratele dumneavoastră nu a izbutit să rezolve cazurile astea mai devreme? Când pune el mâna pe condei, la ani de zile după evenimente, totul pare să se explice ca prin miracol.

Mycroft luă tonul răbdător al profesorului care i se adresează unui elev greu de cap.

— Nu e niciun miracol, bunul meu Lestrade. La vremea crimelor, Sherlock era sub influenţa drogului. Era lipsit de luciditate. Poliţia nu mai avea încredere în el. Uşile administraţiei îi erau închise. I s-a oprit accesul la numeroase dosare. Abia mult mai târziu, odată scăpat de acest handicap, a putut să reia fiecare caz cu acuitatea pe care i-o cunoaştem. Şi, de altfel, nici atunci nu a fost chiar atât de uşor pe cât crezi. I-au trebuit ani lungi de investigaţii ca să descopere adevărul.

— Dar de ce nu a explicat atunci imediat totul poliţiei?

— Poate că era prea târziu. Ajuns la capătul puterilor şi simţind moartea apropiindu-se, a preferat soluţia testamentului. Sau…

— Sau?

— Poate că se temea ca poliţia să nu muşamalizeze totul, pentru a evita scandalul.

Şeful poliţiei îşi plecă privirile.

O tăcere îndelungată urmă acestei explicaţii magistrale.

Legat de fotoliul lui, Holborne zâmbea cu beatitudine, ca unor îngeri, sau mai degrabă ca unor demoni. Părea să se îndepărteze din ce în ce mai mult de noi, ca şi cum dezvăluirea poveştii acesteia sordide îi spulberase şi ultimele crâmpeie de raţiune care mai dăinuiau în mintea sa bolnavă. Privirea lui exprima rând pe rând demenţa cea mai înspăimântătoare şi o candoare aproape copilărească.

Lestrade, cu o slabă lucire de inteligenţă poliţienească în ochi, se ridică deodată şi îşi aţinti degetul asupra notarului, cu un gest derizoriu.

— William Holborne, te arestez pentru crime cu premeditare.

Celălalt nu reacţiona în niciun fel. Notarul se cufunda inexorabil în abisurile nebuniei. Cortina se lăsa. Reprezentaţia se încheiase.

58

Ar fi trebuit să mă bucur de arestarea asasinului, dar ceea ce mă făcea fericit era un cu totul alt gând: vechiul meu prieten Sherlock Holmes mă îndepărtase de el în unicul scop de a mă cruţa.

Lestrade chemă un furgon de poliţie şi îl luă pe Holborne, rătăcit, sub privirile neîncrezătoare ale trecătorilor.

Mycroft Holmes strigă după o birjă. Înainte de a se urca, se întoarse către mine.

— Trec pe la *Diogene's Club* înainte de a merge acasă la culcare. Vreţi să vă iau şi pe dumneavoastră, doctore Watson?

— Nu, mulţumesc, o să fac câţiva paşi. Simt nevoia să-mi dezmorţesc picioarele. E cel mai bun remediu pentru artrită.

Birja se pierdu în scurt timp în circulaţia care era deja foarte aglomerată.

M-am pomenit singur în stradă, cu vioara testamentară a lui Sherlock Holmes la subsuoară. Mi-am scos ceasul: era ora 10! Dimineaţa era senină. Câţiva nori treceau sus pe cer cu o viteză impresionantă, fără să reuşească să acopere soarele primăvăratic şi fierbinte. Am fost orbit o clipă de lumina lui intensă şi i-am simţit căldura pe piele, ca odinioară, înainte ca uzinele din East End să-şi răspândească miasmele în atmosferă.

O mulţime gălăgioasă şi cosmopolită trecea pe lângă mine în toate direcţiile. Aveam impresia că trăiesc din nou. Îmi regăseam Londra mea, oraşul celor mai bune momente petrecute alături de celebrul meu prieten. Ce departe mi se părea acum Londra-Pandemoniu a lui Crowley! Simţeam, pretutindeni în jurul meu, efervescenţa primelor zile de primăvară.

O ceată de copii traversă strada în goană. Alţii jucau şotron pe trotuar, nepăsători la tumultul din jur. Îi găseam mai degrabă simpatici şi dezgheţaţi pe puştii ăştia. Erau urmaşii merituoşi ai tânărului Higgins şi ai micii lui bande.

Londra cea cosmopolită, Londra cea sublimă, Londra cea fascinantă mă învăluia cu un desfrâu de parfumuri, de sunete şi de culori. Londra, mereu clocotind de viaţă şi de idei noi. Fiecare om de pe acest bulevard mi se părea deodată atrăgător.

Am trecut pe lângă un grup de călugări budişti, care înaintau în şir indian prin mijlocul mulţimii. Togile lor portocalii reflectau lumina soarelui. Unul dintre ei mă atinse în treacăt cu mâneca sa largă şi îmi făcu cu ochiul. I-am răspuns la fel, şi m-am dat deoparte ca să las să treacă şirul lor meditativ. Mai încolo pe trotuar, un grup de bărbaţi, femei şi copii se îngrămădea cu lăcomie în jurul unui vânzător de castane coapte. Am trecut pe lângă ei. Şi, mai încolo, un vânzător de ziare anunţa titlurile zilei.

— Contele Ferdinand von Zeppelin va ateriza în Hyde Park cu cel mai mare balon dirijabil din lume! Luaţi *Times!* Cel mai mare dirijabil din lume face escală la Londra!

Un bărbat cu un turban splendid pe cap, împodobit cu rubine şi îmbrăcat ca un prinţ indian, intră într-un magazin de bijuterii, urmat de o armată de servitori şi de femei cu văl pe faţă.

Doi domni în costume negre şi cu feţele impenetrabile trecură prin faţa mea, despicând mulţimea cu capul în piept.

Păreau să se precipite spre vreo întâlnire de afaceri cu o urgenţă de sfârşit de lume. În ce mă priveşte, nu mai aveam de ce să

mă grăbesc…

Deodată, soarele dispăru şi strada se cufundă într-o penumbră crepusculară. La început, am crezut că e vorba de o eclipsă de soare. Am ridicat ochii şi mi-am ţinut răsuflarea. O aclamaţie imensă se înălţă din mulţime. Timpul păru să se oprească în loc. Toţi lăsară deoparte ce făceau şi îşi aţintiră ochii spre zenit, pentru a admira incredibilul vehicul care mascase lumina astrului zilei.

Zepelinul avea peste o sută de metri şi naviga la doar câteva zeci de metri deasupra acoperişurilor. Fără îndoială că avea să aterizeze din clipă în clipă. Dirijabilul trecu maiestuos în aplauzele şi fluierăturile de admiraţie ale celor de jos.

Apoi soarele străluci din nou şi strada îşi recapătă încetul cu încetul animaţia.

Odată trecut acest moment de emoţie, o altă viziune mi-a străbătut mintea.

Călugărul acela!

De ce îmi făcuse cu ochiul, adineaori? De altfel, chiar îmi făcuse cu ochiul, sau se mărginise să-şi închidă un ochi fiindcă îl deranja lumina soarelui?

Sau…

Abia îi întrezărisem figura, dat fiind faptul că aveam soarele în faţă.

Totuşi, alura lui generală şi trăsăturile sale nu îmi erau necunoscute…

Sherlock Holmes!

M-am întors în goană pe urmele mele, făcându-mi drum prin mulţime, îmbrâncind oamenii şi lovindu-mă de tarabele din cale. M-am oprit în faţa vânzătorului de castane coapte.

— Ai văzut cumva un grup de călugări budişti?

— De ce?

— De călugări!

— Nu, dar am castane coapte.

Am luat-o din nou la fugă, întrebând ici şi colo câte un negustor ambulant sau vreun grup de copii jucând şotron.

— Ce să vedem, dom'le?

— Nişte budişti!

— N-am văzut.

M-am oprit brusc, stupefiat. O amintire bine ascunsă în firidele minţii mele ţâşni ca o săgeată drept în centrul unei ţinte.

Lacheul bătrân cu păr cărunt, din biroul notarului. Îmi oferise singurele feluri de mâncare pe care nu aş fi fost în stare să le refuz, ca şi cum mi-ar fi cunoscut gusturile de ani de zile, şi adăugase pe un ton complice: „E drept că prepeliţele umplute şi prăjiturile de Savoia nu constituie cea mai potrivită masă de seară." Era, cuvânt cu cuvânt, părerea pe care o exprimase la adresa mea Holmes într-o seară după cină.

Simplă coincidenţă?

Şi, ceva mai târziu, servitorul care adusese lemne de foc. Pusese un buştean mare în şemineu şi mi se adresase, ca şi cum am fi fost prieteni vechi: „Un foc bun vă va domoli durerile reumatice, doctore Watson. Ştiu eu ce spun."

De unde ştia individul ăla că aveam reumatism? Îmi observase oare pur şi simplu bastonul rezemat de fotoliu? Mă surprinsese în timp ce îmi masam genunchii?

M-am oprit o clipă, cu răsuflarea tăiată, şi mi-am continuat apoi drumul cu un pas normal, sprijinindu-mă în baston.

Ce rost avea să alerg după un mit?

Preferam să-mi păstrez prietenul în căldura amintirilor.

Cine ştie ce surprize îmi mai hărăzea?

Diavolul acela de Houdini avusese dreptate: important nu e ce vezi, ci ceea ce crezi.